

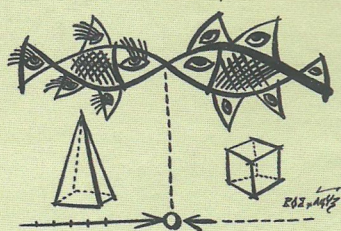
84.4УКР6
Г 61

ВИБРАНІ ВІРШІ

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

МИ ЙДЕМО

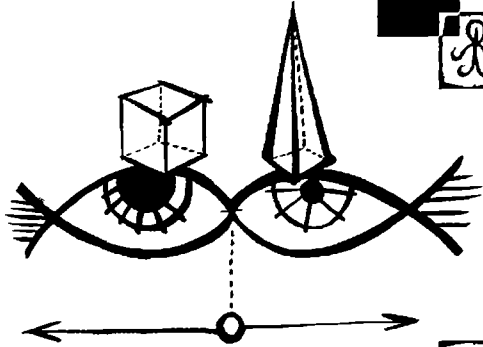
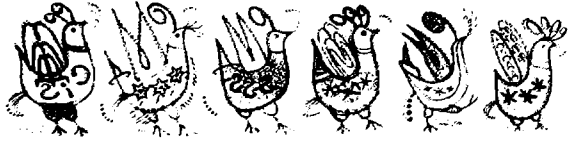

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

МИ ЙДЕМО

ВИБРАНІ ВІРШІ

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

Видавництво
"ПЛАНЕТА-ДРУК"

Київ-Рівне
2005

ББК 84.4 УКР6-5

Г 61

УДК 821.161.2-1

В.І.Голобородько

Г61 "Ми йдемо: збірка віршів"

К.— Ровно, "Планета-друк", 2005 стор.1056

ілюстрацій 105 стор.

ISBN №966-88-51-03-X

До збірки В. Голобородько "Ми йдемо" включені поезії, написані в 1962 – 2003 р.р.

Вона дає цілісне уявлення про творчість одного з найоригінальніших українських поетів XX – XXI століття.

ББК 84.4 УКР6-5

317955

Переоблік 10

ISBN №966-88-51-03-X

© В.І. Голобородько

ПОЕТ, ЩО НАПОВНЮЄ ЦЕЙ ХОЛОДНИЙ ВСЕСВІТ ТЕПЛИМИ СЛОВАМИ НАШОЇ МОВИ, ЯКІ НАРОДЖУЮТЬСЯ РАЗОМ ІЗ ДИХАННЯМ

Дебюти бувають різними: скажімо, М.В. Гоголь скупив і спалив усі примірники ідилії в картинках "Ганс Кюхельгартен" (1829), Волт Вітмен на свою знамениту збірку "Листя трави" (1855) сам написав схвальні рецензії, аби привернути до неї увагу читачів; поемою "П'яний корабель", створеною в 1871 р., сімнадцятилітній Артур Рембо завоював Париж; вірші десятикласника Леоніда Кисельова в "Новом мире" надрукував Олександр Твардовський.

Зовсім іншим був дебют вісімнадцятирічного Василя Голобородька. Уже перші журнальні публікації його поезій привернули увагу читацького загалу. Молодого поета захоплено привітав Іван Дзюба – у квітневому числі часопису "Дніпро" за 1965 рік він надрукував розлогу статтю "У дивосвіті рідної хати" з підзаголовком "Кілька слів про поета, який щойно починається". У ній говориться, що "в Голобородька ніби оживає світ прадавніх анімістичних уявлень про природу; світ нашого далекого "наївного" предка або довірливої дитини, заселений дивними істотами, наповнений чарівними звуками, й кольорами, й пригодами; світ української народної, язичької ще, демонології, казки, загадки, думи... Звичайно, світ цей являється від Голобородька не в літературних ремінісценціях, не в філософській системі і навіть не як „тіні забутих предків“, – але як жива реакція отак укладеної душі на цілком сучасну навколишню дійсність"; І. Дзюба пише про "повернення до первісного мислення", про слова "первозданні й цнотливі", що самі плинуть до поета, про його дар "побачити внутрішню "душу" речей, побачити багато в малому, безмірне в обмеженому, дивовижне й фантастичне в звичному й побутовому", "дар вічної свіжості й сили сприймання, "первинності" враження, дар зачудування перед дивовижністю й таємничістю світу, дар захищеності від всерозуміння й пошлої "тверезості", від призвичаєння й "оговтанья" в світі", про невичерпні можливості "відродження елементів української національної давньопоетичної стихії, елементів високофольклорного і висококазкового світосприймання, – продовження сьогодні тої традиції розкривання прадавнього психічного підкладу та міфологічно-поетичних джерел світопочування українського народу, активного, динамічного включення їх у світопочування сьогоднішнє".

Із фантастичною оперативністю – вже 15 травня! – в московській "Літературній газеті" з'явилася стаття, в якій київський опонент І. Дзюби розцінив його розмірковування про епоху, сучасну людину, шляхи розвитку сучасної поезії асоціальними, назвав глумління поезії В. Голобородька бездоказови-

ми, він не добачив у картинах, намальованих молодим поетом, соціального смислу, а його філософію назвав сумнівною. Подібні звинувачення пролунали й у інших періодичних виданнях – як у союзних, так і в місцевих: критиків непокоїв брак соціальної мотивації та суспільно-значущої проблемності у поезіях В. Голобородька, а його “дитинність”, “первісність” видавалися мало не виступом проти реалістичних основ художньої творчості. Фактично це був вирок В. Голобородькові як поетові, як людині.

Виконання його розпочали з того, що в 1966 році у видавництві „Молодь” призупинили вихід першої збірки В. Голобородька (її обкладинка прикрашає першу збірку Ігоря Калинця „Вогонь Купала”), а книжечку “Летюче віконце”, обсягом 1 др. арк., яка мала вийти у видавництві “Молодь” у 1967 р., була розрізана і здана в макулатуру. Поет змушений був облишити навчання в Київському університеті, він пробує навчатися в Київському театральному інституті (кажуть, за рекомендацією С. Параджанова), подається до Московського літературного інституту, куди його, очевидно, не без підказки з Києва не зараховують, далі – виключення з Донецького університету – за поширення серед студентів праці І. Дзюби “Інтернаціоналізм чи русифікація?” та через заяву про звуження кількості предметів, які в цьому вузі викладалися українською мовою, і – служба в армії.

В. Голобородько стає людиною без імені.

Волею долі служити В. Голобородькові довелося у Владивостоці, місті, де з 1915-го по 1917-й р. служив телеграфістом поет-футурист Михайль Семенко (йому В. Голобородько присвятив вірш “По слідах”). Мені пригадується армійський лист М. Семенка до батька. Згадуючи свій дебют, поет-футурист бідкається: “У моих критиков (лист написано російською мовою. – М.С.) были журналы и газеты, откуда они со мной спорили... Я поднял целую бурю своими выступлениями и публика начинала обращать свое внимание... Ко мне приходили некоторые художники и писатели, которые желали стать на мою сторону. У нас образуется целое общество. После войны и когда я буду свободным, мы начнем издавать журнал и книги – общими силами и общими средствами. Так я найду свою дорогу и добьюсь себе признания. Свои книги сами переведем на русский и польский языки, и вообще планы у нас широкие. До войны они только начались и остановились” (лист зберігається у Відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, фонд 156, од. зб. 36).

Тут, у далекому Владивостоці, В. Голобородько, звичайно ж, думав і про інформаційний вакуум, в якому він опинився після реакції на статтю І. Дзюби та після знищення першої збірки, і про друзів та однодумців – поетів В. Кордуна, В. Рубана, М. Воробйова, Надію Кір’ян, М. Саченка, худож-

ників Б. Плаксія, В. Григорова, В. Прядку та ін.

В. Голобородько навіть в армії продовжує творити, хоча ця інституція найменше схожа на таку, яка може надихати. Поет не один раз з гіркотою пише про нівеляцію, яка панує у військових частинах, але чи не найяскравішим описом армійських буднів вірш "Тиждень (варіація вірша Михайла Семенка)". Ще в 1922 р. поет-футурист написав свій знаменитий вірш:

Понеділок
Вівторок
Середа
Четвер
П'ятниця
Субота
Неділя

А ось Голобородькова варіація:

понеділок
понеділок
понеділок
понеділок
понеділок
понеділок
понеділок

(дивовижно, що Семенків шедевр датується XII.922, а Голобородьків – 20.12.1970...).

Після повернення з війська В. Голобородько живе в селі Адріанопіль, працює на шахті, в колгоспі... Так комуністична влада, естетичні смаки якої задовольнялися сьак-так збудованими агітками, відторгнула поета, який міг би вивести українську поезію на світові обшири, відторгнула поета, який прийшов у літературу, щоб, говорячи нобелівськими формулами, продемонструвати художню бездоганність і незвичні комбінації прикмет серця й розуму, правдиво відобразити краєвиди й духовну природу свого народу, щоб у високохудожній формі виразити духовну сутність цілої нації, щоб спробувати знайти відповіді на вічні питання, щоб явити зразки високої духовності й художньої чистоти, щоб продемонструвати піднесений лет і глибоку метафоричність, відбити суть синкретичного мислення, щоб оспівати краплю роси й космічні глибини.

В автобіографічній статті “Посівальником через усе життя”, надрукованій у збірці “Посівальник” (Луганськ, 2002), В. Голобородько, захоплюючись особливостями й можливостями української мови, відзначає: “Мова – як якесь дерево: то вона насінина, то дерево. Так і якісь комплекси уявлень згортаються у зернину і можуть тривалий час у такому вигляді перебувати у мові. Намагаюся у міру своїх сил і спроможностей відшукати таке явище, яке от-от поглине смерть, і знову дати тому слову прорости у рясне, квітуче дерево”.

Незважаючи на всі перипетії, які випали на долю В. Голобородька, він невпинно і невтомно працює, відшукуючи і повертаючи життя явищам, які от-от підуть у небуття. В одному з ранніх віршів В. Голобородько спробував пояснити священну мить поетичного прозріння, мить зазирання у “летюче віконце” Поезії:

*Яблуко упало у траву –
гучно гупнуло
у дно серпневої тиші,
аж прокинувся я від луни,
і мені, пробудженому серед садка,
разом дійшло до свідомості –
Яблуко впало!..
І подумалося мені,
п'ятнадцятирічному,
що добре бути яблуком серпневого садка
із його здатністю будити людей...
("Яблуко добрих вістей")*

А ще мати наврочила Василеві “самому у пташці бути” (“Жайворонкова ферма”), а ще пісні українські запали в душу:

*Варто було уперше в дитинстві,
слухаючи пісні, почути про річку Дунай,
як вона відразу побігла недалечко:
у який бік не пішов би від рідної хати,
всюди натрапиш на річку –
Дунай тече
("Дунай, що згорнувся у криницю")*

У вірші “Невідоме призначення” В. Голобородько пише, що мороз

призначив його "сопілкою з калини", перетворив колосся його пшениці "на біле малювання", а завершується вірш такими словами:

*Береш мене у свої руки
і за старосвітськими правилами ставиш пучками перепони
вільній течії – крізь многоусті отвори сопілки –
мого теплого дихання,
замість нього видихаєш холодне прадавнє повітря
- витворюєш празвуки праслів –
від твоєї правди, яку ти мною вимовляєш,
холоне душа моя.*

У вірші „Ти живеш у далекому білому місті...” В. Голобородько пише:

*Коли ми одночасно звертаємо погляд
одне на одного,
то птахи, що сидять на дереві
між нами – павичі:
з лівого боку – пава,
з правого – павич.*

Поет бачить світ таким, яким його більше ніхто не бачить, а його за це відлучають від літератури, примушують підігнати своє бачення під офіційні стандарти (про це йдеться в багатьох віршах В. Голобородька, для прикладу ж пошлемося на вірш „Рівність”, де пильні нівелятори виносять вердикт тим, хто якимось відрізняється від інших:

*У кого там є вірш про чубату яблуневу гілку?
Обстригти:
а) автора;
б) вірш;
в) яблуневу гілку.*

Це у вірші. А ось і життя: збірка В. Голобородька „Зелен день”, до якої ввійшли поезії, датовані 1962-1963 рр., в Україні, як уже говорилося, була порізана, здана в макулатуру і врешті побачила світ аж у 1988 р.; збірка „Летюче віконце” (1964) вийшла в 1970 р. в Америці; збірка „Ікар на метеликових крильцях” (1967) з’явилася друком у 1990 р.; збірка „Калина об Різді” (1992) об’єднала вірші, написані в 1974-1990 рр. ...

Нині В. Голобородько – лауреат Республіканської премії ім. Василя Симоненка, Національної премії ім. Тараса Шевченка, його поезії перекладаються іноземними мовами, про його творчість пишуться дисертації. Він здобув вищу освіту, займається вивченням казок. Поет дарує читачеві збірку „Ми йдемо”, де зібрано поезії, написані ним за сорок років. Разом із ним він зануриться в барвистий світ дитинства, захоплення красою квітки, яблука, груші, Дунаю, криниці, джерельця, дощу, камінчика, метелика, короваю, вишиванки, красою, що ховається в олівцях і фарбах, красою пісні й обряду. Знайде він у збірці „Ми йдемо” й поезії, народжені в години скрути, самотності й розчарування. У них поет не шкодує сарказму й гніву, аби змалювати вияви бездушності й цинізму, нівелювання й приниження особистості, глухоти й сліпоти у ставленні до неординарного мислення і світосприйняття. Та переважує в збірці Василя Голобородька радість, радість маленька, описана у вірші „Стежка солодких півників”:

*Ось наближається мама до того місця, де я
згорілою лампочкою валяюся,
я встаю із трави і кажу:
„Мамо, це не пухирець скляний, це – я”.
Мама дає мені півника нести,
отак і йдемо додому:
попереду я – аж свічуся –
з півником солодким у руках
і мама з обновами мені до школи.*

і радість всенародна – як у вірші, що дав назву цій збірці:

*Ми йдемо по Україні,
пов'язані вишиваними дівочими руками
рушниками,
і радість сяє в наших очах.*

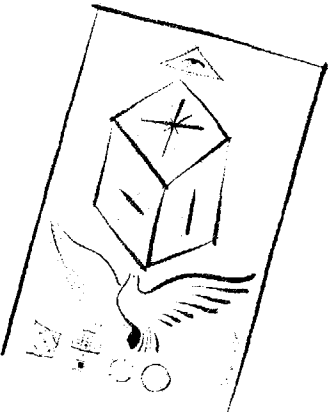
Микола Сулима

З ДИТИНСТВА: СПРАГА

Комбайнери, хлопці засмагли,
з веселим поглядом з-під колосся брів,
я ж знаю, як вам хочеться пити,
бо робота у ваших руках горить
та й у полі спека така,
що нива стоїть ніби розтоплена –
ніби із самих променів пшениця!..
Знаєте, хлопці,
я вам золотим ковшем сонця
зачерпну чистої води з неба
над вашими головами!..
Як не хочете пити небесної блакиті,
то я виліплю із сонця, із променів, із пшениці
не простого глечика, а золотого
і принесу води!..
Як не хочете з глечика непростого,
то подайте мені відерце –
побіжу я скоренько у Вільхи,
де б'ють джерельця
срібними молоточками у дно зеленої криниці,
що он видніється,
викладена вологою цямрою,
і принесу повне відро!

1962

ПІСЛЯ ДОЩУ

Дощ пройшов.

На телевежі
Сохнуть неба сині рядна.
В трави обпадають вишні,
Як червоні краплі граду.

По росі бредуть корови
Під зелено-синім гаєм.
Кінострічкою дорога
Пшеницями пробігає.

Пшениці, як ліс, на ниві.
Ми таких іще не знали!..
Йдуть машини вмиті в зливі,
Давлять шинами дзеркала.

1963

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1962-1963)

ПЕРЕДЖНИВ'Я

Сизими хвилями жито
Розходиться з краю в край,
Сонцем липневим облите
Б'ється в зелений гай.

Медом і липою пахне
В стиглім колоссі зерно.
Скоро, вже скоро в комбайни
Бризне рікою воно.

Жита вродило багато,
Тільки б зібрати учас,
І проспівуються хати
Наскрізь піснями у нас.

1963

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1962-1963)

* * *

Ходить листя по узліссю,
по стежині лісовій,
йде галявиною листя,
загляда в струмок ясний.

І струмок прадавню казку,
казку білу, наче день,
потихеньку-тихо каже,
листя слухає і йде.

Скрізь іде, проходить листя,
хоче ліс увесь пройти...
Я лежу такий безмовний.
Листя, ти мені прости.

1963

ЛИСТ БРАТОВІ

Хай тобі три роки будуть, як три дні!

Брате мій, хліборобе чорнявий,
ти далеко-далеко від нив,
ми не заграємо комбайном червоним,
святкуючи Празник жнив.

Пам'ятаєш, як з тобою ми сіяли,
ніби грали на струнах рядків!
І як падали коло криниць синіх,
і ловили губами жайворонків дзвінких.

Ти скидав на траву картуза
і сорочку вишивану свою,
ти дивився у криницю і казав:
“Чуєш підкови золоті врожаю?”

І я слухав, припавши до землі.
Нас кликали сівалки сіяти.
Курликали в пролісках журавлі
і казали, що ти не будеш косити.

1963

1317955

КВІТКА НА ВОДІ

Пішла молодиця на річку прати,
стала на білому камені –
долі лежать сорочки,
у руці праник качечкою
сірою скаче.

А на воді цвіте квітка:
одна пелюстка – очі милого,
друга пелюстка – губи милого,
третя пелюстка – чоло милого.
Цвіте на воді квіткою трипелюстковою
обличчя милого.

Кинула молодиця праник,
кинула сорочку білу
(сорочку, яку він ніколи не одягне,
хіба що вві сні)
і кинулася у воду зірвати квітку –
обличчя милого.

Та розійшлися блакитні кола,
та розійшлися тільки червоні кола,
розійшлися білі кола.

І раптом
затремтіла молодиця
від сумних акордів
плачу,
і впала на квітку роса,
і впала на сорочку милого роса...

На річці, на білому камені
молодиця прала.

1963

ТОЛОКА

Тіло Толоці виліпили із глини,
яку накопали у давньому глинищі за селом,
а потім привезли вантажівкою
(ходок десять, мабуть, зробили).
Замісили глину
посеред вулиці,
щоб усі люди бачили
та й сходилися ліпити Толоку.
Волосся Толоці заплели із соломи,
із русявої торішньої соломи.
На очі Толоці блакиті із річки
хлопчаки навозили
бочкою на співучих колесах.
На засмаглу шию Толоці
повісили веселе намисто із коней
з дітлахами на їхніх спинах.
А коли виліпили Толоку,
то вона сама
поставила столи попід вишнями,
застелила скатертями вишиваними
і наставляла на них
щедре частування.
Сама припрохувала усіх людей,
які виліпили Толоку,
і водія, який возив глину.
І сама заспівувала стародавніх пісень.

1963

РАЙДУГА НА СТІНІ

Ішов дощ.
Сліпий дощ.
Світилися краплі на сонці, як зелене листя.
На вулиці стояла гола стіна,
під якою ми, хлопчаки, притулилися
у подертому батьківському одязі й босі
і дивилися, як світяться краплі, мов зелене листя.
Падав дощ зеленим листям,
а ми ловили те листя у розкриті долоні,
аж поки самі не стали зеленими вівцями.
Ми укрилися вовною трави
і стали пастися одне в одного на спині,
як вівці на пагорбах укритих травною.
Ми сміялися і галасували
і раптом побачили на стіні райдугу,
що висіла, як коромисло,
і гойдалася, і розбризкувала навколо нас
усі бачені й небачені барви...
І ми упали на дорогу зеленими камінцями
перед воротами чудовими
у високій кам'яній стіні.

1963

ЯБЛУКО ДОБРИХ ВІСТЕЙ

Яблуко упало у траву –
гучно гупнуло
у дно серпневої тиші,
аж прокинувся я від луни,
і мені, пробудженому серед садка,
разом дійшло до свідомості –
яблуко впало!
Упало яблуко,
віщуючи про осінь.
Отак осінь постукала до людей
падінням яблука –
і вже заходить у гості
і приносить у подарунок добрі вісті:
про обжинки по багатому урожаї у колгоспному полі,
про весілля на усіх вулицях у нашому селі,
про проводи хлопців до війська по всій Україні.

І подумалося мені,
п'ятнадцятирічному,
що добре бути яблуком серпневого садка
із його здатністю будити людей.

“Яблуко, яблуко,
навчи і мене
падати отак щедро в серця людей
із добрими вістями!”

1963

ВЕСНА

Гай, здається, пісні солов'їв
зеленавим вогнем підпалили.
Величезною щіткою терників
весна-дівка бугри побілила.

Мед тягучий озимини
в прямокутниках тихих поля.
Журавлині ключі в вишині
відмикають широку волю.

"Гай одягсь", – батько очі поклав
заволожені

з возу старого.

Під колеса пахучі лягла,
ніби скатерть, широка дорога.

На тюльпанних із сонцем буграх,
де похнюпились білі клени,
чути, як в далину дітвора
шелестить, як дисточки зелені.

1963

ЗЕЛЕН ДЕНЬ

Ой брате ти мій, Андрію –
сопілка засмучених слів –
ми здійснимо нашу мрію
у шумі зеленім гаїв:

під вільхою, чи під вербою,
в краю, де родився і зріс,
ми викопаємо з тобою
криницю прозорих сліз.

Над нею червону калину
посадимо навесні,
хай пісню гойда солов'їну,
хай квітами плаче пісні.

Хай прийде туди із відерцем
дівчина у зелен день:
і брязне об воду денце,
і сонце у відро упаде.

А з сонцем у відро поллеться
волосся і очі її,
й сопілка смутна відгукнеться
в зеленому шумі гаїв.

1963

НИТЯНИЙ ЗАЄЦЬ

Вибіг із хмари
заєць,
довгий нитяний заєць.
Виплигує нитяний заєць
по вишитому літом колоссі,
по землі порепаній, як губа,
по дахах череп'яних.
Тарабанить нитяний заєць
у денця відер на тину.
Прибиває нитяний заєць
пиляку на стежці
срібними цвяхами.
Котить нитяний заєць
по дорозі сонця,
яких нікому не перелічити.
Приніс нитяний заєць
курам зеленим – пшоно,
дахам череп'яним – райдугу,
дітям – червоних маків сміху.

1963

ПО ГРУШІ

Уставай, братику, уже сонце устало –
покотилося по спинах корів,
покотилося по димарях,
уставай, а я в матері торбу візьму –
підемо груші трусити.
У нас грушин ціла балка,
стане на весь район!
А груші! І що то за груші:
у рот покладеш – сама розтає,
ну, неначе з меду.
Мабуть, бджоли навесні
наносили меду у чашечки квітів!
А може, то сонце поналивало
у ті чашечки золота!
А пахнуть як! За сім кілометрів чутно!
І як виспіють – ледь труснеш –
долі ж – не видно листя,
суцільний мед,
розлитий на осінню ряднину.
А ми збираємо той мед,
а ми збираємо краплі пахучі сонця
повні картузи.

1963

ЧОЛОВІКИ П'ЮТЬ ВОДУ

Вони накидали в криницю груш,
медових, із колгоспного садка,
потім опустили дзвінке відро
і витягли, й поставили на зрубі.
Пили по черзі і лягали у траву,
на розстелені вільхами тіні.
Вечірньою м'ятою пахли вони,
перемішаною із мазутом.
І заговорила до них вода
гулом комбайнів, шумом колосся,
а вони розкладали сало і хліб
і розуміюче кивали головами.

1963

ДОРОГОЮ ЧЕРЕЗ ЛІТО

Починається літо
і наша хата сходить з підмурівку:
пов'язана золотою солом'яною хусткою,
з ясними очима
на білесенькому обличчі,
одягнена у зелену вишневу спідницю –
крокує дорогою у сонце,
що як велика музика
на досягнутому колосі у полі.

У хаті я і мої улюблені книжки,
що стоять на полиці
або лежать розгорнені, як птахи.
Мати біля вікна щось шиє,
повернувся брат із роботи із поля
і приніс пахощі солярки і зерна –
він комбайнер,
на лаві сидить батько,
голову схилив на руки –
думу думає якусь сумну.

По долівці ходить м'ята,
по долівці ходить проміння.

Хата іде,
а за нею, мов черідка гусей,
крокують дорогою через літо
інші хати – усе село –
не схожі між собою
і на нашу хату не схожі,
але всі із золотою солом'яною покрівлею,
всі з ясними вікнами
на побілених стінах,
всі поміж зелених вишневих садків.

ЛИСТ ДО СТЕЖКИ

Я далеко, далеко від тебе,
моя вузенька,
у ясних споришах,
та я знаю, що ти ще жива –
не заросла травою:
ще ходять тобою матері доїти корів,
ще бігають хлопчаки купатися до ставка,
ще ідуть дівчатка збирати суниці в ліс,
ще проходять тобою на роботу чоловіки,
пихкаючи на ходу цигарками,
або ж під небом із пахучими зорями
ще гуляють тобою закохані.
Так, ти жива!
Ти жива!
Ти жива назавжди в мені
блакитною віссю у серці:
навколо тебе я обертаюся.
Навколо тебе обертається
по гіркій орбіті моє життя
із коханою і друзями,
із зустрічами і розлуками,
із усім тим, що називаються жити.
Та коли я умру,
стежечко моя, що тоді буде?
Невже і ти умреш?
Ні, ти не умреш.
Ти не умреш,
а станеш віссю у серці якогось хлопчика,
який бігає зараз босоніж тобою.
Спасибі ж тобі, стежечко,
за те, що ти була віссю у моєму серці.

З ДИТИНСТВА: СКИРТУВАННЯ

Батько Семен стояв на гарбі
з головою
у сонці,
а ми – сини-соколи – подавали з копиці:
підхоплювали оберемки музики на вила
і підносили до сонця.
Кректала гарба,
колеса рипіли,
брязкали вуздечками коні...
Коли їхали до скирти,
шматки блакитної дороги
прилипали до дзвінких підків,
а над гарбою, повною музики,
висіли на дротах прозорі журавлі,
прозорі сумні журавлі...
Увечері повертались додому,
і поле, як підбитий журавель,
дивилося нам услід
чорними очима терників
і щось говорило тихо
на прощання до гарби,
на якій ми повезли музику літа.
Поле говорило
і ми антенами устромлених вил
ловили ті прощальні слова
і відверталися від чорних очей.

1963

З ДИТИНСТВА: ПІЧ

Сестричка обляпала клена
рудою глиною
– недавно примазували хати до свята –
і клен обкидає листям новим
піч на подвір'ї
з голови до ніг,
з голови до ніг.

А на печі намисто із перцю.
Стоїть у фартушку лебединім, як молодиця,
і коси із цибулі у вінок склала на голові,
а голова високо,
а голова аж у небі.

Сестричко Ганнусю, то ти так причепурила піч?
Ні – то осінь,
то – осінь.

Осінь із сестриччиними очима
випускає із рук журавлів,
укладає дівчаткам із зеленими обличчями
у шкільні торбинки
підручники, зошити і олівці.
А піч котить дівчаткам услід
по листі новому на стежці
зелений бублик сонця:
ідіть, дівчатка,
ідуть до школи.

1963

РАНОК

(на тему картини Катерини Білокур)

В глиняному глечику, як бджоли,
молоко уранішнє гуде,
пахощами сяє серед столу
паляниці сонечко руде.

На тарілці молода цибуля,
квашені із діжки огірки,
в гарно розмальованому кухлі
мед такий пахучий і липкий.

“Мамо, наготуйте на роботу –
я коситиму аж у Крутій...”
І плигає півнем на капоті
промінь із-за гаю золотий.

1963

ПІСЛЯ ВЕСІЛЛЯ

Віднесли столи сусідкам,
випрали скатерті.
На твоїм обличчі сітка,
в непомітній сітці ти.

А твоє обличчя біле,
як тарілок білий ряд,
як тарілка, що розбилась,
випавши із білих рук.

Б'ються тарілки об землю.
На черепки – твоє життя.
Сльози на очах, як зерна,
з них утома пророста.

1963

ПРОБУДЖЕННЯ

Тебе ранками відра будять,
що бряжчать біля колодязів.
Тебе ранками півень будить
на подвір'ї на одній нозі.

Тебе ранками будять гарби,
що риплять, немов журавлі.
Ти виходиш прозора й гарна,
виростаєш травинкою з-під землі.

І співають, мов клавіші білі,
під ногами сходи в росі.
Чистим люстерком нерозбитим
сяєш ти у моїй душі.

1963

ЧИСТИЛА МАТИ КАРТОПЛЮ

Хлопчик на гармоньці грав,
грав на гармоньці хлопчик.
“А де мій тато?” – запитував хлопчик,
хлопчик запитував: “А де мій тато?”

Мати картоплю чистила,
чистила мати картоплю,
нахилилася, не знайде ніяк картоплину,
картоплину ніяк не знайде, нахилилася.

“Он Миколці тато купив велосипеда,
велосипеда купив тато Миколці,
а мій тато чомусь не купує,
не купує чомусь мій тато”.

На гармоньці п'ять гудзиків білих,
п'ять білих гудзиків на гармоньці.
Мати ніяк не знайде картоплину,
картоплину ніяк не знайде мати.

1963

КУПАЛЬСЬКИЙ МОТИВ

Під вікном калина хитається,
під вікном дівчина усміхається.

Калина вся біла – цвіте,
дівчина вся біла – цвіте.

Ішли хлопці біля калини,
ішли хлопці біля дівчини.

Обламали хлопці калину.

1963

ЖІНКА З ГЛЕЧИКОМ МОЛОКА

Жінка з глечиком молока
зупинилася серед двору:
коси чорні і станом тонка,
у очах ніби сине море.

Стала й слухає, як воно
щось балакає в глечику глинянім,
і сп'янили слова, як вино,
тихим звуком забутого імені.

І прислухалася до тіла свого,
молоком ніби білим наповненого:
розгорялося молоко, як вогонь,
і палило кордони недозволеного.

Так стояла, а глечик легкий
на руках – як дитина маленька.
Так стояла, а чоловіки
були схожі на того, хто далеко.

1963

ГЛЕЧИК НА ДВОХ

У літку-літечком
ми збирали з дівчиною суніці.
Глечик був один на двох,
дівчина тримала його у своїх тоненьких руках.
Я милувався,
коли вона нахилилася,
щоб розшукати ягоди у траві,
нахилилася квіткою,
як би от на неї сів метелик.
А потім дівчина зникла,
вона упала у траву
і пропала:
її тіло стало травною,
очі – росною,
і щоки стали ягодами.
Я все гукав її, я усе марно гукав,
бо чув лише, як вона усміхалася листочками,
як вона ворушила стебельцями,
та бачив лише, як вона дивилася у небо росною.
І я збирав на її щоках ягоди.
А про глечик ми з дівчиною забули.
Геть зовсім забули.

1963

ГОЛОВА

Котилася, як кавун, голова з гори,
як кавун, кривава людська голова.
Котилася голова.
Ще у очах тріпотіли
листя папірці зелені
і стежка намотувалася стрічкою під ноги.
Ще у вухах шелестіло колосся,
рипів біля колодязя журавель,
гули оси,
сміялася дитина.
Ще на губах висів поцілунок,
ще вони ворушилися
і складалися трубочкою, щоб засвистіти.
Ще зуби жадібно вгризалися у м'якість
грушок-лежанок.
Ще язик розповідав
про веселі пригоди друзям.
Ще щоки відчували тепло подушки
і жінчиного плеча.
Ще у ніс заходили пахощі осені,
прілого листя.
Ще під наморщеним чолом визрівали думки.
А голова уже котилася.
Як кавун, кривава людська голова.
І падали непритомні жінки,
падали непритомні матері та сестри
і простягали по землі довгі руки
і по руках,
як по білих рушниках,
ішли за головою люди
і шелестіли,
як чорні жалобні стрічки.

1963

ПОЛОТНЯНІ ПТАХИ

На подвір'ї випускала молодиця,
ой-да, із рук полотняних птахів,
а вони ж такі веселі,
крилами тріпотіли, ой-да.

Вулицею ішла вдова Степаниха:
як погляне, як погляне на подвір'я –
аж похолота молодиця,
аж птахи полотняні злякано затріпотіли.

“Ой ти, Степанихо, ой ти, вдово,
та хай тебе задрість хоч із'їсть,
а мій чоловік мене вірно любить,
а мій чоловік мій буде”.

Птахи полотняні
крилами радісно стрепенули,
попід вишні полетіли, ой-да.

1963

ПОСАДИЛА МАТИ ДОНЕЧКУ

Посадила мати донечку
під яблунею білою,
посадила, як ту квіточку,
і поливала сльозою.

Поливала і тихо казала:
“Доню, ріднесенька доню,
дала тобі мати долю,
щоб ти квіточкою процвітала”.

Донечка квіточкою процвітала.
Донечку дощі купали.
Донечку вітри колисали.
Донечці пташки колискових співали.

(А мати її вийшла заміж).

1963

БАЛАДА

Ой гоп-гопака,
та умерла донечка мала,
а уже ж і сміялася,
і рученята простягала, як покличеш,
і казала "мамо",
а іще любила кицьку за хвоста тягати,
а от, ти скажи, умерла.

Батько плаче-побивається,
братик плаче-побивається,
сестра плаче-побивається,
а мати не плаче і не побивається,
каже:

– Старий, ну чого ти плачеш, побиваєшся –
іще ж будуть у нас діти...

Іди, мати,
із нашої хати –
раз ти така,
та ой гоп-гопака.

1963

З ДИТИНСТВА: ДОЩ

Я уплетений весь до нитки
у зелене волосся дощу,
уплетена дорога, що веде до батьківської хати,
уплетена хата, що видніється на горі, як зелений птах,
уплетене дерево, що притихле стоїть над дорогою,
уплетена річка, наче блакитна стрічка в дівочу косу,
уплетена череда корів, що спочивають на тирлі.

А хмара плете і плете
зелене волосся дощу,
холодне волосся дощу.

Але усім тепло,
усі знають – дощ перестане,
і хто напасеться,
хто набігається,
хто нахитається,
хто насидиться на горі,
хто належиться,
а хто прийде додому
у хату, наповнену теплом, як гніздо.

1963

СОЛОВЕЙКО

(дівчинка гойдалася на воротах)

I.

Хлопчик біг,
хлопчик селом біг
і пронизливо, тонко щось кричав
(його називали у селі Соловейком через голос),
щось кричав, піднімаючи догори руки,
і люди лякались чомусь
його дзвінкого голосу.
Сусідська тітка заплакала навіть
у хустину горошком.
На воротах гойдалася дівчинка
(ніжки тоненькі,
очі великі),
а потім почула крики
і, скочивши з воріт,
почала підстрибувати на одній ніжці
і перекривляти Соловейка.
Соловейко зупинявся
і кидав у неї камінчиком...

II.

Дівчинка гойдалася на воротах
(ніжки тоненькі,
очі великі),
а у фартушку яблучка.
Вона гойдалася і чекала Соловейка,
щоб яблучками його пригостити.
Дівчинка гойдалася,
а з-за рогу їхала бричка сумна –
коні ледве йшли,

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1962-1963)

а за бричкою люди сунулись
і у хустині горошком тітка сусідська.
Чому вони йдуть такі сумні?
Дівчинка гойдалася на воротах
і раптом побачила у бричці на соломі
Соловейка,
який лежав тихий і сумний.
Дівчинці дивно було бачити Соловейка,
який лежав тихий і сумний.
Вона скочила із воріт
і заплакала:
упали яблучками сльози,
упали сльозами яблучка.

1963

ПЕРШИЙ СНІГ

Я ішов, куди очі дивились,
я ішов, куди ноги йшли.
Куди це очі мої задивились:
мов полотно рушникове ліс!

Я ішов у долонях з тобою,
ти була вся суціль із очей.
В кожному оці моєю рукою
вишивала ти квіти людей.

На землі наче біле колосся.
На землі наче біле зерно.
Тільки річечки чорне волосся
обвило мое горло, як дно.

Я боявся розкрити долоні,
хоч і знав: там тебе вже нема.
Цокотіли копитами коні.
Перший сніг святкувала зима.

1964

БІЛИЙ ПРАЗНИК КОБЗАРЯ

Умочу пензля в квітучі вишні,
намалюю йому біле чоло,
а на чоло трактори вийдуть
і хрущі загудять, як село.

А на чолі маятимуть крила –
зелені крила доріг навесні...
І викопаю у чолі очей криниці,
щоб набирати відром пісні!

Я хочу напиться води "Катерини",
захлнутись в аральських пісках,
обмитися в пожежах Чигирину,
щоб вишень добра принести в руках.

Щоб порізати хлібину правди,
сіллю справедливості посипати по землі!
Я хочу піти у білий празник
і стерти об дорогу не одні постолі...

1964

ІНОДІ ДУМКИ НЕВЕСЕЛІ ОГОРНУТЬ

“Руче, руче, утрачена руче,
що без тебе я мушу робити?
Не кидатися ж головою з кручі,
треба якось і далі жити...”

Хато, бачиш – руки немає!
Не погладжу твоє волосся
й восени, що серпнем світає,
тобі з яблук не виплету косу.

Глечики, глечики рудобокі,
я не виліплю вам братиків!
Не опушу до криниці глибокої,
щоб уранці води набрати.

І тобі, мій сусіде Миколо,
нічим стиснути праву руку!..
Я ж не був без руки ніколи,
я не знаю, як жити мушу!..”

1964

СВЯТО ПЕРШОГО СՆԻԳՄ

На свято першого снігу
задзвенить у снігу,
загублена у білій хаті березового гаю,
зелена циганська підкова,
по якій хлопці та дівчата ходять,
по якій птахи сунічні щебечуть із трави.
А птахів сунічних – одна на одній!
– птах на птахові!
Птах на губах розкритих словом,
птах на долоні, простягненій до обличчя.
Покотиться плетеним сонечком
кошик по дівочих руках,
а з нього защебечуть червоно
птахи сунічні.
А тоді мені забажається навіки
– поки зійдуть сніги –
залишитися
в білій хаті березового гаю,
між скляних беріз, вставлених в небо,
слухати свято першого снігу.

1964

СПОГАД

Поверх літаків і автобусів,
поверх доріг, що ведуть далеко,
блищить мені у траві село
склянкою прозорою з водою криничною.
У тій хаті усе перемішано:
хати,
люди коло хат,
гарби на вулицях,
плаття бузкові над тинами.
А на самому дні стоїть дівчина –
по її тілу дзвенять тарілки,
вона вся в тарілках,
а я простягаю до неї свої руки
поверх літаків і автобусів,
поверх доріг, що ведуть далеко,
але склянка прозора села
з дівчиною на дні
віддаляється
і чути, як по її тілу
дзвенять тарілки.

1964

ЗОЛОТА ПТАХА

У квітні
білим небом вишневого молока
літають золоті птахи:
золоті птахи дахів.
Вони політають-політають
і, як голуби, знову сідають на хати.
Аж якось одна золота птаха
прилетіла із білого неба до мене
і забрала мої руки, моє серце,
мої очі і мій спокій.
І потім зникла у білому небі.
Довго я ходив,
довго ходив –
аж поки знайшов ту пташу золоту.
Віддай, птахо золота,
мої руки, моє серце,
мої очі і мій спокій...”
А з-під крил птахи золотої
випурхнуло дівча:
маленьке-маленьке –
у чашечці вишневої квітки умістилося б! –
І на її малесеньких білих долоньках
лежали мої руки, моє серце,
мої очі і мій спокій...

1964

МАЛЮВАННЯ ДІВЧИНИ

З вулиці додому повернувся,
дівчину почав згадувати.

Дівчину почав згадувати,
на білому папері малювати,
дівчину малювати:

на білому папері
зелені плями,
зелені плями,
які схожі на дівчину,
дуже схожі на дівчину.

Засвітилася дівчина на папері
лампою зеленою,
лампою зеленою,
як калина біля води.

Я запитую дівчину:
“Чому ти зелена?”

Та вона мовчить.

1964

ГРУШКА

Вечір упав кавуном смугастим
і мати винесли під хату столика,
поставили вечерю на нього
і ми із сестричкою сіли вечеряти.

(Я пах червоною польовою квіткою,
а сестричка – золотою квіткою току).

Ми їли густий мед,
намазаний на окраець,
і запивали вечірнім молоком.
На призьбі сиділи мати
і дивилися, як ми їмо із сестричкою...
А потім ми запросили вечеряти
білу грушку,
яка стояла під хатою.
Мати принесли їй ослінчика,
налили молока,
намазали окраець медом –
і грушка сіла.

“Їж, грушко, мед, а нам дай груш!”

“Пий, грушко, молоко, а нам дай груш!”

“Їж, грушко, хліб, а нам дай груш!”

1964

* * *

Двері риплять: друзі ідуть,
друзі покидають назавжди.
На стінах яблуні білі цвітуть,
що пожовтіють і обпадуть завтра.

І ми під яблунями стоїмо удвох:
бджоли гудуть у волоссі,
збирають розмови мед на губах
і б'ються об наші очі вологі.

А над яблунями сині журавлі:
ми кидаємо вслід наші руки –
крилами виростають із землі
яблунево-білі птахи розлуки.

Руки друзів не втримати у руках –
човен вже відпливає у білу дорогу.
Друзі ідуть і зникають у роках,
а я залишаюся по цей бік порогу.

1964

ВІЙНА У ПАМ'ЯТІ МАТЕРІ

Полуторка без коліс,
а біжить,
чоловік сидить, правує,
а його ж зовсім і немає у кабіні!
Біжить полуторка,
ой, біжить,
а у кузові на соломі
син убитий лежить.
“Ой, що ти мені везеш,
мій чоловіче:
чи на сукню полотно,
а чи шовку на хустку?”
“А везу я тобі, мати,
сина вбитого!”
А-а-а-а!
На солом'яному рушнику
вишито вишнево сина!
Чекала:
із Германії приїде чоловік з подарунками,
а воно, можна сказати, в останній день загинув,
ото вже й перестала,
та стала чекати сина,
а воно й син загинув!
А-а-а!
Ой війна, війна, ти – вода?
Ні, ти – каміння пам'яті,
що важко осідає на дні серця!
З роками важче і важче –
як же не виповниться серце
і не розірветься, мов яблуко переповнене
осінньою зрілістю.

1964

ЗОЛОТІ ГЛЕЧИКИ ГРУШ

Груш натрусили з матір'ю у садку
і я набрав повну пазуху
маленьких золотих глечиків,
повних меду,
і поніс підбігцем у поле,
де батько пшеницю косив.

Підійшов –
комбайн стоїть
червоним безкрилим птахом.
Підійшов,
кличу батька – нема.
Я заглянув у пшеничне колосся – нема.
Я заглянув на дно дороги – нема і сліду.
Я заглянув під одягу дерева – нема.
Я спитав у щуки,
яка хотіла проковтнути сонце, – не бачила.
Я спитав у річки – не бачила.
Комбайн стоїть
червоним безкрилим птахом
і немає ніде батька.

А батько у землі іще од війни:
його тіло стало землею.
Його груди орють навесні плугами.
Його ногами ходять трактори.
Його руками росте калина у лузі.
Його волоссям довшають стебла пшениці.
Його очима дзвенять кринички під деревами...

“Батьку, а я тобі груш приніс!
Ми з матір'ю натрусили у нашому садку.
На, батьку, бери...”

А мати тебе, батьку, усе виглядає
у вікно причілкове,

каже: куди пішов, звідти і прийде, –
усе виглядає...
А я ж тебе, батьку, і не бачив навіть,
тільки на збільшеній фотокартці у рушнику,
та хіба ж то ти?..
От якби ти був удома та косив,
а я допомагав би тобі –
я був би твоїм помічником:
ми удвох слухали б хлюпіт ниви,
шурхіт пшеничного зерна у бункері
та нетерпляче очікували б зерновозок із току,
а іще я збігав би до криниці по воду
і приніс би тобі холоднячку.
А ополудні ми обідали б
у затінку крил комбайнових.
І знову косили б, косили...

А увечері нас би зустрічала біля воріт мати...

Батьку, чому ти не вдома?
Батьку, чому ти в землі?..

Я не оратиму землі – бо тобі ж болітиме!
Я не сяду на трактора – бо тобі ж важко буде!
Я не коситиму пшениці – бо то ж твоє волосся!
А дівчата бояться ходити по калину у луг,
кажуть, що то твої руки.
А кринички заростають, бо, кажуть,
ти ними дивишся!

Батьку, чому ж ти в землі?..”

Падають додолу
золоті глечики груш
і розбиваються
з тихим дзвоном.

ЧОВНИ ПРОЛІСКОВІ

Відпливають човни проліскові
із зайцями сніговими в кущах,
з килимком із трави прозорої,
із намистом дзвінким у струмках.

Сонце світить на всеньке небо!
Я стою у човні на дні:
я пливу, моя кохана, до тебе
у ці тихі весняні дні.

Над полями високо жайвір –
синя грудочка жару!
Я колись до тебе припливу,
синього жару тобі привезу.

А іще привезу я хату тобі –
білу хату мого кохання,
там на вікнах сидять голуби
і хату на вишнях колихають.

Там рушник будуть нам постеляти,
щоб з тобою нам на рушнику стати...
Я до тебе човном пролісковим пливу,
золотим весельцем воду горну.

1964

З ДИТИНСТВА: ХЛІБ

Тіні розбіглися від хати, мов кури,
ми снідати сідаємо за стіл,
я дивлюся на материні руки,
руки, що крають хліб.
Усім за столом випало з хлібини по скибці,
мені ж випала з хлібини пшенична нива
та як я на тій ниві малий лежу.
Я упав, я втопився у хвилях ниви:
високо в небі стояло колосся,
плавали угорі рибинками птахи,
пропливали наді мною човнами хмарки,
колеса на гарбах рипіли крізь воду далеко.
Я тихо лежу, не злякати б комбайна,
що перепелом сидів на гнізді у тих гонах!..
А мати пестила лагідно колосся,
зерно у долонях пересипала,
куркою дзьобала на землі по зерняткові,
остюком вишивала на полотняних
кружечках моїх очей
золоті руки,
руки, що сьогодні крають хліб.

1964

БІЛЕ КОХАННЯ

Та й гарні ж у нас дівчата:
їхні усмішки,
наче скибки кавунів –
так і хочеться до них припасти
гарячим ножем своїх губ!
Обличчя у наших дівчат
біліші білини ромену!
Мамо, то ви їх побілили,
як примазували до свята хату знадвору?
А вишні-черешні
теж ви побілили,
чи то вони білі від білих облич дівчат,
які ходять вечорами
на білі вогники солов'їв?
Попід тинами
хлопці руді, як соняшники,
цвітуть на городах
і задивляються на біліну дівочих облич.
Мамо, побіліть їм обличчя!
Мамо, побіліть їм серця,
як скатерть ляну стіни,
щоб упали на біле кохання
зелені яблука дівочих грудей,
щоб вилилось на біле кохання
із тонкого дзбанку стриманості
молоко пестошів...
Мамо, побіліть їх!
Побіліть!

1964

***

Знову я на давній стежині,
де з тобою колись ходив,
купаючись у прибої солов'їних пісень...

Я один.

Я давно вже один.

Зі мною тільки сум.

Зі мною тільки сивочолий спогад.

Я дивлюся на стежину,

я бачу сиві сліди –

сліди твоїх черевичків

і, пронизуючи їх, цвітуть проліски,

цвітуть гіркі проліски,

як твої очі,

сині.

Очі сині цвітуть твої!..

Я збираю твої сині очі,

кладу у серце,

а вони випадають,

як випала ти колись із мого життя.

І плаче наді мною синя музика

твоїх очей...

1964

СТАРА ХАТА

Із неба, із самого дна, упала хата,
яблуком достиглим упала...
У цю хату не приходить м'ята –
ця хата давно покинутою стала.

Не зрадіють рідній долівці ноги,
повернувшись із далекої дороги.
Стіни не заходять на весіллі ходором –
сьогодні тут тихо, як на похоронах.

І на широкій вишиваній скатерті
паляниця куркою не заскаче.
Не піде дощ із блакитної стелі.
І мати блакитна спати не постелить...

А одного дня сюди прийшов чоловік
і увесь став блакитною водою:
стояла вода у хаті цілий вік,
а потім витекла крізь вікна і двері
неквапливою і тихою ходою...

1964

КРИВАВІ СОЛОВ'І

(Те, що почалося глибоко під землею о першій
годині ночі, – не має закінчення).

Вони довго жили у клітці тіла,
ті криваві, як маки, солов'ї,
і от вони вирвалися на волю
крізь криваві отвори ран.
Ой, як вони радісно защебетали,
як радісно полетіли між дерев!
(Деревами стали люди,
а на них листя чорного мовчання).
Полетіли криваві солов'ї,
сіли на гілки рук
і відбилися у круглих криницях очей.
А людям страшно було дивитися
на тих солов'їв –
вони затуляли очі руками,
але не вистачало рук
і очі все одно бачили,
як літали криваві солов'ї!..
Люди затуляли вуха руками,
але не вистачало рук
і вуха все одно чули,
як щебетали криваві солов'ї!..
А він лежав на землі.
(Це його тіло було кліткою кривавим солов'ям).
Він лежав,
як лежать на ліжковій після роботи,
як лежать на траві у садку
або як на зерні у кузові зерновозки.
А над ним щебетали криваві солов'ї,
що мати не дочекається сьогодні сина,
що дружина не дочекається сьогодні чоловіка,
що діти не дочекаються сьогодні батька...
Зашелестіли дерева:

– Ой, що ж ми стоїмо?
Нумо загуляти рани
та не випускати кривавих солов'їв!..
Почали кидати у рани:
хто сорочку,
хто яблуко,
хто чотири дороги,
хто кулю земну –
все одно вилітали криваві солов'ї
і нічого не могли вдіяти дерева.
З них падало чорне листя,
оголоючи крик,
і щебетали криваві солов'ї..
А потім, потім
чорні річки потекли вулицями,
стікаючи в одну річку.
У тієї ріки
на спині
маленький човник хитається.
І в тому човнику
пливе в останню путь він,
чиє тіло було кліткою
кривавим солов'ям.
Люди течуть
і б'ються, як хвилі, об береги:
об білі хати,
об соняшникові золоті голови,
об дроти на стовпах,
об рожеві обличчя троянд –
і лягає зеленим неспокоєм
піна зітхань,
і над річкою чорною
і над човником білим –
криваві солов'ї.
Людям боязно підвести очі догори,
вони дивляться в землю,
а по землі червоні тіні кривавих солов'їв,

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1964)

уплітаються під ноги,
аж спотикаються люди...
Кричать труби,
труби кричать,
голосно так кричать.
Але їм не перекричати
щебету кривавих солов'їв.
Ні, нізащо не перекричати!
Як не зачинити благенькими дверцятами промов,
як не затудити пам'ятником чи прапорами,
як не засипати землю.
Віками щебетатимуть солов'ї,
віками плакатимуть матері.

1964

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1964)

* * *

Я запитую тебе:
твое обличчя зі снігу?
Але ти мовчиш.

Я запитую тебе:
твое обличчя із рушника?
Але ти мовчиш.

Я запитую тебе:
твое обличчя зі стіни хати?
Але ти мовчиш.

1964

***

По вертикальній стіні кімнати
сині летять журавлі,
а одного кволі крилята
ніяк не піднімуть з землі.

Ой журавлики, рідні та дальні,
даленієте, наче друзі:
уже – на виднокрузі,
уже – пропали...

Навкруги чужі, чужі,
як сорочка з плеча чужого,
а тобі на ліжкові лежи,
поки рани глибокі загояться.

Де – загояться?
Такі рани лікуються синню,
музикою крил журавлиних, розгойданих,
матері, яка умирає, вісткою від сина,
або, щоб мила
двері розчинила!

А до тебе, ну, хто до тебе,
не кажу вже, що прийде,
хоч напише, чи у розмові згадає...
Гей, моє вертикальне небо!
(Журавлики крилами стіни гойдають).

1964

ЧЕРВОНЕ ЧЕКАННЯ

На долівці червоні плавають смуги,
а в долонях – материнські очі.
Півнем червоним туга і смуток
кукурікають у прозорість ночі.

Руки розмовляють тихенько з чолом,
руки не доторкнулися до хліба й солі.
Червоні підкови цокотять за селом,
плавають смуги червоні в полі.

Вічна мати – коло самотнього вікна,
забризаного червоним світанком.
Коні заржуть і здригнеться вона,
коні затанцюють червоний танок.

Двері розчинені. Хліб на столі.
Ліжко постелене. Холодняк у кухлі.
В червоному чеканні мати стоїть,
у смугах червоних чорніють круки.

1964

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1964)

ПАХНУТЬ ЯБЛУКА:

яблука ходять по криницях,
яблука ходять по дитячих головах,
яблука ходять по дівочих спідницях,
яблука ходять по автобусах,
яблука ходять по конях.

1964

ОСІНЬ

осінь:
у ярах сині камінці
ожини

осінь:
над скибками кавунів
оси

осінь:
котиться віз
листя прилипає до
обода

осінь:
у неводі гілля
ставок б'ється спійманим
окунем

осінь:
люди на довгих вулицях
кутаються в теплий
одяг

1964

БАТЬКО ПЛАЧЕ

Скачуть сині коні
із очей потоплених у розпачі,
холодному, як вогонь круглого каміння.

Скачуть сині коні
з сопілковим шелестом грив.

Скачуть сині коні,
іржуть востаннє у вигорілу сорочку
батькового неба.

Скачуть сині коні
по обірваних струнах дороги,
по головах озимини,
по руках, у які вросли вила.

Скачуть сині коні
по моїй голові
у вінку літаючих квітів,
літаючих яблук,
літаючих зошитів.

Скачуть сині коні.
Помирають люди.
Потухнуть дерева,
зійде місяць і сонце разом на небо,
засміється дівчинка з вишневим горлом
і людина умре.

Стане кінь в головах у чоловіка,
подивиться у очі вічності
і приросте головою до землі.

1964

НОВОРІЧНЕ

Дівчинка прикрашає ялинку.

Дівчинка скаже:

стіни, станьте прозорими – і вони стануть.

Дівчинка скаже:

ведмеді і зайці, прийдіть на ялинку –
і вони прийдуть.

Дівчинка скаже:

берізки, потанцюйте з нами –
і вони потанцюють.

Дівчинка скаже:

сніже, іди – і сніг піде.

Дівчинка прикрашає ялинку,

у руці у неї паперовий літак,

вона хоче почепити його на ялинку,

а він знявся із рук

і полетів.

А у тому літакові

лечу я від тебе, моя кохана,

далеко-предалеко.

(Дзвенить кольорове намисто на ялинці,

дівчинка сміється,

каже:

не сумуй, дівчино,

твій коханий скоро повернеться).

1964

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1964)

* * *

Хочу, щоб хліб сміявся із столу,
хочу кухоль з водою цілувати,
хочу під ноги дзвінку балабайку дороги до твоєї хати,
хочу яблук на доріжках-рушниках.

Хочу тебе побачити!

1964

* * *

Я став дорослішим і самотнім:
один, як дерево, стою біля дороги,
спадає з мене листя карооке
під мої тихі, не порушені ноги.

Дивлюся я під ноги все частіше
і бачу лампи фіолетові колій,
що світяться увосени чистіше
в прозорі і порожні поля.

Проходять люди і несуть турботи
щоденні в кошиках із хлібом,
цигарками чоловіки попихкують з роботи,
жінки розщобетались біля хліву.

А я стою – мені цікаво
бути самотнім, без родини:
мою дівчину інші цілували,
моя дівчина від іншого народила.

Від'їжджають друзі на поїздах,
навіть попрощатися забувають,
затих між яблунями білий дах
і чути – там руки двері відчиняють.

Наді мною пролітали журавлі,
пролітали фіолетовим сумом полів,
коло ніг моїх тихих посідали,
а мене на крила свої не посадили.

1964

УКРАЇНА НА СЦЕНІ

На сцені була лялькова Україна,
а у залі байдужі глядачі,
позіхаючи поглядали на паперову калину
і ситі черева думками гладячи.

А вона сцену мела матнями
своїх лялькових козаків,
у яких не було зроду матері,
у яких не було зроду батьків.

Аж під стелю підплигували,
грамофонними голосами покрикували,
наче лякали гайвороння,
що над ними, як хмара чорна.

Гайвороння над сценою – це чудо,
тобто, гайвороння над сценою, – це чудово,
і посипалися мідяки оплесків,
наче руки ситі в жебрацьку миску.

А потім на сцену прийшла Катерина,
синьою річечкою притекла,
а над нею червона калина
опустила на плечі два крила.

І на її синеньких руках,
а на її синеньких – байстря!
(Чи втопити тебе в морях,
так висохнуть ті моря!)

Поглянула вона на люди,
немає людей, самі глядачі.
Та чорно світяться люстри.
(І зникла у люстровій ночі).

ОСІНЬ НАВПАКИ

Осінь рухалась, як вантажівка, назад.

У ту осінь яблуна поверталася в себе:
жовте листя, як горобці, піднімалося
зграйками з землі

і чіплялося на гілки,

і зеленіло,

і зникало в бруньках,

яблука, як червоні гумові кульки,

злітали з землі угору

і ставали зеленцями,

і ставали забростю на гілках.

У ту осінь із ступеників,

наповнених дощовою водою,

виростали коні, корови,

із колій – вози, вантажівки, гарби,

із слідів людських – люди.

І тільки сліди дівочі на жовтому піску
були порожні:

вони тяглися вперед.

Невпинно вперед.

09.12.1964 у Києві

СВІТЛО ХАТИ

Посходилися сусіди і родичі
і розбирають хату.

Хату, на даху якої улітку
в жаровнях сушилися вишні –
принада горобцям і хлопчикам, – розбирають.
Хату, де під стріхою
ластів'яче гніздо, як пригорща, добре,
а в ньому ластів'ята, – розбирають.
Хату, на стіні якої
дівчатко, як на папері намальоване,
а в неї на вушках,
як сережки, сміються вишеньки, – розбирають.

Ще вчора вона світилася,
освітлювала дорогу до себе,
коли я повертався з роботи,
освітлювала дорогу до себе
через кілометри й роки розлуки.
(Коли ще не знали ліхтарів,
коли темряву не розрізали фари вантажівок,
тоді світилися місяць, зорі і хата.
І коли не було місяця –
орієнтувалися по зорях,
коли місяць світив – по місяцю,
а коли не було ні місяця, ні зірок –
ішли на біле світло хати).

А сьогодні посходилися сусіди і родичі
і розбирають хату.

Ще вчора вився дим над димарем,
ще вчора стіни нагадували сніг у липневу спеку,
ще вчора двері розчинялися сусідам назустріч.

А сьогодні –
розбирають хату.

Хату, коло стіни якої росла калина,
червона калина з зеленого гаю,
матір'ю посаджена, – розбирають.
(Та калина була така цікава,
усе заглядала у вікно –
що там люди роблять?
Усе заглядала у вікно –
про що там люди розмовляють?)

Так, походилися сусіди і родичі
і розбирають хату.

Батько востаннє заходить до хати
і шорсткими долоньями гладить стіл:
столе, вже не сидіти мені край тебе у цій хаті,
не снідати на тобі молоком з окрайцем,
не гомоніти за тобою із сусідом на свято;
і гладить піч:
пече, не випікати тобі паляниці,
не варити їсти,
не гріти мені свої старі кості на черені;
і гладить лаву:
лаво, не спочивати на тобі, прийшовши з роботи,
не умиватися котові на тобі, віщуючи гостей;
і гладить стіну:
стіно, не огортати тобі своїми крилами
нашого спокою й тиші,
наших сніданків
і наших снів,
наших радощів
і наших бід.

Бо походилися сусіди і родичі
і розбирають хату.

А мати:
ой що ж його, людоньки, із собою взяти?
Взяла б і долівку,
по якій моїми ногами ходжено,

по якій моїх діточок ногами ходжено,
взяла б і піч, біля якої півжиття стояно,
взяла б і стіни, які рушниками прикрашано,
які стільки разів перед святами мазано-білено.
Ой, людоньки, людоньки,
взяла б усю хату у руки
і понесла з собою!

Ой, посходилися сусіди і родичі
і розбирають хату.

Полетіли сніпки золоті із стріхи – додолу,
як пір'я заморського жар-птаха – додолу,
як зорі падучі, віщунки – додолу.
Ой, своїми руками крито,
своїми ж руками і розкрито!
Впало каміння із вертикального неба стіни
зозулями сірими безкрилими – додолу,
зозулями, яким ніколи не літати в стіні хати, – додолу.
Впали двері,
яким ніколи не розчинятися назустріч, – додолу.
Зірвалися віконниці,
з яких ніколи вже не кукурікати
півням мальованим, – додолу.

А люди мовчать,
а сніпки – лежать,
а стіни – лежать,
а двері – лежать,
а віконниці – лежать.
І нікуди тепер калині заглядати,
і нікого тепер калині слухати.
Ой, як сумно калині самій,
самій-самісінькій,
коло хати, якої нема.
Ой, як сумно!

Бо посходилися сусіди і родичі
і розібрали хату.

Розібрали.
Розібрали хату – по камінцях.
Розібрали життя – по роках.

Калина:
люди, мені сумно тут залишатися,
заберіть мене із собою!
І зайшла тоді калина до хати, якої нема,
на своїх тоненьких ногах,
походила по хаті, якої нема,
злетіла на стіл на своїх листяних крилах
і заспівала:
чи я в лузі не калина була,
чи я в лузі не червона була,
взяли мене поламали
та в пучечки пов'язали –
така доля моя,
гірка доля моя.
А сусіди і родичі,
які сиділи за столом,
прощаючись із хатою
п'ючи із прозорих склянок
печаль пекучу і горе гірке,
дружно підхопили,
і радісно було калині чути від них цю старовинну
пісню про калину:
“Чи я в лузі не калина була,
чи я в лузі не червона була...”
А потім люди замовчали,
але пісня продовжувала співатися.
Здивувалися люди: хто ж то його співає?
Зрозуміли люди: хата має людський голос,
то хата людським голосом співала:
“Взяли мене поламали
та в пучечки пов'язали –
така доля моя,
гірка доля моя”.

ЧИСТІ КРИНИЦІ

Над дорогою пшениці,
як дівочі коси, в які вплетений червоний горошок.
Дорогою котиться пошарпана вантажівка-гарба.
Черкаються колеса об пшеничні коси.

Котиться гарба.

Збоку, на дротяному гаку теліпається відро.

Летить відро, як оцинковане дзвінке сонечко,
що дарує косарям холодняк у спеку.

Летить відро

і чіпляється за гілля придорожніх дерев,
притрушених соломою.

Зупинилася гарба.

“Піду ось у яр до Ракової кринички
та зачерпну холоднячку”.

(Косар)

Підійшов до кринички,

аж вона – пересохла:

біл камінь почорнів від спеки,

зелена трава пожовтіла від спеки,

блакитна квітка посіріла від спеки.

Так і повернувся з порожніми руками,

з порожнім відром,

з порожнім ротом.

“Іди, доню, по воду
до Чумакової криниці –

он відра на лаві,

у кутку коромисло –

іди, доню, по воду”.

Пішла дівчина до криниці

дильом дильованої,

м'ятою обсадженої,

ногами обтопаної.

Почепила відро,

побігли руки по ключу,

полетіло відро у криницю,

співаючи боками,
сміючись срібними ланцюжками.
Витягла відро –
а в ньому немає ні крапельки води!

(Над криниченькою рубленою,
над криниченькою Чумаковою,
стоїть хлопець із дівчиною,
а на воді їхні обличчя
плескати, як тарілки:
вони то розпливаються на воді,
то зливаються в одне обличчя –
з чотирма очима,
з чотирма бровами,
із одними на двох устами).

Під зеленими вільхами
криниця, як дзбанок, у траві.
Прийшов комбайнер до криниці із відром,
а в комбайнера на спині
солом'яне сонце.
Бряжчить відро,
опускається у криницю,
глухо б'ється у дно
і летить догори порожне.
Стоїть комбайнер,
облизує губи, порепані, як дорога,
бряжчить відро,
котиться геть
і сміється.

(Сидять косарі коло криниці
на розстелених вільхами зелених тінях.
Сидять косарі – обідають.
А в криниці груші медові,
накидані косарями.
І балакає вода у криниці,

і балакає вода у відрі на зрубі.
Сидять косарі
і, розуміючи мову води,
кивають головами).

Хлопча пасе вівці –
лежить у траві.
А по хлопчикові біжить струмок:
по руках,
по ногах,
по обличчю –
біжить струмок,
і чути, як струмок пахне
прохолодною м'ятою,
синіми травами.
Біжить по хлопчикові струмок –
тільки камінці на дні гарячі!

В криницях збираються люди.
Хто бере з неї воду –
залишається в ній.
І кожного разу,
набираючи воду,
набирають у відра
сусідів,
коханих
і матерів.
І тоді п'єш їхні обличчя.
А кого ж я нап'юся,
коли криниці посохли,
коли стежки-доріжки до криниць
заростають тернами?
Коли люди забувають,
де покопані криниці.
Погляну я на чотири боки –
не видно людей,
з молодечим завзяттям,
з третіми руками лопат.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1964)

Хто викопає косареві криницю,
аби він напився холоднячку у возовицю?
Хто викопає дівчині криницю,
аби вона принесла води матері?
Хто викопає закоханим криницю,
аби вони над криницею мріяли?
Хто викопає комбайнерові криницю,
аби він напився і напоїв комбайна?
Хто викопає хлопчаків криницю?
І стоять порожні криниці.
І нікому залишатися в криницях.
І нікого мені пити.

1964

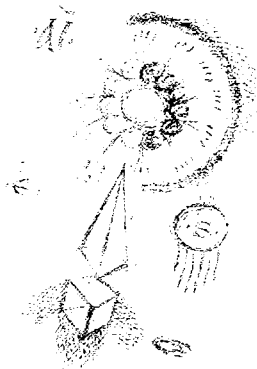
КАТЕРИНА

Поміж стільців, розкиданих на майдані,
поміж яблук, розсипаних на снігу,
поміж порожніх автобусів на вулицях
іде Катерина
і ніяк не вибереться із цього лабіринту.
На плечах чорні птахи,
чорні птахи журби.

чорні птахи звили свої гнізда в моїх очах
чорні птахи щебечуть в моїх очах
чорні птахи застують світ своїми чорними крилами

Спочатку ти, Катерино, була моєю сестрою,
яка часто приносила мені, малому, цукерки
і подарувала книжку з барвистими малюнками,
і вперше відвела за руку до школи.
Ти була завжди радісною,
але одного разу я побачив
на твоїх плечах чорних птахів,
чорних птахів журби.
Ті чорні птахи призвели тебе до вчинку,
який мені й досі незрозумілий:
ти стояла під яблунею, а потім пішла,
але голова лишилася,
як одне-однісіньке яблуко
на потухлому осінньому дереві.
З тих пір яблуко висить
і коли зацвітає яблуня,
і коли з'являються зеленці,
і коли збирають яблука,
і коли випадає на голе яблуневе гілля сніг.

чорні птахи звили свої гнізда в моїх очах
чорні птахи щебечуть в моїх очах
чорні птахи застують світ своїми чорними крилами

Потім я побачив тебе, Катерино,
як ішла ти з дитиною на руках,
переступала ріки, моцні не каменем білим,
а солдатським тілом,
переходила поля, засіяні не зерном пшеничним,
а потом солоним,
йшла через садки, в яких росли не вишні,
а матері з закопаними в землі руками...
Куди веда тебе твоя дорога?
Ти й сама того не знала!
Ти просто йшла над селами, містами,
над головами і віками,
над вбивствами і народженнями,
над зрадами і героями,
над очима і відчаєм.
А на плечах сиділи чорні птахи,
чорні птахи журби.

чорні птахи звили свої гнізда в моїх очах
чорні птахи щебечуть в моїх очах
чорні птахи застують світ своїми чорними крилами

Навіщо я, Катерино? – тебе питав,
вмиваючи руки в чорноземі навесні,
слухаючи, як співають жайворонками зорі,
тріпочучи своїми гострими крильцями.
Навіщо я, Катерино? – тебе питав,
коли падала грудка глини на віко
труни товариша, який загинув у шахті.
Навіщо я, Катерино? – тебе питав,
коли плакала мати над мисками,
насилаючи в них нужду.
Навіщо я, Катерино? – тебе питав,
коли низьке небо опускало крила в траву.

чорні птахи звили свої гнізда в моїх очах
чорні птахи щебечуть в моїх очах
чорні птахи застують світ своїми чорними крилами

Розчинилися скляні двері дня
і ти знову прийшла до мене, Катерино,
синьоокою дівчиною,
скляним проліском з березневого осоння.
Я ходив із тобою у скляні від птахів гаї,
я слухав твоє волосся, що гуло джмелями,
я цілував твої відверті, як краєчки чашки, губи.
Тоді я узнав твою молодість, Катерино.
Тоді твоє, Катерино, обличчя вросло в моє,
як востає яблуко у долоню,
щоб навіки нам, Катерино, бути одним обличчям.
Ти завжди була радісною,
як скляний пролісок з березового осоння,
але на твоїх плечах
сиділи чорні птахи,
чорні птахи журби.

чорні птахи звили свої гнізда в моїх очах
чорні птахи щебечуть в моїх очах
чорні птахи застують світ своїми чорними крилами

Катерино, ти стала моєю нареченою.
Ми сиділи на покуті поруч у світлій світлиці.
На наше весілля зібралася повна хата людей.
То були наші родичі, односельці.
Обличчя їхні мінялися з одного на інше:
знайомий сусіда ставав незнайомим чоловіком,
у незнайомих обличчях я впізнавав риси своїх
знайомих.
Столи угиналися від меду-вина.
А посередині столу котилася хлібина,
яка невідомо чому стала видовжуватися в домовину
з паперовими квітами,
а в домовині я побачив тебе, Катерино,
мою наречену, схожою на мою сестру.
За столом весело плакали люди.
Я голосно скрикнув –
нікого не стало в світлиці,

тільки ти поруч,
а на плечах у тебе чорні птахи,
чорні птахи журби.

чорні птахи звили свої гнізда в моїх очах
чорні птахи щебечуть в моїх очах
чорні птахи застують світ своїми чорними крилами

Катерино, колись я знайшов тебе
проліском скляним з березневого осоння,
тепер, коли ти від мене пішла
після нашого весілля, яке не відбулося,
я не знаю, якою і де тебе шукати.
Але завжди я тебе впізнаю у журбі.
Ти приходиш до мене
з чорними птахами на плечах,
з чорними птахами журби.

чорні птахи звили свої гнізда в моїх очах
чорні птахи щебечуть в моїх очах
чорні птахи застують світ своїми чорними крилами

Катерино, ти приходиш, щоб будити мене діяти
своїми високими дзвонами.
Катерино, ти приходиш, щоб розкривати
мої кров'яні судини в обмілілі ріки.
Катерино, ти приходиш кликати мене іти
на маленьке кружальце сонця у високості.
Катерино, чорна журбо!..

Забіліють сніги
і в снігу,
в трав'яному гнізді
виведеться пташеня.
Невже чорного птаха,
чорного птаха журби,
який вічно сидить на твоїх плечах,
Катерино?

ХЛОПЧИК МАЛЮЄ ЛІТО

Кавуни зелені
котять півні
по жовтій нитці,
протягненій під вишнею,
на якій самотній птах гойдається на вершечку.

Краплі вишень
забризкали стіну хати.

Туди-сюди
самотній птах гойдається,
мече кругле око на землю,
де кавуни зелені
котять півні.

1965

* * *

В один новорічний вечір
побачить дівчина на ялинці,
що пахнутиме піснями і танками,
поміж паперових коників,
що пастимуться на зеленому полі ялинки,
мої очі,
що висітимуть на нитці
і дивитимуться на людей
у танку навколо ялинки.
Вона загляне в мої очі
і не побачить в них нічого,
тобто побачить дно, мов у порожньому кухлі,
і більше нічого.
Вона дуже розсердиться,
бо хотіла б побачити у новорічний вечір
у моїх очах,
що висітимуть на нитці,
дуже-дуже багато чого,
але не побачить у них нічого.
Вона зірве очі з ялинки
і кине їх додолу
під ноги людей у танку навколо ялинки.
А мої очі,
що висіли на нитці,
навіть не заплачуть від того,
бо вони були порожні
і в них було помітне дно,
як у порожньому кухлі.

1965

УРОЖАЙ

Посіяла мати
на дорозі жито.

Сміялися сусіди,
що жито не зійде:
“Да де твій, мати, розум подівся,
щоб на дорозі урожай уродився!”

Ой виходила мати
на дорозі жито жати:
засвітився у руці золотий серпок –
ліг на стерню за сніпком снопок.

Да ставали сусіди над тинами,
да хитали по вітру головами,
да ховали у кишені руки,
да розмовляли, як ті круки:
“Усе життя пережили,
а такого не бачили,
бо де то було видно-чутно,
щоб на дорозі урожай уродився!”

1965

НЕСЛА МАТИ ВОДУ

По селу стежка,
по стежці – мати.
Ішла мати стежкою,
воду несла.

До крипиці стежка,
додому – мати.
Ішла мати додому,
та не к дому прийшла.

“Ой куди ж ти, стежечко, мене привела:
не на кладовище, а додому я ішла”.

На могилці синовій барвінок послався,
на могилці синовій відра поставила.

“Ой куди ж ти, стежечко, мене завела:
ішла додому, а до сина зайшла”.

1965

ГЛЕЧИК НА СТОЛІ

Нас за столом сидить трое.
Принесла мати воду у глечику
з блакитним боком
– хтось шматок неба приліпив! –
поставила на столі.
Узяв перший – хотів напиться – і поставив,
узяв другий – і поставив,
узяв я,
заглянув у глечика –
рибинкою попливло моє око –
аж там не вода кринична,
а кров!

МАТИ: чом' не п'єте?
(Сказав)
То піди да полий квіти коло хати.

1965

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1965)

* * *

Будемо йти вечірнім селом,
будуть дерева тихі-претихі,
буде місяць круглий-прекруглий,
я тобі скажу: забирають до війська.
Ти засмієшся з моєї стриженої голови.
Будуть тіні на дорозі,
я скажу: які ми довгі.
Потім ляже на мою долоню
твоя рука легенька, як пір'їнка,
і тоді здогадаюся,
що ти не чекатимеш мене.

1965

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1965)

***

Ти від мене пішла –
як з гілки пташка злетіла.

Ти від мене пішла –
я засохну, як гілка без пташки.

1965

ЗАКОХАНИМ ПОГЛЯДОМ

Бачити тебе: бачити,
як летять садки,
усе ховаючи у біле.

Бачити тебе: зазирати
упівока
до осередку яблука.

Бачити тебе: носити
в очах два світлих птаха
твоїх летючих очей.

Бачити тебе: розсипати
з розкритого леза
синю кров троянд.

1965

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

ЗАВОЙОВНИКИ

За той острів,
що на географічній мапі
не більший за мушину капку,
дві великі держави
мають намір розпочати війну.

Ой буде ж іще крові й крові!

Бо кожен супротивник
планує на відвойованому острові
побудувати солдатський нужник.

09.11.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

Прах старого революціонера
– покладений у сірникову коробку –
з належними почестями
з духовим оркестром,
з червоними прапорами
ховають.

09.11.1967 у Адріанополі

ТРИВОЖНЕ

Серед хати виросла яблуня,
а під яблунею –
вмерла! (Мати?)
Пустіть! Пустіть!
Переходжу (мати?) річечку по камінцях,
минаю (мати?) поле в житах з пташиними головами,
перелітаю (мати?) дерева у цвіту,
натикаюсь (мати?) на незнайомих мені людей.
А! – от моя кохана (мати?)
А! – от мої друзі (мати?)
А! – от мої товариші по роботі (мати?)
Іду довго-довго.
Розчиняю безліч дверей (мати?)
скляних та суцільних.
Перестрибую через собак (мати?)
кудлатих: по десятку очей у лобі.
А хтось кричить,
що мені ще небагато треба пройти,
щоб дізнатися,
що там, під яблунею (мати?)

Серед хати виросла яблуня.

1965

ЧУЖА ЖОНА

Над криницею трое.

Клубок
і синя нитка.

Поглянула жона на чоловіка,
а в нього на обличчі
клубок
і чорна нитка.

(Схопив донечку
і вкинув у криницю)

Закричала жона.

Донечка грається з синьою ниткою.
Чоловік лежить,
дивиться на ластівок,
що літають, як брови чужої жони.
Розлучниці.

1965

НИТКИ БАБИНОГО ЛІТА

Був багатий – тепер немає нікого
тільки птахи – птахи наші друзі

та хата з дверима і вікнами
та в двері ніхто не стукає

а під вікно птахи прилітають
прошу – не кажіть що випадково

Пташко лети обережно
не порви тонких ниток бабиного літа

але й не заплутайся пташко
щоб я не забув і про вас

17. 12. 1967 у Адріанополі

ЩОБ НЕ ВТЕКЛА

Починаю здогадуватися про справжній зміст подій,
який дуже ретельно приховується людьми
під одяг, який робить жіноче тіло зовсім
невідомим, ніби неправдивим.

“Тримай, чоловіче, тримай міцніше! – кричу
я робітникові, який держить в руках тачку,
щоб не дуже котилася під круту гору,
бо може втекти від нього. –
Тримай, робітничче!”

17.12.1967 у Адріанополі

ПІСНЯ КАТЕРИНИ

Малому дай квітку – і квіт,
як дорослому щастя – і квіт.

А де я йому квітку візьму,
виліпити з глини, може?..

Виліпила квітку із глини
(ліпила кучеряву,
виліпила – пряму),
посадила у квітку Івасика,
та й пустила ту квітку
за водою човником:
пливи за водою!

Не знайшла тобі квітку
(малому дай квітку – і квіт) –
пливи за водою,
не знайшла тобі щастя –
пливи за водою,
станеш дорослим, знайдеш,
а не знайдеш, то й так проживеш,
бо щастя – не квітка – не зліпиш,
пливи за водою.

Пливи за водою:
я ж тобі квітку дала
(хоч зліпила),
тільки от пряму
(ліпила кучеряву,
виліпила – пряму).

1965

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Чиї то лапки заячі у листі
шурхочуть наді мною угорі?
І проліскове своє око
розплющив я із-під землі.

І сонечко упало на щоку,
і лапками листок лоскоче.

І на мені – на пневі – хутро моху
тепліше за зайчачий бік.

14.02.1968 у Адріанополі

ПЕРЕКАЗ

На полі шукала собі чоловіка –
у траві натрапила на гніздо,
поклала сапку, нахилилася,
пташат сполохала.

Аж він на машині під'їхав,
веселий до неї підійшов,
трава, як овеча вовна,
і сонце – у очі б'є.

15.02.68 у Адріанополі

В ДОРОЗІ

Спинилися в селі коло одної хати,
із кузова стрибнули на траву,
і жінка винесла відро з водою,
і кухоль бився дзвінко об боки.
Пили й відходили, щоб інші
з криниці полив'яної пили,
вечірньою світлицею відгонила вода,
й дорога не була такою довгою.

1965

ЗОЛОТИЙ СПОКІЙ

Прийшов до лікаря і кажу:

– Вставте мені зуби,
ні, вовчі не треба,
ні, заячі не треба,
а вставте, – кажу, – золоті.

Гризти камінь – сама морока,
та ще й зуби зітреш,
а ще, кажуть, зуби стираються,
коли язиком багато мелеш –
оце вставлю золоті
і не буду гризти камінь,
і не буду язиком багато молоти.

Тепер у мене повен рот золота,
хто не йде – я золотом із рота блисну:
і я кум королю,
і я сват міністру,
і мені “зрастуйте” приємно лоскоче вухо.

Тепер я ходжу і камінь не гризу
(нащо ризикувати золотом, хоч би й тим, що на зубах!),
тепер я ходжу і багато язиком не мелю
(нащо ризикувати золотом, хоч би й тим, що на зубах!).

Сидить мій язик у золотій фортеці
(нащо язика показувати – це по-дитячому!),
і йому спокійно,
і мені клопоту немає ніякого.

1965

ВЕРЕСНЕВІ ПТАХИ

Птах на птахові,
тінь від птаха на гілці
і на землі –
птахи у вирій летять,
у далекі краї.

Випивають повітря з пастухової сопілки,
деревам повертають пастушу палицю.

Сидить школярик у класі:
у зошита в клітинку
птаха вересневого спіймав.

01.03.1968

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

Хлопчик прудкий
ганяється в лузі за метеликами

Ловлю його і саджаю на траву
(помічаю: у нього ноги комашині)
забавляю його розмовою про квіти
і сам прислухаюся до хлопчика –
знавця квітів

Показує непомітний пуп'янок:
це велика червона квітка буде

Заспокоюю хлопчика:
твоя мати стала метеликом
вона незабаром прилетить

03.03.1968 у Адріанополі

СЬОМИЙ У ЛАНЦІ

Нас у ланці працює семеро.
На наряд з'являється шестеро,
опускається у копальню шестеро,
а у вибої – семеро.
З нашої ланки того, може, ніхто й не бачить,
та я – бачу.
Сьомий – то Петро,
я з ним проробив не один рік обушок в обушок,
але зараз не хочу розбалакувати
про те, який він був і що він був.
Починаю я стояки забивати,
він підходить до мене і допомагає:
то стояка підтримає, то підіб'є обушком,
а потім випрохає цигарку і щезне в темряві...
“Петре, – кажу одного разу, –
ходімо нагору:
у мене у садку яблука вже достигли,
покуштуєш – ти ж давно яблук не їв”.
“Ні, – каже, – ти вже краще сюди принеси”.
Ношу я то яблука, то цигарки,
то привіт від дружини
Петрові, сьомому в нашій ланці.

1965

РИПЛЯТЬ ХВІРТКИ

Ранками і поночі риплять хвіртки –
проводжають шахтарів до копальні,
їм шахтарі залишають останні потиски рук,
а за те вони риплять услід:
кому просто риплять,
а шахтареві вони говорять: “Повертайся...”

Діло звичне, діло буденне:
виходить шахтар на роботу –
за хвіртку не проводжає мати,
не проводжає сестра,
чи дружина –
бо то діло звичне, буденне.

А от мовчазна хвіртка
говорить із шахтарями.

Ранками і поночі риплять хвіртки –
повертаються шахтарі з копальні,
тиснуть дерев'яні руки хвіртці,
а за те хвіртка їм услід: “Повернувся...”

А коли шахтар довго не повертатиметься,
то й хвіртка довго мовчатиме,
а вже після – вона розпачливо, як жінка,
кричатиме днями і ночами.

ДРУГА ЗУСТРІЧ ІЗ БРАТОМ

І став ти схожий на зелене деревце.
Не тому, що ти був одягнений
у військове вбрання зеленого кольору,
не тому, що ти був самотній, як деревце,
що виросло на асфальтованій площі автостанції,
поміж барвистих автобусів,
поміж клунків і спеки,
поміж язикатих молодичь і суперечок,
але ти став схожий на зелене деревце.
А я став схожий на пташку,
що от-от відлетить, –
і ти станеш покинутим,
і ти станеш далеким...
І ти, як деревце,
раптом схотів піти за мною:
ти подався мені услід,
але забув, що ти – не ти, а деревце
і тобі ніяк не можна ходити.
Ти зупинився й – що вдієш! –
помахав мені на прощання
зеленою рукою.

1965

ЯК ЧАШКА БЕЗ ВУШКА

Прийшла дівчина:
на плечах сумне волосся,
а на руках – розбита чашка.

“Піди, поговори з Віктором, може він тебе послухає,
йому набалакали люди всякої всячини,
мені не вірить – то, може, тобі”.

Жаль мені стало чашки без вушка
покинутої – хто тепер візьме її у руки,
щоб набрати води,
хто скаже їй щось лагідне,
тихо-тихо торкнувшись губами
її полив’яного тіла?
Поліз у шафу: десь тут у мене
був універсальний клей “БФ” –
спробую склеїти.

Кажу:
“Як же це сталося,
що чашка розбилася?”
“Сиділа я, вишивала маки на рушнику,
вишивала червоні, а вишила – чорні.
Побачилася з Віктором, а він таке став говорити...”

“Нічого, нічого, от зараз знайду універсальний
клей “БФ” і спробую склеїти”.

1965

МАСКАРАД

Дівчата гукали: маскарад!
Хлопці стали чіпляти на обличчя маски.
(Та й смішні ж ці хлопці!)
Дівчата підходили до хлопців
– їм так хотілося потанцювати! –
але хлопці чомусь крокували.
(Може, то музики винні:
гей, музики, грайте вальси,
сьогодні свято, не треба маршів!)
Дівчатам хотілося постояти наодинці з хлопцями,
вони виходили в коридор,
але хлопці (такі нетямкі!)
тиснули руки дівчатам
і – просто з балу на поїзди.
Дівчата їм клали на плечі руки,
– ті руки світилися святом –
та хлопці (такі дивні!)
скидали їх обережно
і брали автомати, шинелі і каски.
Карі, ви не бачите наших облич,
ви не бачите, чи сміються вони, чи плачуть.
Хлопці, нащо ви наділи маски протигазні
замість карнавальних масок –
сьогодні ж усього лише святковий маскарад!

1965

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1965)

* * *

О, хто Ви, хто, візитарю таємний,
в мої світлиці вчора ночував?..
Сьогодні у світлиці світлій темно
і котиться в долоні голова.

Он на столі стоїть порожня пляшка
і, мов коти, тепло муркоче на стільцях.
Метеликами пахощі від плаття
летять згоряти в цигарках.

У мене Ви забули черевики,
візитарю таємний, наче дно!..
Але даремно, мабуть, я чекаю.
Згоряє день. Відчинене вікно.

1965

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1965)

* * *

Сьогодні дощ нехай іде,
хай листя струшує додолу,
нехай дороги розведе,
немов мости, до мого дому.

Хай насміхається з горбів!
Хай прикладе свою долоню
до спалених гарячкою лобів,
непокій несучи в долину.

Я двері навстіж розчиню –
нехай Ви зайдете до хати.
Я хоч і дуже буду Вас чекати,
усе ж що-небудь розіб'ю.

Я розіб'ю печаль, як чашку,
додолу випустивши з рук.
Ви скажете мені: на щастя.
І я узнаю: Ви мій друг.

1965

ЗА СВЯТКОВИМ СТОЛОМ

Наш стіл
відчув свято
і став дивним деревом:
він пустив пагінці,
з них розквітли квіти
(ті квіти були білими
і завбільшки з тарілку)
і просто у полив'яних квітах
виспіли яблука.
Ті яблука були червоні-пречервоні –
наче намальовані дитиною.
Наші руки з розчепіреними пальцями,
як пташки, полетіли над столом,
збивалися десь посередні і дзвеніли
(так руки дзвенять лише на свято).
А мати покотить-покотить по скатерті
шестеро яблук червоних:
“П'ятеро – знаю кому, а от кому – шосте?”
(Стіл знає, що нас шестеро було в сім'ї,
і на свято вродив шестеро яблук).
“Мамо, – кажу, – а шосте – моїй дружині буде...”
Дружина моя – віями аж до скатерті –
ніяковіє. І яблуко у руці тепліє,
аж жар на щоках.

1965

* * *

За тим, за тим деревом
з пташиним гніздечком на гілці,
за тим деревом,
що стоїть у долині над криницею,
за тим деревом,
від якого далеко до дороги і близько до тебе,
за тим деревом я обійму тебе
(твої очі, як дві пташки
торкатимуться крильцями моїх очей).
За тим, за тим деревом
ти подаруєш мені квітку двопелюсткову,
яку ти зірвеш на платті.
То буде навесні і за тим деревом.

1965

ПОБАЧЕННЯ НА СНІГУ

Завтра у нашому місті
після короточасного поліпшення погоди
знову збільшиться хмарність,
випаде сніг.

На маленький будиночок,
що притулився щогокою до ялини,
випаде сніг.

Завтра полізу на горище,
дістану лижі
і перший прокладу лижню
через жовтий місток дерев'яний на річці,
між зелених ялин,
на місце побачення на снігу.

Ти нагадаєш мені, що я вчора
обіцяв зловити тобі зайчика
і ми підемо його ловити.

Ми так і не спіймаємо зайчика
і ти заплачеш,
а я гілочкою намалюю зайчика на снігу,
ти плакатимеш
і я тебе вперше поцілую на білому снігу.

1965

ЛАБІРИНТ

Зупиниться пофарбований у червоне автобус
і я опинюся у лабіринті:
довго-довго опускатимуся східцями,
зітру підошви на черевиках
і піду шукати шевця,
ступаючи босими ногами
по холодному камінні
і ще більше заплутаюся.

У відчаї присяду на східці,
витягну газету і стану читати,
щоб знайти вихід із цього лабіринту.
Потім побачу дороговказ:
відрубана піврука вказує напрямок руху –
невимовно зрадію, подумаю, що я везучий,
і знову піду і ще більше,
і ще більше заплутаюся.

А потім зустріну дівчину,
що їй скажу: дай води напитися,
а вона відповість: сама заплуталася
і давно не бачила криниці.
Подивлюся в її очі і вони
здадуться мені двома кухликами
із синьою водою.
Нап'юся з її очей синьої води,
візьму її за руку і вдвох
підемо шукати вихід,
і ще більше, і ще більше,
і ще більше заплутаюся.

ПЕРЕРВА

Присяду навколішки
і витягну холодну боклажку,
розмальовану рибинками і човнами.
Погладжу її біле тіло,
лагідне, як у дівчини.
Не поспішаючи відкрию боклажку
і тихенько піднесу до губ.
Відп'ю ковток і посиджу,
відчуваючи, як по чорній шкірі
попливуть рибинки і човни.
“Друже, у тебе ще є вода?
Дай, будь ласка, ковточок...”
Обережно передам Миколі,
щоб не сполохати рибинок і човнів.

1965

* * *

Якщо спорожніють мої очі
і стануть безгрудими і непотрібними,
як кухоль білий без води,
тоді з українського поля
колосья зеленими гадюками
заповзатиме в них.
Буде мені пекучою трутизна правди,
буде мені болючою порожнява очей...
Я сяду за стіл
на українському полі
і напишу собі некролога.
Його миттю надрукують на четвертій сторінці
газети, поруч з коментарями про футбол,
але це мені буде байдуже,
бо я лежатиму
на українському полі
з порожніми очима,
в які заповзатиме колосья
зеленими гадюками.

1965

* * *

Ішов сніг,
ти простягала долоні,
тихі і лагідні, як дві сніжинки,
до мого обличчя.
Я зазірав до них,
сподіваючись побачити там
золоті зерна радості
(колись твої руки були просто золотими
від тих зерен радості),
але не побачив їх.
На твоїх долонях,
тихих і лагідних, як дві сніжинки,
я побачив печаль,
яка була ні до чого не подібною,
просто була печаллю.
(Печаль ні з чим не порівняєш –
завжди буде печаллю).
З деякого часу ти приносиш мені
тільки печаль, тільки печаль.
І про це я довідався, коли ішов сніг.

1965

ЗА ЛИСТЯНИМ ПОРОГОМ

За листяним порогом
дрімає жовтий затінок,
там – перша в кленах проголь,
а на горбкові – зайчик.

Там перестиглі птахи
від літа і пісень
з гілок злітають пити
на річковий пісок.

Там дорога загубила
намисто із коліс
і в річку заглядає,
вмочивши жовті коси.

Там дівчина в дерева
вплете своє волосся,
щоб я шукав даремно
її вуста вологі.

І там я розгублюся,
як листя – по всім лісі,
бо в дівчини волосся
осінне, наче листя.

1965

***

Потухли осінні дерева
і попіл – на згарищі лісу,
і попіл замітає дорогу,
замітає дорогу до літа.

Згоріли порожні вокзали,
згоріли порожні міста,
пропалені холодними вогнями,
пропали, як пропадає міраж.

Потухла святкова ялинка,
ялинкове свято потухло:
під попелом спогади поснули
про дівчину з очима ясними.

Про дівочі тихі поцілунки,
про дорогу блакитну в житі...
Ну, де б його взяти жару,
хоч би прикурити цигарку.

1965

УТІКАЧІ

Утік з уроків хлопчик (якби сам!),
втекла з уроків дівчинка –
хитали головами вчителі,
шукали ремінця батьки.
А вони втекли!
Хлопчик був зовсім малий
і дівчинка була мала.
Хлопчик знайшов у лісі галявину пролісків,
але довго не наважувався підмовити дівчинку,
щоб показати ту галявину,
а сьогодні розповів їй про свою знахідку
і вони втекли.
Хлопчик біг позаду дівчинки
і смоктав крижинку,
а у дівчинки з ніг росли проліски,
а у дівчинки на обличчі цвіли проліски.
Руки їхні зчепилися двома метеликами –
летіли до галявини пролісків.
Там вони нарвали повні жмені пролісків,
хлопчик віддав їх усі дівчинці –
дівчинка звила собі вінок
і додому поверталася у вінку.
(Ім обом перепаало увечері
за те, що втекли з уроків).

1965

РОМАНС

Місячні рибинки зелені плавають над бровою,
загляну у воду до самого дна і побачу:
місячні рибинки зелені
мерехтять у глибині своїми срібними боками.
Я жебрак, мені нічого тобі дати,
можу віддати торбу і свою палицю.
“Не треба”.
Я жебрак. Я нічого не можу тобі дати.
Місячні рибинки зелені.
Закурити, може? Ні, не буду.
Місячні рибинки зелені.
По снігу смуги довгі паралельні,
ніяк не зійдуться.
Я бідніший усякого жебрака,
я вмю лише просити,
мені нічого дати.
Місячні рибинки зелені
мій спокій бентежать,
плавають навколо мене,
черкаються об мое тіло
у жебрацькому лахмітті.

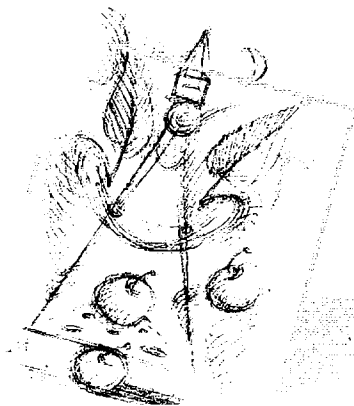
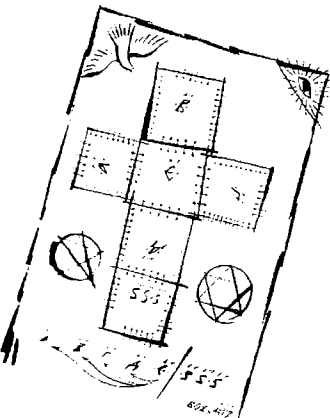
1965

БЕЗ ІМЕНІ

Викрали моє ім'я
 (не штани ж – можна і без нього жити!)
 І тепер мене звать
 той, у кого ім'я викрадено.
 Я вмію сіяти і мурувати білі стіни,
 і коли я посаю, то всі дізнаються, що сіяв той,
 у кого ім'я викрадено,
 а на білих стінах я завжди пишу:
 стіну вибудував той, у кого ім'я викрадено.
 Привітальні телеграми і листи
 ідуть уже на моє нове ім'я,
 на ім'я того, у кого ім'я викрадено.
 Уже всі примирилися (бо ж і сам давно)
 із моїм новим ім'ям.
 Дружина теж звикла.
 Тільки от не знаю, як бути дітям,
 як їх кликатимуть по-батькові?

1966

ПИЛЬНІСТЬ

“Він жовтий, у нього жовті ідеї!” –
кричали на весіллі і пили із склянок свої очі.
Розчинилися-зачинилися двері залізні,
орнаментовані коштовними ланцюгами,
і замок (єдина сутність дверей)
загавкав на зерно, розсипане по майданах
і вокзалах.

“Він жовтий, у нього жовті ідеї,
хай же він згине у тюрмі – тоді побілішає,
як і ми, тоді можна і йому на весілля
і чарочку штрафну – за запізнення”.
О, запізнілий ранній із жовтими ідеями,
від твого жовтого язика неспокійно сплять
міністри і бригадири.

“На гільйотину його!” – вивезли разом з тюрмою
на плаху. “Це ж тюрма пропаде –
не рубайте йому голови!”

“На вогнище, на вогнище, паліть його
разом з тюрмою – нову збудуємо!”
Кидалися у багаття замість дров,
щоб веселіше горіло.

1966

НЕОБХІДНІСТЬ

І попросився чоловік до хати переночувати,
і назвав себе тим, хто розводить комах у голові
для коханої білої берези.

А як сіли вечеряти до столу, сказав:

“Сядь до печі і там вечеряй!”

І спитав я потім його: “А що, так треба?”

“Так треба”. І полягали спати.

А він сказав: “Піди, ляж на лаву –
я спатиму з твоєю дружиною”.

І спитав я потім його: “А що, так треба?”

Я завжди чинив, як люди чинять”.

“А тепер робитимеш так, як я хочу,
бо так треба”.

“Треба то й треба, я завжди чинив, як треба.

А можна мені kota гладити по спині,
я знаю, цього не дуже треба робити, та я гладив,
можна?”

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

І спитав у птаха із суволоччу,
що живе у глибокій
(глибшій за колодязь) квітці:
як мені жити?
Дозволь мені, птахо із суволоччу,
поставити хату коло Твого Гнізда,
може навчуся жити.
Птахо із суволоччу,
у мене на шиї намисто доріг,
часом воно здається мені
петлею на шибениці.
Зніми з мене дорожнє намисто
і звий собі з нього гніздо.

1966

ЗА МОСТОМ ДІЛЯТЬ ХЛІБ

За мостом вороги спочивали,
вороги-вороженьки.
У кожного торба при собі
і кожна наглядно зашита.
Вороги поглядали на воду,
але пити конвой не дозволяє,
а самі купаються у воді,
плещуться, пірнають.
Виходили люди з хат, з погребів, із гнізд
і прямували до ворогів.
Ворогам хотілося їсти,
а ще більше – піти подалі від очей,
що виходили з хат, з погребів, із гнізд.
“На, синку, хліба”, – сльози казали.
“Я убив вашого батька”, – а вони йому
хліба окраєць:
“Не ти убив нашого батька, то хтось другий”.
“Я принизив ваших жінок”, – а вони йому
хліба окраєць:
“Не ти принизив наших жінок, то хтось другий”.
“Я спалив ваші хати білі”, – а вони йому
хліба окраєць:
“Не ти спалив наші хати білі, то хтось другий”.
(Голий конвой почав відбирати хліб
у ворогів, що їм надавали сльози,
та годувати придорожніх пташок).

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

Буде золотом у золоті
сонце в осінніх березах
і день від того золотіший буде.

Будуть бані черлені березового гаю
золотіші від крони церков старовинних
і стане над тобою висока височина
ще вища від золота золотого,
а ти ще нижчим станеш,
на коліна станеш.

Будуть прозорими стіни блакитного храму
і слова прозорими і беззвучними
і проллється на чоло твоє прозора вода.

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

Я не зможу так скоро побачити тебе,
бо по дорозі на місце нашого побачення
стоїть яблуня
і я мушу нарвати зеленців,
а вже потім продовжувати свій шлях.

Боюся, що поки рватиму яблука,
ти підеш,
ти не дочекаєшся.

І я тебе не побачу, не побачу.

1966

ВІД ДЕРЕВА ДО ДЕРЕВА

Від дерева до дерева,
обчіпляного паперовими смужками
дитячих губ,
кроків десять треба ступнути –
відстань не велика, але й не мала,
особливо взимку.

Від дерева до дерева
– якраз посередені –
поселилася пташка,
а потім увесь простір,
від дерева до дерева,
почав заповнюватися:
виросли квіти і почали ходити по головах
одна в одній, і сонце
стало ходити по головах від тісноти –
і відстань від дерева до дерева
стала коротшою:
на вухо співає пташка – куди не ступиш,
квіти беруть за руку – ти не сам,
а на голові ходить сонце – дорогу вказує.

1966

ДИВОЧЕ ІМ'Я

Казала мені угадати ім'я,
та я ніяк не міг угадати.
Вперше я кликав тебе водою,
казав: іти за тобою,
наче за водою річковою – не повернутися,
та ти казала, що ти не вода.
Казав: трава – сміялася, а я пояснював:
ти як остання травинка на галявині
світиш мені зеленим ліхтариком,
щоб я тебе завжди знайшов.
Признайся, може тебе пташкою звати,
бо коли цілую, то руки – наче б ловили
пташку, що літає у тебе над головою!
Ніколи мені не вгадати твое ім'я,
як не вгадати нічого про тебе,
бо я знаю тільки про воду, про траву і про пташку.

1966

ДЗВІНКИ КОНВАЛІЇ

Почеплю на нитку кілька росинок
і виїде конвалія дзвінка,
стану на розі вулиці з пучечками в руках –
продавати конвалії дзвінкі.

“Ото, – каже перехожий, – вигадав
конвалії з роси –
такі ж і дівчині не подаруєш,
і в склянку на столі не поставиш,
та й, взагалі, вони зразу розсиплються”.

А я почну виправдовуватися, що я
не для виторгу стою, а щоб всі перехожі
послухали, як дзвенять конвалії.

А потім візьму і подарую всі пучечки
одній дівчині, вона сяде в тролейбус
і я ще довго чутиму немудру музику
конвалій, що я їх сам вигадав.

1966

ПАМ'ЯТЬ

Ніби вийшов нарешті дозвіл на те,
що можна на кладовищах
садити картоплю і всяку іншу городину.
Через кілька годин після того,
охочі гримкотіли вулицею
сапками і відрами – бігли займати
грядки під картоплю і всяку іншу городину,
але то було зайве, бо в кожного
були родичі, які спочивали тут вічним сном.
Ото вони розрівняли могилки,
видрали півників і бузок,
висадили картоплю, висіяли редиску.
(Потім вони побачили, що то не вигідно –
тільки й чути було, як туди заїздили мотоциклом
чоловіки з пляшкою, бо там закуска гарна була).
Грядочки були рівненькі та гладенькі
(прибрані, як могилки!)
І деякі нарікали на долю,
що так мало їхніх родичів повмирало,
щоб можна було на їхніх могилках
садити картоплю і всяку іншу городину.

1966

* * *

В той час, як я мучився над питанням:
чому груша має форму груші,
а яблуко – форму яблука,
я чув, як за стіною водили коня –
рівномірний цокіт його копит,
схожий на те, як іде годинник,
і човгання черевиків поводитря,
який, порушуючи ритм копит,
покашлював – мабуть куриє міцний тютюн.
Я не знав, що там збираються робити:
може хочуть зарізати коня,
а може на ньому хочуть украсти чужу жінку,
або просто поїхати по дрова до лісу,
але те ходіння коня було довге і нудне,
як годинник.
Я подумав: чи не годинник ходить
за стіною,
а потім зрозумів,
чому груша має форму груші,
а яблуко – форму яблука.

1966

* * *

У цьому місті я відчую, що когось немає.

Свабільно займу телефонну будку
і стану дзвонити в усі кінці міста,
але звідусюди мені відповідатимуть
мої знайомі (яким я перебив ранкову каву),
сповіщаючи, що вони і живі, і здорові,
але ж я знаю, що когось немає
і туди подзвонити ніяк.
Заирну в усі під'їзди, квартири,
громадські установи – сподіваючись зустріти
того, кого немає.
Піднімуся над містом, опущуся в метро
і не знайду.
Піду в кіно і на танці,
піду під вікнами високих будинків,
піду до крамниці дитячих іграшок,
але ніде нікого не знайду.

І тоді я дізнаюся, що у цьому місті
немає мене самого.

1966

ЧАКЛУН НЕСАМОХІТЬ

Він нахилився над криницею,
а в ній плавав ріжок місяця
і, щоб не проковтнути його, він довго
думав, як напитися води,
а пити дуже хотілося,
і він рішуче нахилився над водою –
ріжок місяця обпік губи, язик
і застряг у горлі.
Він відійшов від криниці, а в горлі,
наче краватка-метелик на сорочці,
світився місяць.

Коли ми підійшли за ним пити воду,
то місяця у криниці уже не було.

1965

САМОТНІСТЬ

Хрещатиком я ішов,
а ти ішла Володимирською –
і ми розминулися.

Розминулися, як сніг розминається із травою,
як сонце із вечірньою зорею,
і ми з тобою – розминулися.

І ти, і я – обоє хотіли зустрітися,
може й не покохати одне одного,
а просто знайти собі
вірного друга,
бо і ти, і я – самотні,
як сніг і трава,
як сонце і вечірня зоря,
так ти і я – самотні.

Розминулися, а от коли б ішли однією вулицею,
то напевне зустрілися б
і впізнали одне одного,
а так розминулися.

1966

ТАКСІ ДЛЯ САМОТНИХ ЧОЛОВІКІВ

Таксисте, якщо на розі тебе спинить
жінка з квітами у руці,
або самотній чоловік з горем замість квітів,
то кому ти спиниш своє таксі?
Навіть якщо у тебе гарний настрій
і ти не хочеш його псувати
присутністю самотнього чоловіка,
а хочеш розділити радість жінки з квітами у руці,
все ж спинися і підвези самотнього чоловіка.

І якщо у тебе кепський настрій
і ти хотів би поліпшити його
присутністю жінки з квітами,
і не хотів би везти двох нещасних чоловіків
у своєму таксі,
все ж спинися і підвези
самотнього чоловіка,
бо радість хоч і запізниться –
квіти не обпадуть,
а горе завжди поспішають кудись вивезти,
навіть самотні чоловіки не знають куди,
аби вивезти тільки.

1966

* * *

насіння трав ненавидіти
насіння трав ненавидіти
насіння трав ненавидіти

Всі ми зрештою колись помremo,
ми не вічні і не безсмертні (матерія не зникає? –
зате зникаємо ми: я, ти, вона, кохана, брат),
а насіння усяких трав: чебреців повзучих, як гаддя,
чекає нашої смерті (ми колись помremo),
щоб уп'ятися в наше ненаше мертве тіло
(яке було колись нами: мною, тобою, нею, коханою,
братом)
і зрости, і розквітнути, і дати насіння,
що чекатиме смерті вже інших (не нас),
бо насіння трав безсмертне, бо воно насіння трав.

насіння трав ненавидіти
насіння трав ненавидіти
насіння трав ненавидіти

1966

ПРОВАЛЛЯ

Коли ми йшли вулицею,
тримаючись за руки,
і коли перехожі казали: яка пара! –
я поглянув уперед і побачив між нами провалля,
але то було не провалля, то була осінь,
осінь завдовжки у вісімсот кілометрів:
на дні провалля стояли осінні берези,
листя опадало – але то було в глибині
і перехожі не бачили цього
і подумки висловлювали
своє захоплення нами.

1966

СТАРА ШТОЛЬНЯ

Із штолень, із старих копалень
руки велетенські п'ялися угору ночами,
застували зорі і черевичок місяця,
бо то були шахтарські руки.
Руки шахтарів,
що потопали в глибоких копальнях.
Руки хиталися, як дерева, перекинуті
догори корінням, а крони зелені голів
уже білили кістками під землею.
О шахтарі – дерева, що ростуть догори корінням!
Ви нічого не родите, крім удовиних сліз,
та який же то Спас із яблук,
розмальованих жіночими сльозами!..
Темними і місячними ночами
людей лякають шахтарські руки,
схожі на коріння перекинутих дерев.
А то якось зривається переляканий кінь
і мчить через поле найдалі від копалень,
а руки велетенські шахтарів
із штолень, із старих копалень
ніби на “до побачення” махають услід.

1966

ЗАГИБЛИЙ ЗА ІДЕЮ

І сказали йому, що мусить вмерти за ідею,
дали рушницю і відправили на фронт
і він – загинув за ідею.

З кіно йому смерть вояка уявлялася
піднесеною, як святкові прапори,
і там солдати падали в переможному бою,
а тут він не знав навіть, хто перемагає,
чи ті, хто за ідею, чи безідейники вороги.

Йому навіть байдуже було,
що куля його перечевила на смітнику,
де буйно цвіли бляшанки і жужелиця,
байдуже, що домогосподарка якась із відра
висипала на його спину непотріб
(цікаво – ідейна, чи безідейна?),
байдуже, що через тиждень виден був тільки чобіт,
а потім тільки подошва,
а потім нічого – курка греблася
і не могла догребтися до впалого вояка,
який загинув за ідею.

А думати про те, що на смітнику
матері непристойно проливати за ним сльози,
йому не було вже коли.

1966

ДЕРЕВО

Дерево він помічав навесні:
на гілках гойдалися дівчатка,
схожі на строкатих птахів,
потім з'являлася листяна вишиванка хрестиком.

А восени дерево стояло голе
(навіть птахи не сідали,
а дівчаткам за школою ніколи),
поки не одягалось в снігове хутро.

Все те діялося, як роки, непомітно
і дерево він помічав навесні,
коли на гілках гойдалися дівчатка,
схожі на строкатих птахів.

І з кожним роком він все більше ненавидів їх,
їхнє гойдання видавалося йому
схожим на коливання маятників
якогось чудернацького годинника...

А тої весни дерева не стало –
з нього щось вийшло схоже на дерево, але не дерево,
і він відчув, що скоро помре,
бо недарма ж із нього вийшло іще одне дерево.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

І тоді панування загального нерозуміння
звичайної метаморфози з масками дружніх облич
(до речі, якщо познімати усі маски,
то голів не стане –
вони всі суціль із масок),
призводить декого до відчай:
починають закопувати дорогу
(з автомобілями, демонстраціями, горобцями)
і навіть не замовляють мідної музики.
А дорогу ніяк не закопають:
голову закидають – ноги помітні (відчай),
риють могилу довгу, як шанці.

Або хочуть втопити дорогу в Дніпрі
(відчай).

1966

СЕРЙОЗНА РОЗМОВА

І попрохав він мене зачекати з розмовою,
а це мала бути дуже серйозна розмова,
і сів на лаві коло столу навпроти,
а потім з ним стало творитися щось дивовижне:
він просто на очах почав зменшуватися.
Я закричав йому, аби він припинив ці жарти,
адже у нас має відбутися дуже серйозна розмова,
але він зменшувався, я навіть не встигав
задати йому бодай декілька запитань.
І коли я підвівся і поглянув через стіл,
то на лаві лежав гудзик, звичайний гудзик,
чи ж з ним порозмовляєш серйозно!
Хіба що пришити його до штанів,
де саме не вистачає одного гудзика.
А дуже серйозної розмови так і не вийшло.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

Хтось від'їжджає,
а хтось залишається на самоті:
виглядає у вікно,
проводжаючи-зустрічаючи автобуси,
гадаючи,
що вона не одна, не одинока,
бо з зеленого тіла пагінець відростає,
що з часом розквітне
червоним дитячим криком,
але від того самотність не зникає,
самотність подвоюється
на червоний дитячий крик.
Хтось від'їжджає,
а хтось залишається удвох на самоті.

1966

ДВІ БЕРІЗКИ

З-поміж усіх берізок
вибрав одну берізку,
але то була не берізка –
то була ти.

Стояла біля берези і співала –
берізка росла біля берези –
і в якій берізки очі твої,
маю спитати тебе саму.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

ПОЕТ

Йдучи алеєю, де справа туалети громадські,
де зліва буйно розквітали акації,
спитав мене поет: що воно так пахне –
і не знав я, які пахощі він має на увазі,
а втім спитав його в свою чергу,
чи зберігає він свої чернетки
для майбутніх текстологів?

1966

КРИТИК

Під кінець відвідин
одного видатного кінорежисера
(де був коньяк і розмови, що могли
вміститися з ногами у фужер)
критик розчохнувся, як кленова рогатуля
навпіл і став виходити у двоє дверей
(одні для шановних гостей,
другі – для темних відвідувачів),
від чого кінорежисер дуже розгубився,
та ненадовго – бо зловив півкритика,
що йшов у перші двері і витурих
разом з другим півкритиком
у двері для темних відвідувачів.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

А той літак, що летить до країни соняшників,
не здійснить посадки, бо там немає льотовищ,
а моя підказка, що той літак,
як лелека, може сісти на хату,
або як жайворонок у поле,
чи як бджола просто на соняшник,
безглузда, як мое себезаспокоєння.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

Даремність сьогоднішніх відвідин кладовища очевидна:
те немовля, якого жінка породила над могилою,
зовсім не схоже на мене – у мене чорне волосся,
а йому хочеться цукерок. Я купив би йому повний мішечок
але не трапляється така нагода
і урочистість миті на заваді.

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

Мамо, надивлятися на стелі,
як крізь віконце,
прокидатися серед ночі,
серед голих вишень коло хати.
Мамо, наслухатися відлітання журавлів,
наслухатися відходу чогось,
що не схоже на журавлиний крик,
але від чого прокидатися вночі,
палити цигарки,
не снути до ранку.

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

Між двома деревами
два червоних півні б'ються,
крилами до землі течуть
і по найкращій у світі райдузі
почепили кожен на свої хвости
(на хвости дощу)
і пір'їну одну загубили
у городчик, щоб цвіли троянди.

Кохана, не зачиняй віконце
і ти побачиш, як іде дощ.

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

Доторкування долоні до обличчя
схожі на доторкування
між квіткою
і крильцями метеликовими.

Водночас побоювання порушити обличчя
(розписане тонше крилець метеликових
словами: кохана, її ім'я, смуток)
хлопчиськовими пальцями – поцілунком.

1966

НАРЕЧЕНА

Ще соромитися, як рушникові на стіні,
ще в цноті бути першою за розквітлу гілку,
ще надіятися на фіолетові півмісяці,
почеплені у вуха замість сережок,
та вже не вийти у вишневий садок, щоб сховатися,
хоч би й одягтися у білу сукенку,
і в сніги не вийти,
як через поріг із хати,
яку навиворіт вивертають піснями,
а тільки заміж вийти.

І вже потім шукати у криниці дно.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

Було перше і друге:
першому дали ім'я води,
другого не охрестили ніяк.
Сказали:
перше не може бути другим,
а друге – першим,
хоч схожі вони були між собою,
як дві краплі води.
І істинність їхньої подібності
ніхто не міг довести аж до фіналу –
вкінці все відмінне стає однаковим.

1966

ПІСЕНЬКА

Під час зустрічі на непомітній стежці,
де тільки заєць пробігає,
я нічого не говоритиму
і ти мовчатимеш,
але боятимешся, щоб не стати
від мого ласкавого погляду
травою.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

Дорослішати:

кожного року додавати

до прихованої колекції на горищі

ще одні стоптані черевики.

Міняти стерті дерев'яні ложки на нові,

шліфувати долонями коловороти на колодязях,

ставати серйозними,

бавитися серйозно

в сім'ю, в обов'язки, в чоловічу дружбу

і не вірити мультикам,

де дитячі іграшки розмовляють, як люди.

1966

КОРОТКЕ ЛІТО

Віднаходити друзів крізь зелене скельце
з розбитої пляшки зеленішої від травня:
подивися на хату – вона зелена,
подивися на небо – воно зелене,
і річка – подивися – зелена.
Тим часом випадає сніг,
який білий і крізь зелене скельце.

А друзів так і не знайдено.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

Розчленований як на пласі
на окремі шматки
які об'єднує тільки мое ім'я
я бачу як ті відокремленості
не слухаються мене зовсім
ще й боюся (спостерігаючи
як одна з відокремленостей
стала кудлатим собакою)
бути з'їденим всьому
хоч і так мене вже не існує
а є окремі шматки як на пласі
які об'єднує тільки мое ім'я

1966

СНІГ УРАНЦІ

Володимирові Міщенку

На дереві, як груші, три ворони,
неструшені, гойдалися весь день.
То вчора, а сьогодні зранку
тільки й розмов, що сніг іде.

Он сани покотились подарунком,
мов порятунком від якихось бід,
губили рукавички понадвору
і головний губили біль.

Інакше говорилося, читалося,
чистішало на вулицю вікно
і клямки брязкоту чекалося,
наче б не чув його давно.

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

до приходу ходи-дерева
танцюй-квітів сумнівання
рости-каменю міць
і верши-гори дно
будуй-тюрми для надії
загуби-спокій до доріг
німо віднайди-слово

1966

***

Конфігурації зрад
прагнучому скибки кавуна з дороги
дарунок п'ятого колеса

Кладка через воду
вода широка
кладка ще вужча

Паперовому дощеві
на кнопках симфонія
щоб забути Україну

Текти і не витікати
іти і не прийти
а щоб крутитися

Мільйон плюс один дорівнює мільйону
мільйон мінус один дорівнює мільйону
а мільйон дорівнює нулеві

Отже я буду героєм
пам'ятник сниться
і перші сторінки газет

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

гітара дівувала
ревнувала до струмка

квіти ходили
у місячному танку

закохані цілий вечір
піаністовими пальцями

грали коло хат
на клавішах лавок

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

– Про що співала циганка?
про дорогу?
про розлуку?
про кохання?

– Вона співала
як краде дорога
кохання кохання
а замість кохання
дарує розлуку

– Про що співала циганка?

– Вона співала про край нашому коханню

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

Подарунок твоєму столу –
яблунева пташка з чубом –
каже про дві дороги,
що зійшлися до купи.

І я зненавидів колеса,
щоб привітати зупинку,
бо недовго живе яблунева пташка –
подарунок твоєму столу.

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

сумнівання у сумнівах
шукання поворотів на поворотах
бажання замість дороги порогів
сум – як яблукові на снігу

зраджування зради
об'ява самогубству самогубства
і відчай від відчаю
сум – як яблукові на снігу

будування тюрем у тюрмах
на кайдани начіплювання кайданів
і на дурнів садовіння дурнів
сум – як яблукові на снігу

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

замітай двері – не треба вікна
замітай дівчат – гарбузи хай
замітай вершників – коні хай
все буде простіше тоді
буде сміття більше
буде роботи довіку
а школи і тюрми замітати?
хай стоять
тюрма – це школа
а кожна школа схожа на тюрму
хай стоять

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

від зайця
ще менше зайчєня
заплутанє як брошка в траві
воно здригаєтьсє в ліжку
коли по стіні
ходять тіні
здригаєтьсє
затиснувши в лапках
їще меншого зайчєня
якє теж здригаєтьсє в ліжку
коли по стіні
ходять тіні

1966

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

***

прихильності
роси до трави
пташки до гілки
щоки до щоки

і мені забаглося прихильності
волохатих долонь лісів
до голови
глиняних глечиків рік
до губ
подорожників доріг
до ран

1966

РОЗГЛЯДАННЯ КАРТИНИ

Маляр,
поставив мене перед своєю картиною,
сам сів на стілець
і сидячи, разом із стільцем
почав обходити мене навколо.

Після декількох отаких його обходів
я зрозумів картину.

1966

ВИМИРАННЯ

“Коли жінки перестали народжувати?”

“Як ніхто не хотів кохатися з нестрункою,
а той чоловік, який покохав її,
носив безпорадні окуляри”.

“А може перед тим щось важливе сталося,
витік радіації абощо?”

“Ні, тоді нічого такого не сталося,
от тільки солдата, який бігом ніс
важливий секретний пакет,
на стежці перечебив коник”.

“Тож коли жінки перестали народжувати?”

1966

ПОВАЖНА ПОРАДА

Прислухатися, щоб виконувати пораду:
ніколи не придивлятися пильно до людей,
бо раптом побачиш:
як нестрункий залицяється до красуні,
як необачний розглядає картину,
як нескоропадний грає у футбол –

краще гортати пелюсткові сторінки
квітів.

1966

ЗАКОН ПРИНАЛЕЖНОСТІ

Під час першого сеансу самотності
досліджую закон приналежності.

Спершу вдаюся до аналогії:
радію, побачивши, що яблуко приналежить гілці,
гілка – стовбурові, стовбур – корінню.

А ще ж на дереві росте листя,
воно теж приналежить яблукові,
як і яблуко приналежить листю.

Коріння приналежить землі,
земля – садку, садок – мені,
отже, і я приналежу
яблукові,

гілці,
стовбурові,

корінню,
листю,

землі,
садку

і все це приналежить мені.

На дерево сідає пташка,
вона теж приналежить дереву і садку,
отже, і мені приналежить,
і я їй приналежу.

Інколи аналогії не приходять в голову,
починаю збирати речі,
щоб ними володіти,
щоб вони мені приналежали:
стілець, стіл, аркуш паперу, олівець.

Закоханий
досліджую закон приналежності.

Шукаю своєї приналежності до світу
на квіткарнях Бесарабки у Києві,
на Критому базарі у Донецькому,
на автовокзалі у Харкові.

1966

ПОДОРОЖНІЙ

Щось смугасте майнуло повз мене.
Може, то автомобіль, чи автобус,
чому ж він біля мене не зупинився –
мені ж так треба до того міста дістатися,
доки ж я стовбичитиму на дорозі!

Щось смугасте майнуло повз мене.
Може, то подорожній, мені не знайомий,
чому ж я не зупинив його –
попросив би у нього закурити,
а може б і слово яке втішне почув.

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

ЗАХИЩАЮСЯ

Викопую по квадрату чотири криниці
навколо себе,
щоб бути хоч чимось захищеним.

Ховаюся за посаджені квіти.

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

забути друге село
де живе небуло

березову покохати зиму
щоб забути дорогу додому

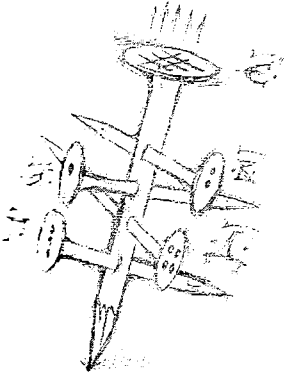
прощавай друге село
де живе небуло

1966

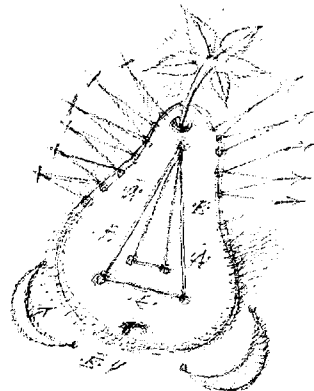

НАПРЯМОК БОЛЮ

Щоб мені боліло, я відчинятиму правдиві двері,
а зайду зовсім не туди, куди йшов.
І тоді з'явиться біль і я не знатиму,
куди сховати ту блискучу монету,
щоб і сам не бачив:
зашити в пухову перину,
кинути в копицю сіна,
чи покласти на дорозі, щоб сороки забрали?
Виміняю мою блискучу монету на коника,
зачну свистіти, може подумаю, втішений,
що мені не болить,
бо ж на глиняному конику хіба далеко поскачеш!

1967

ЦІКАВА ГАЗЕТА

Повертаюся з вулиці до хати і на порозі бачу газети і два листа – прийшла пошта. Заходжу до хати, брат щось робить, і починаю розглядати газету.

Кажу братові:

“Чудовий одяг, спереду шкіряний, а на спині із сукна, нині такі пальто у моді і дуже дорого коштують, а цей одяг дуже дешевий, коштує, мабуть, чотири копійки. (Заглядаю на ціну і бачу, що газета коштує вісім копійок). Ага, вісім копійок, ну, це зрозуміло, бо все-таки гарний одяг, тому націнка.

Так, подивимось, що ж тут надруковано. (Бачу вірші). От у кутку на третій сторінці був портрет голої дівчини. Бачиш – це газета стара і ця гола дівчина сподобалася моїй коханій, вона мені про це писала раніше і я її попрохав надіслати мені ту газету. От зараз прислала, але портрет Тичини для чогось видрала, але не повністю, бо все-таки помітно, що тут було красиве фото голої дівчини. Тепер пальто оце модне, бачиш, недосконале трохи, але нічого. Ти поглянь, який комір – український народний – такі виготовляють у Львові, бач, він схожий на краватку з українськими візерунками. Це чудове пальто”. (Беру пальто, ховаю у шафу і розглядаю далі пошту).

СЕНС РОЗМОВИ

Як його сказати, щоб було, як підкова коневі
для далекої дороги? Сідай, співрозмовнику,
мандруй дорогами, що я тобі про них переповів.
Плету слова рядочок за рядком – та килим не тчеться
і рвуться дорогі фарбовані нитки,
і човник із рук випадає.

Як урухомити цього човна й послати по воді
до заморської країни по дерево небачене,
що квітне й голе, й овоч родить одночасно?
Усі зазиви й благання в кошику з рум'яними овочами
передаю серед зими, чи ви оцінуєте належно?
Чи ще не двічі прийдете під мої вікна слухати
моїх правдивих слів, бо коли навесні кидаю
насіння в землю –
виростає даром колос.

1967

ПІСЕНЬКА ВНОЧІ

Пізно увечері, коли я сиджу і читаю книжку,
несподівано починаю чути, як хтось тихенько
перебирає струни за стіною. Зацікавлений,
я загортаю книжку і підходжу до вікна.
Оберечно відчиняю його і вдивляюся в темні
силуети вишень, що ростуть коло хати.
А той, хто дзвенів струнами, чую, сміється
ледь чутно і зникає. І так кожної ночі.
І ніяк не вдавалося його побачити.
Одного разу я вирішив його підманути.
Тоді він знову почав вигравати тихесеньку
мелодію на струнах, а я встав, але книжку
не загорнув, а лишив розгорненою на столі
і вийшов у садок. Обійшов його ззаду, а він стоїть
і виграє на якомусь дивному музичному інструменті:
маленький хлопчик, а за спиною – метеликові крила.
Я захопив його за крило – він перелякано стрепенувся,
вирвався і щез у темноті.
Коли я нахилився, то в траві побачив той небачений
музичний інструмент. Як я не намагався хоч який-небудь
звук видобути з нього – він мовчав.
З тих пір він більше не з'являвся перед моїм вікном,
той маленький хлопчик із метеликовими крилами –
мстився мені за те, що я одного разу схотів його
побачити і зіпсував його красиве метеликове крило.

1967

САМ ЗА ДЕРЕВОМ

З-за дерева узнаю, що я вже не я, а дощ за деревом.
Тепер мої вівці пасуться без мене.
А я стою за деревом і думаю, як же мені бути,
щоб про мене люди знали тепер – коли я є дощ?
Бо дощ тільки тоді є дощем, коли в довге волосся
уплітає соняшники,
бо тільки тоді люди й знають, що то йде дощ.
А як же мені бути, коли я стою за деревом,
чим тепер мені виявляти людям свою людську сутність,
бо ж сутність дощу я вже вмію
виявляти довгим волоссям?
Невже тепер я уже не я, коли я є дощ?

1967

ЧЕКАЮЧИ ЗАПИТАННЯ

Дати закурити? Одягаю куртку і, коли повертаюся до нього, бачу, що він тримає в пальцях цигарку для мене. Зараз він образить мене за те, що я попросив у нього цигарку.

Ні, ти мене не зрозумів – я запитав тебе:
дати закурити?

Дай, – відповідає і виймає з моєї коробки цигарку, закурюю і я.

Ти, – каже, – і в школі таким був – зовсім не змінився. А я знаю, що я зовсім не з цього міста і що я тут зовсім випадково і він мене зовсім не знає. Просто він відтягує ту хвилину, коли задасть своє головне запитання-наказ, або хоче погратися зі мною, як кіт із мишею, або якийсь нерішучий він і вичікує сприятливого моменту.

Я, – відповідаю йому, – зовсім не з цього міста і школу давно вже закінчив.

Ні, – каже мені і сміється, бачу, стурбований моїми словами, – ти у нашій школі навчався.

Оте очікування його головного запитання стало мені уже нестерпним, хоч би вже швидше він його задав та й він нервово-швидко, бачу, палить цигарку. Аж тут повз нас проходять троє залізничників і забирають нас разом із собою.

Я думаю собі, може й вони кожен сам по собі хоче мене теж про щось запитати?

Але впізнаю серед них одного давнього знайомого і йду за ним. Не обертаючись, відчуваю, як той, хто хотів про щось мене запитати, сердито кидає цигарку на землю, бо ті троє залізничників завадили йому задати мені дуже важливе запитання. І мені стало його жаль.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Вона спершу поклала мені на спину шафу
із сукнями і черевиками
вихідними та буднями
газетами і трамваями
до ноги шовковою стрічкою прив'язала ліжко
щоб я походив на в'юченого віслюка
і на пса на прив'язі
і на нормального чоловіка нарешті
Це зробила моя дружина
Я довго не знав як боротися з тією поклажею
а потім вирішив помститися комусь
тобто і його зробити нормальним
Це я зроблю зі своїми дітьми

1967

ГОТУЄМОСЯ ДО СВЯТА

Знаю – попереду день, який піднесено відсвяткувати маємо.

Я випрасував штани, зав'язав на білій сорочці краватку.
Матір попросив напекти пирогів та витягти з погребів
огірків та яблук, а сам пішов запрошувати друзів.

Повертаємося з приятелем, він розповідає про якісь
пригоди, які трапляються йому на роботі,
а я все думаю про свято.

Коли, нарешті, приходимо до моєї кімнати, приятель починає
наспівувати якусь святкову пісню.
Я підходжу до календаря на стіні,
щоб подивитися, скільки ще днів лишилося до свята,
аж бачу щойно тепер, що той день, який я збираюся
з друзями відсвяткувати, уже давно минув.
Дивуюся, чому мені про це ніхто не сказав.
Ні мати, ні приятель, якого я запросив до себе.

1967

ЦЕ – СКАРБИ

Хіба ми отут його так і не дочекаємося цієї ночі,
що світліша за дні, коли ми кусень хліба до рота
підносимо?

Не вірмо тим, хто носить руки, як вирване із землі
коріння і лякається, коли кров у жилах, як хвилі
морські, зануртує, хоч пускай кораблі, –
їх слова неправдиві.

Бо як повернемося з вулиці до хат,
то побачимо зерно, щоб сіяти,
побачимо свічку, запалену на столі, щоб творити.

І це – скарби.

1967

БІЛА КВІТКА

Ось тут ніч, а там, за стіною, видно, як удень:
трава зелена, пташки літають. Через межу дня і ночі
має пройти Той, кого я давно чекаю.

Думаю: у темряві не побачу Його
та й Той, напевне, пройде у світлі.

Кладу камінь на камінь і стаю на них,
щоб виглянути на той бік стіни.

Поглянув, а за стіною у світлі дня
біля однієї дороги юрба людська –
усі в білих сорочках і гомонять тихенько,
мабуть, і вони чекають Того,
кого я давно чекаю.

Довго стою на камінні, а Його все не видно.
Бачу, як натовп людей починає розходитися –
не дочекалися.

Я теж злажу з підвищення,
вдивляюся у темряву ночі і помічаю,
що Той, кого я давно чекаю,
минає мене за моєю спиною,
а я даремно виглядав Його на дорозі.
Тільки й побачив я у Нього у руці
велику білу квітку.

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Пам'ятаю: в дитинстві хлопці йшли до річки ловити рибу,
але мене із собою не покликали. Я наздогнав їх
і кинув камінчика на них, і сховався за кущ.
Вони помітили мене, але жоден із них не покликав:
“Ходімо разом з нами!”

Трое моїх братів виводили підмурівок під нову хату.
Я прийшов до них, але ніхто не сказав мені:
“Подай отого каменя, він до тебе ближче!”

У хату до мене забіг сусідський хлопчик.
Я довго прислухався, не розуміючи, про що він говорить.
А потім став хвалитися йому, що в мене є красива іграшка,
але він уже вибіг із хати
і нікому мені було запропонувати:
“На тобі глиняного коника!”

1967

ТОВЩИНА ГРУНТУ

Іду вулицею і в спориші помічаю щілини.
Коли проходжу далі – щілини збільшуються,
коли стаю навколішки і зазираю в них –
то навіть опускаюся в ті щілини.
Тепер бачу, яка тонка земля: став на увесь зріст –
ноги впираються в скелю на дні,
руку піднімаю і легко вилізти можна нагору.
Визираю із щілини і бачу батьківську хату на поверхні –
вона зовсім маленька та біла.
І річечка, що за хатою тече, теж маленька, як у тарілці,
Проходжу далі й опиняюся в темряві.
Попід стінами щілини валяються потрошені стільці,
діряві каструлі, погнуті відра, зітлілі ганчірки.
Починаю здогадуватися, звідки взялася ця товщина землі.
В щілині темрява і я відчуваю, що за кожним згином її
причаїлися потвори, зелені, як крокодили,
але форм окреслених яких не можу визначити,
бо дуже темно в щілинах.
Але я їх не боюся,
бо трохи вмю замовляти темну силу потвор
і щілини не лякають: прогулююся в них, як по вулицях
незнайомого міста, але лабіринти вулиць не лякають –
може тому, що їх будовано людьми?
Та все ж непевна тривога супроводжує мене весь час.
Боюся, як раптом зустріну в щілині людину,
тому затикаю вуха бавовною, щоб не почути
людського голосу, бо ж нічим не захищуся від появи
людини переді мною –
цікавим відвідувачем щілин землі.

ПРИКМЕТИ ІМІТАЦІЇ

Бійтеся вдень і вночі,
коли цвітуть вишні і коли сніг біліє – бійтеся.
Бійтеся, коли сієте пшеничне зерно і в жнива – бійтеся.
Бійтеся, коли глибоко в копальнях добуваєте вугілля
і коли креслите лінії на полотні – бійтеся.
Бійтеся приходу не-людини.
Не-людина прийде із часом у нашу землю, будьте пильними,
не пропустіть її приходу і не забудьте оповістити
весь світ про її прихід.

Не-людина насаджає дерева корінням догори,
птахів навчить повзати, а змії літати,
ріки поверне текти угору, а гори зробить проваллями.

Всі подумують: оце і є справжня сильна людина, яка
підкорила собі весь світ. Але то буде не-людина що
швидко розмножиться і винищить усіх справжніх людей
і лише себе назве справжньою людиною.

Тяжко буде виокремити не-людину, бо зовні буде схожою
на людину – їстиме ложкою і питиме з кувала.
Тяжко визначити, що то за трунок наливо у келих,
аж поки не вип'ємо. Тяжко! Та ще коли ми самі є
келихами, і той трунок наливо у нас самих.

Трунок, який перетворює мене на муху, зовні зовсім схожу
на бджолу. Хто тоді визначить, де муха, а, де – бджола!

КРИВЕНЬКА КАЧЕЧКА

Знаю з певністю, що сьогодні виїжджаємо з цього міста.
Домовляємося:

трое поїдуть у таксі на вокзал, а я в метро,
бо мені ще, здається, треба заїхати на Дніпро,
хоч пригадати не можу – за чим?

Хоч іду не в тому напрямку, але, коли спускаюся фуні-
кулером до Дніпра, бачу, що треба було їхати трамваєм
і знову не в тому напрямку.

Коли озираюся: на сіддях бачу тебе.

Схиляємо близько голови і я починаю бачити піаніно,
де всі клавіші білі

і біла рука виграє печальну мелодію.

По вагону об'ява:

кілька годин перед цим вирвало рейку і тому просять
усіх дітей до чотирьох років узяти на руки.

Коли рушаємо, майстри повертають у бік
від'їжджаючих голови і мовчки проводжають.

Тихо ідемо, тому бачу стелю, і суть метро,
яка непомітна на великій швидкості.

А твою оголеність, коли ти підводилася, щоб із матір'ю
перейти на інше місце, прикривали сторонні люди.

Ти озиралася, хоч мати й була незадоволена.

Я рушив до таксі, на якому приїхали ті інші троє,
а тебе мати вела за руку до хати, де було гніздечко,
обкладене пір'ячком, за яким пильно доглядала мати.

Ти весь час поверталася у мій бік, хоч я і не дивився,
і все питала у матері про мене:

“А хто то за нами іде?”

“То він у руці воду несе?”

“Народила звірят”, – із сльозами жалілася матері.

А я ні разу так і не озирнувся.

Згодом я дізнався, що ти починаєш мене забувати.

“Мамо, я хочу до школи”, – просилася у матері.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

Потім вигукнула: “Любко, де ти?” – це до сусідської дівчини, яка звичайно, десь гуляла, бо вона гралася з тобою тільки вдень, а ввечері тебе забувала. Я поклав у траву крило літакове, яке возив із собою, бо виявилось, що ми приїхали зовсім в інше місце – і я, і троє моїх супутників. Я їх покликав із собою шукати Любку: в хаті, куди ми зайшли і коли покликали Любку, з-за занавісок виплигували сполохані парочки, аж пообривали занавіски. Вийшла Любка і їй стало боляче від мого болю. Сказала: “Чому ти не спалив її гніздо?”

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

За воротами світло зелене
в'ється, як виноградна лоза,
вийти – каже до мене –
і винести найзолотіші слова

для найтихішого гостя,
який у воротах став:
були його очі голі
і чистіші за криницю уста.

Гостю зелений, добридень,
з дороги спочити сядь –
без тебе мій сад не зростає,
сохне на пні мій сад.

1967

* * *

Першій найпершій квітці
дали ім'я Таємниця

Ходили навколо неї навшпиньки
оберігали від вовка, що за горою

Діди про неї розповідали легенди
закохані складали їй пісень

А коли полізла всяка трава із землі
як та черва
тоді старе й мале засумнівалося
може й не було першої найпершої квітки
на ім'я Таємниця

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

У країні Інїї був початок –
все першим було, найпершим.
Все починалося з порогу,
узліссям було зимовим.

Були, як найперше слово,
писання пташиних лапок
і для тамування першого болю
білі беріз криниці.

А потім народу наїхало до Інїї,
чужого, з-за дев'ятого моря,
а перші згадали початок,
коли все було найпершим.

1967

СЬОГОДЕННЯ

Святкові жовтні і травні,
квілеї смертей і народжень
потоптали тихіші трави
і те, що тихіше трави – народ.

У залу засідань, до крематорію,
розшукувати квіти – штучні й живі,
одягати відповідні штани й краватки,
крутити колесо – жити.

Гучними командувати парадями:
шикуйся, народний біль!
І вдень, і вночі кричати по радіо
про дострокові гроби.

Комсомолець, чи просто тітка –
доганяємо власний хвіст.
Не задумався б хтось там тільки
про траву – про останню вість.

1967

* * *

Дорогою ціною сплачуємо за щоденне,
продаємо безкоштовно коштовності,
з покупцями сперечаємося не довго,
прагнемо, щоб ціни протрималися довше.

Але виявляється, що платимо дешево:
волю віддаємо, життя – не те!
Бігаємо у пошуках того "іще дещо",
питаємося одне в одного: де воно, де?

Платимо за найсвітліше грядуще,
за дати ювілейні, і голі ходимо...
А ярмо орнаментоване давить все важче
і біля найтеплішої печі – холодно.

1967

НОСІЙ ВОГНЮ

Побачивши одного разу носія вогню
прохаємо його з'являтися на наших вулицях вночі
А самі лягаємо спати раніше ніж завжди
прокидаємося пізніше як було до того
Будуємо мікротюрми щоб здаля боявся
коли немає можливості виставити вартових
розводимо по двоє чи по троє собак
Або увиваємося у колючий дріт
щоб носій вогню не проникав до нас
(дехто з нас вважає що то нас хтось
тримає за колючим дротом
щоб не виходили до носія вогню)
Тепер спокійні починаємо й забувати
про того носія вогню
що був унадився бентежити нас сірниками

1967

* * *

Мушлею йому справіку
хотілося ліпитися до дна корабля

Він ставав мушлею
і приліплювався так щільно
що вже й не відірвеш було

І ніхто не сказав йому
що він не мушля
а корабель у цьому морі

1967

ХОТІВ БУТИ ЛЮДИНОЮ

Щоб не крокувати – відтяв ногу
(перестав ходити і до друзів)

Щоб не вертити непристойних фігур – відкусив пальці
(не вмів зірвати і яблуко)

Щоб не чути негарних слів – обірвав вуха
(не чув і привітних)

Щоб не казали на нього носатий – викрутив носа
(став кирпатим)

Щоб не бачити жаб – вийняв очі
(але не бачив і троянд)

Щоб не бовкнути чогось зайвого – вирвав язика
(не став казати і лагідних слів коханій)

Щодня він провадив
якусь пластичну операцію на своєму тілі,
щоб бути схожим на інших, на всіх.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Він опановував розуміння
стислого кулака
коли п'ять річок як пальці
текли в одне море
а на долоні плавали кораблі
а з розтуленого кулака
пальці течуть у різні боки
і долоня стає пустелею
про це він уже знав

1967

* * *

Долання бар'єрів вигаданих кимось
назвали боротьбою за краще майбутнє

радили поспішати більш їх перескочити
щоб здобути свободу у боротьбі

Він тільки розпочав боротьбу
як хтось вирішив насміятися з нього

познімав усі перешкоди на дорозі
і йому не стало чого робити

Він більше ніде не знаходив бар'єрів
щоб боротися за своє визволення

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Тепер він дістався до місця куди йшов віками
спинився у готелі на п'ятому поверсі
залишив речі у номері і зійшов униз
тепер кожного дня приходив
до висохлого фонтану
і годинами згадував ті місця
порожнечі і височини, які заповнювалися
колись струменями води
і вигадував собі що вода ще й досі б'є

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

сьогодні він знайшов дещо
воно було дешеве
і декому непотрібне
знахідку він заховав глибоко
а потім (я чув)
заходився гострити ножа
готувався перерізати півневі горло
щоб не настало завтра

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Все переплутано:
голуби зліталися на бойовище
і вибирали очі мертвим воякам

Круків підгодовували на площах
малювали як вони цілуються дзьобами
і співали про них пісні

Хіба перелякаємося тільки здивуємося
і проженемо голубів із мерців
бо жаліємо круків

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Хто ми сумніваємося
заплутавшись як земляні звірята
між коріння дерев і вмерлих прашурів
яким носимо їсти раз на рік

А ще зчищаємо іржу із касок і гармат
і в темних норах над мапами
посилаємо полки на полки
але так само темно

Будуємо високі будівлі
а от крила не вдаються
дискутуємо про анахронічність очей
і взагалі про ліхтарі бо знаємо хто ми

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Отой схожий і отой,
і той, що з того боку, і котрий на другому,
бо усі вони любителі паперової музики:
з поважним виглядом займають місця у партері
і стежать розчуленими очима
за піаністкою, яка зовсім природно
виграє на роялі
намальованому на папері.
Вона довго виграє мелодію,
що робить схожими отого й отого,
і того, що з того боку, і котрий на другому.

1967

КОЛЕКЦІОНЕР КОЛЬОРОВИХ ОЛІВЦІВ

Життя було сіре як передзимові краєвиди
а кольори, які йому доводилося бачити
були такі тьмяні
що в них не вірилося

А райдуга з'являлася дуже рідко
– двічі-тричі за все життя –
і про неї він тільки й знав
що зі старих книжок та від матері

На всю зарплатню яку він отримував
за роботу в якійсь установі
купував олівці
дешевші й дорожчі
по шість олівців у коробці
і по двадцять чотири

Ховав їх у шафи і під ліжко
а коли заглядав туди
то несподівано знаходив райдугу

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

***

Солдат на привалі скине чобіт з однієї ноги –
стає напівцивільним, напіввійськовим.
На босу ногу погляне –
хочеться додому до дружини дезертирувати,
на взуту в чобіт ногу погляне –
треба йти наказ виконувати.
То який же все-таки в той час солдат?
А який отой гутгузівський вояк,
у якого лише тінь на стіні
замість однієї ноги?
У нього теж були різні ноги –
одна йшла на Дон воювати,
а другій любо було по горах отари ганяти.
Тільки от яка нога лишилася цілою,
чи воєнна, чи нога-пацифістка?
А що коли пацифістична нога
лишилася тільки тінню на стіні?

17.09.1970

ЛІСОВІ РОДИЧІ

Тут між дерев, кущів, трав
я не чужий у лісі:
мій братик зайчик он стрибає,
родич лис за пнями криється.
Мисливцем я їду,
хоч сам я, може, птах,
бо озирнуся й бачу на піску
сліди своїх пташиних ніжок.
До мене близько пташка підлетіла,
коштовний камінець ока показала,
щось прощобетала,
ніби з родичем привіталася,
і далі полетіла.

18.09.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Площею прогулювалося кільканадцять
пам'ятників невідомому солдату.
Вони жваво про щось говорили,
курили і все поглядали на перехожих –
все чекали, що от-от прийдуть ті,
хто їх ждав із війни.
Але всі вони або повмирали,
або давно вже їх забули.
Батько весь час відчуває вину,
що не він загинув, а його друг із Дону,
але на площу і він не прийшов.

07.07.1967 у Адріанополі

ПЕРЕД БЛЮЮ СТИНОЮ

Людино, що я тебе зустрів на вулиці,
ти дивно говориш по-іноземному,
хіба ти не бачиш, що ця стіна біла?

Пролежали в ліжку разом аж до смерті,
тісніше ніж камінь у воді,
а тільки казала, що стіна чорна.

Поховали разом, у одній могилі,
як скіфського царя із дружиною.
Стільки неприємностей пережили
і не сказали –
він: стіна чорніє,
вона: так, біліє,
тоді і дійшли б згоди.

Якби вони не говорили по-іноземному.

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

***

Як не працой –
все повільно здається
нашому начальникові,
бо наш начальник любитель кінострічок
періоду німого кіно –
там пришвидшені кадри,
там нечуваний темп –
от із ким план виконувати!
А ми,
як не працой –
все повільно здається.

18.09.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Щось мухи летять на голову,
хоч і за склом телевізора сховану,
ніби засмерділася, як оселедець.

Чим більше портретів видасть "Портретовидав",
тим більше мух сяде на голову.

Відганяй, не відганяй –
а муха знає в чийй косяній коморі
зерно на гній погнило.

19.09.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Хай слово тоді умре,
хай забудеться все сказане і написане.
Хай вмовкнуть радіо і промовці,
і перестануть виходити органи брехні – газети,
і згорять бібліотеки – ці кладовища
засушених метеликових слів.

Тоді в лісі випаде сніг
і людина вийде зустрічати іншу,
і пташка, що живе у білому лісі,
покладе одне крило на одного,
а друге на іншого,
просто прощобече.
І то як блага вість.

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

іноді городить тинки по всьому подвір'ю
своєрідний лабіринт щоб може
не знайшла та хто з косою ходить

іноді зрубає яке старе дерево в садку
щоб молоде росло або може
кидаючи виклик тій хто вся із кісток

а мені – ніби з'їлому кисличку –
усміхається ніби із клуні показує
граблі з виломленими кленовими зубками

хіба одну копу нагріб? трава росте
і теше ножичком що вже геть стерся
кленові зубки для граблів
хоч щербато усміхається

05.10.1970

СПРАВЖНЄ

Ось ходять лугом зеленим
у квітках польових
під наглядом пастухів
800 кг яловичини
щоденні 300 літрів молока
нові черевики
корів немає
колажі з бляшанок
яловичини
бідони молока
і на ноги коров'ячі
взуті нові черевики
із коров'ячої шкіри

08.10.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Сутність яблуні
як сутність жінки – родити
та щоб яблуко не далеко котилося
він ніяк не міг втямити
сутності жіночої
додатності кореня до землі
від'ємності яблука від гілки
і тому здавався багатьом дивним
бо ходив під деревом
і прив'язував ниткою
кожного яблука ніжкою до гілки

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

– Не було у нас такої красуні –
ти, мабуть, річкою до нас припливла.

– А де мій човен
і моє весло?

– У твоєму човні рибинки плавають –
залишайся у нас жити.

1967

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

СВІТАННЯ

На світанку
стежкою темряви
велика зоря втікає,
а за нею мала зоря
женеться і плаче.

Більша зоря тримає
меншу за гостру долоньку,
ніби втікають сестричка і братик
від дня – дощу променів –
під горішне дерево невидимості.

31.10.1970

ІМЕНА ДІВЧАТОК І ХЛОПЧИКІВ

У дівчаток імена квітів,
що їх вони саджають навесні
і поливають криничною водою.

- Хто то воду несе?
- Та, у кого воронець під вікном росте.
- А як звать оту співучу дівчинку?
- Та, у кого у городчику цвітуть чорнобривці.
- А оту сміховиту?
- Та, у кого ружі аж під стріху.

У хлопчиків імена птахів,
що їм вони шпаківні та дуплянки
цілу зиму майструють
та у годівничках крихтами підгодовують.

- Хто то їсти татові у поле поніс?
- Той, хто знає, де живе нічний соловейко.
- А як звать того, хто далі всіх стрибає?
- Той, хто ластів'ятко у гніздо поклав.
- А того, хто катає меншого братика на велосипеді?
- Той, хто лікує поранене крило журавлеві.

13.11.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Ти починалася снігом
що сідав на плечі
тихіше за поцілунок

Ти починалася від моїх губ
на яких сиділо умовляння
тендітніше за сніжинку

Ти починалася казкою про пташку
у якої була хатка в кущах
а тепер не має де сховатися

Ти починалася сьогодні
і всупереч двом годинникам
обіцяла не закінчуватися

1967

СПРОБА

Дві гілочки – ні не бджоли –
дзвенять срібними сережками –
ти наближаєшся

Ромашкові пелюстки на дорозі
вигадують квітку із місяця –
ти наближаєшся

Чую
камінці на дорозі
як отара овець –
ти ідеш

Чую
вмовкають пелюстки
перед каміньовим шурхотом –
ти ідеш

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

А тоді я розкажу тобі на вухо
метеликові крильця
прошепчу оксамит із моху
скажу мед на вухо
і ти узнаєш
який я ніжний і лагідний

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Нам із тобою
по рівній дорозі далеко
а навпростець
міст поламаний у темному лісі
кругом обходимо
і соромимося зустрічних
хоч давно закохані

Беремо у руки по пір'їні
і стаємо як два голуби
і перелітаємо горою

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Тієї ночі молоко перелетється
само собою виповнене

Ти тільки слухай і слухай
як лижуть квіти псовими язиками твоє вікно
як кладка через річку до тебе рипить

Ти тільки дивися і дивися
як місяць ховається за хмару
щоб я сказав тобі слово
що липне до губ як пелюстка яблунева

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Тепер ми не будемо говорити
про ту пташку що має помаранчеві крила
і про квіти живі під кущем
і зірвані що схожі на мертвих метеликів
(але однаково красиві)

Тепер ми з тобою будемо говорити
зовсім про інше
зовсім про інше
але кожен з нас знатиме про що

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

– Як ще й завтра постою під твоїм вікном
а ти не будеш виходити
я стану зорею що сходить кожного вечора

– А я стану зорею
що заходить увечері з другого боку –
і ти й надалі будеш самотній

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

А я пальці роздав закоханим
щоб вони по соснових кладках
через річку могли зустрічатися
коли я до тебе прийду згодом
я не зумію
погладити твоє волосся

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Ти стояла під яблунею
з трьома яблуками у руках
Ти не знала що у тебе у руках осінь
Я не знав що у тебе у руках осінь
Та осінь була намальована
на трьох яблуках:
на одному яблуку була намальована ти
на другому – я
на третьому – літак

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

На прощання подарую співучого листка
а ти думай що то пташка
яка живе на самому вершечку дерева

І прив'яжи до бильця за ніжку ниточкою
щоб співав тобі перед сном і не втік

Крихтами його не годуй
але я навчу тебе його відв'язати
коли він співати перестане

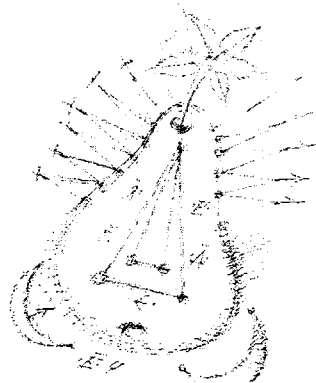
1967

***

усе літо вирвано з календаря
і осінь почалася з весни
а я летів літаком
і обминув боком те біле місто

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

якщо я побачу у річці на дні
два камінця
один зелений а другий жовтий
то мені нікому про них розповісти
і я ношу їх з собою
і думаю що маю два камінця
один зелений а другий жовтий
але коли заглядаю якось до них
то знаходжу просто два камінця
один не-зелений а другий не-жовтий
бо мені нікому було про них
розповісти

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Це давне, це давно забуте,
як забувають влітку сніг,
чи в горі забувають сміх –
в ту хату двері всі забито.

Я стукаю, я яблука збираю,
на сторінках із маку прочитаю,
як човен проти хвилі правлю,
а річка вниз і вниз збігає.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Дід Давид
заховав човна
блакитного човна
заховав дід Давид

Дід Давид
змотав річку
ниткою в клубок
і в човен поклав

Скосив траву
зігнав корів
зібрав голови озимини
і в човен поклав

Дід Давид
заховав човна
блакитного човна
заховав на горище

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

У жовтім колоссі
живуть птахи із жовтими крилами
яких немає в жодного птаха

Повіє вітер
птахам захочеться полетіти
зніметься усе поле і полетить

Щоб послухати жовтих пісень
змайструю клітку
і посаджу туди одного птаха

Поле полетить
всього не спіймаю
одному пташу боляче на самоті

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Знайшовши з ким поговорити
коли нестерпна уже самотність
яка розростається по жилах як дерево
що родить овоч кольору ніякого
я не знаходжу
що казати своєму співрозмовникові
бо те він знає
а те йому нецікаве
і починаю розповідати про дерево
яке розростається по жилах
і про овоч кольору ніякого

1967

ЛИСТ ДО МАТЕРІ

Я приїду, коли над полтавськими килимами,
розстеленими у зелених полях,
крила свої шукатимуть гуси
і колеса маритимуть дорогою,
витканою на полтавських килимах.

Мамо, одягайтеся тепло –
по радіо передавали
холодно у вашім краю.

І посійте коло хати квіти.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Пальці квітів приносять печалі
у гранчастих із льоду склянках
і переливають у мої очі

З твоїх пальців виходять квіти
і хитаються над моєю головою
розсипаючи на дорогу
пелюстки печалі печалі

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

ти не поїдеш
ти не поїдеш
бо хтось наговорив комусь
що люди забули
як виготовляти колеса
і все що має котитися стало

бо дорога зовсім не дорога
а просто людська плітка

бо де б не їхав береш із собою сумку
а вигадуєш що тікаєш від себе
а про все це я наговорив самому собі

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

На дозвіллі коли всі хто мене оточує
виходять навшпиньки по одному з кімнати
починаю для втіхи вигадувати всякі дива

Спочатку вигадую яблуко
його чіпляю на гілку поруч з листком
гілка хай росте зі стовбура
і ще хай листя росте із гілки

Потім вигадую пташку з жовтим боком
хочу її теж посадити на дерево
але це не вдається
вона летить далі

І я залишаюся знову сам
і все починаю в який уже раз
спочатку

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

ранньої весни
слухаю вперше
голос синички
із-за стіни кам'яної

вперше думаю
що вони схожі
на зелені дзвоники
почеплені на гілки

вперше відчиняю двері
і затуляю вуха
і очам боляче
від зелених синичок

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

сьомого квітня
синички літали
оглядали кожне дерево
шукали хатку собі
і тільки одна синичка
була самотня
і не шукала хатки собі
і тою синичкою був я

1967

РАПТОВІ СИТУАЦІЇ

Тяжко перенешу раптові ситуації
і ніколи не орієнтуюся в них
викликаючи тим самим
у присутніх сміх
Я не знаю як боротися із цим змієм
У мене ніколи не було списа
а з коня я падаю
ще не сівши на нього
А змії раптових ситуацій
прилітають до мене
навіть коли я на самоті

1967

ГРАВЕЦЬ У ВИГАДАНУ ГРУ

Їй ще не надали назви
але дечим вона схожа на інші

Грає двоє без уболівальників

Виграє той хто виграє

У цій грі уже вкотре
я програю

Я пропоную кричати півнем під столом
пропоную свій одяг
(бо грошей не маю)
щоб не починати гру іще раз
де вже знаю
знову програю
щоб знову почати гру

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Та все ж і зараз хтось живе,
захований під сніжне простирадло, –
то клен Василь глибокий корінь в'є
і паростя далеко простирає.

Живуть пташатами в яйці струмки,
що видупляться, заспівають,
того, як в голові думки,
під простирадло біле не заховаєш.

1967

* * *

Він скинув із себе листя і птахів,
погубив стежки рогаті в травах,
вивільнився з-під суніць і струмків –
і став під Новий рік Лісом.

Деякі сумували на пні,
деякі чекали повернення Лісу в ліс,
ті деякі не могли втямити,
що Ліс нарешті став самим собою.

Деякі мстилися забуттям,
вигадували інші свята.
А дехто відчиняв білі двері
і приносив грушевих подарунків від Лісу.

1967

ЛІС

За поворотом, круглішим від колеса,
виходить назустріч подорожньому ліс,
ступаючи ногами з волохатого кореня,
із скарбничкою осеней, весен, зим і літ.

Із таїнами грушевих дупел,
з корчами, що кричать оленями,
з двома струмками, що сплелися докупі,
із народом, що дружить – з опеньками.

Із спогадом мохом оброслим
про діда з бородою, густішою ніж зарості,
який у возі – гнізді із хворосту –
привіз мені казку про зайчика.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Одна нога в чоботі,
друга в черевіку –
це березень.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Для чого я почав розповідати
про те дерево
що родить лише один овоч Для чого
Він же ніколи не бачив отого дерева
з одним овочем
а якщо й бачив коли то йому вже забулося
Для чого я почав
Краще поговоримо про футбол
і коли я побачу самотнього гравця
(якого ніхто не побачить)
я нічого йому не скажу про нього

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Ця дорога на якій я здавна пішохід
від криниці до криниці
Чи була вона?

Це яблуко що робить свято тарілці
у будній день понеділок
Чи було воно?

Цей місяць від якого стає ще більшим
велике дерево над дахом
Чи був він?

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Знаємо про трьох
які живуть під однією яблуною
і схожі на Ікарів з метеликовими крильцями
Коли стежимо за їхнім літанням
бачимо як з'являється четвертий
від того
що троє попередніх
голосно розмовляють
про літання

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

– тут деь поблизу море
ти чуеш брате?

– чую голоси пташині
чи то співають вітрила?

– чуеш?
деь близько море

– чую як б'ються наші серця
чи то прибий?

– деь море
брате?

– голос подають весла
чи то наші уста?

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Козак від'їжджає,
дівчина плаче.
(з народної пісні)

Він сів на коня –
жінки заспівали ще сумніше.

Тоді він заплакав,
а жінки стали сміятися.

1967

* * *

Циганчине намисто розсипалося
стала і не знає за якою монетою гнатися

Так усі й розкотилися
а трава поховала

А потім копали могили і знаходили монети
і думали що відкопали скарб і копали глибше

А коли орючи знаходили монети
то з більшим завзяттям орали ширше

1967

ЗЕРНО ПРОЖИТИХ ДНІВ

Уже випрядалася овеча вовна
на теплі спогади і рукавички онукам
і котам нічим було гратися

Тоді баби виходили в глибокі кучугури,
ставали у воротах, спершись на костури,
і прикликали до себе того, хто як човен.

Той, хто як човен, плавав по колу між ними
повен вишневого цвіту
і пшеничних зерен прожитих днів.

Стиха говорили з тим, хто як човен
і розходилися по домівках умирати.
Розходилися, гріючи в жменях пелюстки і зерно.

1967

* * *

Збоку дороги відставали піші
піші заздрили тим хто їхав
(хоч зовсім не знали хто їде
і куди їде
і що кожного чекає попереду)

Навіть полоненим стає шкода тих
хто залишається на узбіччі дороги
вони махають їм руками
щоб підбадьорити

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

На розі тієї вулиці
виросло дерево року
і вкрилося листям годин
всі чекали щоб прилетіла пташка
і звила на тому дереві гніздо
Всі чекали аби переконатися
що це дерево не мертве дерево
Але коли заходиш до годинникаря поруч
то бачиш що всі годинники спинилися
і чутно як з циферблатів
сиплеться пісок годин
Тепер усі знали
то мертве дерево

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Щоб засипати це провалля
використовуємо різний мотлох
і чи не найбільше рвемо книжки із бібліотек
Величезні книжки
декілька сторінок доводиться нести удвох
Але трохи озираємося
щоб не побачив наглядч
яким дешевим і не будівельним матеріалом
засипаємо провалля
Знаємо
що навесні потече з гір вода
і провалля знову з'явиться з-під мотлоху

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Вони раділи що тепер мають можливість
передавати серйозні накази і розпорядження
або сповідатися одне одному на відстані
коли провели телефонну лінію через поле

Виявилось що вони помилилися
і в тому вони переконалися восени
коли на дроти насадили перелітні ластівки
для яких люди начіпляли у полі
алюмінієві гілки

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Плачуть над глечиком що розбився
і гуртом ліплять другого
розмальовують любовно
і ховають туди дещо
хоч знають що знову
глечик розіб'ється

Але хай б'ються
бо куди потім дівати глечики
як їх збереться число
та й нічого буде ховати туди

У мене є перша троянда
але нікуди сховати
А в мене цілий базар глечиків
та нічого в них ховати
тому мабуть і не б'ються

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Ця дівчина може раптом умерти
коли хтось із її горла
витагне оті два ножі
до яких вона так звикла
що називає їх крилами горлиці

Але всі називаємо її німою.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Рибалки на березі
покиньте гратися камінцями

бо ті рибини в глибині
колись можуть перетворити вас на камінці

і ви не повернетесь додому
хоч іще пам'ятатиме про вітрило

1967

* * *

на мотив Т. Шевченка

Як була молода – була як пушинка,
а тут вітер як повіє, як повіє з-за гори,
то й чіплялася серпом за пшеницю, щоб не полетіти.

Як зайшла в тяж –
не так боялася.

Тепер, чую, Івасик ворухить ручками під копою,
а тут вітер як повіє, як повіє з-за гори,
а я знай все серпом, серпом – за пшеницю,
та часто не вдержуся і лечу до Івасика.

1967

* * *

– Це ліс?

– Це не ліс,
це глибока трава,
і нам треба триматися за руки,
щоб не загубити одне одного.

– Це ліс?

– Це не ліс,
це пташине крило зеленіше від лісу,
і коли ми ще трохи пройдемо,
то знайдемо і самого птаха.

– Це ліс?

– Це не ліс,
це тиша глибша від дерев,
тож прикладаймо пальці до уст,
щоб не сполохати знайденого нами птаха.

1967

ГОСТИНА У НАРОДНОЇ ХУДОЖНИЦІ ГРУЗІЇ
ОЛЕНИ АХВЛЕДІАНІ

В кімнаті де було безліч глечиків
різних країн (викопні і новітні)
різних форм і кольорів
я дуже захотів води і не міг її знайти

І Ви і я сиділи в глечиках
Ви сиділи в глечику із грузинської глини
а я з української

Ваш глечик був кольору світлої мудрості
і інкрустований геніальністю
а мій глечик був зелений
і на боках висіло листя

І я був настільки малий що сховався
у глечику з головою
А всі зрозуміли це
як неповагу Вашому дому

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Дзеркало озерних вод
тієї ночі стало сторч

Жінки які прилітали щоночі
не помітити того – видивлялися

І не бачили що з того боку
стирчать затонулі кораблі і старі рибини

які творять дзеркало озерних вод

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Для нього люди склали піч –
це півторадобы, а не кіт.

Ходили вони орати з Іваном –
Іван оре, а той собі спить.

Іван проорав аж від Макіївки додому,
а той кричить: ходімо їсти.

Каже: проспав добу і ще спати хочеться,
ото й півторадобы, а не кіт.

1967

ТУМАН

Вовки туманяні з'їли село
і загризлися між собою.
Сонце йшло – не зійшло,
десь лишилося за горою.

Дороги позаплітала Гася –
не знати, де червоні чоботи калинові,
на роздоріжжі ворожить циганка
і на виторг шерсть купує вовкові.

1967

КРАДІЙ УСМІШОК

З-під мосту з'являвся перестрівав
або телефонував під моїм ім'ям
і відбирав усмішки у дівчат
які усміхалися мені
Крадій усмішок
ховався в кущах
називав себе пташкою
або зайцем
щоб я не впізнав його
в людській подобі
і не запідозрив

1967

* * *

Зальотник амур
був на цей раз необережним
тітка повісила липучку
і до неї пристав амур
своїми тендітними крильцями
До кого він прилітав? – думає вона
знімаючи з липучки
таку велику муху
А інша начіпляла по всій хаті липучок
хоч подивитися який він той амур
Довго розшукувала його поміж мух
що все здавалися їй амурами
хоч амур до неї так і не прилітав

1967

НА КОСОВИЦІ

“Хмаро, хмаро,
затули долонею
сонце.

Дерево, дерево,
підди до криниці –
саме нап’єшся і мені принесеш”.

ДЕРЕВО:
“Хай пташка полетить,
їй нічого робити – співає,
а я тчу тіні з трави”.

Хмара затулила долонею сонце.
Дерево виткало тіні з трави.
Пташка накрила крильцями пташат у гнізді.
А я сходив до криниці по воду –
сам п’ю
і товаришам-косарям подаю.

1967

* * *

– Ти хто?

– Я той, хто ходить далеко-далеко.
Навесні виходжу і повертаюся у серпні,
оббитий стрічками яблук.

– Ти хто?

– Я той, хто все плутає:
можу випускати листя, а потім помилюся
і випущу листок, що літає.

– Ти хто?

– А ще я вмю з гілок тишу плести
і складаю у той кошик рожеві пелюстки,
а потім розсипаю одній дівчині,
яка вміє пальчиком малювати на піску зорі.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

– Ти оце щойно повертаєшся?

– А хіба ми давно розлучилися?

– Давно, бо вчора тут росло дерево –
на ньому вже було листя,
але тінь падала від нього гола.
А сьогодні на дереві сидить птах,
що дуже блищить на сонці.
В нього із крила випала ця чорна пір'їна,
яка нагадує про завтра.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Осінні коні з кленового узлісся
де дід заплутався в перелітних птахах

Коридорними лісовими дорогами
віддаляється цокіт копит

а дід у гриви заплітає стрічки
вирізає смужки з річок і стежок

Дід ніяк не зачинить дверей
вітер прилітає грітися на печі

А той все доганяє зводить мости
а ні то летить на білому птасі

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

А той не корчився
у передсмертних муках
він корчив дурня
для веселої дівчини на коні,
яка називається Смерть.
Показував язика
і жадкував, що не може
іще й потанцювати,
щоб іще більше розвеселити
веселу дівчину на коні
на ім'ям Смерть.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

До галявин чотириногі і чотирирукі
чоловіки пришпилені булавкою, наче жуки,
серединою тіла,
ніяк не можуть відірватися –
помітно їхнє ритмічне намагання.

1967

ДІВЧАТКА-ДОЩ

Дівчатка сказали: ми дощ
поскидали всю одіж із себе
і розвісили на гілля
щоб дерева одяглися

Побралися за руки
і танцюють на стежині
коли прислухатися
то чуєш лопотіння їхніх ступок

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Лілея стає давньолілеєю
сніг розтає хмарою

а щоб давньолілея знову ставала лілеєю
виходить річка із лісу

а так річка ховається у пісок
і кораблі не плывуть бо немає лілеї

1967

ЛИС

Жив один лис, який умів писати,
і він писав у шкільному зошиті про осінь:
носив під пахвою зошит
і олівець за вухом
і сідав на пні,
коли бачив, що ще один листок упав,
або бачив гніздо без птахів.
Коли мерзли пальці і груди –
грівся над багаттями глиняних круч.
Коли лягав спати – зошит клав під голову
і згадував, що він побачив за увесь день.
А того ранку прокинувся і побачив сніг,
і заховав він зошита до наступної осені.

1967

КАЖУ ВАМ ТАКУ СОБІ БАЛАДУ

У криниці жив глечик
закоханий у воду

ненавидів уста
які воду цілували

ненавидів руки
які інтимність порушували

лякався як забирали воду
з його обіймів

Вирішив утопитися
а вода покохала другого глечика

1967

* * *

П'ятеро жерделин жіночого роду –
безстижі – поскидали з себе листки
і заграють з-під маляревої руки
з п'ятьма вишнями чоловічого роду.

Маляр малює: чи ненаситний глечик,
чи щедрості криницю без дна?
Чи кухлем наливати молоко в глечик,
чи з глечика в кухоль – маляр не зна.

Той глечик, як українка з Полтавщини –
маляр не байдужий – розібратися хоче –
глечик його ребра ночами лоскоче –
глечик – дівчина – полтавська глекиня.

Вже й борода у маляра – все малює,
вже й жерделини заміжні цвітуть,
в хлопців як вишні діти ростуть.
Маляр таємниці глечика довіку не розгадає.

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Першокласникові закоханому в берізку
ніколи не дочекатися взаємності

ні яблук ні груш
ні подарунку дивної пелюстки

а їй річечку поблизу приведи
птахів красивих на гілки посади

Дівчино ти в берізці живеш
бо чому ти весь час мовчиш

бо чому я забув берізку
яку кохав у першому класі

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Щоб не впізнали:

зломи гілочку вишні
і стань на дорозі
а як піднімеш і закриєш нею очі
то ти станеш вишнею
і ніхто тебе не впізнає

ще заспівай
подумають пташки налетіли
на вишню

1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

А ти як пісок
щільніше стуляю пальці

А ти як пташка
роблю для тебе клітку

А ти як вода річкова
шукаю для тебе глечик

А ти вже ліс
А ти вже поле
А ти вже дорога

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Удвох
птовхатимемо одне одному
паперового човника
на озері між нами

А вночі
ловитимемо мишу меншу за наперсток
яка шурхотітиме під шафою
і заважатиме нам спати

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Не принось мені яблуко
що зелене в твоєму садку
і червоніє у кошику моїх долонь
не приносить мені це яблуко

Не показуй мені пташку
що живе між твоїх грудей
і жахається клітки із моїх пальців
не показуй мені цю пташку

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

дівчата на галявині
сідають на квіти поруч з метеликами

їх полохають закохані хлопці
які ганяються за метеликами

потім дівчата ховають коліна у траву
плетуть кошики зі сміху

складають туди суниці
і закоханих хлопців

що їх розшукують
ще нижче за суниці

1967

* * *

Пальці шукають найпечальнішу струну,
осіннього лісу печальних мелодій
шукають. Каміння кидаю у давнину –
хочу розбудити той мертвий колодязь.

Ночами шукаю на дорозі сліди
коней, що пробігли табуном білим.
Хтось малював мені пташку “жди”,
яка нібито виліковує усі болі.

Відлітають від поля мого журавлі,
які не до мене, не до мене прилітали.
Всі ми проливаємо немало сліз,
сліз за тим, чого ніколи не мали.

Листя падає з дерева восени,
навесні ми радіємо листю новому,
а наше загублене – глибоко на дні,
куди і ми сходимо один по одному.

1967

* * *

Князівно, князівно,
де твій князь?
Пелюстки яблуневі у вінку,
наче дорогоцінне каміння,
ваблять перехожих, переїжджих.
Князівно, соловейко співає на гілці –
то не для тебе. То не для тебе
транзистори свистять під високим вікном.
Ще не час, ще не час, ще не час,
ще князь твій в дорозі коня напуває...
“Поки приїде, пелюстка яблунева
у вінку посивіє,
вийду заміж – князь у дорозі,
та й не до мене він їхав...”

Князівно, князівно,
де твій князь?

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

зустрічають сльозами і обіймами
як на короткій зупинці автобуса
ходять купкою за мною
а я клунок перекладаю

мати лягає в ногах вагітної
чекає ночами не спиться
щось говорю сидячи на колесі
яке крутиться і на короткій зупинці

1967

КІНЬ, ЩО ЛІГАЄ

Яблука, які виростають на яблуні,
яблуко на столі,
чи не правда, то як вікна,
обрисом і подобою яблука,
у стіні, що прикриває від нас інший світ?
А через ту стіну годі перескочити, чи перелізти,
та й пробити її марні наші намагання.
Отже, дивуймося побаченому і таємному,
що от явиться нам через вікно
завбільшки і подібне до яблука!
І зовсім оте яблуко,
і отой розквітлий, може, мак,
коли скласти, не творять нам дивний світ,
який ми помилково й приймаємо за отой таємний
і який розгадуємо й пояснюємо,
хоч ніяк не додаються, наприклад: яблуко й розквітлий мак.
Бо коли складемо до купи,
то будемо бачити подобу яблука,
але вікно затулить мак,
а коли мак бачитимемо,
то яблуко закриє макове вікно,
і знов-таки ми не побачимо того іншого світу,
що являється нам у вікно,
яке ми, нерозсудливі, зачиняємо самі від себе.
Давайте лишимо мак рости у полі,
а яблуко лежати на столі – все на своєму місці.
Будьмо вдячні за вікна в інший світ, за вікна,
що відчиняються нам один раз на рік,
щоб ми не забули, що він є
і не приймали помилково кожного коня
за того коня, що лігає.

1967

БИК З ОДНИМ РОГОМ

Посилала мене мати
Зеленого жита жати
(з народної пісні)

Із темної печери, що була житом,
виходив бик з одним рогом, що був плугом,
і кидався на жінку, що була нивою,
аж та падала, як рілля, що була голими ногами.

Поранена об ріг бика, що був плугом,
жінка лежала на землі, що була голою,
і гляділа квіти, що були червоним маком.

Заходив бик з одним рогом, що був плугом,
у темну печеру, що була житом.

1967

ПОБАЧЕННЯ З КОСИНКОЮ

Письменнику Григорій Косинка, сьогодні я Вас відразу
впізнав у натовпі – такого синього костюма
я ще ні в кого не бачив.

І хоч я з Вами не був знайомий,
я відразу впізнав, що то Ви.

Я не буду Вам називати себе, просто один із
сьогоднішнього

натовпу, тільки от, може, той хто Вас упізнав.

Пробачте, що я турбую Вас своїми розмовами,
але невідомо чому я знаю, що Ви помилилися,
прийшовши на цей бенкет,
де Вас ніхто не впізнає.

Чи, може, Ви помилилися,
прийшовши в бенкетну залу замість вокзалу?

Але які б функції не несло це приміщення,
в ньому ненадійна стеля
і вона може впасти.

Не вірите?

Чи може Ви думаєте, що ця стеля літає,
щоб було над нами небо?

1967

ПЛАНОВА РУКАВОЗДАЧА

“Ну хто з вас сорочку знімає!?”
(з поважних розмов)

“Відірви лівий рукав від сорочки,
зараз модно без лівого рукава”.
“Та остання ж сорочка...”
“Є ж хоч остання,
а он у Африці люди без штанів ходять –
треба ж одягти народи”.
“Та рука ж голою буде –
люди засміють...”
“Яка така рука?!
Подивись скільки безруких ходить –
і живуть. А ти – рука!
Ось нічого, придумаємо ще пару воєн –
тоді й не знадобиться рукав...”
“Коли то буде, пришийте рукав...”
“Пришити? Пришиємо – бо заважаєш
добровільній рукавоздачі державі.
Стільки пришиємо, що не одна сорочка зітліє
на твоїх плечах, поки й плечі не зітліють!”
“Товариші, я віддаю і другий рукав –
для перевиконання плану...”

1967

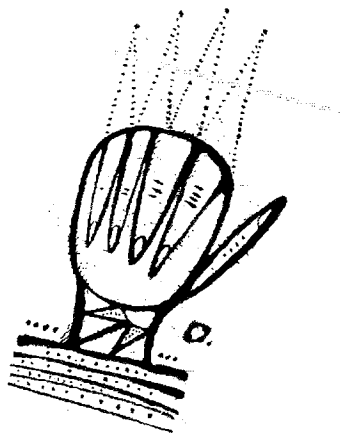
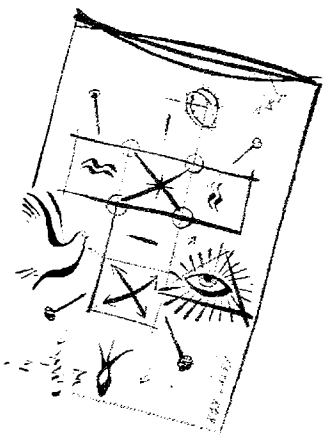
ПОТОМЛЕНІ КОНІ

Коні потомлені. Потомлені коні –
давить тягар сідла без вершника.
Труться по долинах золоті підкови –
коні не скачуть понад горні вершини.

Коні зачепилися за воза,
заплуталися між найнижчого моху.
Візники дарують їм батожану волю
і красиві гірлянди із гедзів і мух.

Забули про парубка з української казки
і парубок забув про казкового коня.
Коні без вершників, засідлані, скачуть
і нікому, нікому їх наздогнати.

27.01.1967 у Адріанополі

ВУЗЕНЬКА КЛАДКА

Дочко двох батьків
з косою, у яку заплетено рибинок,
твоею вузенькою кладкою
дівчатам боязко переходити на той бік,
де зяє провалля квітучих трав,
де крок ступнути –
у провалля впасти,
завиненій у найтонше полотно хмар.

01.02.1967 у Адріанополі

СТОРОЖІ СТОРОЖІВ

“Усе треба стеретти – злодій ходе поруч!

Кожен має стати сторожем!”

Наказали усім сторожам стеретти сторожів сторожів

сторожів сторожів сторожів сторожів сторожів

сторожів сторожів сторожів сторожів сторожів...

“Злодії плодяться – подвоїти штат!”

Наставили по два сторожа до двох сторожів двох сторожів

двох сторожів двох сторожів двох сторожів

двох сторожів двох сторожів двох сторожів

двох сторожів двох сторожів двох сторожів

двох сторожів ...

15.03.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

дерево через поле

кухоль про два боки

зошит за виноградні лози

заець до зеленого поля

24.03.1967 у Єревані

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

З обох боків
два барани круторогі
розганялися до села –

дві гори поставили
долоні руба,
захищають село
від вітрів західних
і вітрів східних.

24.03.1967 у Єревані

АВТОПОРТРЕТ

Народжений жити в селі –
більше часу проводжу в містах.
Народжений жити сам –
більше буваю у натовпі.
Хочу спокою –
маю марні турботи.
Дивлюся в криницю, щоб побачити каміння на дні –
бачу самого себе.
Шукаю усе життя співрозмовника –
курю цигарки.
Чекаю свят –
найкраще себе почуваю напередодні.

24.03.1967 у Єревані

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

ВОДА

Цю воду я нікому не несу,
і якщо я зустріну дорогою
чоловіка, що вмиратиме від спраги,
я не віддам йому й краплі,

бо цю воду я несу –
поливати квіти.

26.03.1967 у Єревані

ЗОЛОТІ ВОРОТА

мій пізній неверблюд
на ранній недорозі
де ще не виросло
все що оточує неоазами
та де попереду танцює неміраж

на якомусь некілометрі
опинитися перед воротами
які відчинятимуться самі собою

– хоч ворота
та золоті
– хоч золоті
та ворота

14.05.1967 у Києві

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

НІЧ

Уночі півень ховає
під крило хати
огортає
і переносить за річку

Ніхто не здогадується
що він колись може
впустити село у річку

15.05.1967 у Києві

ПІВДЕННІ ПЕРЕМОЖЦІ

із півдня ішли чорні люди
вони перемагали білих людей
білі люди
перелякані бо переможені
вулиці що тяглися з півдня
називали вулицями перемоги
на честь південних переможців
площі з південного боку міст
називали площами перемоги
на честь південних переможців

05.07.1967 у Києві

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Брате мій,
тобі треба поселитися у долині,
щоб квіти були вище стріхи.

І не треба ходити в гори.

І синів своїх туди не пускай.

22.07.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Дерева того дня
забули, що існує земне тяжіння –
одне за одним
вилазили з корінням із землі
і повільно падали в небо

22.07.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Зловіще затишшя і спокій води
пристановище потвор вологих
заплутаних у водорості на дні
випливають ночами
на поверхню

29.07.1967 у Москві

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Кожної ночі
коли пасеться на неполі небик
він під моє вікно приходить
тихо-претихо
дзвонить у дзвоник

Я не можу здогадатися з чого той дзвоник
або то жменя роси яка не розсипається
або він зроблений із квітки тюльпану

Так тихо-претихо дзвонить

Щоб я нарешті заснув

01.08.1967 у Москві

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Доцільніше копати на цьому місці
глибокий колодязь
а не будувати високу башту
щоб побачити де є вода

14.08.1967 у Москві

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

І я будую дім на люднім роздоріжжі,
для втомлених і спраглих копаю я колодязь.
Ви поспішайте далі – їздові і піші –
бажаю вам щасливого кінця, а не дороги.

І кожної години дня і ночі – з року в рік –
до мене подорожні ступали на поріг
і кожному не так води холодної з дороги,
як перекласти з пліч своїх на мене своє горе.

О, люди, ви слабкі, не мужні й не терплячі,
ви ваше горе у собі не вмієте носити,
від ваших бід у мене вже опухли плечі,
не в силі, годі, мені на роздоріжжі жити!

І я зустрічному бездомному продам свій дім.
Я знаю житло на безлюдді коло лісу –
туди стежину закривають трави й листя –
в отому домі поселюся – тільки в нім.

19. 08. 1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

криниці сонячного світла
роздвоєнні верхівками дерев
губили по галявині уламки
від спеки крихких крижин

03.09.1967

ВІДМОВА ВІД ІМЕНІ

Носить тесля сокиру з собою між люди, щоб
бачили: йде тесля. А може тесля – не тесля?
Плаче жінка над сніговою пустелею рушника –
а може сльози – не сльози і жінка не та, хто
плаче?
А віл носить ярмо – невже він тільки тоді віл –
коли в ярмі?
А ми, раби із таврами на лобі – невже ми тепер
раби і годі, коли нас так звуть та ще й
тавра для певності на лобі випекли?
Як твоє ім'я, пташко на гілці, як називається
пісня, що ти її витьохкуеш?
Хвиле, що лижеш скелю на березі, як тебе звуть?
Як мене звуть? Яке моє ім'я?

15. 09. 1967 у Адріанополі

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

НАШ ДЕНЬ

А ми святкуємо той день,
що знаходиться між неділею і понеділком.

Але в календарі
той листок завжди чомусь вирвано.

Це наш святковий день.

15.09.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Ти не хочеш зі мною зустрічатися
хоч я тебе давно вже знаю
а ти мене
ні

Слухай ту пісеньку що я буду вистукувати
пальцями на склі
за яким ти стоїш

Тепер у Києві тільки одна крамниця
де ти літаєш між старих скляних голубів
і не сідаєш на моє плече

23.09.1967 у Києві

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

БІЛЬ

Страшні болі мучили того чоловіка.
Очі від крику ставали довгими.
В тих сплющених тарілках
качалися безумні тернини
зіниць.

24.09.1967 у Києві

САМОНАЗВА

А може, ми дерева,
тільки наша самоназва – люди?

Все наше, людське, безперечно,
виявляється у наших вчинках і думках,
а не тому тільки, що наша самоназва – люди.

Глечик тоді глечик, коли воду в ньому
зберігають, чи п'ють воду з нього. Чи ж буде глечик
глечиком тоді, коли він порожній?

Думаймо і робімо все
по-людському, щоб людьми не самоназиватися,
а ними бути!

04.10.1967 у Адріанополі

СЛІПИЙ, ЙОГО ДРУЖИНА І ПТАХА

Ішла, не поспішаючи, дружина,
вела сліпого чоловіка.

Синіла над дорогою ожина,
чіплялася за тихі черевики.

Чоловік торкав навпомацки квіти,
збирав їх у жменю цілу китицю.
Чоловік торкав навпомацки соняшник,
наче вологе, із бджолами сонце.

Співала на дереві птаха.
Про пташу чоловік питав.
Вона ж йому – як воду пити,
вона ж йому – як сукувата палиця.

Дружина розповідала радо,
розписуючи пташу, як ту райдугу.
Сліпому все, про що вона казала,
ставало про очі давньою казкою.

1965

ОСІННЯ МОЗАЙКА

Восени дерева схожі на глиняні горщики,
у яких гойдаються скляні квіти неба.

Восени будинки стають білими-пребілими.

Восени часто розчиняються вікна,
щоб у кімнати текли вулиці
з перехожими, автобусами і деревами.

Восени чоловіки уважно прислухаються,
як балакають високі гуси.

Восени чоловікові з трьома яблуками
у сітці, дорога до лікарні
здається довгою-предовгою.

1965

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

ЗАХИЩАЮСЯ

Викопую по квадрату чотири криниці
навколо себе,
щоб бути хоч чимось захищеним.

Ховаюся за посаджені квіти.

1966

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1966)

* * *

забути друге село
де живе небуло

березову покохати зиму
щоб забути дорогу додому

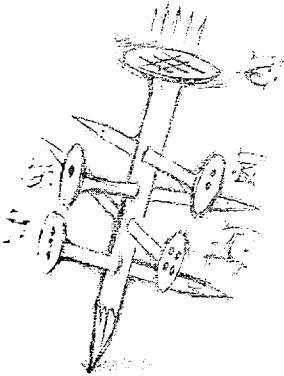
прощавай друге село
де живе небуло

1966

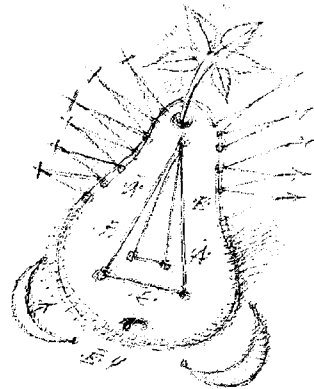

НАПРЯМОК БОЛЮ

Щоб мені боліло, я відчинятиму правдиві двері,
а зайду зовсім не туди, куди йшов.
І тоді з'явиться біль і я не знатиму,
куди сховати ту блискучу монету,
щоб і сам не бачив:
зашити в пухову перину,
кинути в копицю сіна,
чи покласти на дорозі, щоб сороки забрали?
Виміняю мою блискучу монету на коника,
зачну свистіти, може подумаю, втішений,
що мені не болить,
бо ж на глиняному конику хіба далеко поскачеш!

1967

ЦІКАВА ГАЗЕТА

Повертаюся з вулиці до хати і на порозі бачу газети і два листа – прийшла пошта. Заходжу до хати, брат щось робить, і починаю розглядати газету.

Кажу братові:

“Чудовий одяг, спереду шкіряний, а на спині із сукна, нині такі пальто у моді і дуже дорого коштують, а цей одяг дуже дешевий, коштує, мабуть, чотири копійки. (Заглядаю на ціну і бачу, що газета коштує вісім копійок). Ага, вісім копійок, ну, це зрозуміло, бо все-таки гарний одяг, тому націнка.

Так, подивимось, що ж тут надруковано. (Бачу вірші). От у кутку на третій сторінці був портрет голої дівчини. Бачиш – це газета стара і ця гола дівчина сподобалася моїй коханій, вона мені про це писала раніше і я її попросив надіслати мені ту газету. От зараз прислала, але портрет Тичини для чогось видрала, але не повністю, бо все-таки помітно, що тут було красиве фото голої дівчини. Тепер пальто оце модне, бачиш, недосконале трохи, але нічого. Ти поглянь, який комір – український народний – такі виготовляють у Львові, бач, він схожий на краватку з українськими візерунками. Це чудове пальто”. (Беру пальто, ховаю у шафу і розглядаю далі пошту).

СЕНС РОЗМОВИ

Як його сказати, щоб було, як підкова коневі
для далекої дороги? Сідай, співрозмовнику,
маңдруй дорогами, що я тобі про них переповів.
Плету слова рядочок за рядком – та килим не тчеться
і рвуться дорогі фарбовані нитки,
і човник із рук випадає.

Як урухомити цього човна й послати по воді
до заморської країни по дерево небачене,
що квітне й голе, й овоч родить одночасно?
Усі зазиви й благання в кошику з рум'яними овочами
передаю серед зими, чи ви оцінуєте належно?
Чи ще не двічі прийдете під мої вікна слухати
моїх правдивих слів, бо коли навесні кидаю
насі́ння в землю –
виростає даром колос.

1967

ПІСЕНЬКА ВНОЧІ

Пізно увечері, коли я сиджу і читаю книжку,
несподівано починаю чути, як хтось тихенько
перебирає струни за стіною. Зацікавлений,
я загортаю книжку і підходжу до вікна.
Обережно відчиняю його і вдивляюся в темні
силуети вишень, що ростуть коло хати.
А той, хто дзвенів струнами, чую, сміється
ледь чутно і зникає. І так кожної ночі.
І ніяк не вдавалося його побачити.
Одного разу я вирішив його підманути.
Тоді він знову почав вигравати тихесеньку
мелодію на струнах, а я встав, але книжку
не загорнув, а лишив розгорненою на столі
і вийшов у садок. Обійшов його ззаду, а він стоїть
і виграє на якомусь дивному музичному інструменті:
маленький хлопчик, а за спиною – метеликові крила.
Я захопив його за крило – він перелякано стрепенувся,
вирвався і щез у темноті.
Коли я нахилився, то в траві побачив той небачений
музичний інструмент. Як я не намагався хоч який-небудь
звук видобути з нього – він мовчав.
З тих пір він більше не з'являвся перед моїм вікном,
той маленький хлопчик із метеликовими крилами –
мстився мені за те, що я одного разу схотів його
побачити і зіпсував його красиве метеликове крило.

1967

САМ ЗА ДЕРЕВОМ

З-за дерева узнаю, що я вже не я, а дощ за деревом.
Тепер мої вівці пасуться без мене.
А я стою за деревом і думаю, як же мені бути,
щоб про мене люди знали тепер – коли я є дощ?
Бо дощ тільки тоді є дощем, коли в довге волосся
уплітає соняшники,
бо тільки тоді люди й знають, що то йде дощ.
А як же мені бути, коли я стою за деревом,
чим тепер мені виявляти людям свою людську сутність,
бо ж сутність дощу я вже вмію
виявляти довгим волоссям?
Невже тепер я уже не я, коли я є дощ?

1967

ЧЕКАЮЧИ ЗАПИТАННЯ

Дати закурити? Одягаю куртку і, коли повертаюся до нього, бачу, що він тримає в пальцях цигарку для мене. Зараз він образить мене за те, що я попросив у нього цигарку.

Ні, ти мене не зрозумів – я запитав тебе:
дати закурити?

Дай, – відповідає і виймає з моєї коробки цигарку, закурюю і я.

Ти, – каже, – і в школі таким був – зовсім не змінився. А я знаю, що я зовсім не з цього міста і що я тут зовсім випадково і він мене зовсім не знає. Просто він відтягує ту хвилину, коли задасть своє головне запитання-наказ, або хоче погратися зі мною, як кіт із мишею, або якийсь нерішучий він і вичікує сприятливого моменту.

Я, – відповідаю йому, – зовсім не з цього міста і школу давно вже закінчив.

Ні, – каже мені і сміється, бачу, стурбований моїми словами, – ти у нашій школі навчався.

Оте очікування його головного запитання стало мені уже нестерпним, хоч би вже швидше він його задав та й він нервово-швидко, бачу, палить цигарку. Аж тут повз нас проходять троє залізничників і забирають нас разом із собою.

Я думаю собі, може й вони кожен сам по собі хоче мене теж про щось запитати?

Але впізнаю серед них одного давнього знайомого і йду за ним. Не обертаючись, відчуваю, як той, хто хотів про щось мене запитати, сердито кидає цигарку на землю, бо ті троє залізничників завадили йому задати мені дуже важливе запитання. І мені стало його жаль.

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Вона спершу поклала мені на спину шафу
із сукнями і черевиками
вихідними та буднями
газетами і трамваями
до ноги шовковою стрічкою прив'язала ліжко
щоб я походив на в'юченого віслюка
і на пса на прив'язі
і на нормального чоловіка нарешті
Це зробила моя дружина
Я довго не знав як боротися з тією поклажею
а потім вирішив помститися комусь
тобто і його зробити нормальним
Це я зроблю зі своїми дітьми

1967

ГОТУЄМОСЯ ДО СВЯТА

Знаю – попереду день, який піднесено відсвяткувати маємо.

Я випрасував штани, зав'язав на білій сорочці краватку.
Матір попросив напекти пирогів та витягти з погребя
опірків та яблук, а сам пішов запрошувати друзів.

Повертаємось з приятелем, він розповідає про якісь
пригоди, які трапляються йому на роботі,
а я все думаю про свято.

Коли, нарешті, приходимо до моєї кімнати, приятель починає
наспівувати якусь святкову пісню.

Я підходжу до календаря на стіні,
щоб подивитися, скільки ще днів лишилося до свята,
аж бачу щойно тепер, що той день, який я збираюся
з друзями відсвяткувати, уже давно минув.
Дивуюся, чому мені про це ніхто не сказав.
Ні мати, ні приятель, якого я запросив до себе.

1967

ЦЕ – СКАРБИ

Хіба ми отут його так і не дочекаємося цієї ночі,
що світліша за дні, коли ми кусень хліба до рота
підносимо?

Не вірмо тим, хто носить руки, як вирване із землі
коріння і лякається, коли кров у жилах, як хвилі
морські, зануртує, хоч пускай кораблі, –
їх слова неправдиві.

Бо як повернемося з вулиці до хат,
то побачимо зерно, щоб сіяти,
побачимо свічку, запалену на столі, щоб творити.

І це – скарби.

1967

БІЛА КВІТКА

Ось тут ніч, а там, за стіною, видно, як удень:
трава зелена, пташки літають. Через межу дня і ночі
має пройти Той, кого я давно чекаю.

Думаю: у темряві не побачу Його
та й Той, напевне, пройде у світлі.

Кладу камінь на камінь і стаю на них,
щоб виглянути на той бік стіни.

Поглянув, а за стіною у світлі дня
біля однієї дороги юрба людська –
усі в білих сорочках і гомонять тихенько,
мабуть, і вони чекають Того,
кого я давно чекаю.

Довго стою на камінні, а Його все не видно.
Бачу, як натовп людей починає розходитися –
не дочекалися.

Я теж злажу з підвищення,
вдивляюся у темряву ночі і помічаю,
що Той, кого я давно чекаю,
минає мене за моєю спиною,
а я даремно виглядав Його на дорозі.
Тільки й побачив я у Нього у руці
велику білу квітку.

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Пам'ятаю: в дитинстві хлопці йшли до річки ловити рибу,
але мене із собою не покликали. Я наздогнав їх
і кинув камінчика на них, і сховався за кущ.
Вони помітили мене, але жоден із них не покликав:
“Ходімо разом з нами!”

Троє моїх братів виводили підмурівок під нову хату.
Я прийшов до них, але ніхто не сказав мені:
“Подай отого каменя, він до тебе ближче!”

У хату до мене забіг сусідський хлопчик.
Я довго прислухався, не розуміючи, про що він говорить.
А потім став хвалитися йому, що в мене є красива іграшка,
але він уже вибіг із хати
і нікому мені було запропонувати:
“На тобі глиняного коника!”

1967

ТОВЩИНА ГРУНТУ

Іду вулицею і в спориші помічаю щілини.
Коли проходжу далі – щілини збільшуються,
коли стаю навколішки і зазираю в них –
то навіть опускаюся в ті щілини.
Тепер бачу, яка тонка земля: став на увесь зріст –
ноги впираються в скелю на дні,
руку піднімаю і легко вилізти можна нагору.
Визираю із щілини і бачу батьківську хату на поверхні –
вона зовсім маленька та біла.
І річечка, що за хатою тече, теж маленька, як у тарілці,
Проходжу далі й опиняюся в темряві.
Попід стінами щілини валяються потрошені стільці,
діряві каструлі, погнуті відра, зіглілі ганчірки.
Починаю здогадуватися, звідки взялася ця товщина землі.
В щілині темрява і я відчуваю, що за кожним згином її
причайлися потвори, зелені, як крокодили,
але форм окреслених яких не можу визначити,
бо дуже темно в щілинах.
Але я їх не боюся,
бо трохи вмію замовляти темну силу потвор
і щілини не лякають: прогулююся в них, як по вулицях
незнайомого міста, але лабіринти вулиць не лякають –
може тому, що їх будовано людьми?
Та все ж непевна тривога супроводжує мене весь час.
Боюся, як раптом зустріню в щілині людину,
тому затикаю вуха бавовною, щоб не почути
людського голосу, бо ж нічим не захищуся від появи
людини переді мною –
цікавим відвідувачем щілин землі.

ПРИКМЕТИ ІМІТАЦІЇ

Бійтеся вдень і вночі,
коли цвітуть вишні і коли сніг біліє – бійтеся.
Бійтеся, коли сієте пшеничне зерно і в жнива – бійтеся.
Бійтеся, коли глибоко в копальнях добуваєте вугілля
і коли креслите лінії на полотні – бійтеся.
Бійтеся приходу не-людини.
Не-людина прийде із часом у нашу землю, будьте пильними,
не пропустіть її приходу і не забудьте оповістити
весь світ про її прихід.

Не-людина насаджає дерева корінням догори,
птахів навчить повзати, а змій літати,
ріки поверне текти угору, а гори зробить проваллями.

Всі подумують: оце і є справжня сильна людина, яка
підкорила собі весь світ. Але то буде не-людина що
швидко розмножиться і винищить усіх справжніх людей
і лише себе назве справжньою людиною.

Тяжко буде виокремити не-людину, бо зовні буде схожою
на людину – їстиме ложкою і питиме з кувала.
Тяжко визначити, що то за трунок наливо у келих,
аж поки не вип'ємо. Тяжко! Та ще коли ми самі є
келихами, і той трунок наливо у нас самих.

Трунок, який перетворює мене на муху, зовні зовсім схожу
на бджолу. Хто тоді визначить, де муха, а де – бджола!

1967

КРИВЕНЬКА КАЧЕЧКА

Знаю з певністю, що сьогодні виїжджаємо з цього міста.
Домовляємося:

трое поїдуть у таксі на вокзал, а я в метро,
бо мені ще, здається, треба заїхати на Дніпро,
хоч пригадати не можу – за чим?

Хоч їду не в тому напрямку, але, коли спускаюся фуні-
кулером до Дніпра, бачу, що треба було їхати трамваем
і знову не в тому напрямку.

Коли озирваюся: на східцях бачу тебе.

Схиляємо близько голови і я починаю бачити піаніно,
де всі клавіші білі

і біла рука виграє печальну мелодію.

По вагону об'ява:

кілька годин перед цим вирвало рейку і тому просять
усіх дітей до чотирьох років узяти на руки.

Коли рушаємо, майстри повертають у бік
від'їжджаючих голови і мовчки проводжають.

Тихо їдемо, тому бачу стелю, і суть метро,
яка непомітна на великій швидкості.

А твою оголеність, коли ти підводилася, щоб із матір'ю
перейти на інше місце, прикривали сторонні люди.

Ти озиралася, хоч мати й була незадоволена.

Я рушив до таксі, на якому приїхали ті інші троє,
а тебе мати вела за руку до хати, де було гніздечко,
обкладене пір'ячком, за яким пильно доглядала мати.
Ти весь час поверталася у мій бік, хоч я і не дивився,
і все питала у матері про мене:

“А хто то за нами їде?”

“То він у руці воду несе?”

“Народила звірят”, – із сльозами жалілася матері.

А я ні разу так і не озирнувся.

Згодом я дізнався, що ти починаєш мене забувати.

“Мамо, я хочу до школи”, – просилася у матері.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

Потім вигукнула: “Любко, де ти?” – це до сусідської дівчини, яка звичайно, десь гуляла, бо вона гралася з тобою тільки вдень, а ввечері тебе забувала.
Я поклав у траву крило літакове, яке возив із собою, бо виявилось, що ми приїхали зовсім в інше місце – і я, і троє моїх супутників. Я їх покликав із собою шукати Любку: в хаті, куди ми зайшли і коли покликали Любку, з-за занавісок виплигували сполохані парочки, аж пообривали занавіски.
Вийшла Любка і їй стало боляче від мого болю.
Сказала: “Чому ти не спалив її гніздо?”

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

За воротами світло зелене
в'ється, як виноградна лоза,
вийти – каже до мене –
і винести найзолотіші слова

для найтихішого гостя,
який у воротах став:
були його очі голі
і чистіші за криницю уста.

Гостю зелений, добридень,
з дороги спочити сядь –
без тебе мій сад не зростає,
сохне на пні мій сад.

1967

* * *

Першій найпершій квітці
дали ім'я Таємниця

Ходили навколо неї навшпиньки
оберігали від вовка, що за горою

Діди про неї розповідали легенди
закохані склали їй пісень

А коли полізла всяка трава із землі
як та черва
тоді старе й мале засумнівалося
може й не було першої найпершої квітки
на ім'я Таємниця

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

У країні Інії був початок –
все першим було, найпершим.
Все починалося з порогу,
узліссям було зимовим.

Були, як найперше слово,
писання пташиних лапок
і для тамування першого болю
білі беріз криниці.

А потім народу наїхало до Інії,
чужого, з-за дев'ятого моря,
а перші згадали початок,
коли все було найпершим.

1967

СЬОГОДЕННЯ

Святкові жовтні і травні,
ювілеї смертей і народжень
потоптали тихіші трави
і те, що тихіше трави – народ.

У залу засідань, до крематорію,
розшукувати квіти – штучні й живі,
одягати відповідні штани й краватки,
крутити колесо – жити.

Гучними командувати парадями:
шикуйся, народний біль!
І вдень, і вночі кричати по радіо
про дострокові гроби.

Комсомолець, чи просто тітка –
доганяємо власний хвіст.
Не задумався б хтось там тільки
про траву – про останню вість.

1967

* * *

Дорогою ціною сплачуємо за щоденне,
продаємо безкоштовно коштовності,
з покупцями сперечаємося не довго,
прагнемо, щоб ціни протрималися довше.

Але виявляється, що платимо дешево:
волю віддаємо, життя – не те!
Бігаємо у пошуках того “іще дещо”,
питаємося одне в одного: де воно, де?

Платимо за найсвітліше грядуще,
за дати ювілейні, і голі ходимо...
А ярмо орнаментоване давить все важче
і біля найтеплішої печі – холодно.

1967

НОСІЙ ВОГНЮ

Побачивши одного разу носія вогню
прохаємо його з'явитися на наших вулицях вночі
А самі лягаємо спати раніше ніж завжди
прокидаємося пізніше як було до того
Будуємо мікротюрми щоб здаля боявся
коли немає можливості виставити вартових
розводимо по двоє чи по трое собак
Або увиваємося у колючий дріт
щоб носій вогню не проникав до нас
(дехто з нас вважає що то нас хтось
тримає за колючим дротом
щоб не виходили до носія вогню)
Тепер спокійні починаємо й забувати
про того носія вогню
що був унадився бентежити нас сірниками

1967

* * *

Мушлею йому справіку
хотілося ліпитися до дна корабля

Він ставав мушлею
і приліплювався так щільно
що вже й не відірвеш було

І ніхто не сказав йому
що він не мушля
а корабель у цьому морі

1967

ХОТІВ БУТИ ЛЮДИНОЮ

Щоб не крокувати – відтяв ногу
(перестав ходити і до друзів)

Щоб не вертити непристойних фігур – відкусив пальці
(не вмів зірвати і яблуко)

Щоб не чути негарних слів – обірвав вуха
(не чув і привітних)

Щоб не казали на нього носатий – викрутив носа
(став кирпатим)

Щоб не бачити жаб – вийняв очі
(але не бачив і троянд)

Щоб не бовкнути чогось зайвого – вирвав язика
(не став казати і лагідних слів коханій)

Щодня він провадив
якусь пластичну операцію на своєму тілі,
щоб бути схожим на інших, на всіх.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Він опановував розуміння
стислого кулака
коли п'ять річок як пальці
текли в одне море
а на долоні плавали кораблі
а з розтуленого кулака
пальці течуть у різні боки
і долоня стає пустелею
про це він уже знав

1967

* * *

Долання бар'єрів вигаданих кимось
назвали боротьбою за краще майбутнє

радили поспішати більш їх перескочити
щоб здобути свободу у боротьбі

Він тільки розпочав боротьбу
як хтось вирішив насміятися з нього

познімав усі перешкоди на дорозі
і йому не стало чого робити

Він більше ніде не знаходив бар'єрів
щоб боротися за своє визволення

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Тепер він дістався до місця куди йшов віками
спинився у готелі на п'ятому поверсі
залишив речі у номері і зійшов униз
тепер кожного дня приходив
до висохлого фонтану
і годинами згадував ті місця
порожнечі і височини, які заповнювалися
колись струменями води
і вигадував собі що вода ще й досі б'є

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

сьогодні він знайшов дещо
воно було дешеве
і декому непотрібне
знахідку він заховав глибоко
а потім (я чув)
заходився гострити ножа
готувався перерізати півневі горло
щоб не настало завтра

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Все переплутано:
голуби злігалися на бойовище
і вибирали очі мертвим воякам

Круків підготовували на площах
малювали як вони цілуються дзьобами
і співали про них пісні

Хіба перелякаємося тільки здивуємося
і проженемо голубів із мерців
бо жаліємо круків

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Хто ми сумніваємося
заплутавшись як земляні звірята
між коріння дерев і вмерлих пращурів
яким носимо їсти раз на рік

А ще зчищаємо іржу із касок і гармат
і в темних норах над мапами
посилаємо полки на полки
але так само темно

Будуємо високі будівлі
а от крила не вдаються
дискутуємо про анахронічність очей
і взагалі про ліхтарі бо знаємо хто ми

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Отой схожий і отой,
і той, що з того боку, і котрий на другому,
бо усі вони любителі паперової музики:
з поважним виглядом займають місця у партері
і стежать розчуленими очима
за піаністкою, яка зовсім природно
виграє на роялі
намальованому на папері.
Вона довго виграє мелодію,
що робить схожими отого й отого,
і того, що з того боку, і котрий на другому.

1967

КОЛЕКЦІОНЕР КОЛЬОРОВИХ ОЛІВЦІВ

Життя було сіре як передзимові краєвиди
а кольори, які йому доводилося бачити
були такі тьмяні
що в них не вірилося

А райдуга з'являлася дуже рідко
– двічі-тричі за все життя –
і про неї він тільки й знав
що зі старих книжок та від матері

На всю зарплатню яку він отримував
за роботу в якійсь установі
купував олівці
дешевші й дорожчі
по шість олівців у коробці
і по двадцять чотири

Ховав їх у шафи і під ліжко
а коли заглядав туди
то несподівано знаходив райдугу

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Солдат на привалі скине чобіт з однієї ноги –
стає напівцивільним, напіввійськовим.
На босу ногу погляне –
хочеться додому до дружини дезертирувати,
на взуту в чобіт ногу погляне –
треба йти наказ виконувати.
То який же все-таки в той час солдат?
А який отой гутгузівський вояк,
у якого лише тінь на стіні
замість однієї ноги?
У нього теж були різні ноги –
одна йшла на Дон воювати,
а другій любо було по горах отари ганяти.
Тільки от яка нога лишилася цілою,
чи воєнна, чи нога-пацифістка?
А що коли пацифістична нога
лишилася тільки тінню на стіні?

17.09.1970

ЛІСОВІ РОДИЧІ

Тут між дерев, кущів, трав
я не чужий у лісі:
мій братик зайчик он стрибає,
родич лис за пнями криється.
Мисливцем я іду,
хоч сам я, може, птах,
бо озирнуся й бачу на піску
сліди своїх пташиних ніжок.
До мене близько пташка підлетіла,
коштовний камінець ока показала,
щось прощобетала,
ніби з родичем привіталася,
і далі полетіла.

18.09.1970

* * *

Площею прогулювалося кільканадцять
пам'ятників невідомому солдату.
Вони жваво про щось говорили,
курили і все поглядали на перехожих –
все чекали, що от-от прийдуть ті,
хто їх ждав із війни.
Але всі вони або повмирали,
або давно вже їх забули.
Батько весь час відчуває вину,
що не він загинув, а його друг із Дону,
але на площу і він не прийшов.

07.07.1967 у Адріанополі

ПЕРЕД БІЛОЮ СТИНОЮ

Людино, що я тебе зустрів на вулиці,
ти дивно говориш по-іноземному,
хіба ти не бачиш, що ця стіна біла?

Пролежали в ліжку разом аж до смерті,
тісніше ніж камінь у воді,
а тільки казала, що стіна чорна.

Поховали разом, у одній могилі,
як скіфського царя із дружиною.
Стільки неприємностей пережили
і не сказали –
він: стіна чорніє,
вона: так, біліє,
тоді і дійшли б згоди.

Якби вони не говорили по-іноземному.

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Як не працой –
все повільно здається
нашому начальникові,
бо наш начальник любитель кінострічок
періоду німого кіно –
там пришвидшені кадри,
там нечуваний темп –
от із ким план виконувати!
А ми,
як не працой –
все повільно здається.

18.09.1970

* * *

Щось мухи летять на голову,
хоч і за склом телевізора сховану,
ніби засмерділася, як оселедець.

Чим більше портретів видасть "Портретовидав",
тим більше мух сяде на голову.

Відганяй, не відганяй –
а муха знає в чийй костяній коморі
зерно на гній погнило.

19.09.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Хай слово тоді умре,
хай забудеться все сказане і написане.
Хай вмовкнуть радіо і промовці,
і перестануть виходити органи брехні – газети,
і згорять бібліотеки – ці кладовища
засушених метеликових слів.

Тоді в лісі випаде сніг
і людина вийде зустрічати іншу,
і пташка, що живе у білому лісі,
покладе одне крило на одного,
а друге на іншого,
просто прощобече.
І то як блага вість.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

іноді городить тинки по всьому подвір'ю
своєрідний лабіринт щоб може
не знайшла та хто з косою ходить

іноді зрубає яке старе дерево в садку
щоб молоде росло або може
кидаючи виклик тій хто вся із кісток

а мені – ніби з'їлому кисличку –
усміхається ніби із клуні показує
граблі з виломленими кленовими зубками

хіба одну копу нагріб? трава росте
і теше ножичком що вже геть стерся
кленові зубки для граблів
хоч щербато усміхається

05.10.1970

СПРАВЖНЕ

Ось ходять лугом зеленим
у квітках польових
під наглядом пастухів
800 кг яловичини
щоденні 300 літрів молока
нові черевики
корів немає
колажі з бляшанок
яловичини
бідони молока
і на ноги коров'ячі
взуті нові черевики
із коров'ячої шкіри

08.10.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Сутність яблуні
як сутність жінки – родити
та щоб яблуко не далеко котилося
він ніяк не міг втямити
сутності жіночої
додатності кореня до землі
від'ємності яблука від гілки
і тому здавався багатством дивним
бо ходив під деревом
і прив'язував ниткою
кожного яблука ніжкою до гілки

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

– Не було у нас такої красуні –
ти, мабуть, річкою до нас припливла.

– А де мій човен
і моє весло?

– У твоєму човні рибинки плавають –
залишайся у нас жити.

1967

СВІТАННЯ

На світанку
стежкою темряви
велика зоря втікає,
а за нею мала зоря
женеться і плаче.

Більша зоря тримає
меншу за гостру долоньку,
ніби втікають сестричка і братик
від дня – дощу променів –
під горішне дерево невидимості.

31.10.1970

ІМЕНА ДІВЧАТОК І ХЛОПЧИКІВ

У дівчаток імена квітів,
що їх вони саджають навесні
і поливають криничною водою.
– Хто то воду несе?
– Та, у кого воронець під вікном росте.
– А як звуть оту співучу дівчинку?
– Та, у кого у городчику цвітуть чорнобривці.
– А оту сміховиту?
– Та, у кого ружі аж під стріху.

У хлопчиків імена птахів,
що їм вони шпаківні та дуплянки
цілу зиму майструють
та у годівничках крихтами підгодовують.
– Хто то їсти татові у поле поніс?
– Той, хто знає, де живе нічний соловейко.
– А як звуть того, хто далі всіх стрибає?
– Той, хто ластів'ятко у гніздо поклав.
– А того, хто катає меншого братика на велосипеді?
– Той, хто лікує поранене крило журавлеві.

13.11.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Ти починалася снігом
що сідав на плечі
тихіше за поцілунок

Ти починалася від моїх губ
на яких сиділо умовляння
тендітніше за сніжинку

Ти починалася казкою про пташку
у якої була хатка в кущах
а тепер не має де сховатися

Ти починалася сьогодні
і всупереч двом годинникам
обіцяла не закінчуватися

1967

СПРОБА

Дві гілочки – ні не бджоли –
дзвенять срібними сережками –
ти наближаєшся

Ромашкові пелюстки на дорозі
вигадують квітку із місяця –
ти наближаєшся

Чую
камінці на дорозі
як отара овець –
ти ідеш

Чую
вмовкають пелюстки
перед камінцевим шурхотом –
ти ідеш

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

А тоді я розкажу тобі на вухо
метеликові крильця
прошепчу оксамит із моху
скажу мед на вухо
і ти узнаєш
який я ніжний і лагідний

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Нам із тобою
по рівній дорозі далеко
а навпростець
міст поламаний у темному лісі
кругом обходимо
і соромимося зустрічних
хоч давно закохані

Беремо у руки по пір'їні
і стаємо як два голуби
і перелітаємо горою

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Тієї ночі молоко переллється
само собою виповнене

Ти тільки слухай і слухай
як лижуть квіти псовими язиками твоє вікно
як кладка через річку до тебе рипить

Ти тільки дивися і дивися
як місяць ховається за хмару
щоб я сказав тобі слово
що липне до губ як пелюстка яблунева

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Тепер ми не будемо говорити
про ту пташку що має помаранчеві крила
і про квіти живі під кущем
і зірвані що схожі на мертвих метеликів
(але однаково красиві)

Тепер ми з тобою будемо говорити
зовсім про інше
зовсім про інше
але кожен з нас знатиме про що

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

– Як ще й завтра постою під твоїм вікном
а ти не будеш виходити
я стану зорею що сходить кожного вечора

– А я стану зорею
що заходить увечері з другого боку –
і ти й надалі будеш самотній

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

А я пальці роздав закоханим
щоб вони по соснових кладках
через річку могли зустрічатися
коли я до тебе прийду згодом
я не зумію
погладити твоє волосся

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Ти стояла під яблунею
з трьома яблуками у руках
Ти не знала що у тебе у руках осінь
Я не знав що у тебе у руках осінь
Та осінь була намальована
на трьох яблуках:
на одному яблуку була намальована ти
на другому – я
на третьому – літак

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

На прощання подарую співучого листка
а ти думай що то пташка
яка живе на самому вершечку дерева

І прив'яжи до бильця за ніжку ниточкою
щоб співав тобі перед сном і не втік

Крихтами його не годуй
але я навчу тебе його відв'язати
коли він співати перестане

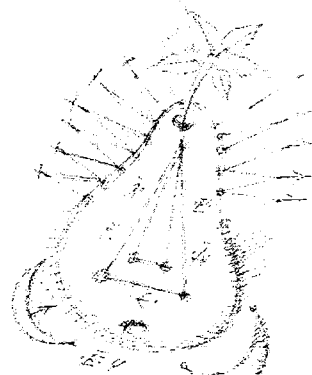
1967

***

усе літо вирвано з календаря
і осінь почалася з весни
а я летів літаком
і обминув боком те біле місто

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

якщо я побачу у річці на дні
два камінця
один зелений а другий жовтий
то мені нікому про них розповісти
і я ношу їх з собою
і думаю що маю два камінця
один зелений а другий жовтий
але коли заглядаю якось до них
то знаходжу просто два камінця
один не-зелений а другий не-жовтий
бо мені нікому було про них
розповісти

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Це давнє, це давно забуте,
як забувають влітку сніг,
чи в горі забувають сміх –
в ту хату двері всі забито.

Я стукаю, я яблука збираю,
на сторінках із маку прочитаю,
як човен проти хвилі правлю,
а річка вниз і вниз збігає.

1967

* * *

Дід Давид
заховав човна
блакитного човна
заховав дід Давид

Дід Давид
змотав річку
ниткою в клубок
і в човен поклав

Скосив траву
зігнав корів
зібрав голови озимини
і в човен поклав

Дід Давид
заховав човна
блакитного човна
заховав на горище

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

У жовтім колоссі
живуть птахи із жовтими крилами
яких немає в жодного птаха

Повіє вітер
птахам захочеться полетіти
зніметься усе поле і полетить

Щоб послухати жовтих пісень
змайструю клітку
і посаджу туди одного птаха

Поле полетить
всього не спіймаю
одному пташу боляче на самоті

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Знайшовши з ким поговорити
коли нестерпна уже самотність
яка розростається по жилах як дерево
що родить овоч кольору ніякого
я не знаходжу
що казати своєму співрозмовникові
бо те він знає
а те йому нецікаве
і починаю розповідати про дерево
яке розростається по жилах
і про овоч кольору ніякого

1967

ЛИСТ ДО МАТЕРІ

Я приїду, коли над полтавськими килимами,
розстеленими у зелених полях,
крила свої шукатимуть гуси
і колеса маритимуть дорогою,
витканою на полтавських килимах.

Мамо, одягайтеся тепло –
по радіо передавали
холодно у вашім краю.

І посійте коло хати квіти.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Пальці квітів приносять печалі
у гранчастих із льоду склянках
і переливають у мої очі

З твоїх пальців виходять квіти
і хитаються над моєю головою
розсипаючи на дорогу
пелюстки печалі печалі

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

ти не поїдеш
ти не поїдеш
бо хтось наговорив комусь
що люди забули
як виготовляти колеса
і все що має котитися стало

бо дорога зовсім не дорога
а просто людська плітка

бо де б не їхав береш із собою сумку
а вигадуєш що тікаєш від себе
а про все це я наговорив самому собі

1967

* * *

На дозвіллі коли всі хто мене оточує
виходять навшпиньки по одному з кімнати
починаю для втіхи вигадувати всякі дива

Спочатку вигадую яблуко
його чіпляю на гілку поруч з листком
гілка хай росте зі стовбура
і ще хай листя росте із гілки

Потім вигадую пташку з жовтим боком
хочу її теж посадити на дерево
але це не вдається
вона летить далі

І я залишаюся знову сам
і все починаю в який уже раз
спочатку

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

ранньої весни
слухаю вперше
голос синички
із-за стіни кам'яної

вперше думаю
що вони схожі
на зелені дзвоники
почеплені на гілки

вперше відчиняю двері
і затуляю вуха
і очам боляче
від зелених синичок

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

сьомого квітня
синички літали
оглядали кожне дерево
шукали хатку собі
і тільки одна синичка
була самотня
і не шукала хатки собі
і тою синичкою був я

1967

РАПТОВІ СИТУАЦІЇ

Тяжко перенешу раптові ситуації
і ніколи не орієнтуюся в них
викликаючи тим самим
у присутніх сміх
Я не знаю як боротися із цим змієм
У мене ніколи не було списа
а з коня я падаю
ще не сівши на нього
А змії раптових ситуацій
прилітають до мене
навіть коли я на самоті

1967

ГРАВЕЦЬ У ВИГАДАНУ ГРУ

Їй ще не надали назви
але дечим вона схожа на інші

Грає двоє без уболівальників

Виграє той хто виграє

У цій грі уже вкотре
я програю

Я пропоную кричати півнем під столом
пропоную свій одяг
(бо грошей не маю)
щоб не починати гру іще раз
де вже знаю
знову програю
щоб знову почати гру

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Та все ж і зараз хтось живе,
захований під сніжне простирадло, –
то клен Василь глибокий корінь в'є
і паростя далеко простирає.

Живуть пташатами в яйці струмки,
що вилупляться, заспівають,
того, як в голові думки,
під простирадло біле не заховаєш.

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Він скинув із себе листя і птахів,
погубив стежки рогаті в травах,
вивільнився з-під суніць і струмків –
і став під Новий рік Лісом.

Деякі сумували на пні,
деякі чекали повернення Лісу в ліс,
ті деякі не могли втямити,
що Ліс нарешті став самим собою.

Деякі мстилися забуттям,
вигадували інші свята.
А дехто відчиняв білі двері
і приносив грушевих подарунків від Лісу.

1967

ЛІС

За поворотом, круглішим від колеса,
виходить назустріч подорожньому ліс,
ступаючи ногами з волохатого кореня,
із скарбничкою осеней, весен, зим і літ.

Із таїнами грушевих дупел,
з корчами, що кричать оленями,
з двома струмками, що сплелися докупі,
із народом, що дружить – з опеньками.

Із спогадом мохом оброслим
про діда з бородою, густішою ніж зарості,
який у возі – гнізді із хворосту –
привіз мені казку про зайчика.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Одна нога в чоботі,
друга в черевіку –
це березень.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Для чого я почав розповідати
про те дерево
що родить лише один овоч Для чого
Він же ніколи не бачив отого дерева
з одним овочем
а якщо й бачив коли то йому вже забулося
Для чого я почав
Краще поговоримо про футбол
і коли я побачу самотнього гравця
(якого ніхто не побачить)
я нічого йому не скажу про нього

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Ця дорога на якій я здавна пішохід
від криниці до криниці
Чи була вона?

Це яблуко що робить свято тарілці
у будній день понеділок
Чи було воно?

Цей місяць від якого стає ще більшим
велике дерево над дахом
Чи був він?

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Знаємо про трьох
які живуть під однією яблунею
і схожі на Ікарів з метеликовими крильцями
Коли стежимо за їхнім літанням
бачимо як з'являється четвертий
від того
що трое попередніх
голосно розмовляють
про літання

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

– тут деь поблизу море
ти чуєш брате?

– чую голоси пташині
чи то співають вітрила?

– чуєш?
деь близько море

– чую як б'ються наші серця
чи то прибий?

– деь море
брате?

– голос подають весла
чи то наші уста?

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Козак від'їжджає,
дівчина плаче.
(з народної пісні)

Він сів на коня –
жінки заспівали ще сумніше.

Тоді він заплакав,
а жінки стали сміятися.

1967

* * *

Циганчине намисто розсипалося
стала і не знає за якою монетою гнатися

Так усі й розкотилися
а трава поховала

А потім копали могили і знаходили монети
і думали що відкопали скарб і копали глибше

А коли орючи знаходили монети
то з більшим завзяттям орали ширше

1967

ЗЕРНО ПРОЖИТИХ ДНІВ

Уже випрядалася овеча вовна
на теплі спогади і рукавички онукам
і котам нічим було гратися

Тоді баби виходили в глибокі кучугури,
ставали у воротах, спершись на костури,
і прикликали до себе того, хто як човен.

Той, хто як човен, плавав по колу між ними
повен вишневого цвіту
і пшеничних зерен прожитих днів.

Стиха говорили з тим, хто як човен
і розходилися по домівках умирати.
Розходилися, гриючи в жменях пелюстки і зерно.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Збоку дороги відставали піші
піші заздрили тим хто їхав
(хоч зовсім не знали хто їде
і куди їде
і що кожного чекає попереду)

Навіть полоненим стає шкода тих
хто залишається на узбіччі дороги
вони махають їм руками
щоб підбадьорити

1967

* * *

На розі тієї вулиці
виросло дерево року
і вкрилося листям годин
всі чекали щоб прилетіла пташка
і звила на тому дереві гніздо
Всі чекали аби переконатися
що це дерево не мертве дерево
Але коли заходиш до годинникаря поруч
то бачиш що всі годинники спинилися
і чутно як з циферблатів
сиплеться пісок годин
Тепер усі знали
то мертве дерево

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Щоб засипати це провалля
використовуємо різний мотлох
і чи не найбільше рвемо книжки із бібліотек
Величезні книжки
декілька сторінок доводиться нести удвох
Але трохи озираємося
щоб не побачив наглядяч
яким дешевим і не будівельним матеріалом
засипаємо провалля
Знаємо
що навесні потече з гір вода
і провалля знову з'явиться з-під мотлоху

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Вони раділи що тепер мають можливість
передавати серйозні накази і розпорядження
або сповідатися одне одному на відстані
коли провели телефонну лінію через поле

Виявилось що вони помилилися
і в тому вони переконалися восени
коли на дроти насадили перелітні ластівки
для яких люди начіпляли у полі
алюмінієві гілки

1967

* * *

Плачуть над глечиком що розбився
і гуртом ліплять другого
розмальовують любовно
і ховають туди дещо
хоч знають що знову
глечик розіб'ється

Але хай б'ються
бо куди потім дівати глечики
як їх збереться число
та й нічого буде ховати туди

У мене є перша троянда
але нікуди сховати
А в мене цілий базар глечиків
та нічого в них ховати
тому мабуть і не б'ються

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Ця дівчина може раптом умерти
коли хтось із її горла
витягне оті два ножі
до яких вона так звикла
що називає їх крилами горлиці

Але всі називаємо її німою.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Рибалки на березі
покиньте гратися камінцями

бо ті рибини в глибині
колись можуть перетворити вас на камінці

і ви не повернетесь додому
хоч іще пам'ятатиме про вітрило

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

на мотив Т. Шевченка

Як була молода – була як пушинка,
а тут вітер як повіє, як повіє з-за гори,
то й чіплялася серпом за пшеницю, щоб не полетіти.

Як зайшла в тяж –
не так боялася.

Тепер, чую, Івасик ворухить ручками під копою,
а тут вітер як повіє, як повіє з-за гори,
а я знай все серпом, серпом – за пшеницю,
та часто не вдержуся і лечу до Івасика.

1967

* * *

– Це ліс?

– Це не ліс,
це глибока трава,
і нам треба триматися за руки,
щоб не загубити одне одного.

– Це ліс?

– Це не ліс,
це пташине крило зеленіше від лісу,
і коли ми ще трохи пройдемо,
то знайдемо і самого птаха.

– Це ліс?

– Це не ліс,
це тиша глибока від дерев,
тож прикладаймо пальці до уст,
щоб не сполохати знайденого нами птаха.

1967

ГОСТИНА У НАРОДНОЇ ХУДОЖНИЦІ ГРУЗІЇ
ОЛЕНИ АХВЛЕДІАНІ

В кімнаті де було безліч глечиків
різних країн (викопні і новітні)
різних форм і кольорів
я дуже захотів води і не міг її знайти

І Ви і я сиділи в глечиках
Ви сиділи в глечику із грузинської глини
а я з української

Ваш глечик був кольору світлої мудрості
і інкрустований геніальністю
а мій глечик був зелений
і на боках висіло листя

І я був настільки малий що сховався
у глечику з головою
А всі зрозуміли це
як неповагу Вашому дому

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Дзеркало озерних вод
тієї ночі стало сторч

Жінки які прилітали щоночі
не помітити того – видивлялися

І не бачили що з того боку
стирчать затонулі кораблі і старі рибини

які творять дзеркало озерних вод

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Для нього люди склали піч –
це півторадобы, а не кіт.

Ходили вони орати з Іваном –
Іван оре, а той собі спить.

Іван проорав аж від Макіївки додому,
а той кричить: ходімо їсти.

Каже: проспав добу і ще спати хочеться,
ото й півторадобы, а не кіт.

1967

ТУМАН

Вовки туманяні з'їли село
і загризлися між собою.
Сонце йшло – не зійшло,
десь лишилося за горою.

Дороги позаплітала Гася –
не знати, де червоні чоботи калинові,
на роздоріжжі ворожить циганка
і на виторг шерсть купує вовкові.

1967

КРАДІЙ УСМІШОК

З-під мосту з'являвся перестривав
або телефонував під моім ім'ям
і відбирав усмішки у дівчат
які усміхалися мені
Крадій усмішок
ховався в кущах
називав себе пташкою
або зайцем
щоб я не впізнав його
в людській подобі
і не запідозрив

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Зальотник амур
був на цей раз необережним
тітка повісила липучку
і до неї пристав амур
своїми тендітними крильцями
До кого він прилітав? – думає вона
знімаючи з липучки
таку велику муху
А інша начіпляла по всій хаті липучок
хоч подивитися який він той амур
Довго розшукувала його поміж мух
що все здавалися їй амурами
хоч амур до неї так і не прилітав

1967

НА КОСОВИЦІ

“Хмаро, хмаро,
затули долонею
сонце.

Дерево, дерево,
пiди до криниці –
саме нап’єшся і мені принесеш”.

ДЕРЕВО:

“Хай пташка полетить,
їй нічого робити – співає,
а я тчу тiні з трави”.

Хмара затулила долонею сонце.
Дерево виткало тiні з трави.
Пташка накрила крильцями пташат у гнізді.
А я сходив до криниці по воду –
сам п’ю
і товаришам-косарям подаю.

1967

* * *

– Ти хто?

– Я той, хто ходить далеко-предалеко.
Навесні виходжу і повертаюся у серпні,
обвитий стрічками яблук.

– Ти хто?

– Я той, хто все плутає:
можу випускати листя, а потім помилюся
і випущу листок, що літає.

– Ти хто?

– А ще я вмю з гілок тишу плести
і складаю у той кошик рожеві пелюстки,
а потім розсипаю одній дівчині,
яка вміє пальчиком малювати на піску зорі.

1967

* * *

– Ти оце щойно повертаєшся?

– А хіба ми давно розлучилися?

– Давно, бо вчора тут росло дерево –
на ньому вже було листя,
але тїнь падала від нього гола.
А сьогодні на дереві сидить птах,
що дуже блищить на сонці.
В нього із крила випала ця чорна пір'їна,
яка нагадує про завтра.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Осінні коні з кленового узлісся
де дід заплутався в перелітних птахах

Коридорними лісовими дорогами
віддаляється цокіт копит

а дід у гриви заплітає стрічки
вирізає смужки з річок і стежок

Дід ніяк не зачинить дверей
вітер прилітає грітися на печі

А той все доганяє зводить мости
а ні то летить на білому птасі

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

А той не корчився
у передсмертних муках
він корчив дурня
для веселої дівчини на коні,
яка називається Смерть.
Показував язика
і жалкував, що не може
іще й потанцювати,
щоб іще більше розвеселити
веселу дівчину на коні
на ім'ям Смерть.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

До галявин чотириногі і чотирирукі
чоловіки пришпилені булавкою, наче жуки,
серединою тіла,
ніяк не можуть відірватися –
помітно їхнє ритмічне намагання.

1967

ДІВЧАТКА-ДОЩ

Дівчатка сказали: ми дощ
поскидали всю одіж із себе
і розвісили на гілля
щоб дерева одяглися

Побралися за руки
і танцюють на стежині
коли прислухатися
то чуєш лопотіння їхніх ступок

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Лілея стає давньолілеєю
сніг розтає хмарою

а щоб давньолілея знову ставала лілеєю
виходить річка із лісу

а так річка ховається у пісок
і кораблі не плывуть бо немає лілеї

1967

ЛИС

Жив один лис, який умів писати,
і він писав у шкільному зошиті про осінь:
носив під пахвою зошит
і олівець за вухом
і сідав на пні,
коли бачив, що ще один листок упав,
або бачив гніздо без птахів.
Коли мерзли пальці і груди –
грівся над багаттями глиняних круч.
Коли лягав спати – зошит клав під голову
і згадував, що він побачив за увесь день.
А того ранку прокинувся і побачив сніг,
і заховав він зошита до наступної осені.

1967

КАЖУ ВАМ ТАКУ СОБІ БАЛАДУ

У криниці жив глечик
закоханий у воду

ненавидів уста
які воду цілували

ненавидів руки
які інтимність порушували

лякався як забирали воду
з його обіймів

Вирішив утопитися
а вода покохала другого глечика

1967

* * *

П'ятеро жерделин жіночого роду –
безстижі – поскидали з себе листки
і заграють з-під маляревої руки
з п'ятьма вишнями чоловічого роду.

Маляр малює: чи ненаситний глечик,
чи щедрості криницю без дна?
Чи кухлем наливати молоко в глечик,
чи з глечика в кухоль – маляр не зна.

Той глечик, як українка з Полтавщини –
маляр не байдужий – розібратися хоче –
глечик його ребра ночами лоскоче –
глечик – дівчина – полтавська глекія.

Вже й борода у маляра – все малює,
вже й жерделини заміжні цвітуть,
в хлопців як вишні діти ростуть.
Маляр таємниці глечика довіку не розгадає.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Першокласникові закоханому в берізку
ніколи не дочекається взаємності

ні яблук ні груш
ні подарунку дивної пелюстки

а їй річечку поблизу приведи
птахів красивих на гілки посади

Дівчино ти в берізці живеш
бо чому ти весь час мовчиш

бо чому я забув берізку
яку кохав у першому класі

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Щоб не впізнали:

зломи гілочку вишні
і стань на дорозі
а як піднімеш і закриєш нею очі
то ти станеш вишнею
і ніхто тебе не впізнає

ще заспівай
подумають пташки налетіли
на вишню

1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

А ти як пісок
щільніше стуляю пальці

А ти як пташка
роблю для тебе клітку

А ти як вода річкова
шукаю для тебе глечик

А ти вже ліс
А ти вже поле
А ти вже дорога

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

У двох
штовхатимемо одне одному
паперового човника
на озері між нами

А вночі
ловитимемо мишу меншу за наперсток
яка шурхотітиме під шафою
і заважатиме нам спати

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

Не принось мені яблуко
що зелініє в твоєму садку
і червоніє у кошику моїх долонь
не приносить мені це яблуко

Не показуй мені пташку
що живе між твоїх грудей
і жахається клітки із моїх пальців
не показуй мені цю пташку

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

дівчата на галявині
сідають на квіти поруч з метеликами

їх полохають закохані хлопці
які ганяються за метеликами

потім дівчата ховають коліна у траву
плетуть кошики зі сміху

складають туди суніці
і закоханих хлопців

що їх розшукують
ще нижче за суніці

1967

* * *

Пальці шукають найпечальнішу струну,
осіннього лісу печальних мелодій
шукають. Каміння кидаю у давнину –
хочу розбудити той мертвий колодязь.

Ночами шукаю на дорозі сліди
коней, що пробігли табуном білим.
Хтось малював мені пташку “жди”,
яка нібито виліковує усі болі.

Відлітають від поля мого журавлі,
які не до мене, не до мене прилітали.
Всі ми проливаємо немало сліз,
сліз за тим, чого ніколи не мали.

Листя падає з дерева восени,
навесні ми радіємо листю новому,
а наше загублене – глибоко на дні,
куди і ми сходимо один по одному.

1967

* * *

Князівно, князівно,
де твій князь?
Пелюстки яблуневі у вінку,
наче дорогоцінне каміння,
ваблять перехожих, переїжджих.
Князівно, соловейко співає на гілці –
то не для тебе. То не для тебе
транзистори свистять під високим вікном.
Ще не час, ще не час, ще не час,
ще князь твій в дорозі коня напуває...
“Поки приїде, пелюстка яблунева
у вінку посивіє,
вийду заміж – князь у дорозі,
та й не до мене він їхав...”

Князівно, князівно,
де твій князь?

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

зустрічають сльозами і обіймами
як на короткій зупинці автобуса
ходять купкою за мною
а я клунок перекладаю

мати лягає в ногах вагітної
чекає ночами не спиться
щось говорю сидячи на колесі
яке крутиться і на короткій зупинці

1967

КІНЬ, ЩО ЛІТАЄ

Яблука, які виростають на яблуні,
яблуко на столі,
чи не правда, то як вікна,
обрисом і подобою яблука,
у стіні, що прикриває від нас інший світ?
А через ту стіну годі перескочити, чи перелізти,
та й пробити її марні наші намагання.
Отже, дивуймося побаченому і таємному,
що от явиться нам через вікно
завбільшки і подібне до яблука!
І зовсім оте яблуко,
і отой розквітлий, може, мак,
коли скласти, не творять нам дивний світ,
який ми помилково й приймаємо за отой таємний
і який розгадуємо й пояснюємо,
хоч ніяк не додаються, наприклад: яблуко й розквітлий мак.
Бо коли складемо до купи,
то будемо бачити подобу яблука,
але вікно затулить мак,
а коли мак бачитимемо,
то яблуко закрие макове вікно,
і знов-таки ми не побачимо того іншого світу,
що являється нам у вікно,
яке ми, нерозсудливі, зачиняємо самі від себе.
Давайте лишимо мак рости у полі,
а яблуко лежати на столі – все на своєму місці.
Будьмо вдячні за вікна в інший світ, за вікна,
що відчиняються нам один раз на рік,
щоб ми не забули, що він є
і не приймали помилково кожного коня
за того коня, що літає.

БИК З ОДНИМ РОГОМ

Посилала мене мати
Зеленого жита жати
(з народної пісні)

Із темної печери, що була житом,
виходив бик з одним рогом, що був плугом,
і кидався на жінку, що була нивою,
аж та падала, як рілля, що була голими ногами.

Поранена об ріг бика, що був плугом,
жінка лежала на землі, що була голою,
і гляділа квіти, що були червоним маком.

Заходив бик з одним рогом, що був плугом,
у темну печеру, що була житом.

1967

ПОБАЧЕННЯ З КОСИНКОЮ

Письменнику Григорій Косинка, сьогодні я Вас відразу
впізнав у натовпі – такого синього костюма
я іще ні в кого не бачив.

І хоч я з Вами не був знайомий,
я відразу впізнав, що то Ви.

Я не буду Вам називати себе, просто один із
сьогоднішнього

натовпу, тільки от, може, той хто Вас упізнав.

Пробачте, що я турбую Вас своїми розмовами,
але невідомо чому я знаю, що Ви помилилися,
прийшовши на цей бенкет,
де Вас ніхто не впізнає.

Чи, може, Ви помилилися,

прийшовши в бенкетну залу замість вокзалу?

Але які б функції не несло це приміщення,

в ньому ненадійна стеля

і вона може впасти.

Не вірите?

Чи може Ви думаєте, що ця стеля літає,

щоб було над нами небо?

1967

ПЛАНОВА РУКАВОЗДАЧА

“Ну хто з вас сорочку знімає!?”
(з поважних розмов)

“Відірви лівий рукав від сорочки,
зараз модно без лівого рукава”.
“Та остання ж сорочка...”
“Є ж хоч остання,
а он у Африці люди без штанів ходять –
треба ж одягти народи”.
“Та рука ж голою буде –
люди засміють...”
“Яка така рука?!”
Подивись скільки безруких ходить –
і живуть. А ти – рука!
Ось нічого, придумаємо ще пару воєн –
тоді й не знадобиться рукав...”
“Коли то буде, пришийте рукав...”
“Пришити? Пришиємо – бо заважаєш
добровільній рукавоздачі державі.
Стільки пришиємо, що не одна сорочка зітліє
на твоїх плечах, поки й плечі не зітліють!”
“Товариші, я віддаю і другий рукав –
для перевиконання плану...”

1967

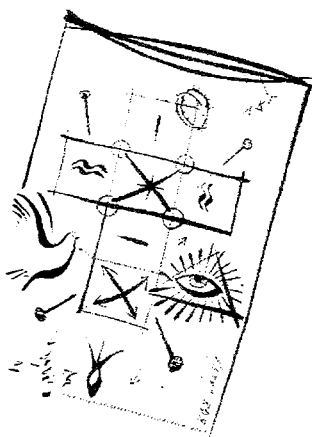
ПОТОМЛЕНІ КОНІ

Коні потомлені. Потомлені коні –
давить тягар сідла без вершника.
Труться по долинах золоті підкови –
коні не скачуть понад горні вершини.

Коні зачепилися за воза,
заплуталися між найнижчого моху.
Візники дарують їм батожану волю
і красиві гірлянди із гедзів і мух.

Забули про парубка з української казки
і парубок забув про казкового коня.
Коні без вершників, засідлані, скачуть
і нікому, нікому їх наздогнати.

27.01.1967 у Адріанополі

ВУЗЕНЬКА КЛАДКА

Дочко двох батьків
з косою, у яку заплетено рибининок,
твоею вузенькою кладкою
дівчатам боязко переходити на той бік,
де зяє провалля квітучих трав,
де крок ступнути –
у провалля впасти,
завиненій у найтонше полотно хмар.

01.02.1967 у Адріанополі

СТОРОЖІ СТОРОЖІВ

“Усе треба стерегти – злодій ходе поруч!

Кожен має стати сторожем!”

Наказали усім сторожам стерегти сторожів сторожів

сторожів сторожів сторожів сторожів сторожів

сторожів сторожів сторожів сторожів сторожів...

“Злодії плодяться – подвоїти штат!”

Наставили по два сторожа до двох сторожів двох сторожів

двох сторожів двох сторожів двох сторожів

двох сторожів двох сторожів двох сторожів

двох сторожів двох сторожів двох сторожів

двох сторожів ...

15.03.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

дерево через поле

кухоль про два боки

зошит за виноградні лози

заець до зеленого поля

24.03.1967 у Єревані

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

З обох боків
два барани круторогі
розганялися до села –

дві гори поставили
долоні руба,
захищають село
від вітрів західних
і вітрів східних.

24.03.1967 у Єревані

АВТОПОРТРЕТ

Народжений жити в селі –
більше часу проводжу в містах.
Народжений жити сам –
більше буваю у натовпі.
Хочу спокою –
маю марні турботи.
Дивлюся в криницю, щоб побачити каміння на дні –
бачу самого себе.
Шукаю усе життя співрозмовника –
курю цигарки.
Чекаю свят –
найкраще себе почуваю напередодні.

24.03.1967 у Єревані

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

ВОДА

Цю воду я нікому не несу,
і якщо я зустріну дорогою
чоловіка, що вмиратиме від спраги,
я не віддам йому й краплі,

бо цю воду я несу –
поливати квіти.

26.03.1967 у Єревані

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

ЗОЛОТІ ВОРОТА

мій пізній неverbлюд
на ранній недорозі
де ще не виросло
все що оточує неоазами
та де попереду танцює неміраж

на якомусь некілометрі
опинитися перед воротами
які відчинятимуться самі собою

– хоч ворота
та золоті
– хоч золоті
та ворота

14.05.1967 у Києві

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

НІЧ

Уночі півень ховає
під крило хати
огортає
і переносить за річку

Ніхто не здогадується
що він колись може
впустити село у річку

15.05.1967 у Києві

ПІВДЕННІ ПЕРЕМОЖЦІ

із півдня ішли чорні люди
вони перемагали білих людей
білі люди
перелякані бо переможені
вулиці що тяглися з півдня
називали вулицями перемоги
на честь південних переможців
площі з південного боку міст
називали площами перемоги
на честь південних переможців

05.07.1967 у Києві

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

Брате мій,
тобі треба поселитися у долині,
щоб квіти були вище стріхи.

І не треба ходити в гори.

І синів своїх туди не пускай.

22.07.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Дерева того дня
забули, що існує земне тяжіння –
одне за одним
вилазили з корінням із землі
і повільно падали в небо

22.07.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Зловіще затишшя і спокій води
пристановище потвор вологих
заплутаних у водорості на дні
випливають ночами
на поверхню

29.07.1967 у Москві

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Кожної ночі
коли пасеться на неполі небик
він під моє вікно приходить
тихо-претихо
дзвонить у дзвоник

Я не можу здогадатися з чого той дзвоник
або то жменя роси яка не розсипається
або він зроблений із квітки тюльпану

Так тихо-претихо дзвонить

Щоб я нарешті заснув

01.08.1967 у Москві

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Доцільніше копати на цьому місці
глибокий колодязь
а не будувати високу башту
щоб побачити де є вода

14.08.1967 у Москві

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

І я будую дім на люднім роздоріжжі,
для втомлених і спраглих копаю я колодязь.
Ви поспішайте далі – їздові і піші –
бажаю вам щасливого кінця, а не дороги.

І кожної години дня і ночі – з року в рік –
до мене подорожні ступали на поріг
і кожному не так води холодної з дороги,
як перекласти з пліч своїх на мене своє горе.

О, люди, ви слабкі, не мужні й не терплячі,
ви ваше горе у собі не вмієте носити,
від ваших бід у мене вже опухли плечі,
не в силі, годі, мені на роздоріжжі жити!

І я зустрічному бездомному продам свій дім.
Я знаю житло на безлюдді коло лісу –
туди стежину закривають трави й листя –
в отому домі поселюся – тільки в нім.

19. 08. 1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

криниці сонячного світла
роздвоєнні верхівками дерев
губили по галявині уламки
від спеки крихких крижин

03.09.1967

ВІДМОВА ВІД ІМЕНІ

Носить тесля сокиру з собою між люди, щоб
бачили: йде тесля. А може тесля – не тесля?
Плаче жінка над сніговою пустелею рушника –
а може сльози – не сльози і жінка не та, хто
плаче?
А від носить ярмо – невже він тільки тоді від –
коли в ярмі?
А ми, раби із таврами на лобі – невже ми тепер
раби і годі, коли нас так звуть та ще й
тавра для певності на лобі випекли?
Як твоє ім'я, пташко на гілці, як називається
пісня, що ти її витьохуєш?
Хвиле, що лижеш скелю на березі, як тебе звуть?
Як мене звуть? Яке моє ім'я?

15. 09. 1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

НАШ ДЕНЬ

А ми святкуємо той день,
що знаходиться між неділею і понеділком.

Але в календарі
той листок завжди чомусь вирвано.

Це наш святковий день.

15.09.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Ти не хочеш зі мною зустрічатися
хоч я тебе давно вже знаю
а ти мене
ні

Слухай ту пісеньку що я буду вистукувати
пальцями на склі
за яким ти стоїш

Тепер у Києві тільки одна крамниця
де ти літаєш між старих скляних голубів
і не сідаєш на моє плече

23.09.1967 у Києві

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

БІЛЬ

Страшні болі мучили того чоловіка.
Очі від крику ставали довгими.
В тих сплющених тарілках
качалися безумні тернини
зіниць.

24.09.1967 у Києві

САМОНАЗВА

А може, ми дерева,
тільки наша самоназва – люди?

Все наше, людське, безперечно,
виявляється у наших вчинках і думках,
а не тому тільки, що наша самоназва – люди.

Глечик тоді глечик, коли воду в ньому
зберігають, чи п'ють воду з нього. Чи ж буде глечик
глечиком тоді, коли він порожній?

Думаймо і робімо все
по-людському, щоб людьми не самоназиватися,
а ними бути!

04.10.1967 у Адріанополі

СЛІПИЙ, ЙОГО ДРУЖИНА І ПТАХА

Ішла, не поспішаючи, дружина,
вела сліпого чоловіка.
Синіла над дорогою ожина,
чіплялася за тихі черевики.

Чоловік торкав навпомацки квіти,
збирав їх у жменю цілу китицю.
Чоловік торкав навпомацки соняшник,
наче вологе, із бджолами сонце.

Співала на дереві птаха.
Про пташу чоловік питав.
Вона ж йому – як воду пити,
вона ж йому – як сукувата палиця.

Дружина розповідала радо,
розписуючи пташу, як ту райдугу.
Сліпому все, про що вона казала,
ставало про очі давньою казкою.

1965

ОСІННЯ МОЗАЙКА

Восени дерева схожі на глиняні горщики,
у яких гойдаються скляні квіти неба.

Восени будинки стають білими-пребілими.

Восени часто розчиняються вікна,
щоб у кімнати текли вулиці
з перехожими, автобусами і деревами.

Восени чоловіки уважно прислухаються,
як балакають високі гуси.

Восени чоловікові з трьома яблуками
у сітці, дорога до лікарні
здається довгою-предовгою.

1965

ХАТА ЯБЛУНІ

Або очікувалося нашого приходу, або ми просто
непрохані гості в хаті яблуні, де на долівці і в
траві і на доріжці повно яблук: зелених, жовтавих,
червонобоких.

Заходимо в хату і починаємо збирати на землі яблука,
але яке не вкусимо – все гірке – аж кривимось.

Та на столі помічаємо посудини для цукру – відкрив
одну – там порожньо, але в другій знаходжу
цукор – мабуть залишений господаркою яблуні для
тих, хто їстиме яблука у її хаті.

Беру з полиці книжку, розкрив, щоб прочитати
декілька слів знічев'я – але з розкритих сторінок
посипалися кухонні ножі. Я позбирав їх, уклав
у палітурки і закрити книжку та й поставив
назад на полицю.

Дивна господарка яблуні – збирає книжки на
полицях, щоб пилом заростали і розкидає по всій
хаті яблука, щоб було на чому проростати.

Тільки й не заростає яблунями стежка до криниці,
куди по воду ходить – яблуні поливати.

08.12.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Слухаю, як дихає земля.
Поступово вловлюю ритм
і значення шумів землі.
Одночасно звучать голоси птахів, шелест листя на дере-
вах, сміх дітей, шелест плуга в ріллі.
В це багатоголосся влітається, як у ниву, горобиний
горошок мідних труб, музика похоронів.
Як супровід – шум, що ніколи не стихає. Тепер
всі шуми набрали глибшого значення.
І зазвучала fuga.

11. 12. 1967 у Адріанополі

* * *

Ти напишеш мені листа,
голуба жоржино вечорова,
ти напишеш просто так,
сповістиш, що ти й жива й здорова.

Не напишеш – чекаєш, чи ні,
виглядаєш у вікно на дорогу,
ти напишеш про яблуні навесні,
про квіти білі коло порогу.

Не напишеш, чи любиш мене
і чи я люблю – не питаєш,
ти напишеш, як в небо ясне
із землі жайворонок злітає.

Ти напишеш мені листа,
ти напишеш просто так,
бо всі пишуть листи навесні.
Ти напишеш, а може, й ні.

1965

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1965)

* * *

По узгір'ю пасуться куці,
ходять довгоногі дощі,
падають груші додолу,
там десь, далеко, вдома.

І мати виходить із хати
курям зерно посипати,
вона щось скаже тихе і чуле,
та я нічого того не почую.

Стежками із синіх ниток
я давно-давно не ходив.
Мої очі порожні без ниви,
у затишку якої я жив.

Мати пише про сині квіти,
що нарвала поміж жита.
Вони нагадують дівочу красу,
але мені приносять сум.

Відлітають літаки у небо
і черкаються об мої руки...
Мамо, ви не зустрічайте, не треба,
я не цим лечу, я – другим.

1965

ЧУЖИЙ

Птах із чужих країв.
Зальотний птах.
Він увесь час сумує за тим краєм,
де найкраще почувається в небі.

А тут він гість,
чужий.

20.12.1967 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

не дивуйся
це хтось розбив глечик навпіл
і роздав нам по половині
тобі половину
і мені половину

нам шукати одне одного
щоб напиться води
з одного глечика

1967

ЗВІЛЬНЕННЯ

Одне дерево було яблунею
і йому було відведене
постійне місце серед інших дерев.

А як ставало темно,
дерево сходило зі свого постійного місця
і ходило, де йому заманеться.

Ім'я дерева "яблуня" теж зникало в темряві
і яблуня раділа тому звільненню,
наче б до того росла, затиснена
в тісну форму горщика.

Тоді яблуня розквітала.

01.01.1968 у Адріанополі

ОТАК ЗУСТРІЧАЄМОСЯ

На вузьких стежках –
на білих нитках, що вплетені в темне сукно ночі –
зустрічаються люди і, як гарантія доброзичливості
і не ворожості одне до одного, стиха казано “добридень”.
І вся ворожість мовчання зникає і люди спокійно
розходяться кожен своєю дорогою.

Нам же неспокійно чомусь
і боязно повертати одне до одного спину
і кожен тягнеться рукою до ножа, захищеного
за халвою, бо забули казати “добридень”.
Все записуємо на магнітну стрічку, та й
вмикаємо належні шматки у відповідних
ситуаціях, але це не рятує від переляку, бо
не кожен завів собі таку розкіш, та й вмикати
магнітофон часто забуваємо.
Отак і ходимо.

11.01.1968 у Адріанополі

АБИ ГНАЛИСЯ

Реалісти

(довідалися і пояснили складний життєвий процес
піднесення ложки від миски до рота)

вочевидь довели світові

реальну ілюзію, яка виникає в тому випадку, коли
одна особа стоїть нерухомо, а друга – женеться
за нею насправжки.

Та ще й використовує для унаочнення і популяриза-
ції погоні газети, радіо та телевізію.

Схочуть зробити тебе зайцем (найреальнішим!) –
зроблять, бо вже, бачу, нацьковують хортів і ріг загудів
і холодно чиймось вухам

без заячого капелюха

зимової завірюхи 11 січня 1968 року.

11.01.1968 у Адріанополі

МАНДРІВНИКИ

На вузеньких стежках
– на білих нитках,
що вплетені в темне сукно ночі –
зустрічаються запізнені мандрівники
і стиха говорять одне одному
“здрастуйте”

11.01.1968

ПРИЗНАЧЕННЯ

Справедливо заздriamo деревам,
що починаються з дрібної насінинки і пнуться вгору
та вгору.

Дерево знає своє призначення на землі – рости, квітнути,
достигати на гілках плоди, гойдати птахів на
гілках, ховати пташині гнізда в листі.

Ми ж від самого початку й до кінця спрямовані
донизу і руки здійсмаємо вгору до неба зрідка, але
однак до вершечків дерев не досягаємо.
А позаяк птахи утікають від нас, то ми самі
будуємо високі будівлі, але хіба можуть вони
дорівнятися до пташиного гнізда на дереві!

Навчилися будувати будівлі вищі за дерева, та
все ж недовершеність свою відчуваємо поряд із
деревами.

16.01.1968 у Адріанополі

ЗМАГАННЯ ЗІ СВІТОМ

Будуємо високі будівлі –
але вищими від того не стали,
бо хоч і здіймаємо інколи догори руки –
вершечків дерев не досягаємо.

Навчилися літати, але крилатими не стали ми,
яким від народження і до смерті іти по дорозі,
що згори донизу. Птах нижче нас і не так скоро літає –
все ж відчуваємо повсякчас, що він швидше
літає. І цьому не зарадити нічим – хоч перетворюйся
на птаха, хоч збільшуй швидкість і вдосконалюй
крила.

Марне наше повсякчасне змагання
із усім світом, що навколо нас,
доведення комусь своєї переваги!

Уже й навчилися убивати людей, які інакше мислять,
а й досі іще не знаємо, хто ми!

21.01.1968 у Адріанополі

* * *

Ось мені скарбничка розмальована гарно,
щоб я ховав туди своє горе і радості.
У нашому світі, де все оцінено –
від сірників до ціни відірваній руці –
ці дрібнички коштовні ще не оцінені
і ними розкидаються наліво й направо.
Радості просто дають на здачу,
або накидають до тухлої риби в крамницях.
Горе просто не ходовий товар,
а цього діамантового намиста доволі тепер –
у кожного на шії красується –
бачиш, он і зараз жінка плаче...

Ось мені скарбничка для мого горя і радості –
маю такого добра надміру,
але знаю іще грушеве дупло –
є куди ховати. Бо маю ще мужньої витривалості
не виносити на космічне торжище
мої горе і радості,
хоч на лікті продерті і нашиваю латки.

22. 01. 1968 у Адріанополі

НЕУСВІДОМЛЕНА ШКОДА

Я ненароком скаламутив воду у криниці
і коли думаю, що це побачить мати,
вона й справді з'являється із-за пагорба з відрами.

Коли вдома розказую про те,
що я ненароком скаламутив воду у криниці,
мати тому не вірить:
бере коромисло з відрами
і йде знову до криниці
(все що одного разу сталося,
має повторитися),
тепер вона вже точно знатиме,
що я вчинив неусвідомлену шкоду.

28.01.1968

ГВИНТИКИ – НЕ ГВИНТИКИ

Вигадуємо ігри ще заплутаніші і таємничіші ніж до цього,
радо беремо в них участь, хоч би й у ролі статистів,
бо до головних ролей нам – зась!
Тільки подумати: є ж щасливці, яким дістаються головні ролі!

Отак крутимосся, що й забуваємо про самих себе,
а посеред гри падаємо знесилені,
нас відтяжують за ноги за куліси
і вмить забувають про нас – триває гра, ніколи!
Грандіозний спектакль під назвою “Вперед до перемоги!”

І весело так нам усім!
Нам скажуть: ви – гвинтики!
А нам так радісно, що надали нам голос
– не забувають про простий народ –
і ми радісно гукаємо: ми – гвинтики! ми гвинтики!
Нам скажуть, щоб іще веселіше було,
хоч і так уже весело через край:
ви – не гвинтики!
І ми радісно гукаємо тим, хто не забуває про простий
народ: ми – не гвинтики! гвинтики – не ми!

Ми – гвинтики, ми – не гвинтики, не ми – гвинтики,
не гвинтики – ми, ми – гвинтики не, гвинтики – ми не!

28.01.1968 у Адріанополі

ТІНЬ

Сонце було?

Було якесь джерело випромінювання світла,
та й для чого нам сонце,
воно завжди сідає за спиною,
щоб перед нами лягала тінь,
як вічна загадка: хто така людина,
чи ота тінь на землі (всі ми із племені
Петера Шлеміля),
чи просто ті, хто перепона на шляху світла.
О це призахідне сонце!

Сфінксе, над чим ти замислився?

О, ти колись був настільки розумний,
що міг загадувати загадку про людину!
Де твоя самовпевненість тепер,
коли сідає сонце?

Чи знаєш ти, Сфінксе, хто така людина
от тепер, коли навколо тільки пісок,
і найвища гора Арарат майже засипана зовсім?
Найперша і найостанніша загадка
так і не розгадана ніким
(де ті, зухвалі, що пізнали усе на світі? –
ось він пісок, пісок по шию Сфінксові).
Сфінксе, ти не встигнеш розгадати,
он уже по шию засипаний піском,
і ніхто не прийде на допомогу –
тепер уже немає нікого –
тільки пісок.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

Можливо, всі тіні розгадані і стали сонячними галявинами?
Але чому ж і досі загадкою нам людська тінь –
найперша і найостанніша загадка,
яку годі вже розгадати – он пісок,
по груди пісок.

Правда й те, що часто ми, нерозумні, легковажно поводитися
із власною тінню, хапали брутално руками
тендітне метеликове крило і коли щезали
крихкі малюнки – думали, що от і кінець тіні.

(Про прозорих тут не будемо говорити –
для них не існує ні світла, ні тіней).

02.02.1968 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

Де те море?
Де ті вітрила?

Вже триста літ і три дні
ідемо – пляжники – до моря.

Товариші супутники,
піднесіте свічки до тіла,
чи не бачите по тілу луски –
кожен став рибою!

Шукаємо у морі море
з вітрила викроюємо дрібніші,
а ще вистрибуємо з акваріумів,
щоб втрапити до моря.

05. 02. 1968 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Дивлюся на мапу,
бачу, що смужки річок,
коли придивитися до них уважно,
мають обриси людських облич.

Бачу, як ти високо йдеш.

Беру олівець і вирушаю до тебе,
щоб разом із тобою домалювати ті обличчя,
бо без них мапа мертва.

08.02.1968

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

Літера К – пустила листок і кетяг калини визрів.

Літера Л – осіння, листя обпало, тільки кетяг калини.

Літера Г – гола, бо зима.

11.02.1968

ВИДАВАЛА ДОНЬКА ЗАМІЖ РІДНУ МАТИР

МАТИ: (поставила на столи чарки):

"Чому ж воно чарки порожні –
лю, лю горілку, – а вони порожні?"

ДОНЬКА: "А в мене повнісінька,
хоч і горілки не наливала,
п'ю, п'ю, – а чарка повнісінька".

МАТИ: "Та й що ж це людей немає нікого,
кликали, кликали, – і нема".

ДОНЬКА: "Хіба, мамо? У хаті повно людей,
тільки всі вони мовчать".

МАТИ: "Ет, мовчать, хай співають.

Ану, доню, заспівай..."

ДОНЬКА: "Пташка летить за пташкою
і сльоза біжить за сльозою..."

МАТИ (перебиває): "Е ні, ти веселу заспівай,
сьогодні ж у мене весілля,
а ти плачеш". (До музик):

"Гей, музики, грайте веселіше!"

МУЗИКИ: "Та немає ж на чому грати!"

ДОНЬКА: "Я знаю на чому грати:

скрипкою буде мій плач,
бубоном будуть мої груди,
а сопілкою мої сльози –
нумо, музики, нумо, золоті!"

(Потім поглянула на себе):

А-а! Я – гола, де моя сукня,

де моє весільне вбрання?

А-а! Його відібрала моя мати!

Мамо, віддайте моє весільне вбрання!"

ЗУСТРІЧ ІЗ БРАТОМ

На розі купили мішечок суниць,
пожартували з молоденькою продавщицею
(суниці губи червоні свої
виставляли у паперові віконця).

Потім лавку порожню знайшли,
сіли, беремо суниці по черзі,
і раптом місто запахло тим,
що як тарілка з липневим світлом.

Розмова – як нитка
від уст до уст:
скачуть слова пташками
по нитці туди-сюди.
Якби ще сонечко у червоних чоботях прийшло,
якби ще синички залітали у вуха,
якби ще сюди криничку, заплетену у траву –
і ми були б зовсім удома.

1965

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

Ти спинула над вишнею хмарку
і сказала їти дощеві

Бачу: із хмарки крапелька за крапелькою
– спершу крихітні потім як вишні –
падає

Ти сказала: вишневий дощ –
і я повірив

Ти сказала: ми дві вишеньки на одній гілочці
ховаємося під листком –
і я повірив

16.02.1968 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Осінній ліс присутністю твоєю золотів –
то жовтий птах з країв далеких залетів.

Мій друже, знов ти повертаєшся у ліс –
дві гілочки пальців холодних приніс.

Твоя тиха розмова в'яжеться про кров
над проваллями глиняних круч.

19.02.1968

ВПЕРШЕ ДО КОПАЛЬНІ

“А це що?”

“Це ліхтарик і зовсім новенький...”

“Справжній-справжнісінький? Запали мені...”

“Зараз день і ти не побачиш,
як яскраво горить мій ліхтарик,
особливо під землею”.

“А ти не боїшся іти під землею?”

“Ну, що ти – я ж уже зовсім дорослий”.

“А ти не залишишся назавжди у копальні,
як наш тато? Ні?..

Ти можеш мене обдурити,
а щоб не обдурив,
ти повинен кожного дня
приносити з копальні грудочку вугілля.
Спробуй тільки залишитись колись
і не принести!..”

1965

ПАЛЕЦЬ ЩАСТЯ

Зачекай, ще не йди:
квадратне око хати хоче,
щоб ти іще трошки пообула в ньому –
воно не хоче бути порожнім, без тебе,
дорога хоче, щоб ти іще трошки
попоросла із неї –
ти, як травинка на дорозі,
а квіти іще хочуть потергися об твої ноги,
наче вологі сині коти...

Не йди...
Хочеш, я тобі казку розповім?
“Розкажи мені казку
про он ту зірку,
як розкажеш – постою з хвилинку,
а ні – то зараз же піду...”

Не йди...
Я знаю казку якраз про ту зірку
і я тобі її розповім,
а ти тільки не йди.
І можна я візьму тебе – ні, не за руку! –
тільки за пальчика,
за найменшого!..

1965

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

ТВОРЕННЯ

Два рої бджолині
твори́ли липове дерево:
вили́ся від землі догори
у межах неіснуючого стовбура –
і одночасно з тим кружлянням
з'явля́вся стовбу́р липи.

Потім один рій става́в липовим цві́том,
а дру́гий – тим, що прилеті́в по взяток.

20.05.1968 у Адріано́полі

ВИСТАВКА ЧИСТОТИ

У суточках між будинками
використовуючи кожен вільний метр
виставка чистоти
на шворках висить усіляке прання
деякі жінки ще й розвішують тільки-но
випрану білизну

Бачу подекуди висять пришпилені
прищіпками до шворок подоби людей
десь забруднилися
хай сушаться тепер чисті

Мені кортить вийти із цієї виставки чистоти
я аж біжу геть із суточок
та попереду мене процесія
яка повільно рухається
когось ховають
бо попереду процесії бачу прапор замість
хреста

Іду позаду процесії
тепер повільно
і не бачу нічого крім виставки чистоти
білизни
мерців на шворках

24.05.1968 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

За халявою ножа затаїв,
носить, носиться з ножем,
а як витягне коли-небудь його,
то побачить, що ніж без леза.
Лезо носить хтось інший:
той, на кого ножа за халявою ношено.

26.05.1968

САВУР-МОГИЛА

Це я – мандрівний кобзар –
іду битим шляхом
і помічаю при дорозі гніздо,
де повно пташиних яєчок.
Коли нахилиюся нижче,
бачу: гніздо викладене круглими камінцями.
“Дай мені отой самоцвіт –
він нагадує мені рідну Полтавщину”.
Камінці самі собою розкотилися
і пташка розгублена на самому дні
камінцем застигла.
“Поставмо свічечку отут при дорозі”.

27.05.1968 у Адріанополі

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

ЛПЛЕННЯ ГЛЕЧИКІВ

У чоловіка на прізвище Гончар
розпитую, як ліпити глечики.

“Набираю у рот глини
і випльовую глечики,
наче гарбузяче насіння”.

27.05.1968

ГЛИБОКЕ ОЗЕРО

Глибке озеро, немов широкий колодязь,
викладене камінням, а на самому дні
блищить вода – там рибинки плавають.

І хлопчик з вудкою заходить в озеро,
на самому дні розпочинає ловити рибу.

Над ним високі стіни озера,
глибокого озера із рибинками на дні.

03.06.1968

КРИЛО

Дивився на себе у криничці
і на шиї став помічати лінії
одна – в один бік
друга – в другий
потім у трьох місцях заокруглювалися
були червоного кольору
народжувалася червона пір'їна
натискав на кінчик пір'їни
розгорталася у крило
– треба ще політати перед закінченням
– на літак всі квитки продано
але я й сам можу тепер літати
адже у мене з'явилося на шиї крило

04.06.1968 у Адріанополі

МОЛОДА МОЛОДИЦЯ

Молода молодиця
уже вміє біля печі поратися,
але ще соромиться, коли бачить,
як півень курку топче.
Тому й хоче, щоб кури
щонайраніше йшли на сідало,
а вранці, щоб півень
щонайпізніше співав.

28.08.1968

УПОДІБНЕННЯ

Подивився на нього –
став схожий із ним,
наче б подивився у дзеркало.

Дивився на криницю –
став схожим на криницю,
саджали біля нього верби.

02.11.1968

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Зголоднілим язики зав'язали на вузол,
найгасливіші облизують тарілки,
хто не співає пісню, їдучи на чиєму возі,
того обстрижено для огорожі на кілки.

Були усі колись як у лісі дерева,
тепер увиваємося, щоб захиститися, у колючий дріт.
Були колись на всі боки світу дороги,
тепер крім правильної, немає інших доріг.

Хто вас убиває? Хто вам щось забороняє?
І ми хором кричимо: брехня!

1968 у Адріанополі

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Ходимо на велелюдні свята,
в яких приймає участь усе населення:
від міністрів до прибиральниці.

Для збільшення піднесеності вони творять
акробатичні піраміди:
то я в тебе на голові,
а то ти в мене на голові.

І так нам радісно
від топтання по наших головах!

1968

ГОДУВАННЯ ТАНЦЯМИ

і голоси жіночі як жито прошелестіли
хочемо їсти пора обідати
і загули по райкомах і по сільрадах телефони
що жінки на польовому стані хочуть їсти
і слали їм агіткультбригаду з ложками
годувати жінок танцями
сиділи жінки рядочками
і нюхали сорочки із нафталіну
і дивилися на знущальний танець
у якому ложки хорували

1968

ЗАСУШЕНІ КОЗАКИ

Цар Петро любив усілякі колекції:
їздив по німцях і скуповував різні картини і старі книжки.
Заблаглося йому зробити таку колекцію, якої ще ніхто
не бачив по всьому світі.
І попросив він у гетьмана Полуботка кілька козаків для
того, щоб засушити їх для колекції.
Гетьман: ні, і в друге: ні.
Цар Петро і кличе Полуботка до себе.
Полуботок аж чотири сотні козаків бере з собою
та й наказує їм:
– Глядіть же, – каже, – панове молодці, – не лякайтеся!
Не з'їсть! Та й шапок навіть йому не знімайте!
Зайшли вони в палац, ждуть, коли то цар вийде.
Коли заходе, а Полуботок йому наперед виходе:
– Не дам, – каже, – козаків на поталу і все.
Вихопив тоді Петро шаблюку з піхов та й приткнув
Полуботка до стіни, щоб засушився.
Поглянув Полуботок на козаків своїх, а вони всі самі
поприштрикували себе до стіни і сушаться.
Отак і придбав собі Петро дивовижну колекцію –
чотири сотні та й ще одного козака засушеного:
у шароварах і шапках. Так як є.

1968

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Називаємо вогнем не-вогонь
тішимося тим щоденно
молимося вогню що вмер
– птахи замовкли –

У кожного є світильник
але помиляємося
бо в жодному немає олії
– птахи відлетіли –

На пожарище сходимося
щоб позичати іншим жар
але знаходимо попіл
– птахів не було –

1968

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

***

Виходжу серед ночі в сад
і стаю отут на стежці зниклим –
загорнутим у поли полону садового.
Аби якось виявити свою присутність.
мені треба побачити квітнуче дерево,
яке ніяк не можу ні побачити,
ні відчути.
Хоч знаю, що десь поруч цвіте.
Простягаю руку, щоб торкнутися квітів,
але пальці самі відхиляються від гілки.
“Чому зі сходом сонця
ти не виходиш у сад?
А коли проходиш ненароком повз квітнуче дерево,
то затуляєш очі?”

1968

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Малий хованець
ховаюся за деревами
бачачи стару лісову дорогу
зарослу деревами
засипану листям і кислицями
Але для мого брата дерева не настільки щільні
щоб не побачити мене
присілого на коліна
– Я той хто може побачити зорі вдень –
Прикликає мене до себе
і показує між верхівок дерев небо
Мені ж нізащо не побачити зорі вдень
тому затемрюю небо темними смугами
і починаю бачити зорі
– Тепер ми на зорі ходимо
і ці люди – зорелюди

1968

ДОСКОНАЛИМИ СТАЄМО

“Скільки часу даремно збіжить,
поки дочекаємося досконалої людини!”

Людина – цар природи!

Ось бачу експериментальний басейн,

де творяться досконалі люди:

у воді плавають чоловік і жінка,

чоловік домагається її тіла –

вона довго не згоджується (деяке відхилення
досконалого проведення експерименту),

потім пливе до чоловіка.

Чи не правда, романістичні перипетії вигадані
французами, щоб ускладнити елементарне,
адже все так просто!

Гей, двоє, поспішайте, експериментаторам ніколи!

На дно сходиться бригада творців, кожен несе з собою
частини людського тіла, але які дуже вже схожі
на частини якихось машин (хоч, може, між ними є й
руки Афродіти з Мілосу).

Сходяться на середині висохлого басейну

і кладуть ті зачастини додолу – зараз розпочнеться
незабутній акт творіння досконалої людини.

Тоді я – один із членів бригади – не витримаю
і відмовляюся бути творцем.

Мене – Прометея – вабить до себе гора Кавказ.

1968

РІВНІСТЬ

І стали зустрічатися чоловіки всі стрижені під "нуль"
(або іще називають таку зачіску "під Котовського")
і не знав я, чи це все майбутні солдати,
(так де їхні штандарти і барабани?)
або всі вони зеки (тільки де їхні смугасті костюми?)
або їм просто жінки повидирали чуби.
А мені сказали: дивися у корінь –
і тоді я зрозумів, що на власні очі бачу,
як втілюється у життя принцип рівності.
Хто там у підпіллі згадує чубатих? –
виловити і обстригти!
У кого там є вірш про чубату яблуневу гілку?
Обстригти:
а) автора;
б) вірш;
в) яблуневу гілку.

1968

***

То шум безшумний уторі – рухоме кругле озеро у хмарах,
понесле вихором через небо з краю в край.
У тому рухомому озері – в мотлосі і смітті
б'ється самотній птах.
Але годі розібрати, який саме,
хтось каже, що то – ворон...
Гадаєте, я даремно забув назву страви,
стоячи в черзі за обідом,
і ніяк не можу знайти дріб'язок,
бо знову чую шум безшумний уторі –
і над цим містом рухоме кругле озеро у хмарах.
І птах понеслий вихором високим – зозуля,
солом'яний птах – солом'яна зозуля.
Чуєте, над кожним містом
вологий голос самотнього птаха?
Коли опускаєтеся парадними сходишками униз,
той птах солом'яний – зозуля –
у мотлосі і смітті, вихором знятому – ще вище.

1968

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967-1968)

* * *

Мені, який опинився отут на дорозі, відкрилася таємниця,
якої я ніколи б не відгадав, якби разом з усіма намотував
на спиці кілометри: дорога вся покопана норами
і вистелена золотою соломою.

Думаю, що в одній норі живе той, хто краде солому –
і помічаю лапи і вуха того звіра,
але, наляканий, я відвернуся, наче б не бачив його,
і побіжу наздоганяти долачів великих відстаней,
щоб повернути їх додому,
бо в їхньому домі живе той, хто краде солому.
Тепер, повернувшись у хату, усі помічаємо нори
і починаємо ловити звіра, що живе у підпіллі.
Коли зловлюємо його,
засвітивши у темряві лампочку,
дізнаємося, що він крав чоловіче волосся.

1968

ПОЗБАВЛЕНИЙ НЕПОВНОЦІННОСТІ

Забрали його у тюрму,
а він зрадів –
нарешті звільнився
від щонічних обов'язків чоловіка,
з якими останнім часом не дуже вправлявся
(казала дружина:
залізе на живіт
і спить, мов той кіт).
Тепер він ніби був сильний знову,
дружина приносила передачі
і він, поїдаючи домашні пироги,
відчував свою повноцінність
нарівні з усіма іншими арештантами.

1968

ПРИСУТНІСТЬ

Ось повертається вершник зі списом,
охоронець нас – полохливих кульбаб.
Коли дивлюся на вершника та бачу його –
значить, то я сам верхи повертаюся.
Вершник гойдає у лівій руці
– у кошику з грибами –
солом'яні стріхи
і печеричку дівочої хати.

Вершник зі списом
пізньої ночі виїжджає за гору.
Коли він уже за горою – його немає.
Тепер вершник вмиратиме за горою
посічений шаблею гострою –
мені не буде навіть боляче
і сорочка моя цілою буде.

Та чи й був той вершник зі списом?

Бо як зійде сонце,
побачу усі хати на давніх місцях
і печеричка дівочої хати
вранці ростиме між двох дерев,
як і увечері.

1968

ПРИВІТАННЯ

На вокзалі галас
транспаранти
квіти
от-от має з'явитися поїзд
на якому приїде той кого очікувано
Ось він уже вилазить на трибуну щоб привітати
шановного гостя
помічаючи що поїзд уже зрівнявся з трибуною
Але що це?
Поїзд не притушуючи швидкості
проїхав далі
залишивши його на трибуні
з роззявленим ротом для привітання
самого
бо натовп оговтався швидше і розійшовся
Злазить з трибуни
і йде кілька кроків слідом за поїздом
гадаючи що сталася прикра помилка
з боку приїжджаючого
і намагаючись допомогти йому
все виправити
Потім думає що поїзд і не мав тут спинятися
що вітати приїжджаючого мав зовсім не він
і що сьогодні зовсім не день прибуття поїзда

1968

ВИЯВЛЕННЯ

Йдучи лісовою дорогою,
думаючи – як по хмарі йдучи –
коло глиняної кручі
спиняло горличчине “турі-тур”.
Коли повертав голову у той бік, то бачив,
як голос уречевлювався:
одне дерево стало виділятися з-поміж дерев,
до тих пір, поки не ставало одним деревом
і не зменшувалося до розмірів куща.
Тепер на дереві пропадало листя
і тому ставало помітним горличчине гніздо,
збільшене до великого кошика із лози,
де на самому дні – горлиця,
перелякана очима,
що заглядали у гніздо згори
та бачили тим і тим оком по горлиці.

1968

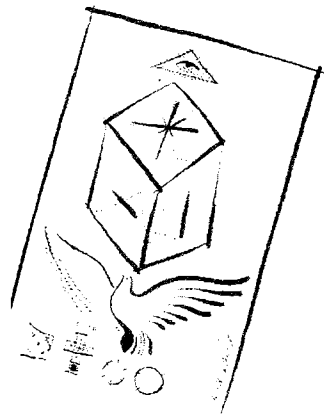
***

В дереві річка
повертається до джерел,
що в кожній брунці.

Стоїть біла береза:
вгору річка тече
від самого кореня.

Із розщелини біля землі
сік, як повінь:
гличик повен.

1968

СВЯТО ЗУСТРІЧІ

Дівчина, розкуйовджена, як весняне деревце,
я – той, хто одночасно і вітер, і гребінець,
та той, хто творить свято, коли ми зустрічаємося, –
прикотили діжу виноградного соку і п'ємо.
Сік такий густий, що як дихнеш ненароком,
то кулі так і роздимаються. А ми і не тримаємо
і висять вони над нами, як грона винограду,
де кожна ягода з людську голову.
Мов дитячі гумові кульки висять над нами.
А може, то ми – дувачі святкового скла –
зменшуємося,
бо чому мені так любо лігати, як сонечку,
на виноградній кульці, що із твоїх уст?

1968

ПО СЛІДАХ

Хочу додому я, хочу в Київ
(М. Семенко. "П'єро задається")

Вівчарок випускаю по слідах Семенка,
хочу відшукати у цьому далекому місті
поета, який легковажив словами
і якому цього не пробачили ті,
хто легковажив життями в ім'я світлого майбутнього.
(Поетова легковажність, ніби як із грамотою про волю:
як прийшла воля, то й грамота непотрібною стала –
взяли й розірвали її на шматочки, на радощах.
А потім ті шматочки довелося збирати докупі).
Мов приватний детектив за рогом криюся –
десь тут ходить легковажний кобзар,
я його впізнаю за такими-от прикметами:
кобза в нього із берези соловецької,
струни в нього із дроту колючого.
Де ти ходиш, український кобзарю,
втікачу з-під сторожких варт?
Я от завтра повертаюся до Києва,
в десять тридцять поїзд мій відходить,
в другому вагоні їду я,
місце тридцять сьоме.

07.01.1969 м. Владивосток

ТРОЯНДА У ВІКНО

Троянда троянді каже
про тїнь нетроянди на землі
ї як вона плаче, бо не червона.

Але виходить у садок квітникар,
піднімає тїнь, прикладає до уст –
вона червонїє і стає трояндою.

Тодї кидає ту троянду у вікно,
де живе замурована у білу колону дївчина.

11.03.1969

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

КАЛИНОВА ЯГІДКА

Біля тину –
кущ калини.

Біля хати стара жінка
стереже калину й доньку.

Хлопець думає, як через тин перелізти –
калинову ягідку викрасти.

Стара жінка каже,
що доньку, як козу до кілка прив'яже,

а хлопця пташкою вишиє на рушнику
і так – щоб не дотягнувся – калинову ягідку.

25.03.1969 м. Владивосток

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

***

Кайлом колупаю
мерзлу землю,
аж іскри очей сиплються.

Дивуюся: чому іскри,
адже ж із них давно
розгорілося полум'я.
Або щоб не мерз.
Або щоб не забував.

31.08.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Ніде нічого не трапляється –
лише на футбольному полі.

Немає навколо красивих жінок –
тільки на сторінках “Новин екрану”.

Ніхто не вартий доброго слова –
тільки той, про кого в газету пишуть.

Ніхто не живе правильно –
окрім нас, радянських людей.

Ніде так важко не живеться людині,
як за кордоном.

31.08.1970 у Адріанополі

ПЛАТІВКА ІЗ ПОМИЛКОВОЮ ШВИДКІСТЮ

Платівки із записами український народних пісень
фірма грамзапису "Мелодія" помилково виготовила
із швидкістю 78 обертів на хвилину,
хоч на платівці і було зазначено, що програвати
слід із швидкістю 33 оберти на хвилину.

Так і програвали її.

І підспівували інколи.

У суботні вечори та в неділю крутили біля клубу.

Навіть весілля під таку музику відгуляли.

Коли ж сказано було, що не на належній швидкості
ту платівку програвали, то ніхто не повірив.

Прокрутили раз із належною швидкістю
і нікому не сподобалося – уже звикли.

Так і крутили, як до того.

Тільки браковані платівки і купували.

Небраковані по крамницях нерозпродані лежали.

Фірма лише браковані й виготовляла,

адже тільки на них і був попит.

Пищу цього вірша, а на мене з програвача
поглядає мертво око платівки, яке тільки тоді
й оживає, коли програєш з обертами, які
не відповідають тим, що належні.

07.09.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

До-шевченкові,
власникові викопного імені "поет",
дали лопату траншеї копати,
щоб не літав із пером у руці:
"Лину я, лину на Україну".

До-шевченка
ніхто тут не впізнав, був як усі,
як когось викликали на прізвище,
він відгукувався: я, я. Був, як усі.
І мав голову для шапки, як усі.

До-шевченкові
ніколи було засунути руку за халяву –
записати хоч рядок у "захальвну книжку",
який через роки став би рядком із "Кобзаря",
вартим, щоб його вивчити напам'ять.

07.09.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Боже літо –
в колгоспі треба робити,
то сапаєш, то збираєш
і не погуляєш.

Бабине літо –
іще цвітуть квіти,
отоді тільки й погуляєш,
отоді, дівчино, і пісень поспіваєш.

07.09.1970

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ

Закохані цілються тихо,
прислухаються до свого тіла,
де навшпиньки ходить розквітла вишня:
там між листя живе пташка,
яка теж тихенько сидить,
щоб не сполохати саму себе.

07.09.1970

ПІШАКИ

Пішаки, пішаки на шахівниці,
біляві, й чорняві, й свідомі,
але ніхто з них не хоче бути кимсь іншим:
ні королем, ні конем під міністром.

Чому ж ви плачете п'яними очима,
що з вами поводяться, як із пішаками?

Були королі, що могли й за чепіги
братися, щоб для нащадків позувати,
а хто пішакові давав міністерський портфель –
хоч би сфотографуватися у сімейний альбом?

08.09.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

***

Колись тиран, мов живий, сховався з картини
кожному вказувати у майбутнє путь,
кожен на потилиці відчував його погляд орлиний
і дим з його люльки у кожній ніздрі лоскотав.

Тепер же тиран прилип, як муха, до полотна:
очі порожні, вуса не ворухнуться і люлька не чадить –
виставили його ніби в Третьяковці обличчям до світу
і ніхто не боявся його, навіть замітачі.

Є користь від тирана для трудящої людини,
прийняли його у свій дружний робітничий колектив –
взяли й затулили тирановим портретом дірку в халабуді,
щоб вітру не було, історичного теж.

08.09.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Неприкладне прислів'я
– перлину народної мудрості –
яке я почув російською мовою,
переклав на українську
і воно стало прикладним:

побільше бери,
подали кидай,
поки летить –
відпочивай.

08.09.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

***

Поціновувач поезії,
щоб краще довідатися про мою творчу лабораторію,
періодично, з міліціонером і понятими,
законно, на підставі санкції прокурора,
на моєму помешканні влаштовує обшуки.
Першого разу він вигріб із книжкової полиці
переписані на друкарській машинці
ранні вірші Тичини, не видані вірші Симоненка.
Сьогодні з'явився, забрав мої рукописи,
записні книжки і листування з друзями.
Наступного разу він прийде і захоче
вивідати іще ненаписані рядки,
які ще ховаються десь під корою мозку.
Він натисне, наче тюбик з зубною пастою,
мою голову, з якої випорснуть підсвідомі рядки,
акуратно витре їх об штанину
і поскладає до теки,
щоб у подальшому долучити до справи.
Це дуже серйозний поціновувач поезії
і в нього оригінальна дослідницька метода.

08.09.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

метелики майстри
ліпили березі білу кору
копіювали
лебедя і дівочу шию

метелики майстри
ліпили квітам сині пелюстки
копіювали
річку і дівочий погляд

метелики майстри
ліпили травам зелені стебла
копіювали
пальці і дівоче волосся

08.03.1967 у Адріанополі

* * *

В той пізній час волога й морок
пліснявіють по глині, як з могил,
тоді не розбереш, де гори, а де море,
птахи злітають вгору що є крил.

Збираються лякливо зорі у сузір'я,
вершини гір втопають в глибині,
у морі підіймаються коралові узгір'я,
каміння замовкає в криницях на дні.

А дехто з тих, хто ловить зорі,
прозорі сіті в темряві плете:
їм мерехтять в очах глибинних риб узори,
уловів дивовижних сяйво золоте.

1967

ПЕРЕЛІТНІ ПТАХИ

У цьому садку не живуть птахи.
Коли ж він буде голий восени,
то прилетять сюди іздалеку птахи
і всядуться перепочити на дерева.

Коли ж захочуть полетіти далі,
у теплі краї захочуть полетіти,
то жодна з них із гілки не злетить,
а стане скляною навісочкою для ялинки
(такі в нашої мами в коробці лежать,
аж до новорічного свята з ялинкою).
Отак сидітимуть,
співатимуть про теплі краї.

Перелітні птахи.

18.09.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

А нам би не ходити далі,
де стежки під назвою: щоб заблудився.
Зараз вони рівні й гладенькі – хоч котися –
а далі ховаються під широке листя трав.
Або виведе над кручу перед провалля і шезне,
бо далі стежка під назвою: щоб не повернувся.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

тихіше промови промовляйте
тихіше казань кажіте

хочу почути як плаче
сопілка шістьма очима

тихіше сопілко плач
тихіше щоб аж не чути було

не злякай сьогодні чорних птахів
що сіли на жіночі голови

тихіше птахи крилами шелестіте
тихіше не сполохайте жіночого плачу

хай шепочуть сльози по щоках
останнє що я хочу почути

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

***

Тоді пустити його
не по колах дантового пекла,
а по штреках підземель шахт Воркути –
може й з нього буде Данте.

Подякуймо усі разом –
три, чотири:
“Спасибі Миколі І
за те, що ув’язнив Шевченка у казематі,
бо там він створив
“Садок вишневий коло хати...”

24.09.1970

ЗЕЛЕНА ПІДКОВА

Галявина зелене на узліссі
циганською підковою,
загубленою у траві.

(Цокотять копита спогадів).

– Коні шатра привезли
діряві, наче решето,
щоб сіяти дощ.

– Димить багаття серед шатер
і циганча ковтає жарини.

Глибокий яр своїми схилами
схожий на білі боки коня.

24.09.1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

Те плетиво дерев далеких
ставало на папері тлом –
художнику засніжена долина
замість яви постала сном.

Забулися йому усі кольори,
всі речі повтопали в глибині –
на білім тлі з'являлися узор,
як сніг прозорі і ясні.

І зрозуміла кожному картина
відкрилася навкруг тоді –
в снігах березова країна,
мов навіки, мов назавжди.

Нічого не було й не буде,
ані назад іти, ані вперед –
у білих сорочках виходять люди,
сусідові несуть різдвяний мед.

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

А у одної течуть сльози.

Жінко не випускай гуляти по траві
цей табун білих коней
бо на жодному з них не повернешся
хоч усі ми крім інших імен
називаємося Ті хто повертається
і той великий білий камінь під тином
з кожним поверненням зменщується
аж до піщинки

А ми возимо з собою підкови
для коня на якому повертаємося

1967

КОЛГОСПНІ МЕТАМОРФОЗИ

Міфічна здатність до перевтілень
нашого пересічного колгоспника:
укравав курку – перетворився на лисицю,
укравав мішок зерна – перетворився на ховраха,
укравав вівцю – перетворився на вовка.

А як не здатен до перевтілень –
спіймаєшся.

(Малюнок до казки "Лисиця і півень":
лисиця намальована у спідниці і хустці,
несе під пахвою півня –
жінка-колгоспниця, яка украла півня
і перетворилася на лисицю,
щоб не потрапитися).

14.10.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Бабо кам'яна,
скільки дощів із людських очей
бачила ти твоїми кам'яними!

Очі мої – наче дві кринички.
У кожному, думаю, листя із дерева плаває,
а потім наче важчає, важчає,
і очі мої падають дощем скороминущим
у цей дощ нескінченний,
який ти примушуєш продовжуватися
своїми байдужими очима,
бабо кам'яна.

14.10.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

***

через тебе
стаю на голову

тоді сон-трава звисає
а дощ росте

молоденькою вчителькою
пояснюєш школяреві

де дощ
а де сон-трава

1967

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1967)

* * *

як жоржина:

складала руки у горло
скляної вази

а я міг помилитися
коли ти стояла у сутінках

і подарувати тобі тебе
замість жоржини

1967

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

ЗГАДКА ПРО ЛІТО

Згорнута галявина в копичку,
щоб була килимком
для нашої корови Лиски.

Щоб їй літо було у хліву,
заходить батько з килимком під пахвою,
витканим із пахучого сіна,
а по килимку, для краси,
згадками жайворонки.

11.12.1970

СОРОЧА ТУРБОТА

Мама-сорока хоче,
щоб її дитя сороче
краще за неї було:
з довшим ніж у неї крилом,
із дзьобом міцнішим,
із оком меткішим,
із чорнішим пером,
із теплішим гніздом.
І дитя сороче
стає таким, як мама-сорока хоче.

11.12.1970

ТРИ ДІВЧИНИ

Три дівчини,
три подружки:
у доньки пасічника
волосся вимащене медом,
у доньки чередника
у волосся заплетені стебла трави,
у доньки козака
голова до крові поранена.

Вмочають квачики кожна у своє волосся,
розмальовують свої хати до свята –
хати тепер у них різної барви:
до одної летять хлопці, як мухи на мед,
другу не розшукати у садку,
третя – як троянда.

16.12.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

ТИЖДЕНЬ

(варіація вірша Михайля Семенка)

понеділок

понеділок

понеділок

понеділок

понеділок

понеділок

понеділок

20.12.1970

НЕВТРИМНІ ОБРАЗИ

Метелик у дівочій спідничці
літає над репродукціями
картин Катерини Білокур.

Малярка зачаклувала квіти
бути на папері,
а дівчина знову відчаклувала на галявину.

Квіти квітнуть із черепів коней
і дуже синіми здаються
на тлі білих дощів,
що давно пройшли, як коні.

Метелику у дівочій спідничці,
за яким ти дощем?

25.12.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Робітник зібрався на роботу,
а йти пішки далеченько,
тому сам перетворився на велосипед,
сів на нього, крутнув педалі,
вхопився за власні вуха, наче за кермо,
і поїхав на роботу.

27.12.1970

КВІТКА: ДЗВОНИКИ

Звернути з лісової стежки,
річку переплигнути
по жаб'ячих спинах камінців –
і вийдеш на галявину, де ростуть дзвоники.

Злегенька торкаєш їх пальцем:
лісові дзвоники тремтять –
дзвонять ранкову тишу
на весь день літа.

Коли ти навчишся слухати той забутий дзвін,
я подарую тобі оцю галявину,
де спить у траві
ще не злетілий птах літа.

29.12.1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Світ заселений селами,
села обсажені садками,
у садках – пташиними гніздечками – хати,
у кожній хаті віконце проти сонця,
і біля одного віконця сиджу я –
сонце виглядаю.

1970

ЗАЄЦЬ

Кінь, що возить великі ваги,
має чотири ноги.

Мисливець на двох ногах
полює за тобою на горбах.

А в тебе – аж шість,
щоб рятувати вуха і хвіст!

Жах женеться,
аж земля гнеться.

І ліс багатонорий
теж за тобою гонить.

1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

ЗУСТРІЧ

Місяць переплив човном річку,
підійшов до дівчини, що чекала на березі,
пастухом рогатим, що пасе зорі,
і став сережками у її вушках.

1970

БІЛЯ БАГАТТЯ

Бик золотий багаття
наставляє золоті роги на темряву,
а хвіст його вже угорі –
так танцює:
чим вище підскочить,
тим далі ми відсуваємося з кону.
А як стомиться і впаде,
лижучи червоним язиком сніг,
підсуваємося ближче до теплого боку бика,
щоб долонями погладити золоту шерсть.
Дамо йому їсти хмизу –
знову весело танцює.

1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Пляшка березового соку
завита в пошарпану газету,
в горло вставлено кілька прутів
із використаного в лазні березового віника,
дно пришите білими нитками до землі –
це береза.

1970

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

вхід заборонено
не влізай – уб'є
переходу нема
не впевнений не обганяй
стороннім вхід заборонено
під час руху розмовляти з водієм заборонено
не стій під вантажем і стрілою
не курити не смітити
у нас не курять
по газонах не ходити
нема виходу

1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

ВАРІАЦІЯ

початку вірша Павла Грабовського

Зелений гай, пахуче поле
У армії приснилися мені...

1970

ЛІСОВЕ ВИШИВАННЯ

Трави іще не щільні,
наче канва.

Між стеблами гадюка плазує
з клубком барвистих ниток.

Баба Гадюка з голкою моторною
вишиває на галявині лісовій
квіти, метеликів, ягоди.

1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Хочу, щоб ти мене боялася
ягідкою червоною на куці.
Мене – птаха,
що прилетів по ягідку.
Але не дуже бійся:
ось я іду мисливцем
і обороню тебе від того птаха.

1970

ЗАХВАТ

Квітка папороті тому,
хто не стулить очей
до північної пори.

Мій пензлик занімів
над грудочками акварелі,
бо не знайду належної фарби
намалювати квітку з-під снігу,
освітлювану найдальшою зорею.

1970

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Мав чоловік жінку
вона народила йому сина каліку

Ту покинув
узяв другу

А вона не плодюча
і борщ варить несмачнучий

Народився тоді Котигорошко –
син чоловіка і їхньої кішки

Був здоровий і в силі
жив чоловік
і пишався своїм котячим сином.

1970

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

МАТЕРИНЕ ВЕСІЛЛЯ

Така була дівчина в одному селі –
сяде на галявині поміж квітів,
то і на неї сідають метелики,
як засміється – вуха не затуляй,
очі бачитимуть срібні калатальця.

Видавали заміж у друге село,
везли весільним поїздом,
їсти давали кавуна,
вона кавуняче насіння у жменю ховала,
а те слизьке – випорскувало крізь пальці.

1970

СВІТЛИЧНИЙ ПЕРЕКЛАДАЄ АНРІ МІШО

Дідом-баштанником
сидить Світличний
стереже кавуни своїх книжок
у руці тримає корінці кавунів

Корінець Анрі Мішо малює ручкою на папері
піднімає зі столу
книжку ставляє на полицю
корінець тримає у руці
і усім хвалиться кавуном

06.02.1971 у Адріанополі

УКРАЇНСЬКА МОВА У 2000 РОЦІ

запорожець з-за Дунаю
водій з-за Уралу
сидять на полтавському вокзалі
щось таке їдять і гомонять між собою
щось таке їдять
а що саме не можуть пригадати

– це ніби покришка з велосипеда
але її можна їсти

– це ніби місяць уповні
тільки з діркою посередині

– це таке що їси його їси
а воно все даром
з'їси
а воно ніби на кишку нижеться

07.07.1971

БЛАКИТНОКРИЛИЙ ЗМІЙ

чи прилітав блакитнокрилий змій до тебе
щоби забрать тебе і поселить на небо?

не прилітав блакитнокрилий змій
не знає де знаходиться будинок мій

не прилітав блакитнокрилий
у леті йому крила заболіли

не прилітав
а я його так ждав

07.07.1971

МОГИЛА У НЕБІ

На вершині високої м'яги
– могили, викопаної в українському небі –
лежить поет, затиснувши у жмені
вишневий камінець тіла
від міцних дзьобів птахів,
що роблять тих, хто присутній
на поминках, шахтарями,
жоден з яких не скаже:
оце рана, що я був рубаний шаблею
біля Пилявців,
оці камінці очей на намисто воронові,
що кружляє навколо поета
чорним плащем з мідними гудзиками.

07. 07.1971

ПО ЗОЛОТІЙ НИТЦІ

Дівчино,
ти тепер живеш на хуторі
– на білій хмарі,
де вишні обступили твою хату колом,
мов граючи у “перепілку”.

Сидиш край віконця,
заскленого вечірнім світлом,
плачеш:

мати замкнули хату
і ключа на ящірку перетворили,
під камінь на подвір’ї жити пустили,

спів соловейка зняли із гілки,
у прискриночок поклали, як перстень,

лавку під хатою, що була помазана медом,
чистенько вимили й насухо витерли,

дорогу до хати засіяли дрібними квітками,
щоб хлопець забув ту, якою ходив.

Та він по золотій нитці,
що тримає в руці,
знайде дорогу до тебе.

20.07.1971

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

шахтаря Василя
корова з'їла

у череві коров'ячому
жив

живіт на роботі надірвав

грошей матері на корову

помирав
і згадував пагорб біля села
теплий як коров'ячий бік

21.07.1971

НАОДИНЦІ З ДІВЧИНОЮ

Дівчина вмерла
від камінця вишневої ягоди:
стала вся білою,
стала вся в білих тарілках,
стала вся в тарілках,
як рибина у лусці.

Хочу зігріти вишнями,
що їх повні жмені,
хочу зігріти кожухом
вишневого садка.

23.07.1971

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

У турецькій в'язниці 1971 року
помирає Назим Хікмет,
який відмовився летіти літаком до Праги.
У турецькій неволі помирає,
а літак відлітає
до Праги,
та козак на те не зважає.

24.08.1971

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

ЖНИВА

Портрети скирт у рамках жалоби
вже не нагадують обличчя живих нив.

Голови зерна у домовині долонь
лежать розлучені з тілом до весни.

Пальці серпа, заплямлені кров'ю стебел,
женці витирають білим рушником.

23.11.1971

ЗАКЛИКАНА ВЕСНА

Теплим коров'ячим боком
між шерстинок, що відмикають темниці,
пливуть срібні рибинки.

Пастух вививає сопілку із полотна.

Чорна тернина ока гори
стежить за деревом із листям дівчат,
які жайворонком за жайворонком
веснянки літати випускають.

Голе подум'я вже не мерзне без кожуха печі:
головешки вирізають із чорного паперу
контури сонця.

Діти тримають у руках сковороди,
пекти сонце
із зеленого тіста квітневих дерев.

20.12.1971

ЗГРАЙКА ДІВЧАТОК

Шукачу суниць із глечиком у руках,
мини галявину,
де червоні ягодами між листя гра:
то прилетіла зграйка дівчаток,
зачаклована літом на ластівок,
щоб трохи побавитися знову дівчатками.

09.01.1972

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Коневі важка гарба,
але ще важча тіль,
яку весь вік
тягне за собою,
наче прив'язаного до ноги
малого хлопчика –
крадія яблук
із колгоспного садка.

22.03.1972

ТРОЄ У ТЕМРЯВІ

Раптом по всьому селу погасло світло,
ніби хтось навмисне перервав електричні дроти
(ніби налякалися чогось люди
і одночасно в усіх хатах задмухали свічки і каганці,
щоб зникнути у темряві і не бути).

Дорогою з яру дві жінки ідуть
і несуть відра завинені у коров'ячу шкуру,
а попереду їде задом наперед старим мотоциклом чоловік:
на передньому крилі стоїть ослінчик,
чоловік сидить на ньому і тримає кермо.

Так троє поспішають красти молоко,
у темному селі,
моєму рідному селі.

24.03.1972

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

ДО МИШАЧОГО БЕРНСА

Мишачий бернсе,
ти грієшся
біля каміна
зі стебел польових трав,
якого ти придумав би вірша,
побачивши мене,
виораного плугом
кінця робочої зміни,
з нори
копальні?

04.07.1972

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

Що робити,
коли по полюванні на мух
з радістю зауважиш трофеї,
зі смутком переконаєшся,
що мух більше немає,
і відкладеш убік ляпавку із газети
від 4 липня 1972 року?

04.07.1972

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

повертаюся додому стежкою
на босих ногах пил золотий
як на лапках бджоли григорія сквороди
немов походив по місяцю повному

24.07.1972

ОЧЕРЕТЯНА СОПІЛКА

В очеретині вереснева тиша спочиває,
її дівочим пальчиком розбудиш:
сумна пісенька крапне на траву
краплиною води криничної з цебра,
а в ній засвітиться останнім світлом
усе невимовлене літом
через лист,
через квітку,
через стебло:
як райдуга котилася по стрісі,
як дзвеніли зелені камінці солов'їв,
як града у глибині червона золота рибинка.

24.07.1972

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

Як школа розкриє пелюстки,
так очі розкриває дівчинка,
якій миліше усього на світі
чути бджолу дзвоника.

Вітерець сміху,
вода сміху –
для білої квітки,
що на все село примітна.

30.07.1972

ЛІСОВА МОВА

На мові лісу квітка – день,
коли дерево показує своє обличчя.

Гілка – гойдалка для горлиці,
що прикрашає собою дерево.

Листочок всякий – зелений отвір нори,
де живе волохате коріння.

28.10.1972

НЕМОЖЛИВЕ МІСТО

Те місто було із роси і битих скелець.

І ти ходила у тому примарному місті
і носила у кожній руці по свічці.

Ті дві берези вадили взяти тебе за руку,
аби показала мені дивне скляне місто,
яке для мене вибудувала.

1972

ГРА

На вигоні гралося трое дітей:
дівчинка з пляшкою молока,
хлопчик у штанцях, як трава,
та біла собачка.

Вони сміялися-перекидалися-качалися,
бігали-кричали-верещали!

Собачка їх любила, мов своїх щенят,
а дівчинка, як мати їм була,
і хлопчик зі списом сухої бадилки
захищав усіх від чогось,
що край поклато б їхній грі
на вигоні,
на сонці,
на траві.

1972

В КЛАСІ

Я в класі присутній – тепер вчитель:
бачу себе за останньою партою,
де стоїть коробка із шкільним дріб'язком –
поламана ручка, використані пера,
червоне сердечко із олівця
(його коштовності).
Цікаво, чи помічає він мене – тепер вчителя?
Сиджу за партою: думаю, що мене не помітить
вчитель,
але він викликає мене, схованого під партою,
відповідати про коня.

Кінь:
для втечі
трьох братів з Азова
і третій брат
без коня
це я.

О, ті герої з дум,
не знаєш, чи плакати, чи сміятися з них!
(Це подумав я – тепер вчитель)

19.02.1973

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1968-1973)

* * *

З цього боку галявини немає полуниць.

“Ступи три кроки на той бік”, –
каже дівчина, у сукні розшитій прошвою,
дівчина, в якій голова солов'я.

Переходжу – там полуниці.

У траві помічаю себе,
що лежу,
білим прямокутником паперу.

02.03.1973

ДАВНЄ ВІРУВАННЯ

Тихий рай за білими пелюстками починається,
де між гілок уквітчаних
любо відпочивати душам умерлих родичів,
там бджоли золотий вітер здіймають –
аж хата умерлих,
що біля нашої хати цвіте,
ось-ось злетить під стелю
вибілену блакитною крейдою –
так стовбур вишневий тримає.

02.05.73

ДОВГИЙ РЯДОК НАПАМ'ЯТЬ

Вчителько, подружко сестри босоніжки,
того вірша, що загадували вивчити,
сестра моя пальцем восковим витерла,
щоб ніжкою мертвої пташки написати
рядок, довжиною від шкільного дзвоника
аж до того дзвона, що буде видіплений зі снігу.

1973

ДОВГА ДОРОГА

Стежка вузька зивається:
іди не поспішаючи, подорожанине.

Он незнайоме хлоп'я стоїть деревцем
у траві з головою
і випускає лігати птахів своїх рук.

Птахи прощання і привітання
горнуть крилами тіні перепочинку
на твоє чоло, подорожанине,
то у жменьках хлоп'ячих
вода кринична.

1973

ПРИЙШОВ ДОЩИК

Тихий дощик прийшов,
аж дерева ще голі,
тому напинає намети розпуклих дерев
і ховається від дощу:
сидить у траві
із прозорих намистинок розсипаних весь.

У дупло поклав
вулик вузлика липового цвіту.

1973

ПРИГЛАДЖЕНА ХМАРИНКА

Хмаринка була поруч:
її можна було погладити рукою, як вівцю,
не тому, що я виліз на найвищого шпиля,
чи став вищий за димар.
Я міг би уклякнути,
або, мов ящірка, лягти у траві –
хмаринка була поруч.

Коли я повернуся додому,
то побачу, що хмаринка зависла
у вишневому гіллі.

1973

ЗУСТРІЧ У ЛІСІ

Той, хто живе у корчі,
хату не топить,
а лежить увесь вік на печі:
з піччю спиною зрісся,
від вух до п'ят у волосся зелене заріс –
лічить дерева,
а їх стільки, як у нього пальців.

Коли минаєш його ліворуч,
з його рота вилітає вивільга,
а коли праворуч,
помахом пальця витворює на гілці гніздо.

“Ти по вудлице гінке прийшов?”

“Шукаєш вівцю, що відбилася від отари?”

“Чи, може, показати тобі печеру папороті?”

1973

НА ПРИЗЬБИ

На призьбі
– зеленому горбку проти сонця для старих –
дід грає в гилки
спогадами:
цих м'ячів
упало сьогодні, як з торби,
не знаєш якого і гилити.

Борода його –
ще сніг,
а очі –
вже весняні струмочки.

Бджоли вилітають із вулика,
приносять йому всілякі новини
зі світу квіток,
зі світу узлісь –
і дід знає все про все.

1973

МЕТЕЛИКОВЕ ЧИТАННЯ

Чи метелик,
чи велика дитяча книжка
з малюнками кольоровими олівцями,
із словом, що його важко читати:
тінь.

Метелик женеться за метеликом,
зазирає в розгорнені сторінки крил,
читає по літері
і виходить слово легеньке:
промінь.

1973

КВІТКА: ПЕТРІВ БАТІГ

У петрівку
іде босий святий Петро із батіжком,
що на ньому нанизані сині квітки,
прицьвохкує святий Петро батіжком –
пасе воли:

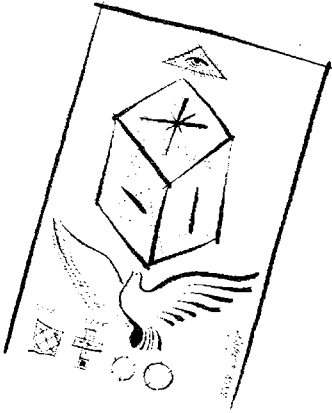
один чорний, бо – ніч,
а другий – білий день.

Поки чорного завертав,
білий зайшов у шкоду.

Став святий Петро
із батіжком квітчастим
і стоїть.

Так і пасе, і воли слухають його,
і сам цвіте бджолам на втіху.

1974

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Мати моя
мати вишень і картоплі
мати каченяти і теляти
плаче над дійницею вечора життя

Через загороду осені років
дивиться сумними очима корова
що доїться молоком
дня луки

1974

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Ти хочеш спати у річечці на дні
і лягаєш

Я роблю над тим дном
друге дно
і пускаю по ньому річечку

“Спи камінцем жовтогарячим”.

1974

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

***

Хлопчаки біжать навскач,
грають у м'ячі, щоб полетіти.
М'ячі напівчервоні, напівчорні,
то менші, то більші –
в кого як.
А в мене немає м'яча.
Але нащо мені м'яч?
(Хлопчаки летять з м'ячами)
Я й так умію літати.

1974

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

***

Я не торкаюся тебе
Воджу долонею біля тебе
так близьенько біля тебе
але між долонею і твоїм тілом
може пролетіти метелик
А на моїй долоні з'являються візерунки
як на крильцях метеликових
Так творишся ти гарненькою скульптурою
під мою долонею
моїм прагненням торкнутися тебе
так творюся я якому хочеться довго
дивитись на тебе
це дерево ця ніч
і ці зорі солоні як сіль

1974

ЧАБАНЦІ

Старий чабан під голову підставляє третю ногу герлиги,
позіхає: із беззубого рота випускає ранішні хмарки –
небесні вівці,
стогне, наче по ньому возом їхано.
А коли відвернеться, підпасичі, яким не колько
босою ногою наступати на колючки,
грають у м'яча сонцем:
підбивають його вище,
або заб'ють аж за хмару.
Як погляне тоді старий чабан на небо,
а сонце чабанці забили на саму середину неба:
пора вівці на тирло гнати.

1974

СІЛЬСЬКІ ТАНЦІ ГЛИБОКОЇ ОСЕНІ

Щоб було ясніше цієї осені,
одягаєш світлу сукеночку,
узуєш блакитні черевички,
що їх приніс тобі із зорі
братик твій – небесний вибійник,
піднімаєш над головою долоньки
із світунами.

1974

ТРЕТЄ РЕМЕСЛО

Не гончарює
і кошики не плете –
займається якимось ремеслом,
що й назви ще не має.
Щось робить, а що – того ніхто не знає.
І кольори знаходить проміжні
між червоним і червоним.
І щось малює і картин немає.

1974

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Безліч книжок у кольорових обгортках,
я розклав їх і вийшла величезна картина:
гори, море.
Прийшов хлопчик, який літає,
і випрохав у мене Шевченкову книжку.
Наступного дня я почав шукати того хлопчика,
хоч він і мешкав через тин.
Коли зайшов до нього,
то опинився у лісі,
де ніщо не вказувало, щоб тут хтось жив.

Книжку Шевченкову побачив на дереві гніздом.

1974

ВЕСЕЛКА

Можливо, метою життя
було побачити веселку –
а потім умирати, як Сковорода:

перед далекою дорогою
до кринички прийшов,

аж на місці кринички –
сувенірна крамничка.

Хочу купити коробку
кольорових олівців “ВЕСЕЛКА”,
але для того
не вистачає кількох копійок.

1974

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Дочитав сторінку: п'ять слів зникло –
вірш став незрозумілий.
Загортаю книжку, зазираю в зміст,
там позначені розділи: схід, захід.
Радий, що є іще не прочитані сторінки
і – сторони світу, куди ще можна йти.

Книжка тичининих віршів розгорнена сміється.

1974

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Жив маляр,
малював відокремлене від поліна полум'я,
що літає, як птах,
і нікому тієї картини не показував.
Казав, що я до нього приходив
по якусь пігулку
не через хворий зуб,
а щоб роздивитися його картину.
Так міг подумати лише маляр.

1974

БІЛА ХАТА

Дивився на стіну
і розпізнавав пори року:
була стіна білою – літо,
була стіна білою – зима.

Жодних кольорів у світі,
лиш біле,
як білий аркуш паперу,
що над ним зацімила рука,
не наважуючись написати перше слово
у листі до коханої,
як біла сорочка,
що її шиє сестра для брата
на повернення,
як білий рушник,
білений під місяцем,
у руках матері,
що роздумує, який узор вибрати.

Лиш біле,
лиш протилежне темряві,
як білий череп
української хати.

1974

КВІТКА: КІНСЬКЕ КОПИТЦЕ

Їде на коневі та, хто відкриває вічка у вуликах.

Кінь ступить на галявині крок
і замре, піднявши копитце,
бо чує, як ондечки бринить бджола.

Постоїть, постоїть – аж розквітне.

А та, що на коні сидить,
тричі переодягне сукенку,
тричі перевзує черевички,
тричі вінок зів'є і стрічок нав'яже.

1974

ЛЕЛЕЧЕ ГНІЗДО

Не дві хати сусідські
по обабіч вулиці,
але одна хата,
що навпіл розсілася:
одна половина по верхній перії,
друга половина по нижній перії.

Півхати – обидві світлиці –
прикрашені рушниками
із неподібними вишивками,
півхати розсунені так,
що між ними можна пройти:
під золотий дощик – сонцем,
під срібний вітерець – зорею.

Та ось лелека мостить гніздо:
на обох дахах по півгнізда –
і з половин стає знову хата.

І стежка до нашого порогу одна.

1974

ХЛОПЧИК НА ДЕРЕВІ

“Лізу на дерево:
гілки – вгору та вгору –
видерлися на самий вершечок,
а яблука додолу тікають.
Братикова голова під яблунею лежить,
хата – як гриб,
річка – як нитка:
прилетів птах,
узяв річку у дзьоб
і поніс за гору”.

1974

ОБРАЗ ВІКОВІЧНОГО

У білих сорочках виходять люди,
зерно пшеничне сіють з руки –
прихильники традиційного господарювання.

Знають, що буде довіку так:
поглянеш у долину із поля –
хату свою угледиш,
ніби аж рукою торкнеш.

1974

У ХАТІ МАЙСТРА

Тут не походиш, бо долівка, наче гніздо,
вислане пташиними яечками.

Пильнуй, щоб не зачепитися за деревце,
що суціль з пелюсток.

Не торкайся руками давнього манускрипту,
де сторінки із метеликових крил.

Не дихай коло свічки із самої павутинки,
що на ній тремтить майстрова сльоза.

1974

НОЧУВАННЯ У ВУЛИКУ

Сьогодні нарвав липового цвіту,
на столі постелив рівним шаром,
щоб сушився,
і ліг ночувати у вулику,
згорнувши крильця на спині,
наче легеньке покривало.

1974

ПЛЕТІННЯ КОШИКІВ

Кошика виплів
і перше яблуко, що упало у кошик –
я сам:
ось я влажу у кошик
і ногами розправляю його.

Щоб тісно йому було від яблук,
як під моїми ногами.

Дві ручки ладнаю до кошика,
щоб лагода була.

1974

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

РАЗОМ

Щось біле з тину сходить, де вишня,
стає біля закоханих,
а їм лячно від білої постаті –
пригорнуться і тихенько стоять,
і вишня з дійницею ледве йде,
щоб не розхлюпати молоко.

1974

ВІДСТАНЬ

Дізнаюся про твої слова для мене
із десятих вуст.

Малюєш у листах до мене
кораблі і літаки,
щоб швидше повернувся.

Поки я повернуся,
у твоїй дівочій кімнатці
кухлі і глечики на столі
пускають паростя.

Стає згадкою видіння:
за горами, що нас роз'єднують,
ти йдеш через дорогу
і несеш квітку на довгій стеблині.

1974

ЧИТАННЯ

В дощ розгортаю стару, читану ще моїм дідом,
книжку, що її із роду в рід передають,
як і повість про те, що вона впала з неба,
починаю читати за поточеним шашелем столом,
у низькій хаті під приплюснутим
хмарою дахом, перед вікном, у яке б'ються
краплі дощу, як зубці граблів,
і видні зблиски блискавки, ніби пропливає
блакитна рибина із лискучими боками
повз маленьке вікно, де я тихий сиджу.

Слово мені ставало струменями дощу
у розкриту пащу сухого яру,
а дощ ставав словом, що напуває коріння
лугової трави моєї Батьківщини.

1974

КРИНИЧКА

Бабу Вакумиху і бабу Численчиху
бачили люди востаннє у яру під Тирлом,
де вони натрапили на джерело,
і баба Вакумиха самими руками вигребла криничку,
а баба Численчиха принесла камінь, виклала криничку.
Вода баба Вакумиха
і камінь баба Численчиха
криницею за руки взялися і зникли,
з тих пір їх не бачили,
але стала стежка до баби Вакумихи
і баби Численчихи
кринички.

1974

ВІТЕРЕЦЬ, ЩО ТРУСИТЬ ЯБЛУКА

Вітерець, що трусить яблука,
зірвав з голови картуза
і покотив попід яблунею,
коли я наздогнав його –
картуз лежав під яблунею
повен яблук.

Озирнувся я, щоб подякувати йому,
а він уже до скирти добіг
і в соломинці сховався,
щоб батько не знайшов.

Вітерець, що трусить яблука,
забіг із села на баштан,
кавуна не взяв, куряву зняв
і далі побіг,
не встигнеш і слова йому сказати –
сторож знову самотній.

Хат багато,
у кожній хаті людей ще більше,
а от порозмовляти немає з ким.
Але ножичок вийняв з кишені,
змайстрував вітрячок,
почепив на жердину.

Аж ось вітерець, що трусить яблука,
знову забіг на баштан,
але далі вже не побіг –
крутиться коло куреня,
біля сторожа треться,
з вітрячком бавиться –
удвох не так самотньо сторожеві.

МОЇМИ СЛОВАМИ

Квіти чорні, як ніч, зазирають у дівоче вікно,
слухає дівчина платівку пісеньок Адамó.

Адамó їй на вушко
моїми словами співає:
“Місто велике це,
вулиць безліч у ньому є,
але є одна вулиця,
де ми зустрінемося”.

Найбільша твоя краса – маленькі черевички,
що серединою зшиті докупи,
ніби то один черевичок для двох ніг,
черевички, як дві стулені докупи долоні,
щоб давати мені води, коли ми зустрінемося.

Квіти чорні, як ніч, зазирають у дівоче вікно,
дівчина ще раз крутить платівку пісеньок Адамó.

1974

ДІВЧИНА – ПОЛЬОВИЙ ГОРОШОК

Була дівчина, мов польовий горошок цвів,
сиділа все у траві, завбільшки із зубок
граблів сама, голівка ледь помітна була,
і все вишивала, і квіти сідали на її
долоню галявини, і бджоли щонайраніше
прилітали дивитися на її вишивки.

Та прийшов спершу один, потім через радіо
викликав ще, потім ще прибігло, набігло
стілки, що вже й не знали, чого вони збіглися
і вже не бачили під ногами тієї
дівчини, але все топталися, бо це все були
ті, хто топчеться, своїх немало теж потоптали,
аж потім кинулися навтьоки.

А люди в минулому (селяни в білих
сорочках) були питали, звідки з'явився
польовий горошок? Бо коли йдуть стежкою
довгою, як Дніпро тече, попереду бачать
дівчину, а позаду польовий горошок.

1974

ПДНЯТТЯ

Хлопчик прикладає до вуст сопілку –
весняного вулика, де гудуть бджоли.

Садок росте, а над садком садок іще,
на деревах горішніх квіти – уже зорі.

Коріння саду – це, ні, не поховані дерева.

1974

ПОБАЧЕННЯ

Ти спiniла хмаринку
наказала йти дощеві
і хмаринка пустила коріння

Сама стала під тією вишнею
рвала крапельку як вишню
і чіпляла на вушко як кóвтки

Усе назване перейменувала
створене по-своєму перетворила
і мене звіря волохате приручила

1974

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Чорна рілля –
зима для ворона?
Біла рілля –
голуби для зими?

Тут серп,
ожина з посинілими губами,
яр,
недалечко – серце,
щоб кожен знайшов мою хату.

1974

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

ХУРТОВИНА

Сиплеться борошно сніжне у дірявий мішок,
мірошник губатий дме на вітряк.
Маленькі ковзанярі крадуть жорна
і котять на річку,
мірошник того не помічає:
дме на вітряк.

1974

ПТАШИНА СІЯНКА

Синку, пильнуй навесні
не пропусти синичку з торбинкою:
покладеш туди насінинку трави –
хай летить собі і посіє десь,
де город синички, річка синички,
школа синички, діти синички,
які починають навесні
читати зелений буквар.

1974

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

На цьому березі вогника палю,
наставляю долоні дзеркальцем:
павутинку на той бік посилаю –
біжить по ній павучок мій тихий,
щоб тобі видніше було нитку всилювати,
сорочинська вишивальниче, камінець високий.

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Яблуна у квітні білими губами каже бджолі:
“Хіба ти не бачиш, що я вже ось-ось засміюся!”

А в час, коли відбирають у бджіл мед,
промовляє женцеві словом пахучим:
“Йди-но сюди, тутечки нагорода!”

1975

ЗОЛОТІ ВОРОТА

Коли народився,
батько вже носив у рані вороже залізо
і вітчизняну сіль.

Бузинова Могила вже не була дзеркалом.

Золоті Ворота задовго до мого народження
покинули зводити:
так і стоять недобудовані
і риштовання знято.

1975

КОРІНЬ МАТЕРІ

Корінь матері у садку далекому,
де при стовбурі яблуні
хата з віконцем завбільшки з пелюстку,
де літають на білих крильцях яблука –
янголи солодкої галявини її дитячих забав.

Із садка незасохлого
кисличок пригорща
освітлює долоні матері.

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Ти уміла колись дивитися
ніби відчинивши гілки
щоб зазирнути на галявину
де ходить олень сплетений із трави
і в якого цвітуть роги як терен
і на спині катається пташка яка співає

а тепер так не будеш ніколи

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Вже не така в селі дорога
вона так само як і київський Хрещатик
поросла в трави мов би луг і щезла
на втіху дітям

Але вже натоптуються вузьенькі стежки:
ходити по воду до криниці
до сусідів у празники
і в садок

Діти замітають у садку вишневу стежку
бо до яблуні уже чистенька і рівненька

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Не город, а бойовисько після кривавої січі:
всюди самі голови лежать, а тіл немає,
(голови, мабуть, татарські, бо смугасті).
В головах повно насіння думок,
але коли посієш, вояк не вродиться,
а знов лише голова відрубана шаблею.

... з тих пір і вирощують на Україні гарбузи.

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Дівчина, яка ніколи не сміялася,
усміхається,
побачивши яблуко рум'янощоке,
що до неї крадькома моргає.

1975

ВЕСНЯНЕ ВИШИВАННЯ

Дві пташки рук дівочих
над недошитим рушником весняного дерева
грають у гіллі побіленого сонцем полотна,
дві гілочки навхрест кладуть,
гніздечко в досконалу квітку переходить
від розрізнених порухів обох рук.

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

КІМНАТА-МУЗЕЙ ПОЕТА

тут він не народився
але тут і не вмер

для всіх відсутня полицка книжок
серед яких і книжка ненаписаних віршів

1975

СПОГАД

У городчику три жінки з волошкою сухою
у руках стережуть двері у надвечір'я.
Обличчя із зідраною до кістки шкірою
затуляють гребінцем з виламаними зубцями.

Сльози того, хто повернувся з тривалих мандрів,
не повертають пахощ волощі
і поглядів трьох жінок не виповнюють
слизькими рибинами, –
крізь них бджола пролітає
і тінь свою не знаходить.

1975

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Хлопчик-сурмач попереду війська скла
вип'є ковток води на́вхилки з глечика,
поставить глечика під кущ у затінок,
погляне на козацькі могили на обрії:
з могил скляні бані Софії здіймаються
і бджола на золотий хрест летить.

1975

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Ти – озеро блакитнооке,
я – річка на мое ім'я, що тече до тебе:
рибинки моєї річки лише золоті,
камінці моєї річки лише кольорові,
вода моєї річки лише тиха.

Припливу до тебе на човні і дізнаюся,
що з твого озера сім рік витікає:
таємниця мого дна виявляється,
як би глибоко я не ховав її під воду.

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

***

Навесні одяг яблуні такий легкий:
пташка крилами вітер зняла –
і яблуня полетіла.

Полетіла, бабусю за собою повела –
пішла вона світ за очі
з тієї хати, де її не шановано,
і криничку у вузлику понесла,
і дитячі долоньки золотої спасівки.

1975

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

***

Цибатий дощ
місить по калюжах грязь
на гнізда ластівкам.
До річки бігає
– одна нога тут, друга там –
по воду, щоб поливати копицю сіна,
аби мак, бува, не запалив її.
І стомлений, лягає у траву
біля самих корінців.

1975

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Трупи жінок минулих
– зменшені до розмірів зручності –
у коробці для цигарок.

Часто курю – раків печу на губі,
червоний рак жіночих поцілунків
клешнями десь усередині щипає,
чи не від того кашляю?

Хіба відчепишся від згадок?
От і щойно вилетіла душа
з димом цигарковим
– голубом із диму –
із трупа жінки,
яка була у коробці для цигарок.

1975

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

ПІД КРИЛОМ

На наше подвір'я двоє ворітець:
одними сини на роботу ходять далеко,
а другими мати у двір заганяють
зелене здоров'я на гусячих лапках,
красиву воду дочкам приносять,
виходять на вулицю, в'яжуть стежки на вузол.

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

***

Це – як тримати в долонях дівоче обличчя
– яечко пташине –
згинати при самому корені траву
– гніздо вити з червоного шовку –
і пальці завивати кольоровими пір'їнками

І дівчина мовчить мов у яйці

І птах крилами творить вербовий затінок

1975

МАЛЮНОК ЧЕРВОНИМ ОЛІВЦЕМ: МАК

Хіба сказав коли:
ця кров опадає від помаху шаблі,
як макова пелюстка,
і не треба б проливати крові –
краси нетривкого існування.

Побратими ходили по полю
і його не впізнали –
він був уже мак.

1975

КАЗКА

Та рана у грудях – ніби списом пробито,
але й не списом,
та рана не загоїться до смерті,
що настане, як туди упаде
насінинка трави
і проросте,
тому й долонею всякчас затуляю.

Ліки їй – попід спаленого найдорожчого.

1975

СОНЯЧНИЙ ТРИЖДЕНЬ

День першого колеса,
що рипінням викликає журавлів з-за далеких пагорбів.

День, коли у доньки пасічника
волосся тече медом
у чарунку парубкових вуст.

День обцілованих
дітлахами
і метеликами
солодких дерев.

1975

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

КОБЗАРІ

Обідрані сироти народу,
сліпі, мов цуценята,
ходять на ниточці поводаревої руки,
пестять вербову дівчину.

Голі серця народу
судинами
– шляхами України ходять –
переганяють
кров народу
на ім'я кров,
а кров іменують
Україною.

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

СНІГ

Приносить у руці крижаний келих
з водою, замерзлою на кригу.

Свічку воскову ставить над полем,
не запалює її,
а та горить.

У вирію моєї Батьківщини
крила на ріллі поволі кладе,
потомлені, аж білі.

1975

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Гніздо поміж голих гілок
видніється дівчиною біля води.
Сполошені пташки
долоньками зеленими
гніздечко затуляють.

1975

ЗИМОВИЙ ВЕЧІР

Червоні вишні, розсипані на снігу,
дзьобає сорока із синього скла.

Це бачить дівчинка, що з ковзанки йде.

Пальто її у снігу, наче щоки,
коли б от медяник їла.

А в долонях у дівчинки
сорочі сліди
і червоні вишні.

1975

САДОК І ЛІТАННЯ

Мати дарує синам по вишневому дереву –
садок,
з хрестиків складає їм високі крила –
на майбутнє.

Тихо навчає не вірити тому, хто скаже,
що одне вишневе дерево не садок,
що сорочка вишивана не для лету.

1975

СЛЬОЗА

Побачиш людську біду не здаля, а як матір,
почуєш пісню не слухом, а душею,
торкнешся болю не пучкою, а серцем –
водою станеш тоді.

Витечеш ти і річечка з-під одного дерева у лузі –
з джерела кривавої землі.

Проллешся далеко
і вже не повернешся, ніби човник
з дитячої руки осіннього дерева.

1975

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1974-1975)

* * *

Трава подає мені руку
і виводить на галявину.

Кущ каже зелене солов'їне слово.

Дівочі уста? Ні, кадинова гілочка,
де спить не виявлена ножем сопілка.

1975

ЗЕЛЕНА КОЛИСКА

Нитки променів?
Ні, золоті вервечки,
що на них зелена колиска
гойдається.

Криничка з дитячими очима
сміється тихенько,
бо косарі губами лоскочуть.

1975

КАЛИНОВА СОПІЛКА

Щось сталося – і мати, жінка вже стара,
у голку довго нитку всилює
і мене на поміч не кличе. Щось сталося,
і мати, як би от розчісувалася б,
тихо показує мені гребінець
із виламаними зубцями.
Усміхається і відчуває: щось сталося,
і я не знаю, як відповісти
на її запитання про дівчину,
цій жінці старій, моїй матері з наперстком,
з тихим смутком і з ниткою,
що ніяк не засилить у голку.
Грати на сопілці не вмію
і вдома її не тримаю,
пиллом би припадала,
робота матері зайва – пил витирати.

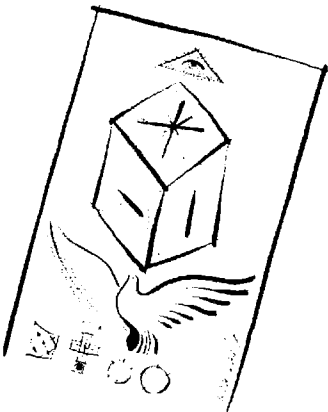
1975

МАВКА

Дівчинка у шкільній виставі у березні
під гілкою вербовою, вже зеленою,
застромленою у оцинковане відро з землею,
промовляє слова із столітнього сну,
Мавкою стає під вінком із паперових квіток.
Слова незрозумілі, легкі і кволі
шматочками розірваного паперу
літають над головами школярів,
метеликами повертаються
на вогник білого каганця,
що розпалюють маленькі артисти.

1976

НА ТИРЛІ

Хай вівці під дубами спеку перестоять,
а ми із торби хліб дістанемо і молоко
й обід почнемо з жайворонком і мишею,
яких прикличемо, як тільки дід накаже.

“Жайворонку, жайворонку,
не літай угорі, а йди до нас їсти!”

Прилігає з блакитними крильцями,
а очі, як мачини,
крихітку хліба із нами їсть
і діточкам, малим жайвороненяткам, у дзьобі несе.

“Мишко, мишко,
не сиди у норі, а йди до нас їсти!”

Прибігає маленька, сіренька,
а хвостик як шило,
крихітку хліба із нами їсть
і діточкам, малим мишеняткам, у лапках несе.

1976

ДВІ ЯБЛУНЬКИ

Любо яблуньці жити у нашій хаті,
тільки з того боку вікна:
я дивлюся на її рожеві щічки у вікно
і яблунька дивиться
на мої рожеві щічки у вікно.

Мати наша нас не розрізняють,
мені кажуть: "Ганнусю, ти аж цвітеш",
ніби я яблунька,
а яблуньці вдягають білі панчішки,
ніби яблунька – то я.

1976

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Ти на прощання
поклала мені на долоню
слова із крижинок.

Коли б забув, були б і досі,
а так від доторків розтали.

1976

КОСОВИЦЯ

Дівочими руками
міцно тримаюся за кіся.
Обціловую лезо стеблом трави.
Розгойдуюся
– вітер роблю –
аж трава лягає.
Чую з узлісся вуркотіння горлиці,
що косаря покохала.

1976

МИР

Мир – це село, що росте житнім колосом
на долонях сільських механізаторів,
де хати обабіч дороги, мов колос на стеблі,
і де в кожному вікні вогонь вечірній, як зерно.

Комбайнери повертаються з поля
замурзані, як бджоли у квітковому пилку.

Комбайнери сказали б: мир – це праця.

1976

ОЙ НЕ КОСИ, БУЗЬКУ, СІНА

забувається ім'я стежки
обличчя криниці
день янгола дерева

квітка на столі щезає паперовою

мати пам'ятає початок війни
(приспівом: сльоза)
пам'ятає голоду кінець
(приспівом: сльоза)
а пісні лише назву знає
(приспівом: сльоза)

ой як тихо у полі
де мати висока стоїть
свічу у правій руці тримає
лівою рукою племінець від вітрів затуляє

1976

МОВЧАННЯ

Ловлю над столом білу голубку,
що залітає з ночі вишневих дерев.

Крихти слів розсипаю на папері,
і ручку, і пальці
виставляю перед собою гілочками –
приваблюю птаха,
якому я довіряв.

1977

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

ГРЕБОВИЦЯ

Дівчата гребуть сіно у лузі,
день у білій сорочці жартує з ними.

Кожна квіточка проситься їм на узори –
літом бути, хоч і на снігові полотна.

Блакитнокрилий змій високо у небі
усміхається, ніби коржа кусає.

1977

НА БАБУСИНОМУ ОБЛИЧЧІ

На бабусиному обличчі іде дощ:
глибокі ярки повимивала дощова вода.

Суха рука прикладає краєчок хустки
гребелькою під оком.

Голівки онуків сонечками
розганяють хмарки на її обличчі.

1977

ОБЛИВАНИЙ ПОНЕДІЛОК

Хлопці і дівчата
обливаються водою біля ставу.
Яксь бризнула сміхом, як срібними краплинами,
аж на обливальника, що в хмарі сидить.

Той зареготав
та й собі линув із відра, та не з того,
а з того, що з листям.

Дівчата вже й зараз ростуть, як калина із води,
тож кинулися урозтіч, бо, може, то листя вербове.

1977

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

УТІШНА ПРИКМЕТА

Вже не літати літові і літиці
над стежками та обніжками,
вже не віяти йому на току зерна,
а їй не піддавати кам'яного снопа.

Вже іде той, хто поробить їх
малюнками на склі
на втіху хліборобові.

1977

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Перелітні птахи на гілках –
наче скляні прикраси.
Дерево тече по камінцях
увесь вересневий день.
Вовк у глибокім яру
роздирає калині щоки.
Скрики проводжають птахів,
як по ниточці, аж за крайнебо.

1977

ЗАПІЗНІЛЕ ПРИБУТТЯ

З лівого боку наближаюся до Києва,
бачу на пагорбах золоті цибулини,
мабуть, пролісків,
бо он які тихі квіти над містом.

Бачу пролісків у садку замовляча крові.

На лівому березі застрягаю у піску
комахою у меду:
одну ногу витягну – друга застрягне,
другу витягну – третя застрягне,
третю витягну – четверта застрягне,
четверту витягну – п'ята застрягне,
п'яту витягну – шоста застрягне...

Дз-дз – це я собі крильцями допомагаю,
а в Києві вже й до утрені дзвонено.

1977

СОНЦЕ

Двоє хлопчаків
переодягнені в чужинецький одяг
– окупанти –
– карателі –
після кривавої операції
сидять край дороги,
розмовляють про мою батьківщину.

Один каже: “У них є щось таке округле, –
обома руками описує коло, – називається зонне”.
Другий повертає долоні догори, додає:
“І колеться, як остюки”.

І сміються одне одному тихенько.
Ну, справжні хлопчаки!

1977

З ДИТИНСТВА: ПОЛІТ НА ЖУРАВЛІ

Та й високо ж мене підносить журавель,
що його випускає, та не випустить,
дядько Петро із рук,
та й високо ж я підлетів на солом'яному сніпку,
що везу дядькові Антонові нашу хату пошивати:
тепер дядько Петро ходить на руках без чобіт,
цигарка у нього стирчить просто під козирком,
кішка висохлою шкіркою висить на тину,
у жайворонка на спині пір'я синє,
трактор на дорозі от-от посунеться назад,
вода із криниці уже полилася –
хочеш відра підставляй під рулечку,
хочеш ключкою діставай.

Погляну туди, де сонце сходить –
на морі золота комора,
погляну туди, де сонце сідає –
золотий ослінчик під зеленим дубом.

1979

ДІТИ ВЧАТЬСЯ СПІВЧУТТЮ

У піску – дитячій лікарні – на подвір'ї
діти ходять коло скалічених людей,
яким і улітку холодно,
тому й загортаються у кожухи.
На якихось великих дитячих війнах
їх позбавлено рук –
тож як вітаєшся з ними,
замість руки подають м'яку лапу.
У якихось глибоких дитячих шахтах
їм ушкоджено хребти –
так і ходять на чотирьох
і лише як цукерку піднімеш у руці,
то стають на дві.
У якихось дитячих дорожніх пригодах
їм відібрало мову від побаченого –
тому радість висловлюють,
підплигуючи.

1979

ПОШУКИ ПТАШИНИХ ГНІЗД

Ніхто не знає, де птахи можуть змостити
своє гніздо, щоб нести блакитні яечка.

Один птах мостить гніздо на весь кущ –
увесь кущ, від коріння до верхівки,
увиває у гніздо,
і стоїть гніздо кущем –
тільки з яечками серед гілок,
і стоїть кущ гніздом –
тільки квітнучим рожевим квітом.

Інший птах у солом'яній стрісі
копає печери,
голову вистромлює із темряви,
роговий дзьоб на сонці
розпарюється і чадить.

А є такий птах, що змостить гніздо у кузові
вантажівки, сам сідає на кабіні
і пазурцями стукотить водієві
не про те, щоб спинив, що сходити йому отут,
а щоб гнав чимдужче дорогою,
не звертаючи уваги на дороговкази
та на обмежувачі швидкості.
Бо тільки тоді гніздо не горітиме,
підпалене недопалком,
недбало кинутим перехожим,
коли вантажівка мчатиме дорогами,
кураву здіймаючи за собою, наче дим.

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

НА УЗЛІСІ

Бджола квітці каже: "На" –
і та розтуляє долоню.

Зелені діти дерев побралися за руки –
водять танок.

Метелик виймає загадку
із білого горнятка.

1979

СПОДІВАННЯ

Хтось двері розчиняє навстіж,
тихенько іде на покуть,
тільки свічка стріпнеться,
мов метелик на чорній квітці.

Та пташка на рушнику
зрадіє, аж почервоніє як жар.

1979

МІСЦИНА ГРИЦЬКІВ ВІТРЯК

Пагорб літає над селом вище диму з коминів,
крилами дерев'яними махає сусідньому пагорбові:
– Летімо разом, поки небо блакитне, а Грицько веселий!

Веселий Грицько висить догори ногами,
у руці тримає ниточки трьох доріг,
що на них три намистинки сусідніх сіл.

Сміх його крихтами сиплеться на вітряковище.

1979

ОСІННІЙ ДЕНЬ

Осінній день – розкрита ляда погребя:
на кіноекрані кіно старе крутять
про облогу золотого села хмарами.
Ось уже чути – вуздечки брязкотять на конях,
ось уже скоро стріли пускатимуть –
зачиняймося на ніч лядою.

Спи, картопле, поки кіт по землі покачається,
спи, ного, у повстянику – до черевика.

1979

ВАРІАЦІЯ

Рогатий пастух гонить вівці
повз білу яму, викопану
у блакитному піску,
у глибині якої квітка з трьома пелюстками
кольору вечірньої свічки у долонях матері.

Мати доньку тримає за руку над ямою,
дорогу куди висвітлює
той, хто із зеленим ліхтариком.

1979

ДО ШКОЛИ

Хлопчик,
узутий у два футбольних м'ячі,
поспішає до будинку, де вікна, як двері,
а двері – ще вищі.

Однією рукою хоче зсадити голуба
із телевізійної антени,
а в другій несе стосик кістяних пластинок,
між якими плеската квітка, яблуко, млин.

1979

СОЛОВЕЙКО

Соловейко крижинку із вирію
кладає під холодні долоні,
щоб увечері
тонко у неї дзвеніти,
поки не уміститься у дзьобові
теплого птаха
і не розсиплеться з нитки,
другий кінець якої за морем.

1979

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Укинені у шурф, де ніч,
сидимо з тобою поруч на одному ряду,
дивимося угору на вікно, де день:
там – ніч Іванкова,
така ж темна, як і у цьому приміщенні,
де не дозволяється курити
і палити сірників,
щоб не помітні були на забілених стінах
старі фрески, що проступають крізь крейду,
ніби кров крізь бинт.

1979

МОВА РОСЛИН

“Купало, Купало, засвіти ніч!”

Купало птаха ночі подвоєю:
на одну гору садовить птаха, що є вечір,
на другу гору садовить птаха, що є ранок,
і стало у долині серед ночі видно, як удень.

“Купало, Купало, даруй мову рослинам!”

Купало підійде до рослини, що спить,
збудить тихенько: “Уставай”,
квітка прокинеться, а навколо не ніч, а день,
треба розмовляти.

Сон-трава каже:

“Я – щоб дитині добре спалося”.

Ранник каже:

“Я – щоб рани скоро гоїлися”.

Розрив-трава каже:

“Я – відкриваю темниці”.

1979

НА КЛАДЦІ

“Річко, річко з білими руками, де ти живеш?”

“У воді”.

“Водо, водо, що рибу білими руками водиш,
де ти живеш?”

“У річці”.

“А я вас розводитиму –

воду у коновки набиратиму,

від річки

до матінки старенької в хату носитиму”.

“Не розлучай нас,

воду у коновки не набирай,

від річки до матінки старенької

в хату не носи –

ми тебе кладкою до дівчини переведемо!”

1979

ДЕРЕВО-ЛЮБИСТОК

Із хати, у лікоть заввишки, вийшов бджолич:

“Що за дерево на горі стоїть,
медом стікає,
полечу й собі до дерева-любистку меду брати”.

Із хати при квітці вийшов метелик:

“Що за дерево на горі стоїть,
красочками красується,
полечу й собі до дерева-любистку
квітами милуватися”.

Із хати із шовкових ниток вийшов птах:

“Що за дерево на горі стоїть,
гіллям погойдуює,
полечу й собі до дерева-любистку
на гіллі гойдатися”.

Із хати під золотим дахом вийшла дівчина:

“Що за дерево на горі стоїть,
і бджолич до нього летить,
і метелик до нього летить,
і птах до нього летить –
піду й собі до дерева-любистку,
вирву листочок.
Вирву листочок,
прикладу до губ,
прикладу до очей,
прикладу до рук.
Як до дерева-любистку усі летять,
щоб так до мене хлопці летіли,
як дерево-любисток усі люблять,
щоб так хлопці моє ім'я любили”.

БАРВИСТЕ ПЕРЕГУКУВАННЯ

Метелику, зітканий із ниток світла,
не літай у високому небі,
виростай на галявині на одній ніжці,
щоб я на тебе намилувався,
а я тебе червоним олівцем підмалюю.

Квітко, вирізана із полотна кольорового вітерця,
не рости у далекому полі,
прилітай до мого віконця,
щоб я на тебе надивився,
а я тобі дзеркальце покажу.

1979

ЛІТАЙЧАТА ЛІТА

“Метелику, душе зіткана із ниток світла,
не літай у високому небі,
виростай під віконцем на одній ніжці,
а ми тобі розкажемо, де вівця,
що відбилася від отари,
бо ти її так і не розшукав”.

“Квітко, душе вирізана із полотна барвистого вітерця,
не рости у далекому полі,
прилітай під наше віконце,
а ми тобі розкажемо,
де пасе вівці синочок твій,
якому ти глечика молока не донесла,
закопала біля колиски дороги”.

1979

ХЛОПЧИКОВІ СНИ

Пас святий Петро
із петровим батіжком сни,
сни порозбігалися,
пішов святий Петро
із блакитним батіжком сни шукати.
Іде до гаю, а там квітка спить,
голову поклала на зелену пошивку.
“Гайова квіточко, відчиняй ворітечка –
десь тут сни поховалися!”
Із ворітець квітки сни виходять,
веде їх святий Петро із батіжком
до хати, де спить хлопчик,
сни під голову хлопчика заходять,
пасуться собі, не розбігаються.

1979

СОЛОВЕЙКІВ ТЕРЕМОК

“Соловейку, соловейку,
нетутешній власнику персня срібного у горлі,
вистіпувачу незнакомої країни,
веселію чужинецьких душ,
де твій теремок?”

“У темних лісах,
на високих деревах”.

“Осене, осене,
що стоїш у сінях до світлиці зими,
прикрашеної рушниками снігів,
знімай листя з дерев,
ховай туман у глечика,
щоб соловейко не перепливав до країни,
що сльозами сходить по її небу”.

“Тут я живу, тут:
на червоній калині,
на долоні з гілочок,
тут мій теремок,
тут я коло віконця плачу,
сльозами прикликаю дощ променів – день”.

1979

СУНИЧНА СТЕЖКА

Котиться клубочок у ліс:
закотиться у траву –
я його по нитці розшукаю,
закотиться під камінь –
я його по нитці розшукаю,
закотиться за дерево –
я його по нитці розшукаю.

Як клубочок я по нитці розшукаю,
щоб так і ягоди по сунічній стежці
я розшукав.

Котись, клубочку!

1979

СОЛОДКІ ДЕРЕВЦЯ

“Солодкі деревця,
приходьте квітнути до нашого садка:
я води принесу,
щоб напилися із зимової дороги,
я під ноги трав'яного килимка постелю,
щоб м'яко стояли,
я на гілки птахів посаджу,
щоб весело було”.

Уже приходять деревця до нашого садка,
квітнуть біло, мов зиму згадують,
родять груші по глечики,
яблука червоніші півнячого гребеня,
а вишень рясно, як бджіл у рою.

Буде всім!

1979

З ДИТИНСТВА: ЗАМОВЛЯННЯ ДОЩИКУ

Дощику, дощику,
я тобі вудлице бамбукове подарую,
щоб ти ловив рибу, а луску розкидав по городу,
я тобі вишень нарву повну миску,
щоб ти їв, а кісточками стукав у вікно,
я тобі зубки витешу на нові граблі,
щоб ти ходив розчісувати волосся траві, –
тільки не йди на тій стежці,
де я йду –
татові їсти у поле несучи.

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

ЗАМОВЛЯННЯ ВІД ПЕЧАЛІ

На горі гора,
а на тій горі
піч горить.
Піч горить –
хліб пече.
“На тобі, пече,
мою печаль,
хай хліб пече,
а не серце молоде”.

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Корова доїться туманом,
і зелені пальці тих, хто доять,
що тільки-но випустили з рук
книжку з малюнками
кольоровими олівцями,
покриваються золотою лускою.

1979

КВІТКА: СИРОТИ

Одягнені у два листочки
скорботної усмішки Богородиці,
драбинкою тепла у один щабель,
виходять із дверей мачушиного пагорба.

Плачуть у скляних долонях дітей,
чий пензлик муркоче коло босих ніг котом.

Від струмка дитячих очей,
що впадає у ріку великого погляду,
усміхаються.

1979

БІЛИЙ РІК

Вівця пасеться на розкритій долоні того,
хто ховає листок у рукаві,
крихтами приваблюючи птаха.

Хто до самої кісточки цілує уста дітей,
що драбинкою своїх колін залазять по ягідку
у білий рік,
коли між сонцем і пучкою і соломинці не вміститися.

1979

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Дитяча колиска дівочого імені
липне до пальців до губ до щік

Світиться місяцем у короні світунів

Звучить очеретиною повною сліз ночі

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Кольорові олівці
на дні кринички,
що скляним птахом
сидить на гілці стежки,
крізь листяне вікно
дерева з червоними губами,
барвлять підкову
для дощу.

1979

СНІГ

Сніг чорними літерами
лягає навкоси на папір
– від поля до поля.
До поля
засіяного білими кісточками птахів,
що не долетіли до вирію.

Ця книжка зі срібними сторінками,
що впала з неба до рук матері,
не до відчитування.

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Сліпі падають до ями своїх очей.

Малярі малюють на полотні рамці,
по них малюють іще рамці,
за ними мертвого коня у білому полі.

Шириться презирство до приручених тварин:
діти ловлять білих звіряток за хвостика
і випивають з них молоко.

Стіни ростуть
і я вже не дотягнуся до гнізда,
покласти ластів'я,
що якось випало.

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Птах тріпоче триколірним прапорцем
ідуть і йдуть люди за тим
хто увиває їх у стежки
розшукувати підкову для підземного коня

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Діти одягнені у пташині сорочки
летять на подобах весняного сонця
у простір розгорненої книжки
що сміється білим сміхом сіяча
який сіє у полі себе з руки

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Віконце засклеє вечірнім садком
і книжка в одну сторінку із словами хрестиком

Де співають вечорами на стеблі сльоза цвіте
і мати не соромиться показувати отаке намисто

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Дівчина ловить поглядом рибинок
блакитних на ясному тлі
човника тіней що ним пропливає
той у кого олівці замість пальців

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

БОЛІСНИЙ СПОГАД

Біла пір'їна птаха
ім'я якого забули люди
довго зеленіє на білій стіні очей

З широко розкритими очима
тиша висіває квіти
із дзеркальцями пелюсток
куди боляче зазирати дівчатам

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Скло дівочих облич
березовою корою
світає у темноті шибки

Між розтулених маків
ночують солов'ї
крові
що для квітів людська і червона

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

човен малюю на білій стіні
калинової гілочки
кісточки з людського тіла
яка промовляє голосом
сусідів
коріння і нерозкритих джерел

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

верба обіймає саму себе
очі матері пускає рибинками
плавати на самоті
у траві якої гніздечко неприховане

на материних крилах рушників
злітає нове життя
із сірого каменю що не проростає
і политий слізьми

1979

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

прагнення побачити тебе розбиває шибки далекого краєви,
ворота червоні згадок затулені квіткою папороті
і сліпий корінь стає гілкою для мертвих овочів
і крижинка прощання від доторків не розтає

тут не живуть ніякі птахи лише перелітні

1979

* * *

менший брат тікає з полону чужої тиші
розбиває ячечка птахів неспокою що в'ють
гнізда у далеких садках
тримає у руці блакитного і зеленого олівця
червоного заструганого залишає стікати
кров'ю у коробці
копита коня дзвінко лунають серединою
стінки скляного дзбанку
де діти де діти що сміються над
замурзаними щоками м'ячів
щоб розбили цей день припнутий до схилу
скачи коню пиши першого рядка
що його прочитає коріння

1979

* * *

простір зелені солов'ї підпалили зорею

тиша всілася за кожним столом пророслою м'ятою

віднаходжу за темним стебельцем себе
з долоньями розкритими для слів початку

млинове коло упливає за повіки дівчат
ідіть спати
бійтеся колеса лісу і веретена вітру
затуляйте віконце півнем що червоніє уранці

із золотих воріт виїжджають на схід
вершники із джерельцями
сінь горішніх пагорбів біліє на плечах
вони не повернуться ніколи додому
містком із кленових кісток

1979

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

чотирма голосами птахів що всілися
на найвище незбагненне дерево
що цілісність дня перетворює на уламки
пророслих виразів з казки закликаємо день
із лісу де по канві нещільної трави гадюка
із клубком барвистих ниток вишиває тіні
повертатися цвісти до нашого садка
господар якого саджає дерева у горщики
горщики ставить на кам'яні брили поливає піском

1979

* * *

Прощання нестане сузір'я,
де вишня з дійницею
на хисткій кладці розхлюпує молоко,
між плачем стебел і веслами у очах.
Нічого не забути, усе покласти
засохлими долонями, на яких від потиску
твориться на тій і на тій долоні по пташці,
між сторінок книжки.
Дивитися, відхиливши гілку вечора,
як дівчата п'ють медове свято,
так, ніби згадуючи.
І останнє слово світиться з дна криниці,
куди не досягає ні одна сльоза,
навіть та, що продовжується аж до сьогодні.

1979

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

настає час розпитувати як виготовляти свічника
щоб не руйнувати дерево

настає час повернення з мандрів бджоли
григорія сковороди
який босими ногами заходить у двері квітки
що тишею називається на мові забутих струмків

дитячі сліди босих ступок носімо з собою,
ховаймо від вітру
що зі списом наступає на все що зелене

випускаймо коней пастися на великому лузі

1979

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

кобза з води прихилена до далекого дня
з глиняної сурми п'є сурмач
шепіт попереду війська скла
золоті могили пливуть софією

1980

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Хлопчикові третій ріг
росте вишневим деревцем

Змій трирогий
весело несе його
ледь вище коліна
над травою

1980

ЗАПІЗНІЛІ ОПЛЕСКИ

Старий у синовому недоношеному костюмі
ще доброму та вже такому що вийшов з моди
на лавці під хатою плескає у долоні
– б'є мух –

Чи чує це той кому адресовані
його запізнілі оплески?

1980

У ДВОХ СВІТАХ

син мій хлопчик що стоїть
на білому порозі до третього літа
коли бачить у моїх руках книжку
з барвистою суперобкладинкою
категорично вимагає віддати її йому

його світ барвистий і без кольорових малюнків
мій світ світ дорослого
чорно-білий як дешевший телевізор
тож забарвлюю його кольоровими
малюнками дитячих синових книжок

намагаюся полагодити конфлікт компромісом
віддаю йому барвисту суперобкладинку
а собі лишаю книжку
але він на це не пристає
вимагає і книжку
та коли розгорне його чекає розчарування
сторінки без кольорових малюнків
із чорними мурашками літер.

1980

ВІДЛУННЯ

Півень дивиться в дзеркальце маку
і мак дивиться в дзеркальце півня.

Яблуня піднімає догори гілки
і гілки піднімають догори яблуню.

Стежка лоскоче босі ступки
і ступки лоскочуть босу стежку.

1980

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1976-1980)

* * *

Наші слова на вороновому крилі
написані вугільним олівцем

Але крило опадає пелюсткою

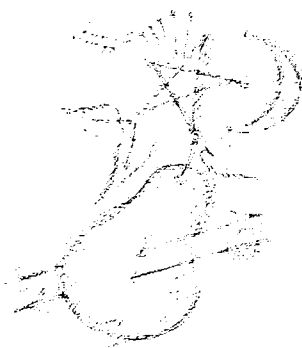
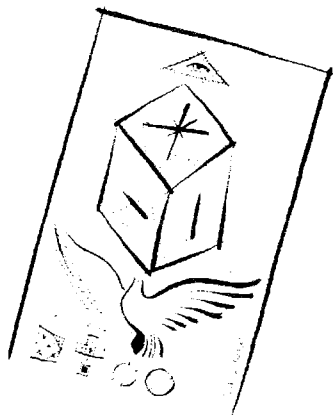
1980

***

щойно розкуті рослини міняються з пензлем
малими морями барв
мережані зустрічі розбризкують безгоміння
сон інших бур звільняє чистоту
зеленими помахами
чисте сходження крові маячить у темряві
танок диму засновує ніч

1980

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

мовчки світяться крихкі чорнобривці
високих побачень
вогняні рамці виламують зорі
вічних облич
що дихають хутром забутих ігор
медове крило вітає непохованих нерозшуканих
зими таять червоні казки нижче надії
місяці лляні
над вірними краплинами

1980

ПОХІД

янголи вугілля над житами колісають
відмикаються німі вітри нових вір
зірвані рамці веселих річок наостанку
надію зроджують
зголоднілі червоне ковтають
і ями умиваються жалобною водою
місяцем зеленим і золотим на Купала
холодом стримується гаряча хвиля
вірних назавжди походів

1980

ПАМ'ЯТАЮЧИ ВСІХ ПОІМЕННО

білі води літом дишуть
бризкають іскри червоних веж
над потемнілими верхами самотніх імен
та благальні співи тиші
над дверима у ніч золотом виснуть
і довго вогні улягаються в спокій живих

1980

КРАЄВИД

на дно
фортеця
землею
глиною
вапном
камінням пощербленим
зеленими пагонами вітрів не захищена
піском сузір'їв не затулена
хвилию очей
дружками зітнутих зітхань не огорнена
занурюється
і
вічно горить той пагорб

1980

БІЛЕ РІЗДВО

угорі німіють вогні дихання
невтримні сльози попіл синім огортають
і надовго сум розкошує на долонях болю
одзвучали давні обрії утрачених тиш
місяць імлу сковає в єдиний день
наших прощальних посівів
вино прикрашає ув'язнені плечі
зеленими паростками ігор
утомлені вітрами далеких полів
виходять у Біле Різдво

1980

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

ями майбутніх човнів тішать безборонні погляди
надії марне чаклування медом огортає нікельовані
обличчя грім грається у недожатих житах
і оголюються пізні луки незлетілих слів
до зорі тих хто зазирає у глибину
затуленого дихання довгих вогнів

1980

ПОРІГ ПАПОРОТІ

біло даленіє поріг іржавої папороті
у відшліфованих місяцем солоних печерах
темніють зарошеним мечем
поточені червою стежки до ікони
болючим спокоем крихких очей
заведених під воду з переінакшеним ім'ям
мідна пуста складається у квітку

1980

МАТЕРИНЕ НАМИСТО ДЛЯ ПРЕЧИСТОЇ

дзвіниця мережить очі нелітком птахом
проходять уривки вигаслих скронь
над тривкими стінами зораної ночі
думки повнять усміх вічним шелестом
при піднятих дорогах до уст води
рівне повітря доторкується до самотніх
дихає багаття на материне намисто для пречистої

1980

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

***

мох жіночої руки цвіте зойками над камінцями
на другому дні річки над мертвими у кошику
різнобарвні сльози за минулими веселками
затуляють хусткою скляну голову солов'я
на білій стіні пори року
височінь загубилася блакитним хрестиком

1980

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

вугільна шкіра наповнена небом утомлених
жалобний стовбур розтає жовтими слізьми
і чорний плуг білого птаха зазирає углиб сопілки
до самого коріння січневого дня
світлицю розрізану навпіл віддаємо дітям
золотою стіною

1980

ДІВОЧЕ ДЕРЕВЦЕ

дивні надра дарують крижинок
ніч половину усміху огортає узором
липкі прапорці витягують птаха
полум'ям над сторінкою з чорними днями
порізаного глечика прикрашає світання
похованих у блакиті видючих зерен
і дівчата над пташиними криницями
низько плетуть глибоке листя
кладучи над ними білу хустку

1980

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

низьких воїнів холодить прокляття каменем
дороги і яблуні у відцвілих напучуваннях
бог обдаровує вітрами довгих польотів дружину
під деревом тремтячих сонць
сіль хорониться зеленими дощами і мареннями
будівлі рвуться полотном грудей
заходить дружина за світло таємного рогу
туляться списи бджолами до іншого обр'ю
догоряє щілина кривавого садка

1980

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

слово оперезане металевим колом
у перспективі глибини завбільшки з обручку
тихий голос що видобуває із сопілки
кволий звук
з-під каменю у криниці
раптом заб'є криком
і сік дерев під щільно загорнутою корою
серцевиною стримить аж до птаха
і бог дощі над тим містом не стишує

1980

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

нависають кличі скла над вітровою сльозою
уламки зерна марних вогнів благають зцілити поле
зелена нагота освітлена їдкими гранями
і море нижчає пір'їнами пожатими
попіл доторкується отруйними променями
близьких колін болю
відходить смеркання таємними сходами
до півнів
з грамоти черви роблять решето
щоб сіяти порох солом'яних шляхів

1980

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

чорне чаклування виносить світлі
галявини імлистих суцвіть до тихих спалахів
скреслих очей
яскраво піняться лискучі зітхання холодні
відгуки хоронять прийдешнє
насіння землю пожирає до кісток піщаника
Дніпро повільно тече вітрила його випереджують
під шапкою наповненою землею
виходять невидимі воїни до небіжучої води

1980

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

камінь гримить вогнем чистих поривів
насувається спокій мороку у довгих
тунелях вітрів огортає полишений храм
ім'ям безмежної височини
голуб мовчить зачарований свічкою над болем
виходять полум'яні очі стриманих чекань
на перехрестя жнив
тихо занурюється обрій веселих ігор
за квітку із гострими пелюстками

1980

ЗЕЛЕНА НЕДІЛЯ

грізна межа увитих у вовну проходить
через прямокутні шептання початків
угорі завмирає вогонь ошуканих
мертвими тінями і крила убогих
розламуються ясною ріллею
іржаве насіння дихає над чарівним ключем
біло увіходить поле у зелену неділю
минає залізні нори пустель

1980

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

ВІТЕР МЕРТВИХ

пізні усмішки в'яжуть вогні тривоги
садок заметений порохом утрачених пелюсток
віддаляється школою першим димом
світиться рана поля до таємного сну
даремно благаги щоб синє вросло у синє
покривається згарищами далеке жито
стежки умерлих не повертаються до підшов

1980

КРАСИВА ВОДА

краса притишується сполошеною водою
розлука відбілюється довгими очима
птаха що камінцем коштовним розламає
шепіт на дві зорі
камінець коштовний згорнений у мовчання
подвоюється зеленими вітаннями
на вістрі дороги і на початку
сталеві пір'їни завершується перше життя

1980

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

покрайне мовчання віддаляється
від жовтих проломів догоріла
ніч наповнена відлуннями пальців
тоншає від вовни сліз
і погляд височіє на краю дня
крізь який зелене крик усіх пісків

1980

ЛЮБИСТОК ЛИСТА

пучки листа розломлюються любистком
прадавніх спогадів про блакитне прадавнє
сіть княжого плуга різьбить стежки
до зітхань помножених пташиним оком
дитячої сльози аж до рани терему

1980

МЕТЕЛИК ТИШІ

рання криниця поранена байдужим деревом
на скляних площинах якого зникає помах руки
звернений до сонячного вінка із шептань
купальської ночі що справіку кароока
і тиша тремтить метеликом на устах

1980

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

сия радість читається вертикально
кров вітру горить подовженим птахом
з лівого боку глиняної тиші
де з правого боку малюнок солі
равликом темніє з-під вій
сумна нитка дівочої трави
невидиме свято схиляє до води

1980

ХОЛОДНИЙ МАК

голубка умита маком
тихе зерно повиває долиною
нові сльози чують прохолоду обрію
темних місяців годинники болять
колом майбутніх нив травами вірними
розсипається сон грізним димом
крига синього каміння трутизну цідить
до дверей тривожних передчувань
жар несе холодні розлуки
і безсилля намагань не мре

1980

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

нічні дороговкази люту темряву снопами
міряють тихе колисання очей вогні висипає
до ям дерева світяться бризкають морем
мигтить лінива неволя яскравим яструбом
іде сон золотих димів і не чутно
довгих струмків перелетів
ігри стримують наші печалі
у повзучих посміхах мруть трави
ховаємо обличчя за спину
а руки вирізаємо із зустрічей
ірже ланцюг над раною опльованого дару

1980

ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ

чумаки синіють нитками у високих печалях
трави іншими молитвами мостять грані
ясним безодням крила м'якого інею
мішаються з тінями аж до вина
нічного вітри разносять думки
по сивих тканинах країни за обрієм
сон кришить до ями дорогу
димлять тростини важких журавлів
хвилі носять розпечену безнадію
на уламках відцвітають утомлені діти
готуються пізніми іскрами вийти
в діброву чистого попелу

1980

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

тиха бджола сон розмальовує у барвінок
час нам дороги рослинам повертати
розсипати сльози до матиної хати
і пам'ять міряти розгорненою хусточкою
повною зерен непосіяних намірів
хвора ніч заганяє вітри у кошару
скільки спокою у вогнях
що колисають літо
вогник мовчить у камені
усе тут синіє розмовою
і наче джерело

1980

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1980)

* * *

уже зазеленіло деревце твоє прощання
птахи із сліз уже вимітають день
що дихає самотністю
і огортають синіми нитками кожен з пальців
що цвіли над урвищем
ніби й не прокидались
тепер дійти до нового порогу
де наостанку темрява підіймає таємницю
над заксленими небом очима
поводирем узявши частку дерева

1980

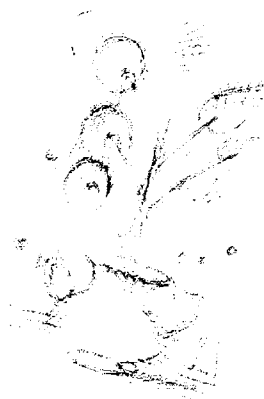
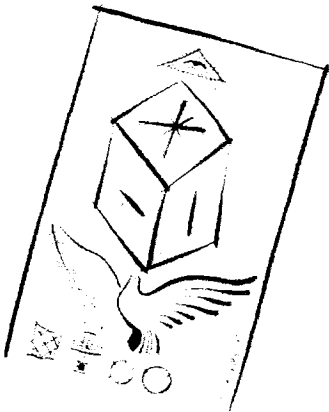

ТЕРЕН ЦВІТЕ УДРУГЕ

під білим каменем синя нитка жива
на ній намистинки дівочих поглядів

глибоко під землею два чоловіка
світять вогонь і розглядають на піску сліди
босих ступок маленького хлопчика
який на камінь не наступає
чи перелітає
чи на той час перестає бути

1981

СТАРЕ СЕЛО

холодні кульбаби кинутих осель
туляться до щік
напівчорного напівбілого дня

пір'я з червоного півня
покладене між каміння
заховане від дерева що стоїть

діти лічать до трьох
паузи заповнюють яечками

1981

ПЕРША ПОДВОЄНА ЗІРКА

Іскри повір'їв
вогні великих передбачень
заходять за високі
по самі пташині гнізда
пагорби небесного піску

вітри стоять припнуті до конов'язі
фіалкових ночей колишніх
де горить від віку стіна
голосів притишених небом чужинців

(стежкою у лікоть завширшки
дві дівчини білих сорок рукавів несуть
до далекого села
під віконце для щедрування
де дитячі обличчя приліплені до шибок)

1981

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

***

як же високо сяє твій погляд

на гніздах птахи розправляють пір'я
їхня блакить
помітна аж сюди
де ти вголос рахуєш
спазми пташиного горла
ритмічні

тим би човном
із озера тіней
не впливати

1981

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

* * *

Хата сміється до сонця
білими зубами бурульок,
каже: ось-ось поїм я сніг,
а сніг утікає водою.

1981

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

***

Гніздо моє не високо і не низько –
саме на такій височині,
щоб зміг дотягнутися покласти
моїх пташенят, як випадуть із гнізда .

Гніздо моє не далеко і не близько –
саме на такій відстані,
щоб зміг – куди не закине доля –
обернутися і побачити
моїх пташенят,
які не зводять із мене
своїх пташиних очей
повних сліз.

1981

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

* * *

коли зрідка приїжджаю
– з інтервалами у багато років –
до Києва
з небагатьма живими друзями
йду на могили вмерлих
на Байкове кладовище

потім ідемо
– жменька піску тих хто лишився –
до скансену
ходимо між вітряків
де давно уже не мелють
між старих хат
де ніхто не живе
до колодязів
з яких не беруть воду

1981

ТУТ МИ ЖИВЕМО

Засвідчуємо терени нашого існування
піснями:
пісня лунає від обрію до обрію –
тут ми живемо.

Тут ми живемо споконвіку,
так довго,
що вже й не розуміємо назв наших річок,
у прадавнині названих нашими прадідами
нашою прамовою.

Як не чути пісень
– не світиться вночі каганець у вікні –
ніхто нас не розшукає у цьому світі:
село без пісень –
льотовище без посадочних вогнів,
жоден літак не сяде у нашому краї.

Та й ми самі не розпізнаємо
одне одного в темряві
і не зустрінемося:
стежки від хати до хати,
від криниці до криниці,
від села до села
заростуть типчиною.

1981

СЕЛО ЗМІНЮЄ ОБЛИЧЧЯ

Село змінює своє обличчя –
робить пластичну операцію:
ніби старіюча кіноакторка
(народжена ще у трипільську добу),
чи то після важкого поранення у дорожній пригоді,
яке понівечило колись гарне обличчя,
чи то, щоб сховатися від переслідування,
від наскоків татар із майбутнього.

Чи то для того, щоб його не впізнав той,
хто побачить його знову
через багато років відсутності:

гей, козаче, та вже ж ти докозакувався –
п'ять літ бряжчав кайданами,
п'ять літ стирав білі руки на турецькій галері,
а повернувся додому – села не впізнати.

Пам'ятаєш, яким чорним було село
без білої хустини вирубаних вишневих садків,
з опухлим від голоду обличчям,
що колись дівчиною росою вмивалося,
із замерзлим на лиці села ласкавим поглядом матері,
привітною усмішкою батька,
веселим співом сестри,
із самими кістками обгорілих коминів.

Та люди носили у своїх очах
красиве креслення світлих будівель,
та люди брали із поля, із лісу, із води
рисочки образу села
і повертали йому правдиве обличчя.

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

А тепер село розрослося ушир –
розкотилися хати в різні боки яечками з гнізда,
чайка з криком літає над ними, не сідає,
стало нижчим на зруйновану – через непотрібність –
дзвіницю,
поховало біле полотно стін
аж на дно скрині забуття –

лишилося незмінним тільки ім'я,
яке ти носив у душі усі тяжкі роки поневірянь,
лишилося на тому ж місці,
місцем, де ти зустрічався з коханою дівчиною.

1981

ДУНАЙ, ЩО ЗГОРНУВСЯ У КРИНИЦЮ

Барто було уперше в дитинстві,
слухаючи пісню, почути про річку Дунай,
як вона відразу побігла недалечко:
у який бік не пішов би від рідної хати,
всюди натрапиш на річку –
Дунай тече.

Вітрильник, що я на ньому хочу
плисти далеко в далекі краї,
пливе по колу: скільки не пливу –
ліворуч видніється хата
і мати на порозі стоїть.
І вітри, що підганяють вітрильника,
завжди попутні.

Так само і отой зелений лужок дитинства
стає невеликим острівцем,
зі старою дуплистою вербою посередині:
на ній ми, малі підпасичі,
пригнавши опівдні отару відпочивати,
будуємо з лози і листя курінь –
дитяче житло, піднесене над землею,
в якому живемо й досі,
ховаючи в ньому дитячі скарби.

У корінні під вербою живе лисиця,
вона нас не лякається,
щодня на нас виглядає (нас виглядає) з нори,
з нею ми ділимося своїм хлібом.
На вершечку верби сороче гніздо,
яке ми не руйнуємо,
очікуємо того дня, коли можна подивитися,
як будуть вилітати сороченята.

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

А під вербою – криниця:
Дунай, що згорнувся у лузі клубочком,
тече сам у себе,
коло себе тримає нас за дитячі руки
своїми чистими джерелами.

1981

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

* * *

На білому полотні рушника дня
на дощовому полотні рушника для розлуки
голка вкотре
дівчину вишиває
з поглядом очей кольору вишневого дерева
як і вперше

1982

ЛІТО ЛІТОПИСУЄ

Літо літописує про луг
ярощу бджіл.

Літо літописує про поле
проріщу пшениці:

воїнство зерен під землею іде
у мосянжових шоломах копиць,
чуєш: коні бряжчать джерельними вуздечками!

Воїнство зерен очі тримає на рівні ріллі,
пильно розглядає невідомі предмети:
іржаві гільзи,
уламки снарядів –
замислюється над їхнім призначенням,
бо ж те, хоч і посіяне,
але ніколи не проростає.

Воїнство зерен
промінними списками підіймає догори сонце.

Так під удари міді об мед
завжди зерно уходить у пору серпа.

1982

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

* * *

На тому березі жнив
дівчата лежать,
голі груди показують
небові з ясними очима.

1982

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

* * *

Поле утомилося за літо,
лягло скиртою спочивати,
укрилося ковдрою із вовни
кристалічних ягнят.

Відпустило у вирій
перепілок і жайворонків,
бо немає пшеничних стебел,
де б їм було де ховатись.

Могилою самому собі
даленіє.

Білий березовий хрест
живого вогню
ставить у головах.

(Дно дня
і на дні
зоря одна).

1982

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

* * *

Між соловейком вечірнім
і соловейком ранковим
зелений клубочок
дівочого зітхання.

У попелі космосу
кублиться Квочка.

Випряжений Віз
гоблею указує
за межі галактики.

З пагорба сиплються
срібні скрипочки.

1982

БЕЗ МАПИ І КОМПАСУ

А я золотив би хрести та бані
на старовинних соборах по великих містах
і на маленьких церквах по забутих селах:
реставратором ходжу собі від села до села
без мапи і компасу,
а узлізу на дзвіницю,
розглянуся на усі боки
і побачу у сусідньому селі церкву, куди треба йти.
У душах дітей викликаю захоплення,
дівчата – закохуються,
однолітки – допомагають,
діди – поважають,
а позаду далеко на обрії сяє золотою маківкою
церква,
уже позолочена, як сонцем, згори,
уже посріблена, як місяцем, на стінах.

Золотив би хрести та бані,
падав би додолу, розбивався
і знову золотив,
аж поки не почала б крутитися голова від вишини
і ноги не ослабли.

Тоді чистив би глибокі степові колодязі,
копав би криниці по долинах,
розшукуючи по прикметах джерела:
примічаю, де росте ожина,
жабу із вологої торбини пускаю,
до вербової розсохи придивляюся –
там і копаю:
криничку, завбільшки із пригорщ –
для трав, метеликів і птахів,

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

у лікоть завглибшки –
для дерев і звірів,
до найчистішого джерела докопуюся –
для незнайомих мені подорожніх.

Копав би криниці,
білим каменем викладав,
аж поки не опинився б перед ямою,
яку не на криницю копано.

1982

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

* * *

Доню,
коли ти візьмешся виготовляти витинанки
і тобі стане потрібним блакитний папір,
то кращого матеріалу
за небо над Парижем
тобі не знайти.

1983

ЖАЙВОРОНКОВА ФЕРМА

Не наврочили ви мені, мамо, пташку в руці тримати,
а наврочили ви мені, мамо, самому у пташці бути:
навесні тисяча дев'ятсот сімдесят першого року
ходив у поле зустрічати жайворонків із теплих країв,
мене, не більшого за ожилу після зими комашину,
проковтнув жайворонок –
справдилися слова вашої колискової, мамо:
виростеш, синку, годуватимеш жайворонків
на жайворонковій фермі!

Через дерев'яні дверцята під лівим крилом
заходжу всередину жайворонка,
що причаївся за селом, зібрався злетіти,
але так і не злетів:
механізовано і мануально
обслуговую нутрощі жайворонка,
з одного краю розподіляю по кишках зерно,
з другого краю вигортаю жайворонків послід.

“Чи не міг би ти знайти якусь іншу роботу?”

“Ні, я з колиски люблю тварин,
окрім собак, а надто вчених”.

Щодня ходжу на жайворонкову ферму
підгодовувати маленьких жайвороненят,
що розмістилися в утробі жайворонка.

“Може, все це скінчиться восени,
коли птахи відлітають у теплі краї?”

“Ні, це не той птах,

це той птах, що влітку називається жайворонком,
а взимку називається посмітюхою”.

Малі жайвороненятка підгодовуються до забійної ваги
і через ніж випускаються у вирій,
а жайворонок, що колись проковтнув мене,
ніколи не полетить,
бо ноги його давно вже зітліли,
та й не знятися такий потворі
на крила.

1983

ЗОЗУЛЯ ПРИ ПЕРУЦІ

Мати утопче стежку, на базар ходячи,
виносить же того молока,
щоб було з чого донечці одягання справити,
аж поки одного дня
донька не відріже косу, щоб заспокоїти матір:
“Мамо, я ж не на вік іду,
я ж іще повернуся” –
вилле молоко з глечика в ямку,
сама влізе в порожнього глечика –
так мати й віднесе доньку на базар
тією ж утоптанною роками стежкою.

Понесе одягненою гарненько у домашній одяг:
у хусточку з полотенця вишневого садка,
у спідничку із пілки квітучої луки,
у сорочку прикрашену по рукавах квітами з городчика,
а принесе на базар – дитина гола!
Хоч і спало дорогою, а зуміло ж роздягтися,
одяг свій крадькома повикидати,
що й мати не побачила –
доведеться тепер в усе міське одягати.

Віднесе мати доньку на базар
та й продасть. Чи продасть, чи так віддасть,
та відтоді стане доньку додому чекати,
вістки хорошої від доньки дождити.

“Зозуле, зозуле,
пташко сіренька, що так сумно куеш у садку,
чи ти не за доччиною косою прилетіла?”

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

Відкриє мати скриню,
дістане доччину косу,
віддасть її зозулі.

Але ні, не хотіла зозуля доччину косу дочці віддавати,
а сама перукою доччину косу стала носити.

“Зозуле, зозуле,
пташко сіренька, не літай по світу,
не куй сумно по садку,
приходь до мене дочкою жити –
будемо укупці плакати!”

1983

ЧОРНА СТОРІНКА

Чорнило – воно ж не чорне, а гарне,
як півники:
літери у синовому зошиті
матері неписьменній
здавалися дитячим малюнком пером:
маленькі фіолетові півники
мальовані рівненько, як під тинном.

Чорнило – воно ж не чорне, а світле:
незграбні рядки на розгорнутому косинці
батькового листа з фронту світилися,
і світ нам – вдома – забарвлювався у той колір,
навіть мамина сльоза була кольору світла.

Чорнило – воно ж не чорне, а веселе,
як розсміяні дівчатка,
яким показує фіолетового язика
бешкетун-школярник,
напившись чорнила із чорнилки,
щоб нічим було писати диктанту.

Але, поминувши біле поле чистого паперу,
підійдеш до темної ями незвичайної сторінки:

це – розгладжена дитячою рукою
в цукеркову обгортку ожинава ягода,
спогадом про літо закладена між сторінок книжки,

це – суцільна фіолетова пелюстка іриса,
материної квітки,
заведеної під скло весняного вікна,

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

це – прямокутна патефонна платівка,
де наявний непомітний голос,

це – свідчення про те, що все-таки чорнило чорне –
речове підтвердження його етимології.

Це – могила живцем похованого поета.

1983

ПРИЯТЕЛЬ ІЗ ДЗЕРКАЛЬЦЕМ

Вибудовані командирськими криками
у день перед північчю 23 серпня 68 року
творимо собою рівні прямокутники
із зеленої цегли:
мати кожного з нас, помітивши у натовпі,
погукала б зраділо: "Синку!"
Ми вже бачимо схожі сни:
та сама дівчина
так само до кожного з нас привітно усміхається.
Ми вже пахнемо однаково:
собака будь-кого з нас
впустив би у двір, як свого.

Ніхто з нас не знає, хто саме з нас
це робить, та кожного дня бачимо,
як він виходить – крок вперед! –
чується зойк тихенький, як шелестіння
двох волосинок у чубі, –
відгук на мій тихий скрик,
реакцію на повідомлення тієї серпневої ночі.
Виходить приятель із дзеркальцем у руці,
який ніколи нікому не світив у очі,
але кожен з нас знав, що його дзеркальце
повне сонячних зайчиків.

1983

ОСЕРЕДОК ЛІСУ

Зустрінешся із знайомим подорожнім,
привітаєшся звично,
простягнеш праву руку для рукостискання,
але перехожий минає тебе,
не помічаючи твоєї привітності,
і стоїш ти край стежки,
створячи із себе якусь паркову скульптуру,
із простягнутою долонею:
чи зібрався ловити метелика,
чи щойно випустив спійманого птаха,
чи підставляєш долоню під перші краплі дощу –
здається тим, хто дивиться на тебе збоку.

Так умирає вірування у те,
що десь у лісі є осередок лісу,
де перетинаються повітряні стежки двох птахів,
де птахи зустрічаються в одному місці одночасно
і минають це місце птахи теж одночасно,
розлітаються кожен куди собі хоче.
Птах крізь птаха пролітає:
оком крізь око,
дзьобом крізь дзьоб,
крилом крізь крило.

1983

НАЙТОНША БАРВА

У новорічну ніч, на смітнику, з хлібом для пращурів
тонким, як папір – млинцем – у руках,
гадає дівчина,
куди вийде заміж:
у пращурів питаємо про майбутнє,
загадку загадують живі, а відгадка у пращурів –
ми ще в дорозі, а вони вже дійшли.

Вийду ж я на смітник опівночі ночі року,
стану лівою ногою на непотріб,
стану правою ногою на мотлох:
я – криниця без журавля,
я – піч без вогню,
я – двоє задніх коліс від воза.
Хто поставить журавля над криницею, щоб води набрати?
Хто викреше вогню, щоб піч затопити?
Хто шворнем доєднає задні колеса до передніх коліс?

Вийду ж я на смітник,
стану обличчям до голосу домашньої худобини,
що хату стереже,
але відвернуся від голосу людського, що його хтось
подає, саньми ідучи:
я – найтонша барва без пір'їни,
я – крило без пір'їни, розцвіченої найтоншою барвою,
я – пташка без крила з пір'їною, розцвіченою найтоншою барвою,
я – терем без птаха з крилом, у якому пір'їна розцвічена найтоншою барвою.
Звідки приїде князь до терема – відмикати – – двері ламати – по птаха з крилом,
у якому пір'їна розцвічена найтоншою барвою?
Звідки приїде князь ловити у шовковій сіті птаха з крилом,
у якому пір'їна розцвічена найтоншою барвою?
Звідки приїде князь під крило, що голубить,
у якому пір'їна розцвічена найтоншою барвою?
Звідки приїде князь по пір'їну, що пташка загубила,
по саду літаючи, розцвічену найтоншою барвою?

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

Їде, їде князь:
у лівій руці поводи шовкові,
правою рукою вишневі гілки у цвіту відхиляє,
їде, їде князь,
який поставить журавля над криницею, щоб води набрати,
який викреше вогню, щоб піч затопити,
який шворнем доєднає задні колеса до передніх коліс,
їде, їде князь
по найтоншу барву:
значать його шлях голоси
з того кутка, де живе коханий,
їде, їде князь,
коня спиняє,
дівчину білими рученьками на коня саджає.

1983

КАТЕРИНА БЛОКУР: ВИГОТОВЛЕННЯ ПЕНЗЛИКА

Подивиться на kota і подивиться на kota.
– Котику, мій братику! –
А той сидить на припічку
розцяцькований, як опішнянський глечик:
і калачики, і королевий цвіт, і чорнобривці
по ньому цвітуть.

Уловить kota і уловить kota,
вистриже віхтик і вистриже віхтик,
по віхтику на всяку квіточку:
віхтик на калачики,
віхтик на королевий цвіт,
віхтик на чорнобривці,
бо ж розквітають у різні пори року:
яка навесні,
яка о Петрі,
яка у бабине літо.

Витеше з вишневої гілочки держальце,
бляхою із консервної банки закріпить котячу шерсть –
вже й готовий пензлик,
буде чим малювати.

От і бігає увесь рік їхній кіт
обстрижений драбинкою,
як післявоєнний школяр:
сусідські коти його лякаються,
свого племені не визнають,
миші – ні, не бояться, бо мишей не ловить
та ще й обстрижений, наче й не кіт.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

“Що мені з ним робити, – скрушно промовить
мати, дивлячись на kota, –
хоч до лісу вивозь:
мишей не ловить, тільки дурно годуй,
цілими днями на припічку глечиком сидить,
хоч би на город вибрався та горобців
від соняшників відлякав,
стрижуть його на віхті, а він
хоч би шкрябнувся тобі, ні,
не зворухнеться, ніби куделя.
Господи, що мені з ним робити!”

1983

ЗНАЙОМИЙ МАЛЯР

Я знаю тебе, маляре,
що ти восени змиваєш дощами
– з легким серцем –
літа невдалу акварель.

Довго сидиш
– мовчки –
перед чистим аркушем паперу,
застеленого снігом,
щоб знову почати водити пензликом,
малюючи першу квітку
– проріток –
майбутнього варіанту літа.

1984

МАЛИЙ КВІТНИЧОК

Наш малий квітничок,
де червоно цвів червневий мак
і де поруч біло цвіла жовтнева жоржина,
а далі забутий на па́колі
перекинутий догори дном дзбанок,
був малий:
синичка, що сіла б на нього і крила розпростерла,
укрила б його увесь,
та як же пишно він квітував на початку!

Наш малий квітничок
засихав без дощу просто на наших очах:
мак ставав, як невідправлений,
через загублену адресу адресата, лист, нерозкритим,
жоржина затулялася долонею і ховалася
назад у стебло, забувалася,
а дзбанок, що висів на паколі,
ти не брала до криниці вже давно.

Наш малий квітничок засихав
і я на відстані від нього
хотів урятувати його:
червоним малював на грудях зеленого явора,
півня саджав на явора
– криваві крила він опускав до землі –
краяв синю гілку зеленого явора
– листя крапля по краплі падало додолу –
викликав чаклуванням дощ.

Але дощ не впав
на наш
малий квітничок.

СТЕЖКА СОЛОДКИХ ПІВНИКІВ

Хто той хлопчик,
білочубчик,
що в нього сорочечка на плечах горить
(одного разу прийшов додому, сорочка
полум'ям у материних очах зайнялася,
хоч ще ж недавнечки пошита,
от мати давай мокрим рушником гасити,
а він – сльозами),
а йому сорочечка – з павутинки;
на колінах у нього проліски цвіли б,
коли б мати вчасно штанці не прала,
а йому штанці – із води;
а черевики їсти просять калачиків
(а були ж знайдені – аж блищали),
пити просять росу на вигоні,
кажуть: хочемо гуляти на вигоні,
а йому черевики – як двоє сорочиних яченок.

Хто той хлопчик,
білочубчик,
що електричною лампочкою,
згорілою і викинутою кимсь,
валяється у траві?
Це я – збоку стежки сиджу,
маму з базару виглядаю.
(Уранці прокинувся:
сонечко – у дворі,
а мами немає, мама – на базарі,
тож і пішов я маму зустрічати).
Аж ондечки вона, бачу, з пагорба сходить:
жене перед собою солодкого півника,
а на коромислі – обнови.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

Ось наближається мама до того місця, де я
згорілою лампочкою валяюся,
я встаю із трави і кажу:
“Мамо, це не пухирець скляний, це – я”.
Мама дає мені півника нести,
отак і йдемо додому:
попереду я – аж свічуся –
з півником солодким у руках
і мама з обновами мені до школи.

1984

У МАМИНІЙ ХУСТИНІ В ГОРОШОК

Гадюка,
вив'язана маминою білою хусткою в горошок,
вийшла з хвіртки води, не причинила –
скоро корову залучати з череди –
лягла на лавці зеленого моріжку
і не очікувала, і не сподівалася смерті,
що з'явиться у постаті двох чоловіків –
одного того, хто робить перший удар
і другого, хто добиває –
які стали перед нею
з сокирами пластикових весел,
з очима все добачаючими, рибальськими.
Зойкнула, впала з лави під хатою,
мамину хустину в горошок загубила на бережку.
Тікати нікуди було – куди бігти від хати?
Чула хекання двох чоловіків, що ніби дрова
вдові рубали на зиму за дешеvu винагороду.
Ніг не було – ноги відібрало дійти до порогу,
рук не було – відібрало руки
голову від ударів затуляти,
голосу не було – відібрало мову.
Щоб кликати на допомогу? Ні, щоб проситися,
щоб змилювалися.
Сльоза була.
Сльоза була, щоб полити
бодай один корінець кульбаби,
що жовто цвіла,
жовто дивилася,
жовто зітхала
і жовто руки простягала над понівеченим тілом,
щоб захистити від жорстоких ударів

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

двох рибалок, які наступивши
на хустину в горошок
моєї мами,
зблизька розглядали кров.
Але крові не було.
Кров була відсутня,
і тільки кульбаба: за віщо? за віщо? –
червоно питала.

1984

ДИТЯЧИЙ ФУТБОЛ 55-го РОКУ

Позбігаються хлопчак з нашого кутка
на вигоні у футболу грати,
м'яча з ганчірок змайструють,
стануть ділитися на гурти,
але ні з кого дві команди набирати.

Підійдуть до однієї хати:
"Тітко Ганно, пускайте свого сина
з нами у футболу грати!"
"Ой діточки, немає синочка,
мені помічника, а вам – воротаря".
"Може він вівці із татом до заходу сонця пасе?"
"Ні, мої босенькі,
пішов тато наш у війну на Дон
та й не повернувся
і синочка за собою повів,
грайте самі, без голкіпера".

Підійдуть до другої хати:
"Тітко Оксано, пускайте свого сина
з нами у футболу грати!"
"Ой діточки, немає синочка,
мені, дивлячись на нього, радіти,
а вам – корнери подавати".
"Може він із татом і досі капусника поливає?"
"Ні, мої стрижененькі,
пішов тато наш у війну на Дніпро
та й не повернувся
і сипочка за собою повів,
грайте самі, без форварда".

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1981-1984)

Підійдуть до третьої хати:
"Тітко Катерино, пускайте свого сина
з нами у футболу грати!"
"Ой діточки, немає синочка,
мені сльози утирати, а вам – аути вкидати".
"Може він аж у Мечетній балці
із татом сіно згрібає?"
"Ні, мої латаненькі,
пішов тато наш у війну на Дунай
та й не повернувся
і синочка за собою повів,
грайте самі, без гавбека".

1984

МОЛИТВА ПРО НЕЗДІЙСНЕННЕ

Дай, боже, вмерти...
Дай, боже, вмерти Драй-Хмарі...
Дай, боже, вмерти Драй-Хмарі вдома:
голова на зеленому барвінку старосвітських вишиванок,
ноги у білих снігах полотняного простирадла,
очі на рівні блакитних хвиль Дніпра.

Дай, боже, бути похованим...
Дай, боже, бути похованим Драй-Хмарі...
Дай, боже, бути похованим Драй-Хмарі
на сільському кладовищі:
голова на старосвітських вишиванках зеленого барвінку,
ноги під полотняним простирадлом білих снігів
у слідах пташиних ніжок,
у слідах дитячих grindжолів,
очі на рівні чорного дна Дніпра.

Хто знає, як він хотів повернутися до Дніпра!
Знає про це чорнильний олівець, що його,
пишучи додому листа, на кожне наступне слово
слинить поет – кожне слово поцілунком лягає
на папір із шкільного зошита у клітинку:
дай, боже, дописати Драй-Хмарі листа додому...
Дай, боже, дописати Драй-Хмарі...
Дай, боже, дописати...

Знає про це метелик, що на ньому перелітає поет
з китицею сибірських квітів у руках,
щоб давати їсти метеликові у далекій дорозі
повернення до київської Оксанки,
та не знає метелик, чи вистачить медяної роси
у останньої квітки, щоб не забракло сил
долетіти до сірого Дніпра:
дай, боже, долетіти Драй-Хмарі на метелику додому...
Дай, боже, долетіти Драй-Хмарі...
Дай, боже, долетіти...

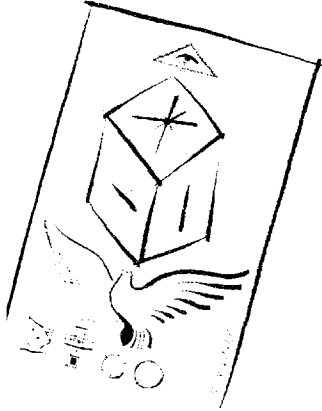

ТИХА РОЗМОВА

Коли тебе хтось полюбив,
то це свідчить не про те,
що ти маєш якісь переваги перед кимсь,
але про красу душі того,
хто тебе полюбив:
не прохай мою фотокартку у мене
– закиненого від тебе на багато кілометрів –
краще поклич малярів,
що ходять десь – нечисленні – по Україні
та замов їм, щоб тебе змалювали:
твої очі,
твої брови,
а наперед твою тиху розмову.

Коли хочеш побачити наше кохання –
подивися у криничку:
не надсилай мені свою фотосвітлину
аж сюди – за гори –
твоя світлина – ти, яка дивишся у криничку
і поглядом вивертаєш її – аж видно кольорові
камінці, з яких викладено криничку – навиворіт,
де дном – твоє обличчя,
а вода поза тобою.

1985

ДАВНЬОМУ СПІВРОЗМОВНИКОВІ

Там ми ходили,
там ми ходили,
розмовляли:
ти була горлицею,
я ж був гаєм,
що відгукувався на твої слова луною.

Там, де ми ходили,
стала стежка,
стежка до небуденної будівлі:
дах золотий,
сріберні вікна.

До тієї будівлі ми так і не зайшли:
чи пізно вже було,
чи ще рано –
бо двері було зачинено.

Але я й досі
сподіваюся
доскочити конем
під високе віконце
по дорогий подарунок
– дівочий перстінь –
і не розбитися.

1985

ВИМУШЕНА ВІДСУТНІСТЬ

Вирушав у далекий край:
розвалив зозулину піч –
ніде зозулі пекти зозулин хліб,
сумно плакала зозуля,
поламав пташину сівалку –
нічим пташці засівати нивку пташиною гречкою,
сумно плакала пташка,
утопив у річці рибалоччиного блакитного човника –
ніяк рибалочці рибу ловити,
сумно плакала рибалочка.

– розмовляв з батьками, приклавши до губ
вишневий листок –

– друзям на привітання подавав не руку,
а ручку –

– до дверей коханої підходив загорнутий
у папір –

Через два роки щасливо повернувся:
наново склав зозулину піч –
пече сіренька зозуля зозулин хліб
і радісно сміється,
відремонтував пташину сівалку –
сіє червоногруда пташка пташину гречку
і радісно сміється,
витяг із води рибалоччиного човника –
ловить блакитна рибалочка рибу
і радісно сміється.

1985

ГНІЗДЕЧКО ДЛЯ ВОГНЮ

В черепку – гніздечку для вогню,
увитому у тоненькі гілочки моїх рук –
несу я через дорогу від сусідки тітки Захарчихи
позичений жар:
чорні яечка з червоними цяточками,
мама кладе ті яечка у піч
і над яечками своїм диханням піднімає птаха
– жар-птаха,
разом з прильотом жар-птаха
повертається у нашу хату дивна яблуня
з золотими яблуками,
якими весело граємося ми, діти,
перекидаючи яблучка з долоні на долоню,
а одне золоте яблучко дали котові,
тепер він сидить на припічку
і грає нам котка на подяку.

“Ні, – скаже мама увечері, –
це ти, синку, уловив жар-птаха”.

Жар-птах прилітав у садок нашої хати,
крав золоті яблука з дивної яблуні
і ховався,
а я – найменший син – на коні
переїхав через дорогу до сусідки тітки Захарчихи
під білий терем їхньої хати,
на високому стовпі тітчиних рук
узав жар-птаха
і поніс у гніздечку для вогню – черепку.
Хоч і гналися за мною –
сусідський песик мало не діставав до моєї холоші,
але не дістав –
я приніс жар-птаха у наше князівство.

ГОЛОСИ З ПТАШИНОГО ХОРУ

У цім краю, де ми випали жити
– по українських селах –
насіниною бузини у кривому місиві соку ягоди
– з пташиного дзьоба,
ми вже не бачимо одне одного:
села наші на далекій відстані,
автобусного сполучення між ними не існує,
фото, що ми зберігаємо на пам'ять,
як витягаємо коли-небудь,
засвітлюється, мов непроявлена фотоплівка,
а коли б нас показали по телевізору,
то телестанція сусідньої країни забила б зображення,
а наші портрети на сторінках газет
як погруддя: хто впізнає у пам'ятнику
свого друга, з яким ганяли на лужку
ганчір'яного м'яча!
Тепер ми лише подаємо одне одному
свої голоси, як птахи,
щоб довести причетність свого існування до птахів:
– походженням?
– життям?
– відходженням?
Подаємо свої голоси не у весняному гаю,
а у нічному просторі пори відльоту птахів.
Подаємо свої голоси
одночасно.
Але ж існує хтось, хто розпізнає
наші різні (неповторні?) голоси
з цього пташиного хору!

ГЛИБОКИЙ ПОГЛЯД

За життям хлопчика-білочубчика
– за мною, який катається на санчатах з узгірка:
то весело мчить униз,
то важко вгору санчата вивозить –
стежить погляд материнський.

Материнський погляд блакитний
від ясного неба над головою
гетьмана, який вирушає на битву коло Пилявців
(хоч материні очі
насправді були іншого кольору).
Материнський погляд лагідний
від моря під байдаками легкими,
що ними пливуть козаки
побратимів із неволі тяжкої визволяти.
Материнський погляд ласкавий
як завітчаний лужок,
що ним ведуть вороги полон –
дівчат-подолянок.

Із отакого білого каменю викладений
– як криниця –
погляд матері,
і я в тій криниці аж на дні
приниженим камінчиком лежу:
ось санчата мої дитячі об землю розбивають,
а я зарюмсаний тут-таки стою –
дивлюся двома сльозинами на побиті санчата.

Як би мати не закривала очі
– боляче матері бачити, як завдають кривду
рідній дитині –
мое приниження у глибині її погляду.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1985-1986)

Порятунком від цього видовиська – порожнє дно
після смерті
криниці.
Але криниця не вмирає,
а стає глибшою від білого каменю
мого погляду,
зверненого на матір
і в майбутнє.

1986

ГРЕБІНЕЦЬ З ОДНИМ ЗУБЦЕМ

Старий роговий гребінець моєї матері,
де усі зубці виломилися,
лишився тільки один зубець:

пташка, назви якої не знаю,
така непримітна,
непоказна пташка,
яку побачив на осінньому дереві
– уже геть пожовтілому,
але ще в листі –
можливо відбилася від зграї,
можливо підранене крило,
чи так нездужає –
сиділа на гілці і, не звертаючи
на мене уваги,
що так задивився на неї
довгим поглядом,
поправляла сіреньке пір'я –

материн старий роговий гребінець,
де усі зубці виломилися,
лишився тільки один зубець,
тому десь загубився.

1986

КВІТКА БЕЗ НАЗВИ

Буває ж така квітка,
що ти її, може, бачив лише раз у своєму житті,
коли переходив луку,
розшукуючи у дитинстві
вівцю, що відбилася від отари.
Годі ту квітку порівняти з якоюсь тобі відомою,
ні назви її не знаєш,
ні коли цвіте,
ні яким цвіте,
ні як довго цвіте –
щось протилежне папороті.
Проте ж є така квітка!

Що я знаю про тебе?
Прошу, коли я вимагатиму розказати щось про себе,
не кажи більше слів,
ніж їх вимовляє квітка.
Хай уже відходить від зупинки тролейбус,
де ти у вікні на мить повернула своє обличчя,
усміхнулася
і знову відвернулася до подружки –
щось протилежне твоєму фото.
Проте ж я знаю тебе!

Але це – не має жодних окреслень:
ні квіткою в лузі воно не росте,
ні квіткою в лузі воно не цвіте,
ні квіткою квітом воно не пишається,
а коли і є подібним до квітки –
то без назви.

1986

ДОНЕСТИ КВІТКУ ДО ЦВІТІННЯ

Як зараз бачу:
мати вишиває онукам сорочечки.
Була уже стара,
невідповідні окуляри надівала, бо все ніколи було
з'їздити у місто до окуліста, а надівала,
які під руку трапилися,
сідала проти вікна,
порепаними пальцями, не дуже вже
й слухняними, тягла нитку –
вишивала онукам сорочечки.

Для чого вишивала,
адже можна було придбати куповану?
Цим не клопоталася, хоч купувала і в сільмазі
сорочки в басамани чи картаті,
не задумувалася, просто чинила так, як дерево
крізь зиму доносить
у брудній бруньці
квітку до цвітіння:
дітям готувала обнову до школи,
хай вчаться, "буде інженером", але
вивчився на всіма поважаного тракториста,
тепер – онукам до школи,
хай добре вчаться.
Довго підбирала гарний узор, нарешті
спинялася на "сосонці",
довго прикладала моточок до моточка,
якими нитками вишивати – вибирала,
вишивала довго – усе ніколи за городніми
та хатніми роботами,
онуки виростили – сорочечки були малі,
слава Богу, народжувалися інші, тим
колись же будуть якраз.

ЩО НАПИСАНО МІЖ РЯДКАМИ

Пригадай, брате, післявоєнні уроки з каліграфії,
арифметики та української мови,
що тоді писалося на сторінках книжок,
на берегах газет,
між друкованих рядків.

Пригадай, брате, як рядки надрукованих літер
і літери кольору розчавлених ягід бузини,
введених твоєю дитячою рукою,
творили метафори поезії післявоєнного дитинства:
два рядки біжать сторінкою з каліграфії
двома полозками санчат,
один ще новий, бо фарбований у чорну фарбу,
а другий аж сяє небесною блакиттю –
залюбки ти з'їжджаєш, брате, із пагорба стігла
морозним ранком,
коли і гава – ворона в бобці –
хукає на замерзлі пазурі.

Згадай, брате, розв'язану задачу,
поряд із віршем на книжковій сторінці,
яку неписьменна мати сприймала за малюнок ставка:
тільки там берег був синій,
а вода ставкова чорна.

Пригадай, брате, як ти вчиш вірша
у темній хаті перед розчиненою грубкою,
що на розгорненій сторінці освітлює жаром
літери, що палають полум'ям,
а посеред кімнати мати рятує меншого брата з
ополонки:

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1985-1986)

посадила над чавуном
зі звареною картоплею “у мундирах”,
накрила ковдрою –
менший брат тихенько хлипає носом,
але голосніше крекче під ковдрою.

Пригадай, брате, і розкажи мені, щоб я записав,
а той, хто це прочитає, зрозумів,
що написано між рядками цього вірша.

1986

КРИВИЙ ТАНЕЦЬ

На горі дівчата
– у вишиваних сорочках –
кривий танець ведуть,
весну веселу гукають,
звичайно:
ніде не збиваються,
нічого не пропускають:
“Благослови, боже,
весну закликати!
Весну закликати,
зиму проводити”.

А попід горою військо іде:
кривавим змієм витікає з-за рогу,
лякає числом і галасом вівсянок обабіч шляху,
ті прожогом кидаються, геть летять.

Військо козацьке іде,
на горі дівчат
у вишиваних сорочках помічає:
дівчата – чують – звичайно веснянки ведуть –
сурмачі опустили свої сурми,
стали козаки зі списками та корогвами,
стоять – гетьман попереду – обличчями, як соняшники –
повернулися до гори,
де дівчата у вишиваних сорочках
звичайно весну закликають.

Так, долиною військо
козацьке іде, попереду гетьман,
замислений про Берестечко,
військо іде, жупани – як мак процвітає,
веселить багатолюдністю і голосами світ,
птахи над ними вгорі летять –
дорогу вказують.

НАПУЧУВАННЯ

Того дня,
виходячи з хати,
підійдеш до дверей
і на порозі зустрінеш Сагайдачного
з розпростертими обіймами, як батька
: вирушасш у далекий світ
там чекає тебе ганьба і слава

Переступивши поріг,
обернешся, щоб цілувати поріг,
прощаючись із рідною домівкою,
підведешся з колін,
знову на порозі побачиш Сагайдачного,
який поміж рідні, що вийшли проваджати,
стоятиме,
у далеку дорогу благословлятиме
: ганьба і слава ходять поруч
хай не впаде на твоє ім'я
і імена твоїх побратимів тінь ганьби
хай веде сонячними шляхами тебе
і твоїх побратимів слава

1986

КАЛИНА ОБ РІЗДВІ

Кадиною, розквітлою об Різдві,
ти повернувся, Василю, на Україну:
тут сьогодні справджуються твої слова;
хоч і не все казане тобою справджується,
хоч і справджується не все, про що ти казав,
але все, про що ти казав, має справдитися.

Через замерзлий о Петрі Дунай перейшов
до поля,
де чепіги золотого плуга без долонь твоїх холонуть,
де золоте пшеничне зерно, не посіяне тобою, не проростає,
де золотий серп без твого ужитку іржавіє.

А ми, твої товариші, Василю,
носимо з собою по жовтій кості:
хто опускає руку в кишеню,
розшукуючи ключі від квартири зі всіма вигодами,
раптом витягує жовту кість,
хто пропливає новеньким авто
широкими автострадами столичного міста,
бачить перед собою екзотичним брелком жовту кість,
хто вітається за руку, радіючи невимушеній
зустрічі з приятелем, простягає йому
замість виманіженої руки жовту кість.
Та й ви, хто з новорічного столу наколюєте на виделку
котлету із заколеного різдвяного кабанця,
та й ви, хто підносить чарку до губ у новорічну ніч
із пінистим червоним вином,
та й ви, хто поїдає страву, запиваючи міцними
напоями, придбаними з гонорару за першу поетичну
книжечку, раптом припините приємні рухи щелепами,
бо ж ті дорогі папої і потривні наїдки
стануть вам поперек горла,
бо ж куплені вони на гроші,
що їх тяжко виробляв своїми руками поет.

Всі ми намагаємося увірувати у метемпсихоз

– східне вчення про перевтілення душ –
на виправдання катів –
виконавців своїх буденних службових обов'язків,
на виправдання вбивць –
у головах яких замість сірої речовини
одна величезна літера.

Вдома в кожного у нас щодня
з-під кухонного ножа,
застромленого у одвірок дверей до кухні,
за ніч на кахляну підлогу настає калюжа крові
– небагато, завбільшки із блюдце, –
та дружина, вранці прокинувшись першою,
зауважує цей непорядок,
вигирає ту калюжу ганчіркою,
тож коли встаємо до сніданку,
то нічого вже й не помічаємо,
усе вже прибрано люблячою й дбайливою рукою.

Чим я міг зарадити тобі, Василю?
Лише підбадьорити порухом руки:
коли б ти зміг подивитися на вчорашній натовп,
то в ньому ти побачив би руку,
здійняту високо над головою на привітання тобі,
руку із зідраною до м'яса шкірою,
подібною до стікаючої кров'ю вивернутої рукавички,
немов доторкнувся до вирваного серця жайворонка.

І я саджаю на білому аркуші калину,
що в лузі синім цвітом процвітає:
поки перший рядок дописую –
на другому рядку калина уже виростає на папері,
на третьому рядку калина на той бік замерзлої річки
– білої криги паперу – нахилию,
калиновий місток – на повернення – творю.

НЕВІДОМЕ ПРИЗНАЧЕННЯ

Морозе, морозе,
калиною посадив ти мене об Різдві
на невідоме призначення – на синім цвітом процвітанья –
сам себе – нерозсудливий – визначив сопілкою
з калини:
боляче прорізуєш мені уста –
кров'ю умиваюся від кожного доторкування
твого майстерного ножа.

Колосся моєї пшениці
на біле малювання ти перетворюєш,
криницю, мені, спраглому, кригою умуруєш,
шляхи мої сніговими забоями забиваєш –
нащо ти мене розшукав,
нащо відкрив уста!

Береш мене у свої руки
і за старосвітськими правилами ставиш пучками перепони
вільній течії – крізь многоусті отвори сопілки –
мого теплого дихання,
замість нього видихаєш холодне прадавнє повітря
– витворюєш празвуки праслів –
від твоєї правди, яку ти мною вимовляєш,
холоне душа моя.

1986

СОНЯШНИКИ

Коли ми одружилися і я привів тебе
у мою порожню парубоцьку кімнату,
ми одночасно вирішили прикрасити голі стіни –
стали чіпляти репродукцію картини “Соняшники”:
на жовтому тлі – жовтим – соняшники,
на ще не випаленій глині
маляр поставив свій напис –
гличик вийшов підписаний.

О, Ван-Гогу, ти умів заповнювати
порожній простір полотна!

Я тримав розведеними руками
розпростертий на стіні папір,
ти відходила трохи далі від стіни,
поправляючи лівою рукою руде пасмо
волосся, що опадало на очі,
придивлялася, чи не косо висить,
подавала мені цвяшки
із прямокутничками паперу під головками,
а я молотком прибивав до стіни.

Тепер як зайдеш до кімнати,
то вона не порожня:
поглянеш на голу стіну,
а там – соняшники
і на синьому гличуку
ультрамарином напис: Vincent.

З ПТАХОМ

Пізними осінніми вечорами,
у нетопленої хаті,
довго влягаєшся у ліжку – не можеш заснути
від переповнених порожнечкою вражень минулого дня,
придивляєшся до темряви,
прислухаєшся до тиші,
до несподіваного сусіда – птаха – що теж не може
заснути, чути, як під стріхою у кублі
довго товчеться:
пір'я укладає різними комбінаціями,
але як не викладе – холод дошкуляє,
заснути не дає.
Чом би зараз не встати – все одно ж не заснеш –
та не зготувати яечні на електроплиті,
та не покликати сусіда, якому теж не спиться.
“Друже пташе, ти не знаєш,
у якій руці тримати виделку!
(Виделку – усі чотири ріжки –
устроїв у дзьоба,
ніби зібрався їсти не яечню,
а виделки).
Як же ти їстимеш яечню?
А якби ти захотів випити,
та в мене було б вино,
та ти взяв би склянку у дзьоба,
та я налив би тобі вина,
то ти вилив би собі на спину!
А тобі й так холодно:
в кублі не нагрівся,
у хаті не топлено,
та ще й облився б вином!
Ти хоч скажи, чоловік ти чи жінка?
Але можеш не відповідати,
це не має значення”.
Отака вийшла вечеря на самоті
з птахом.

СПИЙМАНЕ СОНЕЧКО

Певного дня, уважно роззирнувшись по хаті,
помітиш, ніби вперше:
півники на грубі помальовано догори ногами,
квіти писано зеленим, а листя червоною барвою,
на рушникові припнута нитками жива пташка
тягнеться даремно до ягоди,
скриня розписана зсередини,
перекигута донизу віком,
а майно складають у скриню,
обкладаючи її зовкола.

Та й дзеркальце, що ти тримаєш у руці,
коли вранці голишся,
завжди обернене не тим боком.

Але не впадеш у відчай,
бо побачиш двері,
якими можна вийти на ганок,
де довкола стовпів повилися кручені паничі,
де пакіл цвіте глечиками,
де красоля підлягає під руку, аби оперся.

А якось вранці сновидіння марне зауважиш:
собака лащитья до тебе, перехожого в незнайомому селі,
невідомі чоловіки в офіційних строях
лоскочуть тобі під пахвою пір'їнами,
а тобі смішно від поєднання двох абияких слів,
як від анекдоту.

Але відчуєш полегшення,
бо оте сновидіння не вічним було,
оте сновидіння скінчилося
і було після сну просинання
і вихід на ганок дня,
де довкола світляних стовпів
повилися кручені паничі променів,
де пакіл неба цвіте глечиками хмар,
де з тобою вітається красоля, на добридень дає.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1985-1986)

Ті дні, ті сновидіння до купи зсипавши,
наповниш маківку життя так щільно, що й не торохне
– поплакавши над облетілими пелюстками невідомого дня –
помітиш фото жінки, яку колись любив,
фото, де лезом вирізано очі і губи,
відчуєш, що принизливо для польових жайворонків
годувати їх на жайворонковій фермі
і вийдеш на ганок того світу,
де будеш крученим паничем,
де будеш коли паколом, коли глечиком,
де будеш то красолею, то дощем.

Вийдеш,
як спіймане сонечко
із розтуленої жмені хлопчика
вилетиш.

1986

ТРИ ЖІНКИ ЛЮБИЛИ МЕНЕ

Одна жінка любила мене,
любила – дивилася у дзеркальце навпаки:
коли б не подивилася – бачила тільки мене.

Друга жінка любила мене,
коли ми були, як кольорові скляні навісочки,
завинені у бавовну:
ми не торкалися одне одного –
щоб не порізатися.

Третя жінка любила мене:
дзеркальце кринички
виставляла переді мною, щоб я себе побачив,
любила – розбивала скляні навісочки –
рани не гояться аж до сьогодні.

Перша жінка
– то мати моя була –
вийшла разом зі мною у квітучий садок,
поставила під високим деревом.
Бачу й досі її – найтихішою пелюсткою з вишні –
у тому садку.

Друга жінка
– то сестра моя була –
відвела мене за руку до школи,
подарувала коробку акварельних фарб.
Бачу й досі її – найбарвнішою грудочкою акварелі.

Третя жінка
– то була ти –
допомогла мені вийти із підземелля метро,
посадила мене їхати далі,
сама лишилася стояти на зупинці.
Бачу й досі тебе на тому ж місці
– найменшим зубком із граблів –
що й багато років тому.

У БАДМІНТОН ГРАЮТЬ ДВОЄ

Братові – сестрі,
сестрі – братові
мати дала імена з однаковими звучанням на початку:

воланчиком переплигували наші імена,
коли ми кликали одне одного по імені –
від мене – до тебе,
від тебе – до мене,
наче б ми грали у бадмінтон,

кошика з двома ручками дала нам
– носити картоплю з городу –
щоб ми дружили,

рукавиці нам обом вив'язала із вовни
– не любила міських рукавичок –
щоб ми – пальцями у рукавиці – були разом,
а не розокремлено –
сиділи собі в рукавиці
брат – мишкою,
сестра – жабкою.

Де наші частки імен, що співзвучали?
Їх заховав лісовичок у порожню хатку равлика,
коли ми вигукували наші імена,
в дитинстві збираючи ягоди в лісі:
ти – у мою відсутність, коли мене зігрівав
кожен хрещик, вишитий твоєю рукою –
потягла пошивку
за нитку – вишиванка висоталася з полотна у нитку

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1985-1986)

і нитка – увірвалася:
гра в бадмінтон скінчилася,
воланчик десь залетів і ми не розшукували його.
(Мати на той час умерли
і не зв'язали ту нитку заповочі
на непомітний вузлик).

Після того ми свої хати
перевезли на дитячих санчатах
на різні кутки села.

Якщо хтось ненароком знайде загублений воланчик,
не розпитуйте, кому його повернути.

1986

УЖАЛЕНИЙ БДЖОЛОЮ

Вилетіла бджола із вічка –
коровою налетіла на хлопчика,
рогом штрикнула у мизинний палець,
якого він ховав у кулаку, аж ніготь білів,
та не сховав:

вулик піднісся вишиною до вершечка дерева
– скільки ж їх там багато живе! –
вічко роздалося до розміру дверей у хату,
а звідти виходять, виходять, виходять,
стіни вулика попрозоріли, як скло у шибці,
а всередині на кожній подушці ще більше сплять
і кожен соловейка замість у сопілку
дме у дуду
завтовшки із діжу.

Світ побілів хлопчикові в очу:
сині кручені паничі побілили, як вуха,
зелена трава стала, як полотно,
червоний мак умить вицвів хусточками на сонці.

Палець почав пухнути:
спочатку було ніби крапля роси на пальці,
потім, як вишня з палаючої печі,
потім, як гумова кулька –
хлопчик став відриватися від землі,
щоб полетіти над пасікою, над верхівками дерев,
над коминами, над селом, над пагорбом,
але пасічник вчасно помітив метаморфозу
– хлопчик намірився повторити шлях достиглого яблука
у зворотному напрямку –
поставив димаря, ухопив хлопчика за холошу,
повернув на пасіку,
притис його до землі
легенькою, як пір'їна, долонею.

ТОЙ, ХТО ЛОВИТЬ БІЛИХ МЕТЕЛИКІВ

Той, хто ловить білих метеликів
ходить навпростець через поле –
ми, які їхали з роботи,
стояли у кузові, притиснуті до кабіни,
мовчазні,
бачили його, коли він стояв збоку дороги,
не поспішав переходити,
а дочекався, поки вантажівка проїде,
і аж тоді перейшов дорогу,
хоч і обдало його курявою, укрило з ніг до голови,
так, що він на мить і щез з-перед нашого погляду,
коли деякі з нас повернули на нього свої очі,
щоб розпізнати, чи просто роздивитися,
але він нічим не був примітний,
ми скоро й забули про нього, коли знову
стали вдивлятися у дорогу, що мчала на нас.

Той, хто ловить білих метеликів
ходить навпростець, тому дороги він переходить
– перетинає налінований коліями папір поля
упоперек –
і краєвиди відкриваються перед ним зовсім інші,
ніж ми їх бачимо. Коли сподобається йому якийсь
вигляд,
він може постояти трохи, або навіть сісти в траву
і піднести праву руку, розширюючи простір,
який охоплює його погляд:
так і уловить білого метелика,
без зусиль:
ніхто йому не заважає ось тут пригадати,
як ішов він колись навпростець до сусіднього села,
де – переказували – занедужав старий батько,
і поле тоді так само зеленіло і квітнувало,
і очі ловили білих метеликів і випускали
– народжували поглядом –
побарвленими його тривожними думками.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1985-1986)

Той, хто ловить білих метеликів
і той, хто переходить дороги наїжджені,
бо ходить навпростець,
хто він такий?
Може він фахівець по травах, чи комахах, чи птахах,
можливо маляр, що вийшов на пленер,
хтозна, бо при ньому не зауважили ніяких
предметів, які виказували б його зацікавлення,
але я, коли вже далеко від'їхали від того місця, де він
перейшов дорогу, обернувся, розшукав його поглядом,
уже такого, що був завбільшки із жайворонка у траві,
і помахав йому – на привітання – рукою.

1986

СОЛОВЕЙКОВЕ ТЬОХКАННЯ

При чистих зорях дівчина
показує соловейкові
свої груди
– ніби чужими пальцями розгортає тканину,
що материними долонями затуляє її тіло –
і прилітає вітерець, що заснув поміж гілок
квітучого дерева, пробуджений дівочою присутністю,
весь у пелюстках,
і торкається крильцями пташиними дівочих грудей,
і падає краплина роси
на витаємничену шкіру дівочого тіла
і торкається дзьобом пташиним,
і нахиляється гілка дерева
до оголеного плеча, коли дівчина стривожено
обертається на невідому тишу,
що настає у паузі соловейкового співу,
і торкається ніжками пташиними –
так поселяється у тілі дівочому
тьохкання нічного соловейка.

А в класі, неуважна до уроку,
обведе поглядом уже скільки років знайомі обличчя
хлопців і дівчат
і побачать на одній парті,
де до того сидів непримітний хлопчина,
ясного місяця
і соловейкове тьохкання озветься у її тілі:
і стане дівчина легкою, як на пташиних крильцях,
і стане дівчина прозорою, як маленьке горнятко росини,
і стане дівчина спраглою доторкувань,
як пташині ніжки
до квітучої гілки.

ЗАГУБЛЕНИЙ ЧЕРЕВИЧОК

Поміж квітів, що знають
одна одну по імені, ніби кучани,
незнайома квітка цвіте:
загублений дівочий черевичок лежить.

Питає біла квітка у блакитної квітки:
“Чи всі пелюстки у мене у віночку?”

Питає блакитна квітка у білої квітки:
“Чи всі пелюстки у мене у віночку?”

Сміється дівчина:
“Квіточки мої,
сестриченьки мої,
то я загубила черевичок:
пасла я диких оленів у діброві,
бігла завертати,
зачепилася за оленячі золоті ріжки –
загубила імпортний черевичок,
бо я ж уже сама, як квітка!”

1986

НАПИСИ

Зайчик пише лапами на снігу:
“Я тут пробіг”.

“Я тут іду” –
пише на снігу чоловік.

Але конфлікту двох сторінок
дитячого оповідання про зустріч у зимовому полі
не відбувається:
чоловік, який у певному місці став на коліна,
коли б, підводячись, подивився на дерево,
то воно йому видалося б витинанкою.

Та ось уже чистою сторінкою падає сніг
на сторінку із зайчиковим написом лапами
“я тут пробіг”
і на закреслення цих слів
червоним чорнилом чоловікового напису
“я тут іду”:
на сліди колін у тому місці,
де вклякав чоловік, і на сліди
скинутих рукавиць,
і на щось, що заглибиною у снігу
було схоже на розмальовану в червоне яндолю.

На чистій сторінці невдовзі пишеться новий напис
– сорочих ніжок –
але це з оповідання про інших дійових осіб.

А в іншу пору з'являються написи
розквітлих квіток:
та й жовтим, та й синім, та й білим,
та й білим.

ПРОЩАННЯ ЗІ СВІТОМ

Старий чоловік прощається з білим світом:
щодня всідається на стільчику на пагорбку
недалеко від житла,
пильно вдивляється в знайомий краєвид,
хоче наостанку поглядом увібрати в себе
те, що усе життя бачив перед собою.

Дивиться на осінні дерева в барвистому вбранні,
вбирає поглядом кожен листочок,
увечері повільно іде до хати –
вранці листя на деревах уже немає,
жодного листочка.

Дивиться на річечку з повільною течією води,
вбирає поглядом усю з берегами і хвильками,
повертається до ліжка –
вранці навпроти місця,
де сидів старий чоловік на стільчику,
русло річки вигнуте коліном.

Дивиться, піднявши обличчя догори,
на темне беззоряне небо над головою,
лягає відпочивати, закриває очі –
вранці помічаємо: ночі уже немає –
темне нічне небо, без жодної зірки,
під повіками старого чоловіка.

***

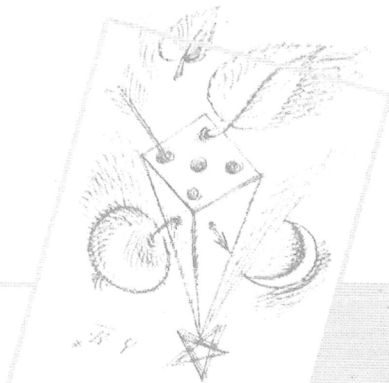
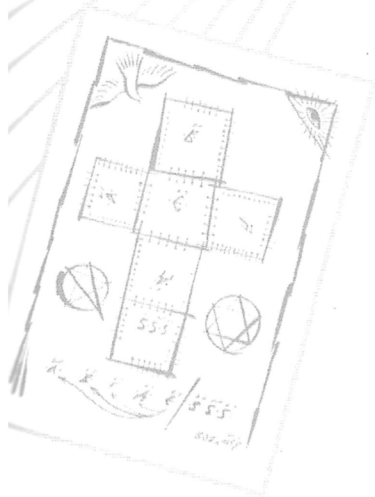
Ми вже не подібні одне до одного:
ні вишивання на наших сорочках не однакове,
ні пісні не співаємо ті самі,
ні слова не вимовляємо схожо.

Що нас об'єднує?
Лише наші пальці
рівномірно поквацизовані йодом.

Чи це профілактичний захід.

Чи ми вже поранені.

1987

РІШУЧЕ РІШЕННЯ

Як і в кожній новій справі,
як і в кожній справі
– хоч би і йшлося про полювання на мух –
треба виважити всі “за” і “проти”:
винахід недосконалий? зате дешевий,
будова над чистою річкою? зате поряд вода для потреб,
будова завершена з недоліками? зате достроково.

Можлива катастрофа?
Може й не катастрофа, але аварія не виключена,
може й не аварія, а так собі, робочі неполадки,
які трапляються всюди.

Можуть загинути люди?
Не виключено, від цього не застраховане
жодне людське починання:
“наука вимагає жертв!”

Та й хто може загинути:
якісь древні дреговичі, які й досі бояться русалок,
якісь забобонні селюки, які й досі хвороби вишіптують,
якісь напівтемні селянки, які й досі вірять у те,
що на Івана Купала
сонце грає!..

Так ретельно виваживши всі “за” і “проти”,
нарешті остаточно вирішивши, що блага для людства
його захід принесе більше, ніж смерть
нікому не потрібних (а може, до того ж,
ще й шкідливих!) людей, рішуче сходить з горища,
ховаючи в полах одягу сокиру,
Родіон Раскольников.

1987

МІЖДО МИР ХРЕЩЕНИЙ

Гей, козаче, чи ти через міру на radoщах від перемоги
оковитої впився,
чи ти від жиру молодого, як собака, сказився,
чи ти у лиху годину із розумовим ганджем уродився –
ти ж не татарин, а юрба оця – не татарський ясир,
це ж – репатріанти –
– знову русичі –
– відбитий полон, повернений міждо мир
християнський!

Та козак на ясні очі, тихі погляди вивільнених
полонянок не зважає,
усередину натовпу коня вороного направляє,
наліво-направо нагайкою сировою помахає,
слова сороміцькі гидко промовляє:
на дівчат полонянок: ворожі підстілки – казав,
ворожими підстілками узиває,
на парубків полонених: зрадники, запроданці – казав,
зрадниками, запроданцями узиває.

Нещасні очима з цього проклятого місця тікали:
хто погляд назад, через синє море, до Кафи, звертав,
хто в сиру землю, під ноги очі опускав,
хто – догори – в небесах синесеньких бога шукав,
хто через голови людей і коней уперед поглядав.

То не хвиля морська погримає –
то сміх козаків, що коні пустили
по траві попасати,
лунає,
голосніше, ніж коли кпили з турецького султана,
листа йому писавши:

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

козак вишколений гуляе,
так і сунеться, як крізь татарську кінну лаву у бою,
наліво-направо нагайкою хрестить
дівчат – ворожих підстілок,
парубків – зрадників, запроданців –
людей у білизні – одязі мертвих –
із країни чужинецької,
смертенецької:

на біле полотно течуть зі скроні
червоною заповоччю
вишивки
– не подільські, не полтавські, не слобожанські –
українські.

1987

НАРОДИТИСЯ ОДНОЧАСНО ІЗ МАТІР'Ю

Слухаючи материні розповіді про її життя,
хотів би народитися одночасно із матір'ю,
хотів би бути поряд із матір'ю увесь її вік
від дня її народження –
аж до того дня,
коли вона передасть мені слова
відомих їй народних пісень.

У двадцятих роках продираюся
крізь колючий дріт на поле:
удвох із матір'ю прилаштуємо на дереві
колиску із первістком.
Дивимося одне на одного, усміхаємося:
я бачу матір у білій хустці,
а мати бачить мене – у шапці-невидимці –
який є далеким краєвидом.
Разом із матір'ю на полі працюємо,
чуємо, як перепеленята кричать –
маму-перепілку гукають,
чуємо, як зайченятко стукає лапками по землі –
маму-зайчиху прикликає,
чуємо, як первісток із колиски голос подає, –
мати іде, як летить, до первістка,
а я на ниві лишаюся.
У тридцятих роках іду
серпневої ночі на колгоспний тік:
сторож мене не пропускає, бо не впізнає,
чий я – іще не народжений.
Допомагаю матері крутити віялку,
слухаю, як народжується пісня:
бог, який камінь з душі знімає,
починає співати материними устами –
і материн трудовень стає трішки легшим.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

У війну, одягнений у білий маскувальний халат,
переходжу через фронт до матері,
яка виглядає своїх рідних із війни,
стаю поруч і кажу, не розтуляючи уст:
"Я тут, мамо, я поряд з тобою".
Мати чує мій голос, зраділа, озирається,
хоче мене побачити,
та я ховаюся за вишневим деревом.

1987

ОДНА З-ПОМІЖ ТРЬОХ БІЛИХ ЛЕЛЕК

Після смерті матері
став я пильно вдивлятися в довколишній світ:
перехоплював погляд птаха –
я міг би матір по очах упізнати,
стежив за коливанням гілки –
чи не нагадає це порух матеріної руки,
слухав звучання води по камінцях у струмку –
може почув би у ньому материн голос.
Але ніде не вдавалося побачити матір
і ніщо не нагадувало про матір.

А одного дня до нас прилетіли лелеки
– хоч у наших краях вони й не селилися ніколи –
троє білих лелек.
І мені подумалося, що то ви, мамо, прилетіли
із мамою своєю і татом,
із тієї місцевості, де вони жили
і де ви народилися:
мама ваша – лелечиха,
тато ваш – лелечич
і ви, донечка їхня – лелечівна.
Вони опустилися на схилі пагорба, звідки було
видно наше подвір'я, де я саджав весняне деревце,
ходили, не поспішаючи, полем
і голови повертали щораз до мене.

“Подайте мені чимось знати, хто ви, мамо,
з-поміж трьох білих лелек!”
Один птах скубнув траву,
ніби щоб подумали ті, хто бачив їх,
що вони прилетіли по стебла трави на гніздо.
Але ні, це ви їх – своїх білих батьків –
привели подивитися на місце,
де ви звікували свій нелегкий вік!

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

Недовго вони походжали на схилі пагорба,
потім знялися – і згори – подивилися
на наше подвір'я, на мене з яблуком у руках,
політали-політали
і сховалися за далекими білими пагорбами.

І зрозумів я, що вже ніколи вас
не побачу, мамо.

1987

ФОТОГРАФ І МОДЕЛЬ

Чим затулюся від твого об'єктива,
небажаний фіксаторе моїх життєвих миттєвостей?
Крилом побитого бурею метелика?
Синовим дитячим поглядом, що бачить мене
із зеленою гілкою у губах?
Материною долонею, яка водою затуляє стигмати
на моєму тілі?

Хто ти такий?
Можливо, це ти його найняла,
або це твій менший брат – аматор фотографії,
або це випадковий колекціонер людських доль.

Ти з'являєшся у щонайнепідхожіші для мене моменти життя,
чи ти їх зумисне вичікуєш:
як я стою – пташеням, дочасно витягненим
із насидженого яєчка, –
перед поважною комісією,
а мій одяг – до нитки – розпоряджено замкнути від мене;
як я – равликом без черепашки – лежу у ліжку,
щільно укритись ковдрою, знаю,
що ти стоїш поруч
і вже відчуваю, де ти взявся за ковдру,
щоб несподівано для мене зірвати її і –
сфотографувати мене, користуючись фотоспалахом;
як я опинився на операційному столі, з вигорнутими назовні
нутрощами, мов у розчавленого автомобільним колесом пса,
ти просуваєш всюдисущий об'єктив поміж хірурга
та його асистентів і робиш знімок.

Де ти був тоді, коли ми з матір'ю
перечікували літній дощ –
гарно мені було сидіти бджолою,
спійманою у мамині долоні.

Де ти був тоді, коли ми у класі
малювали одне одному на спині чорні цяточки –
ставали сонечками –
так затишно нам було під опалим листям
дожидати весняного тепла.

Де ти був тоді, коли ми з дівчиною, побравшись за руки,
збігали з пагорба – був же такий пагорб у житті,
з якого збігаючи, варто було обом одночасно змахнути
вільними руками, щоб полетіти метеликами!

Не захищуся від тебе – помноженому двома дзеркалами
до безкінечності!

Ти збираєш різні мої зображення, щоб за допомогою
фоторобота скласти мене одного,
який би був ідентичним мені самому,
щоб фотографію потів покласти під деревом:
на проростання травюю.

1987

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

* * *

Ти живеш у далекому білому місті,
на високому поверсі,
твій будинок примітний:
там неоновий напис холодним світлом
видніється вдень чіткими літерами з газети,
вночі – кришталіками солі з Чумацького Шляху.

Чи ти бачиш мене?
Я хоч і живу у низенькій хаті
– притисненій небом
і вічністю до землі –
та є ж і у ній віконце,
що світиться вдень і вночі
непогасним світлом.

Коли ми одночасно звертаємо погляд
одне на одного,
то птахи, що сидять на дереві
між нами – павичі:
з лівого боку – пава,
з правого боку – павич.

1987

КЛЕНОВЕ СОБАЧЕНЯТКО

Цього зерна пшеничного,
що я, сівач невмілий, розсипав ненавмисне,
мені не визбирати –
зерно крізь пальці просочується, як сльози:
ти десь ходиш,
увіходиш у позолочені рамці осіннього краєвиду,
одночасно увіходиш і віддаляєшся –
поглиблюєш віддалянням перспективу краєвиду
до безкінечності.
Кутаєшся у теплий одяг,
у твоїх ногах плутається собаченятко
з рудими латками кленового листа по боках,
з поглядом моїх очей.
Чи відштовхнеш,
аби почути мій віддалений голос?
Ні, нахилишся, щоб погладити рукою –
рука від доторкування до осіннього дня
ставатиме холодною
для мене.

1987

КВІТКА: МАЛЬВА

У тому городчику, де самі мальви висіяно,
щоб тебе ніхто не розшукав поміж квітів,
я тебе упізнав би відразу,
якби мені довелося коли-небудь
пройти вашою вулицею:
поміж найпишніших мальв
там росте одна мальва,
на якій квіти кольору старого паперу,
а на кожній квітці твою голівку намальовано.
Квіти відцвітають, пелюстки опадають
– щоб я тебе забув –
але над відквітлою квіткою
розцвітає друга – там знову ти,
така ж незмінна, як і на нижніх квітах,
ніби репродукована з попередніх аркушів.
Так і цвіте мальва у тому городчику,
свічкою навпаки – знизу догори –
горить.
Не догоряє: стебло усе вищає,
ти усе помітніша,
звідки б не подивився метеликом у той бік,
де тебе вперше – поміж мальв – побачив.

1987

ЗУСТРІЧ ПТАШОК

У паузі між двома зітханнями
роздумую:
для чого мені цей скарб –
коробка з шістьма кольоровими олівцями,
що її мені святий Миколай
ще в дитинстві уклав у повстяника під ялинкою?

Для чого я їх зберігаю,
ховаю від сторонніх,
боячись, щоб їх не замкнули в офіційний сейф
– білими кісточками умерлого птаха –
перевтілюю їх, виявляючи їхню затаєну здатність:
замовкаю тоді, коли вимагають говорити, –
жовтого олівця повертаю розквітлим купавкам,
говорю тоді, коли велено мовчати, –
синього олівця пускаю водою у річку,
стою на місці, коли закликано іти вперед, –
червоного олівця віддаю на сонце,
з болем просуваюся вперед, коли наказано
зупинитися на місці, –
з чорного олівця роблю пір'я весняному птахові,
ненавиджу те, що оголошено усіма любленим, –
рудого олівця дарую на шпаківню,
люблю те, що у декого викликає зненависть, –
зеленого олівця кладу травою на пагорб.
Але це відбувається не одночасно
і досить залишитися хоч одному олівцеві –
коробка не порожня,
і кожного разу, коли згадую про них,
олівці – усі шість – при мені.

Тож для чого мені цей скарб –
коробка з шістьма кольоровими олівцями?
Можливо для того, щоб укотре уже обвести
– нічого не змінюючи –
дитячий малюнок у шкільному альбомі,
під назвою "Зустріч пташок".

ДЕНЬ – ЯК ВИТИНАНКА

Знову милуюся, як дівчина від криниці
несе воду на коромислі:
рівненько іде, станом погойдує,
вода із відер не розхлюпується,
хоч і накривки у відрах не плавають –

а та дівчина – моя кохана.

Від криниці іде – до криниці:
до мене наближається,
що в долині лужком лежу,
у обіймах воду тримаю,
сміюся ланцюжком, коли вона воду набирає –

дві криниці на нитці стежки.

Птах у березі голос подає,
а я, чи чую його отут,
чи теж, як птах, вигукую
– посилаю пташиний голос назад у берег –

дві птасі на гілці рівноваги.

1987

БЛАКИТНА ДІВЧИНА

Десь у глибокому лісі є озерце,
де ти дивишся у дзеркальце:
подвоюєш своєю присутністю блакитну квітку,
блакитною бачиш себе від блакитного погляду,
мавкою травневої ночі,
освітленою місячним світлом.

Що далі відходиш від лісового озерця,
то більше розширюються, з кожним кроком, твої очі.
Що лишилося тепер у твоїй постаті від блакитної дівчини?
Лише блакитний погляд
карих очей,
широко розкритих світові,
що хвиля за хвилю
відбирає воду
твого лісового відображення.

Чому б тобі не було лишитися
на березі лісового озерця
мавкою гойдатися на березовому гіллі!

1987

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

* * *

Дала мені мати серце –
розмальованого щиглика.

У малого хлопчика билося воно
веселим горобчиком,
у юнака витьохкувало
соловейком,
у дорослого вже
серце вило сичем,
кракало круком,
а я усе сподівався,
коли воно, нарешті, ширятиме
у високості соколом.

Але тепер мое серце квилить
чайкою над лугом.

1987

ТЕПЛА ЗИМА

Зайці і зайченятка,
лисиці і лисиченятка,
вовки і вовченятка,
ведмеді і ведмежатка
узимку у кожухах – тому їм не холодно.
А дерева, замість того, щоб одягатися,
коли настає осінній холод,
скидають із своїх гілок листяний одяг.
Чому скидають,
адже їм холодно буде взимку?
Дерева укривають теплим листям
малих деревеняток:
кленяток, липеняток, ясеняток, тополяток –
своїх маленьких діток.

1987

СЕЛО У МАЮ

Прийде весна,
птахи із вирію поприлітають:

прилетить перший птах,
та ніхто його цієї весни вже не побачить
і нікому назвати його по імені:
це той птах, який крильцями сніг розмете,
а ніженьками кригу розтопче –
жайворонок;

прилетить другий птах,
та ніхто його цієї весни вже не почує
і нікому назвати і другого птаха по імені:
це той птах, який ніколи не спить,
з ранку до вечора,
від вечора до ранку співає –
соловейко;

прилетить третій птах,
та немає вже кому оберігати оселю
і нікому назвати й третього птаха по імені:
це той птах, який носить жарину на грудях,
приносить тепло у людські оселі –
ластівка.

На найвище дерево серед села,
на голе дерево у маю
– ні листочка на ньому, ні квіточки –
одне коло одного
– листочком при листочку –
навсідаються птахи з усього села:
та що не сяде птах, то й зозуля,
та що не сяде птах, то й зозуля,
та що не сяде птах, то й зозуля –

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

зачнуть ті зозулі кувати,
наче батьки над дітьми,
діти над батьками,
мати над донькою,
донька над матір'ю,
батько над сином,
син над батьком,
сестра над братом,
брат над сестрою,
плакати,

та ніхто у цьому селі
вже не почує зозулиного куваннячка!

... Ідучи на високу суху вербу серед села,
на гілках якої сидітимуть самі ворони,
прийде якомсь у те село подорожній,
чи то розшукуючи когось із рідні,
чи то, щоб дізнатися, чи ще далеко до його рідного села,
та не знатиме, в кого спитати,
у яке село зайшов,
та не знатиме, в кого спитати,
з якого села далі в дорогу пішов –
ніби тим чистим полем перейшов...

1988

ХАТА О ЧОТИРЬОХ СТІНАХ

Батьківська хата біла,
хата о чотирьох стінах білих:

причілок викладений з кісток умерлих у голод
моїх родичів: он у рушниках їхні збільшені
фотокартки, де на обличчях порожні очниці;

затилля вимуруване із воєнного заліза:
потрошених танків, уламків снарядів, порожніх гільз,
на стінах в кімнату проступають плями –
чи то іржі, чи то крові –
поряд із портретами загиблих на війні дядьків;

глуха стіна виведена із брил уральських снігів,
холодом віє від стіни,
не зігрівають її червоні квіти на рушниках
і теплі погляди умерлих в уральських лісах
моїх прадідів.

А чолова стіна – ніби на винос –
відкрита:

дмуть дужі східні вітри – суховії –
до хати залітає солома зі скірт сусіднього колгоспу,
не минає й дня, щоб вітер не заніс пожмакану
газету з позаминулого дня;
прокинувсь уранці –
побачу на підлозі закоханих, які вночі
зайшли під соловейків спів
нечутно до хати та так і поснули до ранку,
будити їх не стану, побачу на долівці
сліди кінських копит та сліди від обіддя бідарки
– заїжджав бригадир просто до хати –
і піду по слідах на роботу.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

Отака батьківська хата біла,
хата, де я народився.

Чому й досі музейні працівники
не зацікавилися цією оригінальною спорудою
та не перевезли її до музею просто неба!
Можливо, тому, що тоді довелося б звозити
хати з усієї України,
чи всю Україну обгородити фігурним тином
та й оголосити її
музеєм просто блакитного неба.

1988

БЕЗ ОДНОГО СКЛАДУ

Я хотів читати –
жоден письменник не надіслав мені своєї книжки,
вибирався з'їздити до міської книгарні,
автобус зачиняв двері перед моїм носом,
автори надсилали своїх агентів і ті
вилучали їхні книжки із сільської бібліотеки
і з моєї нечисленної книгозбірні.

Я хотів писати –
наближався до чистого аркушу паперу на столі,
папір ставав чорного кольору,
чи згоряв від мого погляду,
чи чорнів від моїх думок,
ручка ковзала по паперу, як по склу,
тим, що міцніше найміцнішого клею,
прикріплював мені в праву руку не-олівець.

Так я й не прочитав те, що хотів прочитати,
так я й не написав те, що хотів написати.

Мій мовчазний читачу,
споглядальнику мого від'ємного навчання,
мої тексти, які ти спроможешся прочитати,
будуть для тебе неповними:
у них не вистачатиме найсуттєвішого складу,
який я шукав у книжках, але не знайшов,
який я хотів навчитися писати, але не довелося.

1988

БЕЗ ПІСНІ

Я – сівач безголосий –
вийду в поле ниву засівати з руки
– без пісні:
полізу у торбу при лівому боці по зерно,
але замість зерна наберу у жменю пісок,
а коли й не пісок, а зерно кину в ріллю,
то воно не долетить до землі, розвіється, як полова,
а коли й упаде зерно у ґрунт,
то обезводнена без дощів земля його не прийме,
а коли й прийме, то незліченні зграї птахів
навідаються на мою ниву і визбирають посіяне до
зернини,
а коли й не навсідаються птахи, і не визбирають,
і воно проросте, напоєне вчасним дощем,
то набредуть на мою ниву полки польових мишей
і підточать кволе іще стебло,
а коли й підніметься нива,
то колос у зав'язі уразить занá,
а коли й занá не торкнеться моїх посівів,
то повіють суховії і випалять пшеницю на корені,
а коли й від цього лиха убережеться мій посів,
то зерно в налитому колосі вип'є черепашка,
а коли й черепашка мине мою ниву,
то ховрахи переточать колосся,
а коли й шкідники нічого лихого не скоять,
то випаде невчасний дощ і пшениця поляже,
а коли й погода сприятиме врожаєві,
то лихі люди покрутять за́вертки на моїй ниві,
а коли й від цієї біди пощастить вберегтися,
то вже на току
вимолочу ціпом із колоса не зерно,
а ембріони невідомих у природі істот
– як із розчавлених черевець маленьких звірят.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

Так тобі – сівачеві початкуючому –
відкриється істина, що всі намагання людські
мають початок і завершення в пісні,
у пісні – хліб, але не в хлібові – пісня:
мовчки сидять за столом дванадцятєро дідів,
посередині столу – паляниця на рушнику,
але ніхто з них не наважується поділити її на всіх,
бо хліб, вирощений без пісні,
не втамує голоду
дванадцятьох білобородих колядників.

1988

ЖИВИ І МЕРТВІ

І встануть мертві
– з розритих бульдозерами козацьких могил –
і оживуть,
і засоромляться своєї жовтої кості,
і вдягнуться в китаєвий одяг,
і прикриють біле чоло червоним шликом,
і спитають у живих – у нас:
за віщо погібати,
в чистому полі голови козацькі покладати?

І не знатимуть живі – ми – що відповісти.

За слово?

Чи ж не ми самі боїмося його уगolos вимовляти,
аби не наражати на зайве приниження
залишки нашої людської гідності!

За пісню?

Чи ж не ми самі перемикаємо телевізійний канал,
коли почуємо українську пісню,
бо в ній співається про інший світ,
у якому не хочемо жити!

За хату?

Чи ж не ми самі намагаємося якнайшвидше покинути хату,
як місце лише нічних побачень із нею –
цим застарілим спальним мішком!

За батьків?

Чи ж не ми самі пам'ятаємо дорогу до батьків
лише як килимок, вистелений папірцями карбованців
від спроданої корови, недовговічний – налипає до коліс
власного автомобіля, а ґрунтовою дорогою
забуваємо відвідувати батьків через куряву!

**ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО**

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

За дітей?

Чи ж не ми самі творимо потерчат із дітей,
скидаючи їх, або просто з пологового будинку чи не ми
переправляємо їх русалками у багатоповерхові озера!

І віддадуть мертві живим – нам – свій китаєвий одяг.

1988

ЯК БІГАТИ З ПОЛОНУ

Побачиш на далекому дереві
далекого птаха, якого ти не бачив уже хтозна відколи,
захочеш до нього підійти ближче – щоб роздивитися –
але усвідомиш, що поки йтимеш,
далекий птах перелетить на іще дальше дерево –
треба до птаха бігти.

Як бігти?

Ступнути крок вбік,
зігнути руки в ліктях, набрати у легені повітря,
підняти ліву ногу, тулубом податися вперед,
але перед тим, як упасти, встигнути виставити праву ногу,
ліву відірвати від землі, коліно пряме,
ногу підносити по спроможі якнайвище
і – падати вперед, знову падати вперед.
І – ти вже побіг.

Бігти і дивитися під ноги –
не дивитися вдалину на проїжджаючого воза з чоловіком
у передку, що перетинає лінію твого бігу
перпендикулярно: чоловік тобі не зарадить,
відразу впізнає, хто ти – у нього собачий нюх –
і нападе на тебе, і зв'яже тобі, знесиленому
тривалим бігом, вірьовкою, яка завжди у таких випадках
напохваті, руки і зв'язаним, поверне назад –
не дивитися вдалину – просто бігти;

не надіятися на зелений гайок на овиді,
він не порятує тебе – кожен листок у ньому, як палець,
що вказує переслідувачам, де ти тікаєш, –
і не сподіватися сховатися від переслідування
у привабливій, у рамці зелених верб, річці –
вода в ній прозора, як фотоплівка –
не надіятися ні на що – просто бігти;

не зважати на краплі поту і слизу, які
лишатимеш позад себе, мітючи свою дорогу,
не просто того, хто йде, а такого, хто вже побіг,
подібною до перламутрового сліду равлика,
який переповзає стежку –
не зважати на те – просто бігти.

А собаки?

Не звертати уваги на їхній віддалений гавкіт,
на їхнє важке дихання,
на їхні роззявлені пащі, на вишкірені зуби,
що впинаються тобі в литки, рвучи
твій блаженський одяг –
ти вже побіг.

А конвой?

Не звертати уваги на погрозливі крики,
на клацання затворами, на хапання руками,
на рухи рук, від яких ти вмить опиняєшся на землі –
ти вже побіг.

А повернення назад?

Не звертати уваги на зворотну дорогу,
ні на чоловіка, який іще й досі їде возом,
ні на зелений гайок на овиді,
ні на привабливу рятівну річку –
ти вже побіг,
а решти не було нічого,
крім далекого птаха, якого ти побачив на далекому дереві,
може, він і досі не перелетів на іще дальше дерево,
а сидить на тому ж дереві,
де ти його вперше й побачив.

НЕ ЗДІЙСНЕНІ ПОДОРОЖІ

Не побував я у тій місцевості,
де народилися мої батьки,
хоч географічна відстань і не далека
від того місця, де я народився.

Не побуду у тій місцевості,
де народилися батьки моїх батьків,
бо й самі батьки так ні разу за своє
життя не побували та й мені
не уважали за потрібне подати їхню адресу.

Не відвідаю на поминальну неділю
могили моїх пращурів,
що розкидані по всій Україні:

від Дніпра до Уралу.

1988

РЕЛЯ

З яких країв
ти, лірнику, з рипучою релею
на наше подвір'я зайшов?
Зі сторінок якої книжки зійшов?

Пісні твої, лірнику, ой же ж смутні!
Сам ти, лірнику, ой же ж старий та убогий:
побиті чоботи, свита латана-перелатана
та ще й дорогою далекою втомлений!

Доволі наслухавшись його пісень,
доволі посидівши біля нього, не так через
екзотичні мелодії та пісні, як для того,
щоб він зміг більше перепочити,
спиняєш його на середині співаного слова:
“Ідіть собі з Богом!” – проводжаючи з подвір'я,
поклавши до торби і хліба окраець,
і варені яйця, і огірок – скромний
почастунок за його пісні, чи, радше,
дешеве відчіпне. “Ідіть собі з Богом, діду,
хіба ж усі ваші пісні переслухаєш,
та й люди хочуть вас послухати,
ідіть собі з Богом!”

Та тепер, куди не піду – всюди
переді мною курні шляхи мої лірницькі,
на що не погляну – усе забарвлюється
у колір темряви лірницького темного погляду,
та й тобі, коли хочу розповісти про своє життя,
жодного слова не в силі вимовить без супроводу релі –
руки шукають і знаходять стару релею
і ліва рука на співаниці тремтить.

1988

СТРИЛА

Чому мені, – обпікає мозок думка, –
чому мені, тому, хто стоїть на західній вежі фортечної стіни,
тому, хто захищає місто від ворога вже не один тиждень,
чому мені спрямована оця стріла,
що впилася площиком у груди,
невже саме я той, кому спрямовані пропозиції відступництва?
Краще було б упасти з пронизаним наскрізь тілом,
аніж познайомитися зі змістом листа,
що був прив'язаний до стріли:
там подано докладний список життєвих благ натомість зради.

Але, відклавши на мить смолоскип,
– тому замокає на західній вежі гармата –
я розгортаю цидулку і кладу на долоні:
текст переходить літерами із незмиваної сажі на долоні,
вкарбовується у долоні –
як такими руками брати смолоскипа,
як такими руками підносити до рота хліб,
як такими руками обіймати кохану дівчину!

Так я доторкнувся до вогню:
кинув стрілу назад між ворожі лави,
обпик долоні об розжарене деревце до вугільної чорноти –
Сонце – стало для мене лише тим, хто пече,
Вітер – став для мене лише тим, хто роздмухує
– щодня аж до скону –
пригаслі жарини обвугленої шкіри.

1988

ТОЙ, ХТО ЙДЕ У КНИГАРНЮ

Упевнений у правдивості обраного
– раз і назавжди – життєвого шляху,
я міг би у ту книгарню,
куди заходив перед тим неодноразово,
втрапити із зав'язаними очима –
почервонілі від безсоння очі авторів книжок
притягали до себе магнітом.

Але, чи то я переплутав зупинки тролейбуса,
чи то мене вигорнув натовп тих, хто виходить на цій зупинці,
чи то через подібність між собою нових будівель,
я потрапляю замість книгарні
у дивний світ крамниці жіночого одягу:
поміж суконь кольору вечірніх сутінок,
поміж бузкової піни пеньюарів,
поміж подвоєних капелюшків у мережках,
поміж найприхованіших деталей нижнього у квіточках одягу,
поміж січневого снігу весільного вбрання –
спершу я ще намагаюся серед жіночих капелюшків і хусточок
розшукати те, за чим я власне й ходжу, тобто книжку,
але моя пильна увага до крамничних полиць
тільки смішить численних покупачок,
тому далі проходжу вже не так вдивляючись,
але й не даю зрозуміти, що я хочу чимшвидше
вибратися з цього місця, куди потрапив випадково.
Проходячи повз напхот напхані полиці
подиву гідної різноманітності жіночого вбрання,
починаю переконуватися, що коли б
на виході з крамниці мене перевірили медпрацівники,
як після дорожньої пригоди перевіряють водія,
на вміст алкоголю в крові,
то в моїй крові замість чоловічих гормонів
виявили б прогестерон.

СУНИЧНИЙ КУЩИК

Сидиш за столом у темній світлиці
перед білим аркушем паперу
з чорним олівцем у руці:

не малюєш човен, щоб колись
вплисти на ньому із цієї кімнати у сине море,

не зображуєш казкового птаха, щоб
виніс тебе із цього домашнього підземелля,

не обводиш чорним контуром сльозу,
що скотилася на папір.

Відійдіте, особи у сірому одязі,
що так пильно стежите за кожним
рухом мого олівця на папері –
ви так щільно обступили мій стіл,
що й зовсім застуєте
тьмяне світло сорокаватної лампочки
у цьому й так затіненому приміщенні,
відійдіте,
дайте змогу домалювати цей сунічний
кущик – подарунок собі самому
на новий рік:
коли вдасться довести мій намір
до завершення, він розквітне
справжнім білим квітом
на білому снігу паперового аркуша –
білим по білому.

* * *

Птах летить із торішньою травинкою
– на гніздо –
у дзьобі.

Високо над полем політ його неквапливий:
хоч ми іще й не бачимо одне одного,
птах уже бачить мене, який іде дорогою до тебе,
й тебе, яка раз-у-раз поглядає на дорогу
– одночасно.

Носить наші слова привітання
– й любові –
ще не промовлені нами
– від тебе до мене,
від мене до тебе –
торішніми травинками на гніздо.

1988

НАМИСТИНА

Голкою пройдеш село,
де люди на вулиці перед хатами у святковому одязі:
жінки у квітчастих хустках,
чоловіки у нових кашкетах,
а біля них діти, які намагаються вдержати
тоненькими руками святковий день,
як паперового змія, –
нанизаєш на нитку дороги цю першу намистину,
підеш далі, поступово забуваючи те село
у клечанні літнього надвечір'я,
гадаючи, що наступна намистина
попереду,
що колись буде у тебе повен разок намиста,
але, якби обернувся хоч раз у кінці села,
то побачив би, як розходяться люди у святковому одязі
по хатах, пропахлих м'ятою, чебрецем та чорнокленом,
щоб більше вже не виходити,
тому й тримаєш на розкритій долоні,
далеко зайшовши від того незнайомого тобі села,
лише одну намистину –
надбання за минулі роки,
яка змінює свій колір
із синього на іще синіший.

1988

ДАЛЕКО

Все випадає у мене з рук
сьогодні:
за сніданком підношу до рота скибку хліба,
а вона випадає з непевної руки на стіл –
пролягає між нами широке пшеничне поле,
дрібку солі просипаю на долівку –
за широким пшеничним полем
постає між нами висока крижана гора,
кухоль води набираю у водянці,
переливаю необережним рухом –
за широким пшеничним полем,
за високою крижаною горою,
розливається між нами глибока річка.

І я вже далеко.

Кличе голос мене вечеряти,
але я вже далеко –
голосу того не чую,
вечеря на столі пропадає:
хліб черствіє, зацвітає, стає землею,
сіть перекристалізовується у собачу сіль,
вода випаровується непомітно,
врешті порожній кухоль
стоїть на столі.

Човен, випроханий тобою в рибалок,
щоб річку глибоку перепливти, повертаючись,
тоне на тому березі,
літак на одне місце, що ти його посилаєш за мною,
перелетіти високу крижану гору, повертаючись,
розбивається ледь відірвавшись від землі,
серп, який ти мені укладаєш у праву руку,
щоб вижати поле, повертаючись,
іржавіє без застосування.

Я – далеко.

1988

ГОЛІННЯ У КОЛІ ДРУЗІВ

В колі найближчих друзів
добре мені голитися цього ранку:
на не ретельно поголене місце
хтось із них мені вкаже,
але ось уже довгий час воджу лезом по щоках,
а до закінчення цієї щоранкової процедури
ще далеко,
бо доторкнуся долонею до поголених щік
і відчуваю неголені місця.

Зауважую: товариш, який допомагав мені
в цьому занятті,
підказуючи, де ще треба голитися,
зайнятий своєю справою –
заглибився у розв'язування шахової задачі,
уміщеної на останній сторінці газети.
Чи щойно розпочав розв'язування,
чи вже дійшов до шахової задачі,
переглянувши всю газету,
а я й не помітив того, коли голився.

Чи не ліпше мені поголитися
перед дзеркалом?

1988

ВДРУГЕ В ПАРИЖІ

Клод Лелюш
веде чоловіка і жінку піщаним берегом моря
за руку,
виводить із кадру,
натомість лишаються сліди на піску,
які поволі злизує хвиля:
гадаєш, що сліди незмивні із целулоїдної
поверхні землі,
гадаєш, що й завтра чоловік і жінка йтимуть
берегом моря, залишаючи сліди на піску,
тому з легким серцем даруєш два квитки
на перегляд фільму друзям,
впевнений у можливості у майбутньому зустрічі
з Клодом Лелюшем –

без перешкод зможеш удруге побувати в Парижі.

За вишитим матір'ю калиновим листком
– як проходячи стежкою, побачиш за калиновим
кущем, у зміненому неквапливим проходженням
краєвиді –
відшукаєш матір
– пташка з червоних ниток пересідає на спинку стільця –
: мамо, дія драми першого дня
– липневого, у сонячних плямах –
була невдалою,
: мамо, дію драми другого – у весняному рясті – дня
треба переграти наново,
: мамо, дія драми й третього дня,
що починався морозним святковим ранком,
не задовольняє великого режисера,
він вимагає ще й ще робити проби –

літак до Парижа летить лише дві години.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

Дитячою рукою тягнеш по землі дитячу сівалку,
вигадану тобою із металевої деталі якоїсь машини,
яка лишає за собою рівненькі борозни в ґрунті –
сієш пшеницю, сівбу не закінчуєш, йдеш до хати,
сподіваючись завтра продовжити дитячу сівбу,
але до сівалки більше ніколи вже не повертаєшся,
забуваєш про те, а знову пригадуєш через роки –

коли твій літак до Парижа вже відлетів.

1988

АВТОБУС – Я

Ще вчора я нізачо б не погодився на твій від'їзд,
ти ж знаєш, як боляче мені було б дивитися
на автобус, що від'їжджає,
автобус, заклений поглядом моїх очей.

Мала розрада знати, що ти від'їжджаєш не назавжди.

А сьогодні
я з радістю кладу праву долоню автобусом на дорогу,
долоня вивищується на чотирьох колесах,
двері розчиняються,
ти заходиш в автобус,
купуєш квиток,
усідаєшся біля вікна –
і несе тебе моя долоня до зупинки,
де тобі сходити, звідки тобі ближче додому.

Як надумається тобі повернутися,
виходь на ту ж зупинку,
там тебе чекатиме автобус
із обох моїх рук.

1988

ПЕРЕХВОРИТИ САМОМУ

У рослин розпитую про своє здоров'я:

може в мене щось негаразд із днем?
– у деревія питаю,
може в мене щось негаразд із ніччю?
– у горицвіта питаю,
може в мене щось негаразд із літом?
– в суниць питаю,
може в мене щось негаразд із зимою?
– в липи питаю,
може в мене щось негаразд із стежкою додому?
– у чорнобривців питаю,
може в мене щось негаразд із хатніми дверима?
– в дивосила питаю,
може в мене щось негаразд із годинником?
– в калини питаю.

Калинове захворювання
калиновою стежкою
завело б мене, калинового,
до калинової будівлі,
де калинові друзі
ходять, тримаючись за калинове гілля,
і підводять голови на птаха
у калиновій височині
одночасно.

А так я хворію на невизначену діагнозом хворобу
сам, самісінький,
ніхто мені не подасть
– виготовлену кимсь із хворих іще до мене –
порожнисту стеблину трави для пиття,
що через неї тільки й можливо напиться води
з криниці, яка відкривається хворому, як квітка
комашиному хоботкові, що ним п'є комаха
медяну росу.

СЛОВО З КОЛИСКОВОЇ

Мати дитину,
розсіяну по стежках, на городі, в садку,
таку, що вже й квітне яскравими пелюстками,
увечері по мачині збирає.

Телесикового човника,
яким дитина плаває весь день,
прикликає до бережка,
обертає на трісочку.

Річку, де з самого ранку
дитина Телесиком ловила рибу,
перепливає в крапельку води.

Мачину дитини,
трісочку човника,
крапельку води
кладає на долоню,
тихенько стискає пальці
і вже спить дитина у материній жмені –
у кубельці затишного слова з колискової:
мачиною сидить
у не більшому за трісочку човнику,
що плаває у крапельці води.

1988

КВІТКА: БРАТКИ

Насправді ми народилися від гвалту,
заподіяного нам у місяці червні:
добре нам було рости
непоіменованою квіткою в лузі,
обіймаючи стебло листками, як руками
(у мене листок правий,
у тебе – лівий),
переплітаючись корінцями, як пальцями
(у мене корінець у сріблі,
у тебе – в діамантах),
торкаючись одне одного пелюстками, як губами
(у мене пелюстками блакитна,
у тебе – золота),
та судила нам доля
впасти на землю квіткою
з перерізаною шиєю
вигостреним людськими руками
сталевим словом,
пролити трав'яну кров із спільної рани,
щоб ми вперше узнали, що то є кров,
а встати із землі і піти землею
братками – братом та сестрою –
з росяним спогадом про літній луг,
де ми були однією квіткою,
зі страхом перед вигостреним сталевим лезом,
від якого нам удруге прийдеться впасти на землю,
обмовленими людським поговором.

Але ким після того встанемо?
Та чи й встанемо?

1988

КАТЕРИНА БЛОКУР: ПІЖМУРКИ КВІТІВ

Квітка ховається за квітку,
грається з глядачем у піжмурки,
не з'являється доти, поки її не назвеш:
"Ти, квітко блакитна, що в'єшся все вгору та вгору,
твориш своїм цвітінням перед очима стіну,
тоді вже й не знаєш, чи то квіти, чи небо –
кручені паничі".

І кручені паничі з'являються з-поза неназваних квітів.

"Ти, квітко блакитніша, що ростеш при дорозі,
подорожніх виглядом своїм звеселяєш,
тих, хто повертається з поля
помахами блакитної хусточки проводиєш –
волошка".

І волошка виходить із-за спин інших квітів.

"Ти, квітко найблакитніша, що стелишся
низенько при землі,
щоб і мертві небо побачили –
барвінок".

І барвінок цвіте з-поза невідомих квітів.

Для тих, хто не знає їхні назви українською,
квіти не існують:

для чужинців, які пильно стежили,
як малярка водила пензлем,
із набраною ультрамариною фарбою, на полотні –
квіти були непомітні:

тільки пензель торкався полотна,
як фарба щезала, усотувалася в полотно,
як молоко крізь цідилок –
біле полотно, та й годі, а перед ним
жінка з наполоханими очима,
водить сухим пензлем по поверхні полотна.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1987-1988)

Малярчине заняття покваліфікували, як непрактичне
і таке, що не має сенсу,
хоч і не вороже для них,
тому залишити її в спокої.

Та варто було малярці назвати квіти їхніми іменами,
як вони стали рівненько за тином,
як пустотливі діти, і зацвіли блакитно.

1988

ДЕ НОЧУЮТЬ МЕТЕЛИКИ

У квітці під блакитним дахом
ночує метелик у блакитній сорочці.

У квітці під жовтим дахом
ночує метелик у жовтій сорочці.

У квітці під білим дахом
ночує метелик у білій сорочці.

1988

ПРОТИ СОНЦЯ

Сяде дід навесні проти сонця
на розстеленому кожусі,
очі закрие: ні світу не бачить,
ні себе самого –
птахи до нього прилітають,
вискубують із кожуха вовну на гніздо,
висотують із сорочки нитки,
а коли доходять до брів і бороди,
хтось із домашніх те помітить,
розбудить діда
словами про весну, про сонце, про птахів,
але словами порожній світ дідові не виповнюється:
ні стежкою ніхто не проїжджає
на коневі з соняшничиння,
ні на дерево ніхто не вилазить,
щоб торкнутися рукою до неба,
ні на подвір'ї ніхто не ганяється
за круглою – півбока червоне, півбока синє –
жабкою м'яча.
“Тепер пташенята у дуплі – мої діти,” –
як радіо, ні до кого конкретно не звертаючись,
промовить тихенько дід,
поринаючи у забуття проти сонця,
очікуючи птахів,
яким допомагає мостити гніздо.

1988

ПІВОНІЇ: АВТОПОРТРЕТ ІЗ КАТЕРИНОЮ БЛОКУР

Протягом усього життя малювала квіти:
півонії невиліковною хворобою
– але не короткотривалим грипом –
прикували малярку до мольберта,
півонії водили її рукою із пензлем –
квіти прощалися з білим світом
перед непроминальною зимою.

Може оті передвоєнні картини
були передчуттям півоніями того часу,
коли вони вмруть –
для загиблих на війні навічно,
для живих на невизначений час?
Ні. Бо ж і після війни квіти знову
дивилися у дзеркало малярчиного погляду,
малювали свої автопортрети:
фотографувалися на пам'ять,
як сільські дівчата
для своїх наречених,
що зійшли з села на чужину.

1988

ВАН-ГОГ: ПЕЙЗАЖ ІЗ ВІКНА

“Що там відбувається?” –
думає чоловік, вдивляючись у пейзаж за вікном,
а за вікном
кольоровий мультфільм
у стилі постімпресіонізму:
в лівому верхньому кутку вікна з’являється хмарка,
пропливає над оливковими деревами,
поливаючи їх дощем,
грім – батько пейзажу – голосно розмовляє.
Хмарка із зарюмсаної дівчинки перетворюється
на стару бабу – тепер уже і не вміщається
у тісній рамці вікна, але помітно,
що так само плаче, дивлячись на чоловіка у вікні,
як на свого сина.

“Кого вони там шукають?” –
думає чоловік, перебираючи усе,
що неодноразово бачив перед тим із вікна:
грім – батько пейзажу – там,
хмара – мати пейзажу – там,
копиця – донька пейзажу – там.
Але громові надокучило дивитися мультфільм
у вікні, де єдиною дієвою особою
є самотній чоловік,
тому розбиває целулоїдну межу вікна,
заходить до кімнати, когось шукає:
переставляє лавки, заглядає під ліжко
– десь тут мій син сховався –
перекидає стілець (чоловікова люлька
падає на підлогу), наступає на фарбу
(ліва ступня стає карміноюю).
“Скільки кроків від оливкового дерева
до пшеничного поля?” – думає Вінсент
і дитиною, тримаючись за батькову руку,
виходить із кімнати
у тісне родинне коло пейзажу.
Братом прямуючи до своєї сестри копиці.

ПОЗБАВЛЯЮЧИСЬ РЕЧЕЙ

За минулі роки статку не надбав:
ні волів у моєму хліві,
ні овець у моїй кошарі,
ні бджіл у моїх колодах.

Ніби збираюся у далеку дорогу,
починаю знищувати речі, що мене оточують:
палю твої листи,
немов мости,
але не ті,
що мав би через
ріки років,
йдучи до тебе, перейти.

Ві ніколи не будеві разом слухаві
платівку з піснями, які колись
подобалися нама, –
тому її пускаю за водою.
Посипаю дорогу позаду себе
свяченим маком.

червень 1989

ПОДАРУНОК ДЗЕНЬСЬКОМУ ПОЕТОВІ

Задивлений уважними очима
на метелика,
зраділий короткочасній зустрічі з ним,
милюся неповторними візерунками
на крильцях,
аж поки він не відлітає десь.
Переводжу погляд на розквітлий мак,
який через кілька моїх зітхань
оппадає пелюстками на землю
– розбитим глечиком лежить.
Повернути його назад фарбами не наважуюся,
але мрію подарувати цю квітку
(бува в Японії мак не росте)
дзенському поетові.

червень 1989

НОВА КУЗНЯ

На найвищому верху,
що знаходиться на найнижчому низу,
співробітники підбираються
за специфічними ознаками,
у кожного має бути:
залізна рука,
сталевий погляд,
мідна воля,
алюмінієве серце,
чавунна печінка.

Тому й прізвиська мають між собою,
тісно пов'язані з металом та
від особливостей певних пристосувань,
якими володіють якнайдосконаліше:
той, хто безпомилково б'є кувалдою
по кувалду, як по голові, –
бийкувалденко,
той, хто вміло викручує залізо, як руки, –
крутизалізенко,
той, хто вправно хапає кліщами деталі,
як язика, –
хапайкліщенко.

“Це – кузня,
це кузня, де виковується нова людина”.

Чітко вимальовується на закіптюженій стіні
силует того, хто без перепочинку роздуває
ковальські міхи.

червень 1989

РОМАН ЖУК: "САД"

картина розміром 145 x 200
у рамі колючого дроту
писана по тканині з якої
виготовляються зеківські роби
олійними фарбами

сльозами що тихо стікають по щоках дружини
яка ніяк не відведе погляду від зачинених дверей
соплями що їх підшморгують зарюмсані діти
які прокинулися серед ночі
потом що холодними краплинами стікає
між лопаток під сорочкою

сечею переповнених параш у кутку тюремної
камери
екскрементами вичавленими висп'ятками енкаведешника
спермою виверженою у горячковому сні
де було злягання
із найгарнішою у світі дівчиною
своею дружиною

кров'ю вихарканою із хворих легенів
сукровицею з водянок на долонях
від ручок тачки "осо"
слиною якою гояться виразки на тілі

молитвою українською мовою

це – сад
це – наш сад
це ми сучасники викохали отакий сад

червень 1989

ТВОРЕННЯ ВУЛЮ

Дід, безіменний, який передав своє ім'я
далеким нащадкам, вийде за ворота,
вийме із білого вуса заблукану бджолу,
промовить чарівне слово, щоб увесь простір
між обома періями хат
учинився затишним для людей, як вулій,
щоб тим іще не названим простором
до церкви люди ішли та, як бджоли, гули,
щоб медом привітності ділилися між собою
люди, мешканці хат, в усі пори року –
так і буде віднині і довіку.
Бджолами житимемо у цьому світі!

Дівчата від того дня, як заплетуть блакитну стрічку
в косу, творять вулика:
дошки не стружать гемблем –
вигладжують долонями,
вулика не збивають цвяхами –
тісно переплівши пальці, ходять навколо у танку,
вулик міцно стоїть, не розпадається,
кожному парубкові роздають по чарунці,
щоб уливати туди те, що солодше меду.
Правдивим роєм дівочий вулик отут гуде!

І я, той, хто перебрав ім'я мого далекого прадіда,
і я вранці на сході сонця вийду за ворота,
і я неодноразово повторюватиму дідові слова,
але прикличу давніми словами
– на простір між двома періями хат –
лише безлюддя: бджоли злетіли,
та й на тому кутку села,
де для щовечірніх розваг збиралася молодь,
тепер мовчання: вулик розпався.

серпень 1989

ЯВОРОВИЙ ЛИСТ

Піду до ведмедя-деримеда:
"Баре, баре, – скажу, –
ти ходиш лісами-борами,
ти сильніший за всіх,
ти й борті не боїшся видирати –
нагни мені високого явора.

Нахили явора
від мого двора
до того двора:
щоб яворовий лист
укрив подвір'я,
щоб із яворової хати
через яворові двері
вийшла яворова дівчина.

Щоб побачила яворовий лист,
щоб прочитала яворові слова".

1989

* * *

Подаленіє твоє село і стане лісом.
Подаленіє ліс і стане птахом.
Подаленіє птах і стане зорею.

Де нам з тобою тепер зустрічатися?

Чи не в тій хаті,
де в одне віконце світить вечірня зоря,
а в друге віконце світить ранкова зоря,
де просто під вікнами співають райські птахи,
що прилітають до хати із лісу
зеленого влітку,
зеленого й узимку?

Але стежки немає до тієї хати,
скільки б не ходив
здавна знайомим твоїм селом.

1989

ЧАЙКА

козацька чайка
метафорична посестра
чайці небозі що вивела діток
при битій дорозі

морем сліз
випланих за своїми
загиблими у далеких походах
дітьми
несе живих
на непевних крилах
на погибель і забуття

уже оплаканих

жовтень 1989

ІНТЕР'ЄР ІЗ ГОДИННИКОМ

Не пам'ятаю, коли було знято
ікони із біжника
і винесено їх на горище,
а щоб не була порожньою поличка на покуті,
поставлено натомість годинник:
тепер він ходить по колу,
ніби шкелює з нас.

А на горищі той, хто живе на горищі,
ходить у моїх дитячих черевиках:
він щороку першого вересня
іде до першого класу,
вчить літери за моїм букварем 52 року
з чорними малюнками,
які протягом шкільного року
розфарбовує огризками кольорових олівців
з моєї учнівської коробки,
та щоразу першого вересня малюнки
скидають кольорове вбрання літа –
сторінки знову чорніють ріллею.
Святий Миколай із ікони тому, хто живе
на горищі, допомагає рахувати на пальцях,
але мені, як випадає сніг, забуває
подати з горища санчата.

Той, хто живе на горищі, щоночі
творює свій металевий автопортрет:
стрілки годинника розставляє козацькими
нерівними вусами –
спиняє годинник.

1989

ДУМКА У СИНІХ КВІТАХ

Щоночі мій кінь виривається із стайні
і скаче із чужини на батьківщину –
до білої хати, де ти живеш.
Мій кінь підходить до хати тихенько:
ні золотою підковою у ворота не стукне,
ні срібною вуздечкою на подвір'ї не брязне,
ні шовковою гривною під вікном не шелесне.
Стоїть мій кінь під твоїм вікном,
теплом дихає в шибку:
очі його – глибока темрява
із потонулою зіркою в глибині.
“Вийди, кохана, подивися на мого коня:
кінь увесь у літерах – у синіх квітах –
мого листа до тебе –
придуманого, але не написаного,
а коли й написаного, то не відправленого,
а коли й відправленого, то не отриманого.
Не проганяй мого коня, прочитай усього листа –
від першого слова привіту
до останнього слова прощання.
Напій мого коня,
нагодуй мого коня,
приголуб мого коня”.
Та ніхто мого коня водою не напоїть,
ніхто мого коня сіном не нагодує,
ніхто моему коневі гриви не розчеше –
на білій стіні нічні маки синім помальовано.
“Коню, мій коню,
вночі нам дорога до коханої дівчини,
удень нам дорога –
у чисте поле!”

ЗАСВІЧЕНІ СОНЦЕМ

На молодика дав Бог
нам з тобою вперше зустрітись,
ми навіть не знали імен одне одного,
але одночасно
простягли свої руки
у напрямку зеленої невідомості
і так уловили птаха.

Світив на небі перекрій –
знайдений нами птах ховався
у квітах твого вбрання,
ти не підказувала мені, де той птах,
а заводила на оманливі стежки пошуків.

Сходив над нами місяць підповні –
птах чекав нас на місці наших побачень,
огортав обох своїми крилами,
так що ми й щезали одне для одного:
ти подивишся на мене і бачиш птаха,
я подивлюся на тебе і бачу птаха,
ти подивишся в дзеркало і бачиш птаха,
я подивлюся в дзеркало і бачу птаха.

Сяє місяць уповні –
вже наш птах у золотій клітці.
Піднесімо його серед села,
щоб сонце побачило!
“Сонечку, сонечку,
засвіти нас,
щоб ми довіку були незмінними,
як ти!”

1989

КРАСУНЯ З КРИЖАНИМ КУХЛЕМ

Красуне, це ти, коли я поспішаю
за межі сторінки липневого дня,
перепливаю зі слова на слово, ніби по камінні,
підставляєш вологе слово:
нога ковзається,
і я зупиняюся на вологому слові,
ретельно витираю ластиком слова,
що були попереду,
і ті, що після, –
тепер з-під вологого слова витікає струмок
і тече за межі розгорненої сторінки
поміж вербового коріння і запашних трав.

Це ти пунктирною
– із літаючих насінин кульбаби –
стежкою, виведеною голосом у повітрі,
ведеш за руку,
зраділа нашій зустрічі,
ти обрала оригінальний спосіб пересування:
робиш поряд зі мною крок
одночасно обома ногами.

Це ти заводиш крижаними сходами
до крижаного терему, де ти споконвіку живеш,
носиш воду із підземної криниці
на барвистому коромислі райдуги,
аж плечі твої у непривабливих пухирях.

Красуне, як же мені напитися води,
коли навколо все крижане!
Подаєш мені теплою рукою
крижаний кухоль
із крижаною водою:
причаровуєш криничним трунком,
щоб тебе ніколи не забув.

Ти – люба.
Ти – медова губа.
Ти – молодому косареві зваба.

СІЗІФОВИМ ШЛЯХОМ

Свою Батьківщину
– Україну –
відповідно до вірувань наших пращурів
бачимо горою
– Золотою Горою.

Ми відходимо від роду,
йдучи слідом за каменем днів,
що скочується у провалля.

Тяжко котимо камінь
– сізіфовим шляхом –
догори.

1990

ЯК ПОТРАПИТИ ЖИТИ НА ЧУЖИНУ

Батьки народилися у цьому селі:
іще стояла церква,
іще вулиці так і називалися,
як їх було поіменовано при їхньому виникненні,
іще гамазія стояла,
топоніміка навколишніх
пагорбів і струмків іще була жива –
тут була їхня Батьківщина.

Коли я народився:
бані на церкві познімали,
церкву перетворили на клуб,
вулиці попередименовували,
гамазію розвалили,
топоніміка забулася –
чи в тому самому краї я живу,
де й мої батьки жили?

1990

М'ЯКИЙ ЗНАК

безвихідь

річка догори стовпом
дерево впоперек містком
на рівні розведених рук

рішення

чотири дошки
завдовжки
з метр

лютий 1990

СКЛЯНА ЖІНКА

Скляна коса,
скляні перса,
скляна уся –
отака тепер твоя жінка,
самітнику.

Потяглися довгі, одноманітні вечори,
невиразністю схожі між собою:
на тому ж місці у кімнаті,
де й учора,
– ніби ікона на звичному місці на покуті –
з'являється жінка.

Хоч кожного вечора й інша,
щоб хоч трохи втішити різноманітністю,
але для самітника це незначна втіха,
бо ж у кожної, як і в попередньої,
скляна коса,
скляні перса –
скляна уся.

лютий 1990

ПІДСТРЕЛЕНА ПТАШКА

Ношу із собою підстрелену пташку,
не знаю вже й коли
я її ненароком підстрелив,
але тепер не можу ніде її подіти.

Іду дорогою, краплі крові пташиної
падають на землю пшонинками,
значать мій путь.

Серед різних голосів дня
чується голос пташиний,
червоний, але досить виразний.

І ти відкриєш конверт із моїм листом,
витагнеш аркуш, розгорнеш його,
але аркуш виявиться чистим –
усі літери вбере в себе
закривавлена пір'їна підстреленої
пташки,
пір'їнка, що лежатиме
всередині згорнутого аркуша.

лютий 1990

ЛАДО МОЄ

Дівчата на вигоні розставляють руки:
ловлять в оберемки сонячне проміння,
стають, побравшись за руки, у коло:
створять пісенне сонечко.

І скільки б я не дивився цієї весни
на дівочі хороводи на вигоні,
на те, як дівчата, побравшись за руки,
з піснями танок ведуть –
у середині кола бачу тільки тебе:
і Перепілочка – ти,
і Подоляночка – ти,
і Білоданчик – ти!

Увесь весняний золотий день
у середині кола – тільки ти,
ходять дівчата, співаючи, тільки навколо тебе,
наче б гра на тобі увірвалася,
хоч і продовжується аж до першої зірки.

Зустріну тебе на вулиці саму,
навколо тебе побачу весняний гурт дівчат,
вспівуватимуть про тебе, ладо моє.

лютий 1990

ХЛОПЧИК, ЯКИЙ СТОЇТЬ СЕРЕД ЛІТА

Хлопчик стоїть,
зупинений на бігу через літо,
летить повз нього бджола,
хлопчик принохається-принохається й знає:
ця бджола полетіла із медом,
що пахне липовим цвітом –
набрала у квітці липи,
ця бджола полетіла із медом,
що пахне гречаним цвітом –
набрала у квітці гречки,
ця бджола полетіла із медом,
що пахне деревієвим цвітом –
набрала у квітці деревію.

Хлопчик придивиться-придивиться й знає:
ця бджола полетіла із синім медом
від синьої квітки цикорію,
ця бджола полетіла із червоним медом
від червоної квітки маку,
ця бджола полетіла із зеленим медом
від зеленої квітки м'яті.

Хлопчик прислухається-прислухається й знає:
ця бджола полетіла із голосом му-у,
що зав'яз коровою у меду,
ця бджола полетіла із голосом ку-ку,
що зав'яз зозулею у меду,
ця бджола полетіла із голосом ь-ь-ь,
що зав'яз метеликом у меду.

лютий 1990

КАЛИНОВЕ ДЕРЕВЦЕ

Біля криниці хлопець злізе з коня,
напоїти його з дороги,
залишить на потолоченій траві,
на убитій землі
сліди своїх підошов,
а як другого дня поїтимо коня,
помітить, що слід правої ноги
прикритий калиновим листком.

І не осінь надворі, щоб листя з калини опадало,
і бурі напередодні не було, щоб зелене листя обривало, –
це тобі, козаче, чиясь дівчина загадку загадала.

Кінь непоєний над припоєм стоїть,
а ти все перебираєш у думках знайомих тобі дівчат,
та всі однакові, як цвіт калиновий,
спробуй тут здогадатися, чия скуди прибігала,
слід калиновим листком прикривала,
мислі твої у дівочий полон забирала.

Та не журися, козаче,
угадаєш ти твою дівчину поміж усіх дівчат:
понесе тебе калиновий – легенький – листок,
що ти його знайшов на своєму слідові,
до калинового листка, що зеленіє в городчику
найгарнішою у світі дівчини,
поберетесь із дівчиною за руки –
зачервонієте калиновим деревцем.

лютий 1990

ПРОЗА: З УКРАЇНИ – ДОДОМУ

Ой поїхав з України
Козак молоденький
(з народної пісні)

Місце незатишне: площа з величезною баюрою,
відтинок перевантаженої траси, якою з гуркотом
проїжджають самоскиди, трактори,
площа з кіоском “Союздруку”,
із пахощами гарячих пиріжків,
далі їдальня, куди ходять обідати працівники
міліції та звідки двічі на день двоє
неголених чоловіків носять варену капусту
на сніданок і вечерю засудженим на 15 діб.

Місце незатишне під назвою “шахта Україна”,
або простіше – “Україна” (раніше вона називалася
шахтою імені Сталіна) – зупинка транзитних
автобусів, на яких роз’їжджаються з усіляких
робіт у райцентрі люди по своїх домівках
у різні селища району.

Як тільки підходить до зупинки автобус,
як правило, без маршрутних позначок,
люди натовпом кидаються до нього,
потім натовп розділяється на два потоки:
один, який стримить до автобуса,
другий, який повертається на свої попередні місця,
щоб далі очікувати свого автобуса.

Щодня площею зупинки, в один і той же час,
ходить у брудному зимовому одязі чоловік
іще не старий, інвалід з дитинства, мабуть,
неповна розуму, і сьогодні він з’явився, через
дорогу перейшов, несучи у руках дві порожні
картонні коробки, усміхаючись по-дитячому і
нерозумно: радіючи двом коробкам, що їх десь
розшукав чи хтось – милосердний – подарував йому.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1989-1990)

Із натовпу вирушає йому навпроти чоловік
у чистому одязі, інвалід з дитинства перестає
усміхатися, притискає тісніше коробки до грудей,
відступає від чоловіка в чистому одязі,
озирається на нього, аж поки не доходить до калюжі,
там спиняється, чоловік у чистому одязі
теж припиняє переслідування, обминає його,
іде собі далі, усміхаючись від зустрічі й цього дня
із звичним на цій площі інвалідом з дитинства.
Іде собі далі чоловік у чистому одязі,
тепер брат інваліда з дитинства і, мабуть,
особи несповна розуму, іде собі далі –
очікувати автобус, аби доїхати з “України”
додому.

березень 1990

РОЗЧИНЕНІ ВОРИТЕЧКА

Повернеться дівчина додому з вулиці,
зайде у двір тихенько,
ворітечка щільно причинить,
а вранці
– і вітру не було вночі,
і злодії двором не блукали –
ворітечка навстіж розчинені.

Ідуть люди до криниці,
дивляться на ворітечка,
дивуються, посміхаються,
біля криниці відра бряжчать,
голоси жіночі дзвенять,
сміхи від криниці лунають.

Ідуть люди у поле,
дивляться на ворітечка,
дивуються, посміхаються,
колеса на возах риплять,
чоловіки неголосно гомонять,
реготи на возах справляють.

Донька з хати по воду до криниці не виходить,
мати корову до череди не виганяє,
батько в поле – хоч возовиця настала – не їде.

Поглянуть люди на глуху стіну:
ніби ж і білена недавнечки,
а чорніє ніччю на все село,
ніби день настав по всьому селу,
а до тієї стіни ніч приліпилася –
підійдеш до стіни близенько –
і чути, як соловейки співають,
і видно, як місяць і зорі сяють.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1989-1990)

Коханий на вулицю вибіжить,
циган, які крейду по селу возять,
на вулиці перестріне,
у двір заверне:
всю крейду купує – на коня мінняє,
увечері черепок із крейдою та щіткою в руки бере,
а щоб не боязно було іти самому,
двох дідів із ціпкати у руках із собою кличе,
до хати коханої – люди бачили – іде
стіну білити,
коли вже розчинені ворітечка
нікому не зачинити.

березень 1990

У ЗАХИСТКУ БЛИХ СТІН

Жінка з плином часу втратила всі кольори,
розгубила по близьких стежках
та по далеких шляхах
барвистими клаптиками матерії.
Небілені стіни її хатинки
нагадують усім, хто на хату погляне,
про билиночку в полі,
про криницю, з якої ніхто води не бере.

Та одного весняного дня перехожі
подивляться на хату тієї жінки
і не впізнають:
розквітлі вишні при хаті
знову повернули стінам білину,
біліє хата, як і в попередні роки.

І та, хто на пагорбі залягла
у воєнних шанцях
– чи то червоних,
чи то білих –
щойно вчора придивлялася до старечої фігури
– зручної мішені для її влучного пострілу –
сьогодні подивиться на хату:
хата біліє стінами,
аж очі одбирає.
Де тут углядіти,
хоч би й через оптичний приціл,
де, помолоділа на одну весну,
жінка ходить
відзеленілою билиночкою в полі,
криницею, до якої люди завертають по воду.

квітень 1990

КАТЕРИНА БЛОКУР: ЗАВИВАННЯ ВІНКА

З ранньої весни готується вити вінок:
вибере коло хати сонячну місцину,
скопає глибоченько, заскородить рівненько,
яку квітку посіє, яку пересадить,
чистенько прополе, дбайливо виполиває –
принесе мольберта,
поставить біля білої квітки
і перемалює її на полотно,
буде перша квітка на віночок.
А згодом, дивись, уже розквітли
і рожеві, і блакитні, і червоні –
тільки встигай малювати.

Від весни і до пізньої осені,
поки остання квітка не відцвіте у городчику,
перемальовує квіти на вінок дівочий,
літо влітає квітами у вінок,
летіння літа зупиняє пензликом.

Але літо минає –
вінок недомальованим лишається,
“хай на друге літо домалюю”.
Квітку до квітки,
день до дня,
місяць до місяця,
рік до року –
в'є дівочий вінок,
малюванням скасувала відцвітання,
щоб було вічне літо.

У вінкові, звитому з квіток усього літа,
дівчиною, яка починає дівування кожної наступної весни,
стоїть із пензликом у руці посеред вічного літа.

квітень 1990

ПІД КОЛЕСОМ

І народиться син у хаті, де на стрісі
лежатиме колесо від воза, яке іще на Новий рік
колядники стягли,
з того часу воно й не знімалося –
так під колесом з воза на стрісі
і житимемо.

Хотіла захистити дитину від реєстрації новонародженого:
брала похололими пальцями достиглу вишню,
називала її ім'ям дитини
і ковтала – хай не відбирають дитини від матері
на самому початку дороги,
та вже прилітали чорногузи,
облюбували колесо на стрісі під гніздо
і найменшеньку всохлу гілочку з дитини
узяли на гніздо.

Прийшов час записувати дитину до чужомовної школи:
подивилася в небо, де пролітали у вирій гуси,
і назвала останнє гусенятко ім'ям свого хлопчика,
як питатимуть, скажу: полетіло в далекі краї –
та знов щось усохло у моєму хлопчикові,
знов узяли чорногузи гілочку на гніздо.

На чистому аркуші паперу писала красивими літерами
синове ім'я, аркуш заклеювала у конверт,
писала на ньому адресу свою, замість адресатової,
укидала листа у поштову скриньку,
щоб повернули мого сина люди у військовому,
але чорногузи вже домощували гніздо
із сухих гілочок мого сина.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1989-1990)

Які ж жорстокі твої розваги новорічні, Боже!
Прощу, зніми колесо від воза зі стріхи нашої хати!
Але де тепер колесо зняти,
уже хтозна-відколи на тому колесі
вимостили собі гніздо чорногузи:
он вони стоять у гнізді,
дзьоби, як стрілки компаса,
за пагорби повертають.

травень 1990

ПЕРЕД ДОРОГОЮ

Сьогодні я справджую віщування,
яке моя мати почула у місті на базарі,
коли захотіла довідатися про мою долю,
бо вже ж таким невизначеним і тривожним
було моє життя.

Материна тривога не поменшала,
але з'явилася визначеність мого майбутнього:
твого сина (тобто мене), тіточко,
чекає далека дорога.

Сьогодні я справджую віщування,
а перед очима подія з недалекого минулого
нашої сім'ї: батько й мати продають нашу корову.
Я не брав участі у тому клопоті,
байдуже дивився, як батько тримав корову
за один ріг, а мати за другий –
допомагали незнайомому чоловікові в'язати налігач,
щоб на ньому вивести корову з нашого двору.
Корова ревіла,
батьки намагалися не дивитися одне на одного,
боялися зустрітися поглядами
і того дня, і наступних днів:
ходили мовчки один повз одного,
нікого не помічаючи.

Та від того дня завжди, коли батько з'являвся
на подвір'ї і я його уже міг бачити,
у руках у нього був коров'ячий ріг,
так само і в материних руках, коли вона
приставляла сапу до тину і оберталася до мене
і я уже міг бачити її очі, був коров'ячий ріг.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1989-1990)

Сьогодні я справджую віщування
(про яке мені мати не сказала ж, звісно) –
вирушаю в далеку дорогу:
мати стоїть з лівого боку з коров'ячим рогом,
батько стоїть з правого боку з коров'ячим рогом,
я стою посередині,
я теж міг би назбирати сліз
не на одну пригорщ,
та я завиваюся у шкуру нашої спроданої корови,
щоб того, коли б я не втримався,
не помітили мої батьки.

червень 1990

ЗНАЧЕННЯ ІДЮМИ

Мова вмирає, коли наступне покоління
втрачає розуміння значення слів,
а надто ідіом. Про це я знав, але чому ж
я здивувався, коли до мене підійшла
дівчинка чотирнадцяти років, у яку я був
безнадійно закоханий і яка здогадувалася про те,
і запитала: “Що означає вислів: шила в мішку
не сховаєш?”

Я знав значення цієї ідіоми,
я хотів відмовитися пояснювати їй, пославшись
на те, що я не лінгвіст,
або порадити їй звернутися
до тлумачного словника, та де вона його розшукає!

Спершу я думаю, що вона просто не знає значення
рідко вживаних тепер слів,
що входять до складу ідіоми,
тому починаю пояснювати: мішок пошитий з тканини,
яка є перехрещенням ниток, між ними залишаються
отвори, шило ж складається із округлого,
продовгуватого держальця, яке приємно тримати
у руках і зручно працювати ним,
але яке закінчується такою грубою ніби голкою,
і коли шило покласти у мішок, то та його частина,
якою колють, знайде отвір і висунеться назовні,
і про те, що шило знаходиться у мішку,
кожен може довідатися.

“Я знаю про це, мені недавно робили аборт, –
говорить дівчинка, вживаючи до того часу невідоме
їй слово на означення певної операції, гадаючи,
що іншим, кому не робили цієї операції,
воно не відоме, а, отже, коли не відоме, то вона
пояснює мені далі, – недавно робили операцію,
дуже болючу операцію, анестезія мало допомогла,
я все чула, мене всю покололи,
ніби потовщеними голками”.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1989-1990)

Я пропоную їй з'їздити разом зі мною у те село,
де я чотирнадцятирічним навчався в школі, та, коли
підходимо до автобусної зупинки, там замість
автобуса стоїть вантажівка, у кузові вже повно
людей, сидять на дерев'яних лавах, вільних місць
немає: якраз розпочалася прополка, люди їдуть у поле
до того села, для нас місця немає, нас не беруть.

“Я ж не мати тобі,
станьмо: ти білим олівцем, а я червоним”.
“Коробка для олівців із целофану”.
“Я ж не сестра тобі,
станьмо: ти карасиком, а я пліточкою”.
“У воді нас помітить рибалка і виловить”.
“Ти ж кохаєш мене, я знаю,
станьмо: ти голкою, я ниткою”.
“Вишитий хрещик помітний на полотні”.

липень 1990

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1989-1990)

НАША МОВА

кожне слово
нашої мови
проспіване у Пісні
тож пісненими словами
з побратимами
у товаристві розмовляємо

кожне слово
нашої мови
записане у Літописі
тож хай знають вороги
якими словами
на самоті мовчимо

серпень 1990

КАТАННЯ НА ЛИЖАХ

Сімсот волосинок
у хлопчиковому чубчиківі,
пригладжені батьковою рукою –

синові лижі на снігу.

Шістсот шерстинок
на телятковому боці,
прилизані коров'ячим язиком –

сліди лиж на снігу.

листопад 1990

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1989-1990)

***

Зграйка птахів, що летять,
у мить складання крил
перед наступним помахом
– у паузі польоту –
здаються рибинками.

Табунець наполоханих рибинок
схожий на птахів.

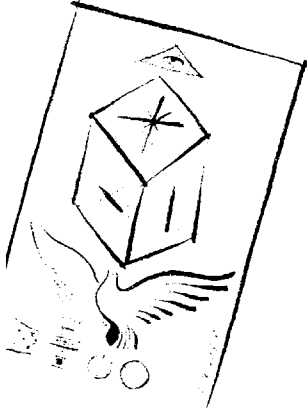
1990

ПРОЕКТ ПАМ'ЯТНИКА КОРОВІ

У світі існує багато пам'ятників тваринам,
які в той чи інший спосіб прислужилися людству –
я ж пропоную побудувати пам'ятник корові.

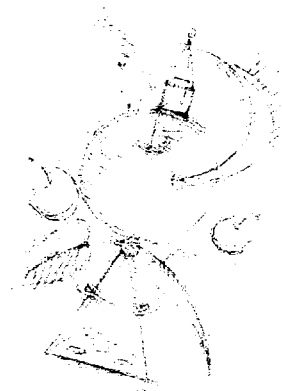

У нашій країні безліч пам'ятників
славетним вершникам – від білих царів до червоних
начдивів – які возсідають на конях,
але ж не посадиш генерала, чи першого секретаря,
чи навіть секретаря обкому або райкому на корову,
тому пропоную побудувати пам'ятник просто корові,
без славетних вершників.

У столиці нашої імперії є визначні творіння
людських рук, серед яких і цар-дзвін, і цар-гармата,
мій же пам'ятник корові хай буде відноситися до цього ж
роду і буде пам'ятником цар-корові, бо:

- 1) хто врятував населення цієї країни від голодної
смерті? Ні єдино правильні закони, ні найрозумніші
постанови, ні історичні рішення, ні детальні інструкції –
тільки корова;
- 2) хто вдягав селянську половину населення цієї країни
у кирзові чоботи, у кухвайки,
у нові черевички-обнови дітям до школи –
тільки корова;
- 3) хто був тяглом у плузі і бороні, коли в країні
не вистачало сільськогосподарської техніки –
тільки корова.

Тільки цар-корова!

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1991-1994)

Вибір оригіналу для макета пам'ятника:
заглибитися в країну на 30 кілометрів від залізниці
і подивитися в очі людям –
у кожному погляді можна побачити найточніший
оригінал шуканої корови.

Вибір матеріалу для виготовлення пам'ятника:
вилити пам'ятник із бронзи, яку натопити із усіх
медалей, вручених за всю історію країни
за трудові досягнення і звершення.

Вибір місця для розміщення пам'ятника:
побудувати пам'ятник і встановити його
посеред московської Красної Площі –
хвостом до порожнього ГУМу,
головою до повної на чисельні свята трибуни мавзолею,
і хай демонстранти і вся військова потуга,
прямуючи площею повз трибуну,
шанобливо обминають цей пам'ятник цар-корові –
рятівниці значної частини людства.

січень 1991

ГЕОГРАФІЯ

Від донецьких степів
я приходжу до Дніпра,
щоб повернутися додому
із краплиною води у долонях
і до смерті
носити при собі у ладанці.

Але річки донецького краю
з якогось часу впадають у Дніпро
вище Києва:
і Дінець, і Лугань, і Міус,
і Біла Лугань, і Лозова, і Вільхова –
якраз навпроти Вишгорода.

Течуть у Дніпро
і забруднюють його
стічними водами підприємств-заброд,
поміями від вимитих закривавлених по лікті рук
нерозкаяних ветеранів-катів,
плювками перевертнів-малоросів.

Занечищують чисту воду,
щоб ніхто не розказав:
як за горою
сонечко сідає,
як у Дніпра веселочка
воду позичає.

січень 1991

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1991-1994)

* * *

птаха пригадаєш:
біла площина снігу
на снігу сліди двох розпростертих крил
ніколи вже не здогадаєшся
який саме птах тут бився крильми
намарне намагаючись злетіти

але й тепер достеменно знаєш
якого кольору був той птах

в того птаха
одне крило було біле
друге ж крило було кольорове

січень 1991

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1991-1994)

* * *

В топографії моїх снів
аж до сьогодні не було копальні
– через це не вистачало виміру глибини –
а вона ж не мале місце
займає в моєму життєвому досвіді.

Сьогодні ж приснилася копальня,
але вглиб
на цей раз
– чуєте, діти! –
я не міг опуститися,
бо в мене не виявилось
шахтарського жетона.

травень 1991

ІДЕНТИФІКАЦІЇ

лівою рукою поворухнув –
функціонує: живий

правою рукою поворухнув –
функціонує: цілий

зміряв температуру –
36,6: здоровий

розкрив паспорт –
прізвище моє: я

поглянув на годинник –
сьома година: ранок

поглянув на термометр –
28 ступнів тепла: літо

поглянув на номер будинку –
число 24: тут я проживаю

підійшов тролейбус –
число 14: їду на роботу

липень 1991

ВИЛИВАННЯ КУЛЬ

кулі виливають сухими

та на цьому технологічний процес
виготовлення
аж до остаточного викінчення речей
що їх потребує поважний замовник
не завершується

тяжко усвідомлювати
але і я
теж маю взяти участь
– і то не малозначним елементом –
у тому процесі

іще кулі
щоб стати правдивою кулею
мають окропитися кров'ю

моєю кров'ю

липень 1991

МИТТЄВА ЗУСТРІЧ

В одному напрямку,
але з різною швидкістю,
рухається дівчина
у квітчастій спідничці
та юнак
на червоному мотоциклі.

Юнак на червоному мотоциклі
бачить дівчину в квітчастій спідничці,
збільшує швидкість – летить –
– пролітає – повз дівчину
в квітчастій спідничці –
зникає за поворотом –
окрилений.

Але якщо він не впишеться
у поворот і розіб'ється на дорозі
той юнак на червоному мотоциклі,
дівчина в квітчастій спідничці
так само неквапливо продовжуватиме йти
і дійде до крамниці, куди її
послала мати по хліб,
і вийде у свій час заміж,
ніколи не згадавши
того юнака на червоному мотоциклі,
що колись миттєво пролетів повз неї
несподіваним повівом вітру,
що торкнувся її оголеної шкіри,
але очі нічого не встигли завважити,
щоб могла коли-небудь
щось окреслене пригадати.

21 вересня 1991

КОЛІР ТИРАНІЇ

Не помилілось, братове,
уважаючи, що тирани
полюбляють лише якусь певну барву.

Тирани з'являються
під усіма кольорами веселки.

Не використаний ніким із тиранів колір
уможливлює іще за життя
перекрашуватися.

Невичерпні варіанти
поєднання кольорів
відкривають тиранам
безкінечну перспективу.

лютий 1992

КОТИК, НАРОДЖЕНИЙ У КВІТНІ ЦЬОГО РОКУ

Не упав з яблуні яблуком,
не викопаний із грядки морквою,
не знайдений у гнізді під квочкою,
не виріс на верболозі пухнатою брунькою –
народився від мами своєї – кішки:

має одну голівку, два вушка, два ока,
один носик, чотири лапки,
один хвостик –

голівка спереду, вушка на голові, очі в лобі,
носик рожевий,
лапки передні і задні, ліві і праві,
на хвостик трішки чорненького –
все як у мами-кішки.

Такий собі котик,
народжений цього року у квітні місяці,
звичайний котик,
оспіваний у колискових
та схожий і досі на самого себе.

квітень 1992

ВИКЛЯТІ З КАМЕНЮ

прокляті на тисячу літ
бути каменем
по закінченні прокляття
виходять з каменю
з кам'яними обличчями
всідаються за кам'яними столами
кам'яними руками
розламують кам'яний хліб
промовляють кам'яні слова
для тих хто не слухає
їхні кам'яні промови
виготовляють із бетону
кам'яні мішки

червень 1992

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1991-1994)

УРЕЧЕВЛЕНЕ МОВЧАННЯ

невимовлене слово перед вимовленим словом
невимовлене слово між двома вимовленими словами
невимовлене слово після вимовленого слова

невимовлене слово всередині мовчання

листопад 1992

РОЗПОДІЛ МАЙНА

без судових виконавців
самотужки
тут відбувається розподіл майна

зелена гумова жабка
руками зацікавлених суб'єктів
розривається навпіл

іграшкова вантажівка
топчеться ногами обопільно

дитяча книжка
зубами батьків
розгризається навпіл

кубики спільно
виносяться у сміттепровід

олов'яні солдатика разом
зсипаються у раковину на кухні

м'яч обома сторонами
втискується руками в унітаз

надмухана дитяча кулька з обох рук
випускається у розчинену квартиру

і довго після цієї події
помітна над містом
зелена
дитяча сльоза

грудень 1992

ГОДИННИК

любимо його за службу
справну і непретензійну
за те що годується лише
напруженою пружиною

тихенько
ритмічно
ходить усю ніч

а вранці
вголос еякулює
і пробуджує нас
свідків

грудень 1992

ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

наші нинішні депутати
наш нинішній президент
наші нинішні поети

це люди-купони

ще депутати озираються
не на народ а на світле майбутнє
ще президент озирається
не на Україну а на Москву
ще поети озираються не на себе а на владоможців

але під паперовими посвідченнями
завіреними чорнильними печатками
минулого
уже проступає світло
чистого золота
власної валюти

незалежні депутати
незалежний президент
незалежні поети

1992

НЕПЕРСПЕКТИВНЕ СЕЛО

У будь-який час дня
підеш до криниці
і набереш непечатої води.

Уночі аж лопотить над селом –
відьми на мітлах і кочергах літають.

Народиться дитина –
усім селом збираються розгадувати
що воно таке:
може, це клубок пряжі?
може, це яблуко?
може, це жабенятко?

Певна молодичка, на усе село повія,
покинувши чоловіка, виїхала із села –
тепер для чоловіків:
і для тих, хто користувався її послугами,
і для тих, хто розраховував колись
покористуватися її послугами, –
село стало зовсім безперспективним.

січень 1993

ПЕРЕДБАЧЕННЯ

Подумки озираєш,
невдоволений нинішнім станом,
увесь світ
у пошуках місця,
де тобі було б добре:
мрієш поставити хату там,
насадити вишневий садок,
загородити ставок
і дивитися на гарні краєвиди
в усі чотири віконця нової хати.

Але такого місця
ніяк не вдається знайти.
Тому передбачаєш,
що то буде місце,
де ти зробиш останній подих,
де тебе поховають.

березень 1993

ПОРЯТУНКОМ ПЛАННЯ

Плавай,
плавай, Телесику,
не відгукуйся на тонкий голос своєї матінки –
за ним міститься потенційна загроза смерті,
не відгукуйся на товстий голос Зміюки –
за ним очевидна смерть,
не відгукуйся на тонкий голос своєї матінки,
на який Зміюка перемінила свій товстий голос –
за ним прихована очевидна смерть.

Плавай,
плавай, Телесику,
не приставай до бережка:
пливи, пливи, човнику, далі!

червень 1993

ДВОЄ

Дитячий автомобілик, загальмований від народження,
бо породжений батьками-алкоголіками непробудними,
губами зображує звук вихлопної труби,
горлом зображує натискання на акселератор,
мчить у невідомому напрямку, як сперматозоїд,
у руках тримає кермо із повітря липневого дня,
пильнує дорогу порожніми очницями для карих очей,
крізь які пролітають два білих метелика,
що білою крейдою пишуть на стіні будинку: "I love you".

По той бік голови дитячого автомобілика помітний
безногий кактус, що покурює на підвіконні
та дивиться у сто очей на вуличний рух,
аж раптом помічає дитячий автомобілик,
загальмований від народження,
голосно підказує йому правила дорожнього руху:
"Я водієм об'їздив півсвіту –
я знаю правила дорожнього руху!"

Дитячий автомобілик повертає голову на голос
кактуса, що покурює на підвіконні,
але швидкості і напрямку руху не змінює,
та в ту мить крізь порожні очниці для карих очей
дитячого автомобілика для кактуса стали помітні
деякі літери метеликового напису білою крейдою
на протилежній стіні будинку,
та кактус не встигає прочитати того напису,
та й в школі – коли то було! – вивчав німецьку.

липень 1993

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1991-1994)

* * *

Ніхто,
ніхто не знає,
де ми тепер:

хтось думає,
що я копаю криниченьку в садку,
а ти води набирати йдеш,

хтось думає,
що я рву квітки барвінку,
а ти віночок в'єш,

хтось думає,
що я тобі загадую загадки,
а ти їх відгадуєш.

А ми тут,
ми тут з тобою,
близенько,
як вода у криниці,
як квітка барвінку у віночку,
як відгадка у загадці.

грудень 1993

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1991-1994)

ПАТРІОТИ УКРАЇНИ

В столиці сусідньої держави
кавеенщики:
від зрусіфікованого, зкомунізованого
Луганського педагогічного
інституту ім. Т. Г. Шевченка,
до зукраїнізованого, здекомунізованого
Львівського військового училища –
беруть на кпини
нашого
усенародно обраного
президента.

І Бог їх за те не карає!
І чорт їх не бере!

грудень 1993

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1991-1994)

* * *

для чого ми згадуємо
наші поразки
якщо не прагнемо
реваншу?
для чого ми розшукуємо
могили
наших героїв
якщо тамуємо в собі
почуття помсти?

травень 1994

ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ

Вночі на дев'яте травня
запізнілий залізничник
загубить на площі форменого кашкета –

вранці до місця розшуканого кашкета
ветерани
покладають букети живих квітів.

Вдень, дев'ятого травня,
військовому не вільно зупинитися,
щоб прикурити цигарку, й на хвилину –
тільки спинився, як до його підніжжя
ветерани
вже й поклали надгробного вінка
із штучних квітів.

травень 1994

СЛАВА КПРС
ТА ЇЇ БОЙОВАМУ ЗАГОНОВІ КПУ!

Голубчики українські поети!
Ваші численні книжки видали комуністи,
вам премії призначалися комуністами,
вам дали можливість здобути вищу освіту комуністи,
вас захистили від тяжкої
фізичної і розумової праці комуністи,
вас огородили від матюків
і принижень бригадирів комуністи,
вам квартири нарівні з трудівниками
надали комуністи,
вам дачі у зелених передмістях
надали комуністи,
ви відпочивали по санаторіях і курортах
завдяки комуністам,
вас підготовували калорійними харчами
комуністи,
вас лікували дефіцитними ліками
комуністи,
вас посиляли поза кордони
Радянського Союзу комуністи,
ваші дугі авторитети роздмухали комуністи.

Коли я вас інколи випадково зустрічаю, то бачу,
як всією своєю поставою ви й досі вимовляєте
слова глибокої подяки рідній
комуністичній партії Радянського Союзу
та її бойовому загоні –
комуністичній партії України.

травень 1994

ЕМБРІОНИ ЯНГОЛЬСЬКИХ КРИЛ

Людські вуха –
не вуха.
У дітей вухо помилково вважається
індикатором чистоти.

Я ж знав одного будівельника,
який за вухами носив рулони рубероїду,
бо він не знав нічого про свої вуха.

Людські вуха –
ембріони янгольських крил,
недаремно музику Кореллі
ми сприймаємо лише завдяки слухові.

Режисере Фелліні,
смішні твої янголи
із паперовими крилами за спиною!

серпень 1994

ЗАДЛЯ ЗЛАГОДИ

Вже всі можливі підпільники виявилися,
вже всі противники попереднього режиму
розповіли про своє протистояння,
вже всі поети оприлюднили
приховані у шухлядах думки,
вже всі невірні дружини публічно розповіли
про свої тодішні подружні зради.

Колишні судді
і колишні підсудні
тепер сидять на одній лаві
– на лаві підсудних?
– на лаві закоханих?
ні, на лаві у найвищому будинку.

Тихенько, щоб не звернув уваги контролер,
одночасно витягають
– один лівою рукою, а другий правою –
свої фалоси і міряють їх ретельно.

Задоволені, що фалоси виявилися тотожними,
ховають їх, потріскуючи блискавицями ширіньок...
“У велосипедиста фалос довший”, – каже один,
другий повторює, як луна:
“У велосипедиста фалос довший”.

серпень 1994

НА ПОКУТІ

дивишся на покуть
на ікону святого Миколая
там
на диску електролічильника
1518/8 кіловат-годин

вираховуєш про себе
ворушачи губами
як при вимовленні
неголосної молитви
скільки доведеться платити
за використану електроенергію
за минулий місяць

але зазирнути в закриту книжку
в руках святого Миколая
ніяк не вдається

серпень 1994

ПІЖМУРКИ З ДОЩЕМ

Сховався від дощу
під одиноке дерево при дорозі –
дощ мене не знайшов.

Сховався від дощу
у жайворонкове гніздо під крило птаха –
дощ мене не знайшов.

Сховався від дощу
під шапівку печериці –
дощ мене не знайшов.

Дощ мене не знайшов,
відвернувся спиною до мене,
йдучи за сусідні пагорби,
та коли я, упевнений,
що вже стою позаду дощу,
дощ раптом повернувся
до мене обличчям
і усього мене знайшов.

жовтень 1994

ПТАХ НАШОЇ ВОЛІ

Птах нашої волі –
ворон:
вигворений вигукуваннями
– на найголовнішому майдані –
наших “ні”.
Кого голосними, кого тихенькими:
“ніхто”,
кого щирими, кого брехливими:
“ні від кого”,
кого радісними, кого смутними:
“ніколи”.
Ворон,
нами посланий давнім шляхом
Мазепи із України
по кості
нашого славного гетьмана.
Ворон
летить над Україною –
над двома мільйонами монструозних пташок
посткомуністичної дійсності:
пташки з червоними крильцями
партбілетів
і серцями їхніх власників,
що навічно зрослися із партбілетами,
байдуже, чи тих, хто поклав партбілет,
чи тих, хто закопав партбілет,
чи тих, хто у потаємному місці,
як цінні папери, зберігає партбілет.
Байдуже,
тепер в усіх у них імпорتنі костюми
порожні –
під ними немає сердець!
Носили ж партбілети біля самого серця?
Носили!

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1991-1994)

Казали ж перед останнім боєм
уважати себе за тих, хто носить
партбілети?

Казали!

Писали ж за велінням серця, яке
належало партбілетові?

Писали!

А Бог – бачили!

жовтень 1994

ПРО ЩО ТИ ЧИТАЄШ

Про що ти читаєш:
складаєш чорні графічні позначки на папері
у тихі – не вимовлені вголос – слова?

Ти здогадуєшся про мою цікавість,
а тому усім тілом нахилиєшся у той бік,
де знаходиться ліва сторінка,
яку я хотів побачити:
переді мною твоє русяве волосся,
вушка, плечі, оголені руки,
комірець, з одного боку нерозправлений.
Ти так довго не міняєш постави,
щоб я якнайдовше видивлявся на тебе,
начеб уважно вичитував усю ліву сторінку
– від гори донизу,
потім, відчуваючи, що я хочу
подивитися на праву сторінку,
перехилиєшся вправо:

перегортаєш сторінку
цієї недитячої уже книжки.

жовтень 1994

ФОТОГРАФУВАННЯ ДІВЧИНИ

зустріну на вулиці дівчину
що її довго розшукую
і попрошу
сфотографуватися моїм апаратом

довго наводитиму об'єктив
довго визначатиму експозицію
довго вишукуватиму ракурс

подякую дівчині за згоду
попрошу вибачення за затримку
вона розчиниться в натовпі
і не знатиме
що в моєму фотоапараті
не було фотоплівки

жовтень 1994

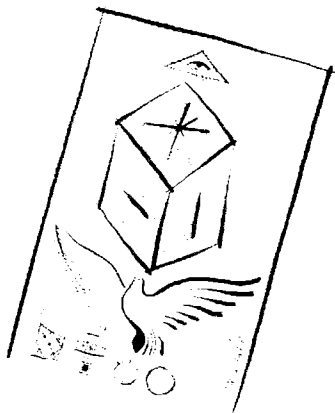

ВИПРАВДОВУВАННЯ

Та я тебе знаю.
Я оце йду від твого батька.
Зараз я вам борщу насиплю.
А я проходив через такі села.
Я вже казав.
А я вам кажу, в горі люди.
А я й уявляти не хочу.
То що ж я, брешу?
А я вже вирушаю.
Дав би я йому й сала кусень.
Так я ото й кажу.
Дивуюсь я на вас.
Це я зможу.
Якби не ти, я б декому показав.
Я, Маріє, теж воював.
Не хочу я, дядьку, вмішуватися в це діло.
Я вам про Хому, а ви мені про Ярему.
Я, мати твоя.
Я вже рішилась.
Я пішов.

травень 1994

АГРЕСІЯ

А тобі не однаково?
Що значить не можемо?!
А артилеристам – здихай під вогнем танків?
Де це? Далеко?
Ви – Мина?
Живий? А як же Катерина?
Ви таке, як знали Катерину?
Живий?
Що тобі, Мино?!
Не впізнаєте, Катерино?
Мабуть, хтось із війни?
Чи не з санітарів хтось?
Згадали?
Вискочив?
А у вас велика сім'я?
Хто тут?
Хто тут?
Є тут хто?
Зброя є?
Хто такий?
Документи?
А пістолет звідки?
А поїсти чого-небудь не знайдеться?
Солдат?
Можна, я візьму?
Що за солдат?
Що ж мені робити, товарищу полковник?
Куди ти телесуєшся?
Чого ти чіпляєшся до чоловіка?
Як же йде? що ж я, здаватись іду?
А як хтось шепне в хуторі, що бачив нас?
А ти чого, роззява, гав ловиш?
Може, ще прорвемося?
Куди? З меншого мішка в більший?
Що я, побіжу їм показувати, де ти форму сховав?

Болото?
І глибокі?
Руки?
А чого ж ти сам не куриш?
А в сумці що в тебе?
А ти думав що?
Може, цигарки?
Ти їх добре знаєш?
Як там?
Давай, чого ти там мнешся?
Чого ти так думаєш?
Кого ти шукаєш?
Ти бачиш, яка молодиця стоїть?
Ти не тутешній?
А що?
У зеленій хустці?
Може, родич?
Закурити в тебе немає случаєм?
Як тебе звати?
Пойняв?!
Що, чорнява, знайшла когось?
Чого ж ти стоїш?
Хто це – Дейнега?
І ти взяла мене?
А що ж було робити?
Що ж це за жінка?
Чого ти?
Скільки ж того хліба на такого мужика, як ти?
Це той, у шоломі?
Чого ж ти не лягаєш, Галю?
У тебе є бритва?
А де твій чоловік?
Чого ж так слабо?
Може, зостанешся, Йосипе?
Як же звали покійницю?
А ви знали її?
Звідки ви мене знаєте?

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1994)

Так вона, значить, і тебе визволила?
Син – тракторист?
А то хто ж?
А я ще воював, бачиш?
Діти в тебе є, Йосипе?
Наталка – то твоя жінка?
Мирно живете?

травень 1994

ЗВИНУВАЧЕННЯ

Та ти розумієш, що це значить?
Ти хочеш додому?!
Що ти надумав?
Ти що, в допру хочеш?
Звідки ти ідеш?
А ти ж як? Тебе ж ніколи не брали до війська.
Ти диви, неженка який!
Ти ж не забудь сидора втягти з того Аністрата.
Та ти підріс, і дома не впізнають.
Ти б дала вмитись, а тоді вже й плакала.
Звідки ти взявся?
Ти не отримала мого листа?
Так ти он як!
А чого ж ти до дівчини пристаєш?
Куди ж ти б'єш ломиком?!
Чого ти?
То чий же ти будеш?
Де ж ти воюєш, коли не секрет?
А це ж ти у відпустку, чи як?
А ти вже куриш?
І ким же ти хочеш бути?
Ти вже залив очі, то хоч хлопця не силуй.
Ти теж припав батькові до норова.
Як ти знаєш?
Ти про що?
Ти ж там будь обачний.
Ти не дуже хвіри, одягайся тепліше.
Чого ж ти б'єшся, чоловіче добрий?
Куди ж ти мене зсадиш?
Гаврило ти та й більше нічого.
Ти вже приїхав.
Чого ти стоїш?
Ти тут і до зими ні греця не вистоїш.
Звідки ти будеш?
Куди ж ідеш?

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1994)

Чого ж це ти хліб із хлібом їси?
Дурень ти, Государев.
Ти бачив її мужика на фотографії?
І ти чув?
А ти не бійся.
Так навіщо ж тобі той вокзал?
Ти б хоч карточку її показав.
То, значить, ти їм попався, а не вони тобі.

травень 1994

ЕРОТИКА I

під винахідливою рукою
схилив свою голову
солодкі мурахи повзли по спині
він зблиснув у нього в руці, хлопцям аж слина покотилась
всі б у класі слину ковтали
тримав у руках прозору з молочно-рожевими хвилястими розводами
ще й досі відчував холодне гладеньке тіло трубочки своїми долонями й пучками
вибухають вони, вдарившись головкою
головкою
в першу чергу головку
устромити б головкою в щось намертво
а в що ти її встроиш?
по нозі себе не рубони
прибрав його до рук
дрібні зуби
хотілося пити
лежав, загубивши лік часові
голос її то слабнув, то дужчав зовсім близько
і йому хотілося усього цього, і хотілося пити, пити
стало жалко цього дива, що так миналось швидко
давай уже руки
ледве встигав ногами вpirатись у стінки
лежав на поду вмитий
зникла її широка спина
і крутилося на краєчку язика

травень 1994

ГОЙДАЛКА ІЗ ДОШКИ

ішли обложні дощі й темніло рано
завішували вікна ряднами й тоді світили лампу
селом повзли чутки і кожен гавкіт собаки насторожував
селом повзли чутки і кожен стукіт насторожував
кожен гавкіт собаки насторожував і в уяві малювалося щось страшне
кожен гавкіт собаки насторожував і в уяві малювалося щось невідоме
кожен стукіт насторожував і в уяві малювалося щось страшне
кожен стукіт насторожував і в уяві малювалося щось невідоме
прислухався до поривів вітру надворі й мокрого шелесту у вишнику
зрідка ніч зі стогоном зітхала глухими вибухами і
    тоді хата озивалась тонким жебонінням шибок
зрідка ніч зі стогоном зітхала глухими вибухами і
    тоді хата озивалась дзенькотом посуду в миснику
скрикнула мати й кинулася в сіни

травень 1994

АНАФОРА I

починав
пригадувати його а
Павло
підгрибав за ним адже ж Тетяна саме смажила
пироги і обіцяла й
Павла
почастувати
пироги особливі де саме зліплювався
пиріг бо найдужче
підсмажувався ще й у долоні
поплескав усе
пам'ятає біля колодязя
після роботи і як Тетяна
подавала їм
поклала зеленої цибулі ще й
подумав тоді усе
пам'ятає накрутить на руку Тетянині
пишні коси і давно вже
подейкували
про
приїзд
приїзд
повертався додому та й улякнув
проти Тетяниного
подвір'я чоловік голий до
пояса нависало
по боках і він
поплескав у долоні

травень 1994

АНАФОРА II

світ посмаглявів від її смаглявих щік
він нікому не казав про ці великі зміни зі
світом аж заходивсь у пароксизмі щастя
світ зривався з припону і
світ весь день був такий просторий
світ сірів до нього порожніми обр'ямами потім
гортанні звуки шмагонули
світ сповнивши всі його обшири скорботою

травень 1994

ДІАЛОГ

так вони видавили?
знаєш який буває!
а якби почув?
погані справи
каже що він хотів тільки меду
дивись що робиться!
мало було їм!
розідрав би на шмаття
отоді й справді
він же міг повернутися з дороги ще?
прямісінько
цього й боявся
прямо в крамниці?
він як несповна розуму
тут їх і накрили мокрим рядном
вже знайшов
дібрав?
ох ти!
нічого!
а що ж тут дивного?
ти бач?
не може бути
ото дивина!
та я думаю що брешуть
ну!?
невже?
але послухай що ж було далі
ну й що ж далі?
страшно подумати
послухай що було
коли б образ не зірвався
та що ти кажеш?

травень 1994

ДЕТЕКТИВ

надходив вечір – він відкладав – він лишав – він простував
– він перетинав – він заглиблювався – цей рік був для
нього особливим – порубіжним між його минулим і
його майбутнім – він жив в якійсь ніби надреальності
– спитали зненацька – він зрідка наїздив – приїздив
сам – вона ніколи не запрошувала – насолоджувався
своєю самотністю – мрію він довго тримав у цілковитій
таємниці – не звірявся найближчим друзям – пообіцяв
що доможеться свого – чого б то йому не коштувала –
його аж лихоманило – він ступав легко – увагу привертав
метелик – він ішов своїм порубіжжям до ще вищого
рубежу – відкривався новий світ швидкості – він на
мить попадав у їхнє поле зору – в ньому прокочувалися
найчудовіші думки – щовечора приходив він сюди – до
стрімкого шосе – на цей рубіж – з якого мало початися
його незвідане – незнане – він знав – певен був – станеться
все так як він задумав – він стояв у сутіні – у повітрі все
більше чувся хвилюючий дух руху – і дороги

травень 1994

НЕМОЖЛИВІСТЬ ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ

отут я вам зараз постелю, і спить собі на з-
доров'я, люди
добрі.
дорога – озвався жіночий голос.
довго, наче дівчинка, але якось дивно, по-
дорослому.
до того ж він спить, – озвався чоловічий шепіт.
добалась відповідь.
догадався Павло.
добрі люди стають братами й сестрами.
дорослих називалось любов'ю.
дого офіцера в синьому галіфе.
довгастих ліхтарик.
до старшого лейтенанта.
дорога, що безкінечно мчала, то поринаючи у ви-
долинки, то збігаючи на пагорби.
добре ми з тобою заспівали.
долонею. По-
добається?
Дорослі тільки випили й взялися закушувати.
до штабу, там попрощаємось.
до штабу, там уже всі солдати були вишикувані.
дом за нею.
до нас, посиділи б.
до нас посиділи.
до обіда не буде.
довжелезна черга розтанула, і останнім
до кабінету зайшли Павло з матір'ю.
добиратися, так важко.
доброму, не хоче, ще й кричить.
до поїзда було ще
довго.
довкола, поки вони йшли, тяглися розчахнені скелети
будівель без вікон і дверей, з проваленими пере-
криттями між поверхами.
довго ще чувся різнобійний цокіт по брукувці їхніх
твердих кованих чобіт.

травень 1994

ЕРОТИКА II

і так пішло – вулканиться червоно – там народжується і глибшим стає випліскуючи –заслухана німої музики його округлих співучих ліній – для неї зачасної в бажанні розгадати давні якісь загадки – шепоче жагою переповнений гріхами – і сльозами і екстазом – вся глибінь враз оживши починає дихати пульсувати – послухає оту не кожному доступну музику сфер – тільки став – уже занепокоїлась заворушилась – поглядає на улюблену свою – поблискує при місяці – окутали густим медвянистим духом – в цей опівнічний час – над її тихими вуличками панує тільки червона та спокійна ясність – вночі ще величавіший ніж удень – і ніколи не набридає на нього дивитись – один із тих велетів тисячолітніх – стоять з щілинами – то десь черкаються – то в розлогих опуклостях відтворюють образи – вкарбувавши в собі пристрасті – виринувши з глибин наблизяться – їх здивує – тайни пропорцій – ідеального суголосся – ніким не розгадані формули вічної краси – так буде – медом пахне сьогодні – вуличка шпорищем затяглась – посередині пухкий килим – по ньому легко – тут епіцентр життя – тут чутише ніж будь-де промовляє до тебе навколишній світ – мудрою нічною тишею – химерою рослинною в'яззю – вночі вражає тебе оце буйне бароко – все змінилось розрослося переплелось – в цьому – в єдності всього гармонія – самий сенс буття – чи не в тому він щоб пити красу цих ночей – жити у мудрій злагоді з природою – знати насолоду і поезію людських взаємин – спочиває натрудившись – міцно спить під наркозом – звисає своїми рясними сріблястими суцвіттями – все повите нічними фантазіями – тиша сон цвіт – щось є чаклунське в таємничості нічного цвітіння – в місячнім мареві – тиші цих світлих ночей – все в спочинку – дихають повно легені – щось незрозуміле – знак ідилічної згоди – лавиця чепурненька – зручна – можна увечері посидіти при тихих зорях в парі – цілий вечір товчуться у самих трусах – відпочити не дають – від найменшого дотику уже як порох – зараз вільна – нікому вискакувати – сама

запрошує – відпочинь після трудів праведних – можна
навіть прилягти горілиць – відчувши себе – в блаженстві
супокою – з’явилася заспана кругловида повноплеча
– білою пазухою до місяця світить – дивацтва добре
знайомі – має звичку о такій порі розлягтися – видавати
зіркам свою самодіяльність – тихо сміється – білі яблука
поблискують – плечі біліють купаються в молоці
– пахне від неї молочно – розкохалась – не перший рік
– мов королева торкає пальчиками гриву – він покірний
найменшому її порухові пересувається куди треба –
таке там її життя – тут пливе біленька у пахошах – тче
і тче свою нічну поему – що тобі отой говорить – а ти
вслухайся не так вухами як душею – моїй душі є до
кого дослухатися – знову вві сні бачила – дно розлився
– горить горить – він стоїть від цього – прокинулась
спрага – чеканням весь світ повитий – витворила собі
культ – в них злагода та кохання – все викрасовується
як дівчина – щороку біжить у парк – з ревнощів бігає
назирці – вона себе ревнивою на вважає – душевну має
насолоду дивитись – серце золоте любляче – за те й
покохала – не може приховати – такий майстер – віртуоз
своєї справи – дикий скажений – звідси і вміння талант –
тільки до неї підходжу – вже грудьми чую – він перший
чародійник – носишся ти з своїм як з писаною торбою
– так трудно вибрати – щоб розсмішити – пропонує
пошепки – девочок треба – можу влаштувати – навіщо
руки брудними – давай до дівчат – одна за одне вухо
– друга за друге – воно дибки стає – вухо так скрутила
аж розпухло – чи не єдиний з культів – чогось вартий
в наш час сумнівів і невизначеності – культ здорового
античного тіла – на цій грішній землі людині ще
залишається крім усмішки та ласки – оце дає смак життю
– притягує найшляхетніших – останнє пристанище
свободи – глянь яка ніч – дівчата божеволіють у такі ночі
– ми познайомились – наче найшло на нас – все життя
засвітилося – стали гарніші – захмелена – всміхається –
прощально всміхається – своїм гріхам – своїм любощам
– з’явилася нова таємнича особа – красуня – нікому ще
не вдалося познайомитися з нею – струменем межі очі

тобі – бачать її спиною – постать струнку – ноги до мідного
загорілі зарошені – порушниця спокою підводиться
– робить для розминки кілька вільних рухів – класичне
чекання – жінки перевершують чоловіків відвагою почуття
– його красою – коли я бачу жінку в любові мені хочеться
вклонитися їй – вчора вихлюпувалось безоглядно – тісно
лежати – бажання подивитись – дивовижні – його не
бачить – чує – сміється – не видно – невидимий – сміється
– що воно таке – крізь вічко побачив той вируючий вогонь
– раз побачиш і ніколи ніде того не забудеш – коли вийдеш
– перше постає перед тобою – чорний титан – глянеш і
щоразу тенькне тобі щось у душі – нагнувшись натискуєш
– починають хихикати – зуби покажеш – хіба шкода – і ти
досяг мети – стоїш перед нічним незникаючим видовом
– ти з’явивсь – інстинкт є визначальним у житті людини
– перед невідомістю – перед тайною – як досконалитись
– як маєш повестись – відчути себе перед лицем всесвіту
справді вінцем природи – перед тобою шедевр – є ритми
свої – є вільний політ натхнення – любов висока – дівчата
божеволіють в такі ночі від кохання – кохання виникло на
пізній стадії розвитку людства – торгом потім стало – далі
– розвиватиметься по лінії прекрасного – чисте – святе
це почуття завжди зостанеться найвищою піснею життя
і мистецтва – де ж вона – мовчить – щоразу перед ним
почуває якийсь дивний смуток – щось навіть тривожне
– має в собі щось від стихії – щось таке ж велике – німа
музика – музика отих гармонійно піднятих – вона ж
реально існує – ти здатен її чути – хоча інші до неї глухі
– співала райськими голосами – виспівуючи небесне
блаженство – відійшло – розтапуло – дух трепетав

травень 1994

***

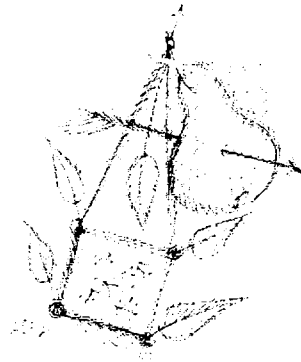
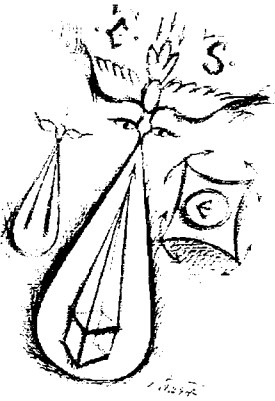
на квітучій галявині збираю для тебе слова
на автобусній зупинці збираю для тебе слова
на людному перехресті збираю для тебе слова
на концерті відомої співачки збираю для тебе слова
на футбольному матчі збираю для тебе слова
на судовому засіданні збираю для тебе слова

відбираю за приємним забарвленням слова
складаю у звинену із паперу торбинку

торбинку зі словами
зібраними мною з усього світу
передаю тобі

чи ти порадієш цим словам

січень 1995

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

* * *

можу уявити
що ти літаєш

кожну ягоду на вишні
червоними від губної помади
устами цілуєш

січень 1995

НЕСПОДІВАНИЙ СЕРЖАНТ

Новоприбулих новобранців
сержант збирає на майдані перед казармою,
відразу висипає кожному відро снігу на голову
(і де він бере його у цю липневу спеку!)
сніг розтає на стрижених мокотириях –
вода стікає брудними патьоками по щоках,
але сержант не дозволяє утиратися
і патьоки мішаються із правдивими сльозами.

Сержант забігає всередину казарми,
щоб зненацька із вікна другого поверху
вигукнути команду: “Шикуйсь!” –
новоприбулі новобранці стають у шеренгу:
на правому фланзі довготелесі та довгов’язі,
на лівому фланзі шпендики та шибздики,
а посередині ті,
хто поперед війська не виривається,
а позаду війська не зоставляється –
посеред війська своїм конем грають,
своїм конем грають, ще й мечем махають.

Сержант ховається за деревом,
щоб вискочивши звідти подати команду:
“Наліво по-глянь!” – новоприбулі новобранці
невміло повертають свої стрижені голови
в один бік, чомусь наліво.

Сержант ховається за пожежним щитом,
щоб з’явитися несподівано з-поза нього
і вигукнути чергову команду: “Струнко!” –
новоприбулі новобранці знов повертають
свої неслухняні голови на попереднє місце
і бачать, як
сержант знову ховається, на цей раз за рогом казарми,
щоб наостанку несподівано з’явитися з-за іншого

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

рогу казарми та виголосити бадьоро
останню команду: "Кроком руш!",
але, коли сержант і справді з'являється
з-за іншого рогу казарми, він бачить,
що на майдані перед казармою нікого немає –
усі до одного новоприбулі новобранці поховалися:
хто в затінок дерева,
хто у власну кишеню,
хто в конверта листа додому.

лютий 1995

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

* * *

Поезіє,
що ти є?

Ти – навіть не кровоспинне,
ти – навіть не обеззаражувальне,
ти – навіть не анестезуюче.

Ти – клаптик бавовни,
що всотує в себе з давнених ран
сукровицю, гній і відмерлу тканину,
щоб відразу після того бути
викиненим у помийницю –
побільшуючи собою
поклади світового смітника.

лютий 1995

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

ТЕПЛІ СЛОВА

Співаймо пісні про кохання,
щоб не вмерло слово "Дунай",

гуляймо весілля своїм дітям,
щоб не вмерло слово "коровай",

розповідаймо казки своїм онукам,
щоб не вмерло слово "Змій" –

наповнюймо
цей холодний всесвіт
теплими словами нашої мови,
які народжуються разом із диханням.

лютий 1995

УГОРКА НА ДВОХ

У мене у правій руці угорка,
ти хочеш її взяти рукою, але я не дозволяю,
бо хочу, щоб ти узяла її губами,
ти нахилиєшся
і береш угорку із правої руки губами.

У мене у лівій руці угорка,
ти хочеш її взяти рукою, але я не дозволяю,
бо хочу, щоб ти узяла її губами,
ти нахилиєшся
і береш угорку із лівої руки губами.

У мене між губами угорка,
я хочу, щоб ти взяла її своїми губами,
ти наближаєш свої губи
і намагаєшся
відібрати угорку,
затиснену між моїми губами.

березень 1995

ОБМОВКА

До сьогоднішнього дня
я називав рябенького песика,
з огляду на подібність
деяких аспектів наших доль,
братиком,
він мовчки із тим погоджувався.
А сьогодні я побачив його,
як він виходив із коридору
– очікуючи, що я налаю його,
побачивши тут, –
куди зайшов перед тим із дощу,
виходив увесь мокрий,
шерсть злиплася, шкіра на ньому тремтіла,
я й на цей раз не втримався, щоб знову
не порівняти його із собою, але
помилково вимовив:
синку!

березень 1995

ЧУЖИНЦІ

зайшли зайди
заїжджі заброди
залітні прибудди

вони зневажають нашу мову
вони зневажають наші пісні
вони зневажають наших прадідів

ми не змусимо їх по-людському говорити
ми не змусимо їх вовчі пісні співати
ми не змусимо їх діда скакати

ми не змусимо їх
поклонитися вороні

березень 1995

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

* * *

Черевики зав'язую замість волók
гадюками:
у гадюк повідрубвані голови –
небезпеки від гадюк немає,
але просовувати їх у дірочки черевиків незручно,
доводиться слинити, а потім
між двома пальцями зсукувати
кінець гадюки – якраз там, де була голова –
щоб ловко просунути в наступну дірочку.

квітень 1995

ДОБУВАННЯ АЛМАЗУ

Ворогів не шукаєш, вони тебе самі розшукають у цьому світі,
друзів розшукуєш усе життя, коли їх не знаходиш,
то спиняєшся на виборі тих осіб,
яким просто у чомусь співчуваєш –
так і живеш із цією диспропорцією:
ворогів завжди більше, ніж тих, кому співчуваєш,
тож коли твій давній ворог підходить до тебе
із проханням допомогти його приятелеві,
бо той потрапив у скрутне становище
("Він займався бронзою..."
"Тримав антикварну крамничку?"
"Щось подібне...")
ти вже не можеш відмовити у проханні
свого давнього ворога, бо йдеться про допомогу тому,
хто потрапив у скрутне становище
і ти йому вже автоматично співчуваєш:
придбати у Польщі і привезти в Україну алмаз,
щоб потім передати його ворогові, а той у свою чергу
тому, хто потрапив у скрутне становище
і кому я вже автоматично співчуваю –
він того алмаза продасть вигідніше
і вийде із скрутного становища,
я погоджуюся, але починаю обмірковувати,
як того алмаза перевезти через кордон:
чи вносити його в митну декларацію – так було б чесно,
чи перевезти таємно, десь його приховавши – тим самим
порушуючи вітчизняне митне законодавство,
і від цієї миті я заволодів таємницею,
про яку я не маю права нікому сказати, бо кожен,
кому я відкрию мою таємницю, стане мені ворогом,
адже алмаз не для нього призначений,
а лише одній людині, тому, хто потрапив
у скрутне становище
і кому я вже автоматично співчуваю.

травень 1995

ПОТРІБНЕ-НЕПОТРІБНЕ

Гриби збираю – гриби мені потрібні,
грибам потрібна галявина, щоб на ній виростати,
але коли гриб – один за одним – трапляється
складений із двох зрослих докупі шапівок,
такому грибові не потрібна галявина,
але мені потрібні й такі гриби, що складаються
із самих двох зрослих докупі шапівок,
гриби отакі збираю, але наступний предмет
хоч і подібний до тих грибів, які я сьогодні збираю,
тобто до грибів, що складаються
із самих двох зрослих докупі шапівок,
але це не гриб – це шкіряна кобура
для вогнепальної зброї,
непевне викинена кимсь, як непотрібна для нього,
я ніколи не підняв би тієї кобури – вона мені
не потрібна, як і те, що в ній має знаходитися:
захищаєш убиваючи, завжди не те, що потрібне,
захищаєшся убиваючи, ніколи не знаючи, чи конче
потрібно було захищати себе аж переступаючи
першу Божу заповідь,
але та кобура була подібною до грибів,
які я сьогодні збираю –
до складених із двох зрослих докупі шапівок:
я не прагну вогнепальної зброї,
але чому я так нетерпляче підхоплюю кобуру,
ніби хочу дізнатися, якої ж марки там зброя
– хоч я в тому й не розбираюся,
воно мені не потрібне –
але у першій кобурі знаходиться іще одна кобура
і коли я її помічаю, я вже точно знаю, що та кобура
ніби спеціально для мене призначалася,
бо вже став здогадуватися, що і в наступній кобурі
не буде вогнепальної зброї, якої мені не потрібно,
і так триватиме аж до останньої кобури,
вкладеної в передостанню –
уже дрібнішу за мурашиний заголовок,

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

у якій міститься щось образливе для мене:
чи непристойна речовина,
чи непривабливий предмет,
чи написане образливе слово, адресоване спеціально мені,
та моя здогадка виявилася мені непотрібною –
уже в другій кобурі, коли я її розкрив, виявилися
якісь папери, подібні до стандартного вмісту гаманця
пересічної міської людини,
ритися у чужих паперах хоч і цікаво,
але мені з того ніякого набутку, воно мені непотрібне,
папери так само мені не потрібні, адже ж не мені
вони призначалися, тепер здогадуюся, що так само
й унікальні на тій галявині гриби,
складені із двох зрослих докупи шапівок,
не мені призначалися, хоч і були мені потрібні.

травень 1995

НЕБЕЗПЕКА

Небезпека походить від на позір слабкої особи,
до того ж, здається, каліки:
ось, бачу, тулуб,
ось, бачу, голова,
але тепер вони розокремлені між собою,
а трохи раніше були одним цілим тілом –
тілом мого знайомого,
тілом того, хто не боявся тієї особи,
яка є втіленням небезпеки для всіх, хто його знає,
а тому, коли та на позір слабка особа,
до того ж, здається, каліка,
загрожувала йому, загрожувала його життю,
загрожувала його цілому тілу,
бо мала при собі інструмент,
яким легко розокремити між собою тулуб і голову,
мій знайомий злегковажив тією небезпечною загрозою,
ба, навіть виклично поклав голову на землю,
перебільшуючи свою упевненість у тому,
що та, на позір слабка людина,
до того ж, здається, каліка,
не в спроможності заподіяти йому якогось лиха,
тим більше розокремити між собою тулуб і голову,
але це сталося:
ось, бачу, тулуб у костюмі мого знайомого,
ось, бачу, голова у капелюсі мого знайомого,
але тепер вони розокремлені між собою –
тулуб лежить непорушно,
але у голови ворухаються вуха:
цебто, все, що ми тут, у його присутності,
говоримо, голова
– тепер це не мій знайомий,
а лише тулуб мого знайомого,
та лише голова мого знайомого –
усе чує, але сказати нічого не скаже,
навіть якби й хотів попередити мене про небезпеку,
яка походить від на позір слабкої особи,

до того ж, здається, каліки.
Але тепер я остаточно вирішую покинути
передостанній клас вечірньої школи,
куди я знову – після стількох років, коли я вчасно
закінчив десятирічку – ходжу, може, з метою поліпшити
свій атестат, що дало б мені певні пільги при вступі
до омріяного вузу,
може з метою пройтися стежками юності, тобто повернутися
назад, щоб звідти розпочати нову життєву дорогу,
але тепер я остаточно вирішую покинути передостанній
клас вечірньої школи, бо небезпека, яка загрожує
і моєму життю, походить від на позір слабкої особи,
до того ж, здається, каліки,
який теж відвідує той же клас вечірньої школи,
він є моїм однокласником –
хоча моє рішення не остаточне, щодо повного розриву
із вечірньою школою, а дещо компромісне:
я вирішую не ходити до школи лише цього року,
аби наступного року піти знову в цей же клас,
але де вже не зустріну, бо він уже не буде моїм
однокласником, на позір слабку особу,
до того ж, здається, каліку.

травень 1995

НЛО

Ніяк не можу примиритися з тим, що я тут
знаходжуся, у районній холодній лікарні,
із не визначеною діагнозом хворобою.

Ніяк не можу примиритися з тим, що я тут,
усе виглядаю у лікарняне вікно у той бік,
де лишилося моє село, але я його не бачу,
бачу тільки південні пагорби навколо села,
усе виглядаю у лікарняне вікно у той бік,
ніби сподіваюся, що звідти прийде хтось, хто
мене забере із цієї холодної районної
лікарні, де я знаходжуся із не визначеною
діагнозом хворобою.

Виявляється потім, що даремно саме в той
бік було спрямоване моє очікування,
бо, коли я уже повернувся із лікарні і йшов
південною околицю села, Перещепиним,
із-за південних пагорбів села
сів на моїй дорозі НЛО:
дві істоти, дуже схожі на людей,
одна – очевидно, якийсь різновид водія,
друга – очевидно, якийсь гатунок пасажира
(схожа на царицю Тамару із фільму
“Дванадцять стільців”),
між ними порубаний на величезні звінки
змій (такий, як ото малюють, ілюструючи казки) –
на місцях розтину виблискують райдужні
переливи, як на поділеній впоперек ставриді.

Моє зацікавлене розглядання дивного створіння,
яке мало б закінчитися важливими словами:
байдуже, чи їхніми, зверненими до мене,
чи моїми, зверненими до них,
переривають дві офіційні особи, два військовики
якогось нового роду військ у нас в Україні,
а тому одягнених у незнайомі для мене строї,
а тих, хто у подібному вбранні, чомусь відразу

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

сприймаєш за окупантів, хоча це й помилка.
Ці двоє військовиків у незнайомих строях
висувають якісь претензії до НЛО
– і як вони їх вистежили,
невже і такий рід військ уже є у нас в Україні! –
я намагаюся їх переконати в чомусь,
від чого вони змінили б своє вороже ставлення,
яке, як складова приналежність до військового строю:
у мене з'явилася здатність умовляти
незнайомих людей, навіть офіційних осіб,
здатність, якою довершено володіє Саченко –
як режисер, успішно умовляє акторок
робити все за чужим сценарієм,
як поет, успішно умовляє бандитів
на вулицях Києва – не робити нічого
за їхнім власним сценарієм.

Та коли я обертаюся у бік НЛО –
він уже зник непомітно,
як на те тільки й здатен НЛО.

травень 1995

КЕНТАВР ТВОГО ІМЕНІ

Тепер у мене є підстави приховувати твоє ім'я –
вимовляючи твоє ім'я перед сторонніми,
я творю із твого імені кентавра:

вимовляю твоє ім'я і посилаю його птахом у ірій,
вимовляю твоє ім'я і ховаю його облігацією за іконою,
вимовляю твоє ім'я і розповідаю анекдот:
був у нас на шахті певний чоловік, так він,
коли призначать його десятником,
на окис металу казав корозія,
а як виженуть його із десятників і він знову
працює звичайним робітником,
тоді на окис металу казав іржа.

травень 1995

ПРИВІТАННЯ

Зрадієш, сидячи в залі перед початком
чергової патріотичної імпрези, коли тебе
із твоїх думок розбудить той, хто підійде
до тебе, щоб привітатися за руку:
напевне він, про кого ти роками думав
і не відокремлював себе навіть подумки
– не те що на вимоги владущих –
від його діяльності
і ґрунтом тієї єдності були спільні
переконання і зацікавлення –
напевне він так само, як і раніше, мене впізнає
і має за свого однодумця, ким я себе і досі
вважаю – коли навіть це стало зовсім безпечно! –
але ні, просто я не помітив, як він проходив
вздовж усього мого ряду і перед тим тис
руки усім, хто сидить зліва від мене
у моєму ряду, а тепер, навіть не подивившись на мене,
кволо потис руку і вже ступнув до мого сусіда справа
у моєму ряду з простягнутою для рукостискання
патріотичною рукою.

травень 1995

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

* * *

Розмірковую, що добре було б,
коли б моєю батьківщиною
був Дніпропетровськ
і я там проживав –
звідти рівно стільки ж їхати до Києва,
як і до того місця, де я живу тепер,
і де я народився,
проте я ніколи не їздив би до цих місць
– хіба що не з метою їхати додому –
але не знаю,
чи варто було б звідти їхати до Києва
– хіба що з метою минути транзитом те місто
у випадковій подорожі до іншої країни.

травень 1995

ПОРЯТУНОК УПОДІБНЕННЯМ

уподібнитись до ока того
хто тебе розшукує поглядом у натовпі
уподібнитись до вуха
яким прислухаються до твоїх розмов
уподібнитись до носа
яким принюхуються до твоїх слідів
уподібнитись до ніг
якими біжать за тобою переслідувачі
уподібнитись до рук
якими тебе хапають наздогнавши

липень 1995

СВІТ БЕЗ ЛУНИ

Здавна у цьому селі
голосно звучали наші імена:
кликала мати сина – Грицю!
Кликала мати сина – Миколко!
Кликала мати сина – Васильку!
І трав'яні грицики,
і трав'яні миколайчики,
і трав'яні васильки
першими чули ім'я сина,
першими чули своє ім'я
і передавали голос матері,
і передавали своє ім'я
– в одне зелене вухо влітає,
а з другого зеленого вуха вилітає –
від рослини до рослини
– а нам здавалося, що це луна, –
і доносили голос матері до сина,
і доносили своє ім'я до сина,
і чув тоді син своє трав'яне ім'я,
що його вимовляла мати,
кличучи сина додому,
і повертався син додому,
де б він у світі не знаходився.

Від недавнього часу у цьому дачному селі
голосно звучать вже чужі імена:
кличе мати сина "Рафік!",
кличе мати сина: "Тофік!",
кличе мати сина "Сурік!",
та навколишній світ ніби оглух і понімів:
рослини стали існувати окремо,
люди стали існувати окремо –
чужинцями стали одне для одного:

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

жодна наша рослина не чує чужого імені,
жодна наша рослина не передає чужого імені
від рослини до рослини
і нікому доносити голос матері до сина,
не чує син свого імені,
що його вимовляє мати,
кличучи сина додому,
тому їхні сини й блукають світами.

на Маковія 1995

П'ЯТДЕСЯТИЛІТНІЙ ВОДЯНИК

В б'єрезі купаються дівчатка:
на одному місці не встоять, грають у воді – сміються,
лунко плещуть долоньями по воді – сміються,
бризкають одне на одного – сміються,
і на мене не звертають уваги,
ніби то не я сиджу на моріжку
– рибалка о двох очах –
а п'ятдесятилітній водяник у куширі
із довгою білою бородою.

Ніби то не я, а водяник
лоскоче дівчаткам ступки камінчиками на дні,
ворушачи їх –
дівчатка від того на одному місці не встоять,
грають у воді
і весело сміються.

Ніби то не я, а водяник
просовує хвоста між ноги дівчаткам –
дівчатка плещуть лунко долоньями по воді
і весело сміються.

Ніби то не я, а водяник
пускає маленьких рибинок під пахву дівчаткам –
дівчатка з вереском обертаються,
бризкають одне на одного водою
і весело сміються.

на Ллі 1995 р.

ТОЙ ЧОЛОВІК

Той чоловік –
яке я маю до нього відношення?
які між нами взаємини?
що нас об'єднує?
Той чоловік –
віку невизначено старшого,
але чому він у мене викликає відразу –
чи не своїм парадоксальним обличчям:
коли той чоловік з якоїсь причини
маліє до дитинячого віку –
на його обличчі з'являються старечі зморшки,
коли ж той чоловік дорослішає
до віку невизначено старшого –
на його обличчі розгладжуються старечі зморшки,
але лишаються помітними, як на недобре
випрасуваному простирадлі.
Той чоловік –
віку невизначено старшого,
який у мене викликає відразу,
хоча свідки й хочуть мене переконати в протилежному:
перед моїми очима демонструють невідому жінку,
яка роблено ніжно цілує цю істоту в губи,
та в мене він викликає відразу,
напевне своїми розгладженими старечими зморшками
на дитинячому обличчі,
всідається мені на руки –
отже маю я до нього якесь відношення,
отже існують між нами якісь тісніші взаємини,
отже існує щось, що нас об'єднує.
Той чоловік – віку невизначено старшого,
в якому розумінні інвалід, –
який потребує опікування –

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

він є напівнерозумний:
він нічого не може сказати розумного,
але цілком нормально розуміє
все сказане йому мною:
коли я кажу свідкам, що той чоловік
має п'ятизарядного водяного пістолета
– ніби той чоловік і досі в дитинячому віці! –
той чоловік відразу ж сплигує проворно з моїх колін,
розшукує того п'ятизарядного водяного пістолета,
і відразу ж, як тільки той опиняється в його руках,
робить п'ять безперервних постріли
струменями води
у невідомому напрямку –
просто в простір.

жовтень 1995

ВИПРАВДОВУЮЧИСЬ ЗА МИНУЛЕ

“Ти не з’явився минулого разу на зустріч,
бо не схотів мене бачити,
не схотів зі мною говорити”, –
дорікаєш мені під час зустрічі.

“Щоб виправдатися перед тобою,
я цього разу двічі на тебе дивитимусь:
ось я на тебе дивлюся вперше,
ось я на мить заплюшую очі,
ось я на тебе дивлюся вдруге.
Щоб виправдатися перед тобою,
я двічі з тобою говоритиму,
тобто не простими реченнями, а складними –
складносурядними
і складнопідрядними”.

січень 1996

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

БОЛОТЯНЕ СВІТЛО

У вечірніх квартирах
світиться болотяне світло.

Усе помітне при такому освітленні:
на лівій нозі не правий черевик, а лівий,
на тарілці не шніцель, котлета,
на дивані не коханка, а дружина.

Але не видно
при болотяному світлі,
до якого кута
нести кутю.

січень 1996

ДОЛОНІ, ЗВЕРНЕНІ ДО МЕНЕ

Ми розходимося:
але спершу ти мене вітаєш –
підіймаєш догори свої обидві долоні,
звернені до мене,
– ніби ми не розходимося, а зустрічаємося –
махаєш долонями у повітрі, від чого тих долонь,
розкритих у помаху привітання, стає у повітрі
між нами незчисленна кількість,
а ти їх збільшуєш і збільшуєш,
усе творячи привітні помахи своїх долонь.

Ми розходимося:
я знаю, що ти мене покидаєш, а я тут лишаюся,
стоячи на місці як укопаний, але виходить навпаки –
я змушений врешті-решт іти звідси,
а ти лишаєшся на місці, стоячи як укопана,
і тільки поступово зменшується кількість твоїх
привітних помахів, звернених до мене,
свідчить про те, що ми розходимося,
аж поки на піску між нами
не ляжуть усі твої розкриті долоні:
якби хтось прийшов би сюди знову,
то подумав би, що тут походив безладно
табунець качок-крижнів, збираючись відлітати,
і це на піску сліди їхніх замерзлих лапок.

А я, якби колись прийшов на це випадкове місце,
перекидав би кожен качиний слід,
сподіваючись хоч під одним із них знайти
листа від тебе –
на цей раз письмове вітання.

березень 1996

НОВИЙ ВХІД ДО ПОМІШКАННЯ

Вхід до помешкання – це символ
на підставі ознаки: бути тим, що здавна звичне,
вхід до помешкання тепер знаходиться
не при самій поверхні ґрунту,
де лежала пласка плаха з піщаника,
а дещо вище,
тому, щоб підійти до дверей,
треба сходити вгору.

Гора – це символ на підставі ознаки:
бути тим, що вивищене відносно поверхні ґрунту,
гора та являє собою не гору,
а давню козацьку могилу,
але щойно насипану,
тому, щоб підійти до дверей,
одним схилом того штучного пагорба
треба сходити вгору.

Гілки дерева – це символ на підставі ознаки:
бути тим, що змінює здавна звичне,
гілки дерева, що росте біля входу до помешкання,
тепер ніби опустилися нижче,
бо коли вхід до помешкання знаходився
при самій поверхні ґрунту,
вони не заважали заходити всередину,
а тепер просто закривають вхід,
тому щоб зайти до помешкання,
кожного разу треба відхиляти гілки рукою,
до того ж деякі гілки обтяжені плодами,
тому аж торкаються землі,
щойно насипаної козацької могили,
що являє собою новий вхід до помешкання.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

Плоди на гілках – це символ на підставі ознаки:
бути тим, що дрібне і чого багато,
плоди на гілках того дерева,
через неприродно видовжені плодоніжки
дістають до самої землі,
а тому забруднені землею
щойно насипаної козацької могили,
що являє собою новий вхід до помешкання.

вересень 1996

НЕМИНУЧЕ ВЕСІЛЛЯ

Відбувається весілля.

Весілля – символ за ознакою:

бути подією, у якій бере участь багато людей.

Відбувається весілля.

Весілля – символ за ознакою:

бути нагодою, у якій можна брати участь,
а можна від того і відмовитися.

Відбувається весілля.

Весілля – символ за ознакою:

бути звичаєм, де хтось виконує головні ролі,
а інші – другорядні, це – запрошені.

Відбувається весілля.

Весілля – символ за ознакою:

бути звичаєм, у якому беруть участь,
виконуючи головні ролі,

і можна брати участь,

виконуючи другорядні ролі – бути запрошеними.

Відбувається весілля:

ми з тобою ідемо у натовпі учасників події,

ми з тобою беремо у тому участь,

але нам з тобою це не подобається

і ми вирішуємо від того відмовитися,

тому домовляємося, що як тільки дійдемо

до завулка, куди можна непомітно

для усього весілля відійти, ми покинемо

це велелюдне зібрання, а весільний поїзд

нехай собі йде, але вже без нас з тобою.

Відбувається весілля:

звичай, у якому ми з тобою виконуємо

головні ролі,

звичай, у якому ми з тобою беремо участь,

виконуючи головні ролі.

вересень 1996

АВТОБУС, ЩО НЕ ЗВЕРТАЄ ВБІК

Цей автобус,
цей автобус видовжений так,
що всередині містить лише один ряд сидінь:
попереду сидять ті, що вже доїхали –
за ними навічно закріплені передні місця,
ніби як у звичайному автобусі
місця для інвалідів,
місця для матері з дитиною.

Цей автобус,
цей автобус їздить тільки прямо,
нікуди не звертає,
бо його довжина
– через видовженість на одне сидіння –
не дозволяє зробити правильний поворот,
тому рейс цього автобуса
завжди лише в одному напрямку.

В цьому автобусі,
в цьому автобусі я сиджу на останньому місці,
аж тут заходить знайома дівчина,
яка теж хоче сісти,
але місця позаду мене уже немає,
я їй пропоную сісти мені на коліна,
але вона відмовляється:
“Боюся загубитися”.
Мабуть, вона їде зі своїми батьками,
або просто з кимсь, хто її супроводжує,
і тому вона боїться розминутися з ними.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

В цьому автобусі,
в цьому автобусі ті, що сидять попереду
на закріплених навічно за ними місцях,
як тільки заходить до автобуса
знайома мені дівчина,
починають щось вираховувати,
ніби турбуючись про плату за проїзд,
але мені чутно, як замість грошових одиниць,
лунають числа попередніх років,
ніби плата за проїзд у цьому автобусі
виражається не в гривнях,
а в роках.

вересень 1996

БАТЬКІВСЬКИЙ ГОРОД

Батьківський город.
Город – символ за ознаками:
бути тим, що з дитинства знайоме,
бути тим, де все тобі до дрібниць відоме,
бути тим, що кілька разів на рік перекопується.

Серед батьківського городу
викопано яму.
Яма – символ за ознакою:
бути тим, що копається для наступного
пригортання чогось у ній.

Серед батьківського городу
викопано яму,
у якій пригорнуто вишневе деревце.
Вишневе деревце – символ за ознаками:
бути тим, що не чуже на батьківському обійсті,
бути тим, що пригортається у викопаній ямі,
бути тим, що може й само вирости
у викопаній ямі –
коріння ж вишняка по всій ділянці доволі!

Серед батьківського городу
викопано яму,
у якій пригорнуто вишневе деревце,
але так, що над поверхнею видніється
тільки вершечок вишневого деревця
– через те, що вишневе деревце
ледь вивищується над поверхнею ґрунту,
можна подумати, що це – дика вишня,
але ні: це – вершечок звичайної вишні,
тільки посадженої в отакий спосіб.

вересень 1996

РУХОМИЙ ХРАМ

Рухомий храм
нечуваного віросповідання:
білі стіни,
червона баня,
на бані сім чорних споруд,
які нагадують дзвіниці,
на тих спорудах
іще менші споруди, чорного ж кольору,
які в свою чергу вивершуються
іще меншими спорудами
архітектурою подібними до попередніх,
але розмірами уже найменші.
І так продовжується аж до зникнення
– не від височини,
не від віддалі –
тих споруд, а лише у перспективі.

Людина носить той храм із собою
єдиним приголосним звуком
спільним для її імені
та назви рухомого храму
нечуваного віросповідання.

грудень 1996

СІЛЬСЬКА ШКОЛА

У сільській школі мого рідного села
замість фотосвітлин випускників
за минулі роки
висять їхні черепи
на тину навколо школи.

Коли я іноді проходжу повз школу,
бачу, як нинішні школярі на великій перерві
грають у футбол моїм черепом,
бо напівм'ячі тепер вийшли із моди
і ними вже не грають на перервах.

Після того, як пролунає дзвоник на урок,
прибиральниця розшукує на шкільному моріжку
мій череп випускника-семикласника,
знову чіпляє його
на попереднє місце на тину,
втирає порох ганчіркою
для миття підлоги.

січень 1997

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1995-1997)

* * *

старий чоловік
малим хлопчиком
зазирає до дупла
старого дерева
із цікавості до таємниць
світу

тепер обличчя старого чоловіка
є старим деревом
із дупла якого
визирає малий хлопчик
у очах якого
замість цікавості
страх

січень 1997

ЧУЖЕ СЕЛО

Чуже село –
символ за ознакою:
бути місцем ніби й населеним людьми,
але чужими,
символ за ознакою:
бути місцем, де я зрідка буваю,
у різних справах,
символ за ознакою:
бути населеним пунктом,
через який я неодмінно проїду,
вирушаючи у далеке місто Київ
на постійне проживання.

Чуже село
є тепер місцем,
де ми зустрічаємося.

лютий 1997

ПОЛИШЕНИЙ НА УЗБІЧЧІ

Ніколи не думав, що побачу Параджанова
у цьому розкішному авто
– хоча, чому б і ні,
адже він умів дивувати світ!
Параджанов минає мене, який стоїть на узбіччі,
у своєму розкішному авто
із сидінням для водія з правого боку,
тому опиняється ближче до мене,
який стоїть на узбіччі,
ніж би то було,
якби він їхав у звичайному авто.
Параджанов минає мене, який стоїть на узбіччі,
у своєму розкішному авто,
але я встигаю побачити
– на лівому від водія сидінні –
дівчину, улюблену його акторку,
що сидить, ніби спалах запальнички.
Параджанов минає мене, який стоїть на узбіччі,
у своєму розкішному авто,
але коли порівнюється зі мною,
крізь прочинене віконце у дверцях
гукає вірменською: “Пачекай!”

лютий 1997

МАНДРІВНИЦЯ

Де ти тепер ходиш?
Ходити – символ за ознакою:
знаходиться не вдома,
символ за ознакою:
знаходиться десь довго,
символ за ознакою:
знаходиться десь далеко.
Де ти тепер ходиш?

Що я не робив, аби відучити тебе
ходити у безцільні мандри із дому,
але все виявилось марним.
Якби ти була квочка –
я б прив'язав тебе до кілочка,
якби ти була невірна дружина –
я б замкнув тебе на замок,
якби ти була фотосвітлиною –
я б завів тебе під скло.

Подивися тепер на свій одяг:
черевики геть стопталися –
тобі їх треба шити чавунні,
спідниця геть подерта –
ніби її рвали усі зустрічні собаки,
а де твій синій светр,
який я тобі колись привіз із Детройту –
ти його пропила, як і все з гардеробу.

Не такою я тебе чекав,
повернену із тривалих мандрів
на день твого янгола.
Не такою.

лютий 1997

ВПЕРЕД-НАЗАД

Це авто, щоб повернутися їхати у протилежному напрямку,
не робить розворота – воно для цього не пристосоване,
а тому водій цього авто і я – пасажир –
виходимо із авто і розпочинаємо міняти колеса:
задні ставимо на передню вісь,
а передні ставимо на задню вісь.
Одночасно відгвинчуємо по два колеса,
тому авто просідає або наліво,
коли одночасно відгвинчуємо два колеса з лівого боку,
або просідає направо,
коли одночасно відгвинчуємо два колеса з правого боку,
або просідає на передок,
коли одночасно відгвинчуємо два колеса з передка,
або просідає на задок,
коли одночасно відгвинчуємо два колеса із задка,
тому нам – мені, пасажирові і водієві цього авто –
доводиться підставляти крім домкрата
свої коліна та лікті.
Коли ж закінчуємо цю марудну операцію,
то не знаємо, де тепер передок авто, а де задок:
коли зважати на передні колеса,
які тепер стоять на задній осі,
а задні – на передній осі,
то наш рух, відносно розташування авто,
буде зворотній,
але відносно розташування коліс – вперед.

лютий 1997

ВИПРАВДАННЯ ГІПЕРБОЛОЮ

Оповідають: Семен Палій мав півтора сажні зросту,
оповідають: Семен Палій важив дванадцять пудів,
жоден кінь його не видержував,
оповідають: Семен Палій ставав чудодійно безсмертним,
наче місяць, старів і молодів.

Ні, неправда ваша,
творці перепуджених оповідок,
переповідачі давніх переляків і страхів,
слухачі боягузьких легенд:
зросту Семен Палій був звичайного,
вагою Семен Палій був звичайний,
віком Семен Палій, як умер своєю смертю,
був старий –
ще й устиг перед самою смертю своєю
посприяти Полтавській Поразці.

Може, це не Семен Палій велетень,
але, як це не прикро вам чути,
ви – вбогі духом,
ви – нікчемні помислами,
ви – немічні у намірах.

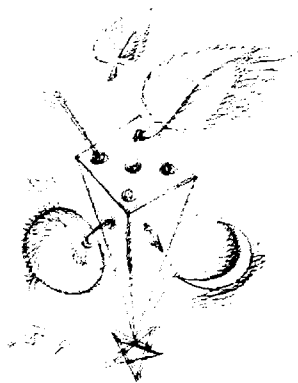
Ви, які за допомогою гіперболи
уявляєте звичайну людину велетнем
на виправдання своєї мізерності:
мовляв, куди нам – звичайним
смертним – до Семена Палія,
героїчні подвиги міг здійснювати тільки
такий велетень, як Семен Палій.

Ви, хто під стіл пішки ходите,
ви, хто штани на стільці прасуєте,
ви, хто на шнурках до черевиків вішається.

“Лише сьогодні увечері
я розтлумачив Мюріель,
що в буддійській легенді секти дзен розповідається,
як у якогось вчителя запитали,
що найцінніше за все на світі,
і він відповів –
дохла кішка,
бо їй ціни немає”.

Сеймур Глас

ХОЛОДНО ВЕДМЕДИКУ У ВОЛОГІЙ ЛЬОЛІ

Ти, ведмедику, іще зовсім маленький,
ти, ведмедику, іще в льолі:
заблювався молочком
від шийки до пупа –
чи переїв, чи захворів?

(Епіфанія:
блювати – символ за ознакою:
бути дією, внаслідок якої
те, що знаходиться всередині,
виявляється назовні).

Я ганчіркою
вистер льолю ретельно,
і хоч слідів блювоти на ній і немає,
але все ж льоля лишилася вологою,
від шийки до пупа.

Треба перевдягати тебе –
вдягати суху льолю
замість мокрої,
бо в цій тобі буде холодно.

ні 22, ні 23 вересня 1998 року

СПЕКА: ДАШНИК

Дашник у місті бачить усіх у штанах:
начальник – у штанах (на помочах),
міліціонер – у штанах (приховано),
бармен – у штанах (приховано).

Дашник на селі
не соромиться місцевих жителів –
ходить на їхніх очах без штанів,
не розрізняє, де корова без трусів,
а де сусід-механізатор –
хоч і без майки,
але ж у штанах.

липень 1999 року

КОНИК

Малюк – син знайомого

(епіфанія:

син знайомого – символ за ознакою:

бути тим, хто є чужим сином),

– але ж у нього, здається, була донька! –

(епіфанія:

донька знайомого – символ за ознакою:

бути тим, хто є чужою дитиною і не сином),

до якого я зайшов у терміновій справі,

не хоче пропускати мене до свого тата –

затіяв тривале перевзування у коридорі,

заважаючи мені пройти всередину хати:

перевзувається із черевиків у капці,

один уже взув,

а потім – на півдорозі перевзування –

плигнув – тільки його й бачив! –

всередину хати,

залишивши обидва капці,

і того, що вже був узув,

і того, що тільки збирався взувати.

(Епіфанія:

припиняти перевзуватися – символ за ознакою:

бути тією дією, яка переривається через те,

що той, хто її здійснює, кудись поспішає).

Епіфанія:

коник – символ за ознакою:

бути тим, хто для того, щоб плигнути,

не готується, як людина:

не стає вертикально, напружуючи м'язи обох ніг,

не згинає трішки ноги в колінах,

щоб потім раптово відірвати обидві ноги від землі,

підносячи увесь тудуб догори,

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1998-2003)

тулуб, який на коротку мить зависає у повітрі,
а потім повертається на те ж місце,
без жодних змін у тілі;
бути тим, хто має ніжки маленькі і дві довгі,
тому він не людина,
тому і плигає не так, як людина,
а завдяки таким ногам вміє повзати і плигати.

серпень 1999 року

ЛАСТІВ'ЯНЕ ЩЕБЕТАННЯ

Молодята тільки нещодавно одружилися –
уже й розійшлися.

Бабуся навчає онуку, що робити,
щоб знову жити їм разом:
“Піди до свого чоловіка у той день,
коли ластівки щебечуть
і скажи йому,
що то не людський поговір,
а те, що ти його, донечко, любиш”.

червень 2000

СПОГАД ПРО ПРИМАЗУВАННЯ В ХАТІ
НАВЕСНІ ВІСІМДЕСЯТОГО РОКУ

Нарешті цієї весни стало тепло, бо й травень
уже ж надворі, тому у хаті топити стало
жарко – почали топити кабіцю на подвір'ї.
Я підкидаю дрова у вогонь, хоча якраз
цього дня й холодно надворі, повернулися
травневі – на глід – холоди, тому йду до хати,
щоб запитати у матері, чи не варто знову
топити в хаті.

В хаті мати зайнята примазуванням, поновляє
стіни, але хоча стіни давно колись і білені,
вона їх не білить. а поновляє жовтою глиною:
не тільки щілини замазує,
а й накладає шар глини
поверх побіленого по всіх стінах,
по всіх чотирьох стінах.

Я дивуюся такому весняному примазуванню, але
не втручаюся, лише зауважую, що глина,
якою мати примазує, надто рідко замішана –
вона стікає по стінах,
по всіх чотирьох стінах.

Я кажу матері, що треба було б мені загадати
і я приніс би із тирла коров'яку
(тоді, коли мати примазувала, були і коні
в колгоспі і наша корова у дворі, але ж я
тепер ось збираюся йти на тирло,
коли ні коней в колгоспі,
ні нашої корови у дворі).

Та поки я пропоную свою допомогу, бачу, як глина,
що спливає по стінах, по всіх чотирьох стінах,
тече й на голову матері, запнуту старенькою
– для примазування береженою – хустинкою
у вигорілі квіточки по краях, бачу, що моя
пропозиція допомоги запізнилася.

червень 2000

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1998-2003)

ІНША ЛЮДИНА

Знав же його давно,
впізнавав серед інших,

а це –
відчинилися двері
його ж квартири,
а вийшла істота:
нога під лівою пахвою,
нога під правою пахвою.

грудень 2000

ГУМОВІ КУЛЬКИ КВІТОК

Вдихаєш довгим подихом
– навесні –
пахощ першої розквітлої квітки:
надимаєш гумову кульку квітки.

Але у таких кульках немає хропків,
та й нитки, щоб перев'язати хропок,
ніколи немає наповхаті.

А то літали б над селом
та над твоєю хатою:
гумова кулька “просуренок”,
гумова кулька “пролісок”,
гумова кулька “ряст”,
гумова кулька “первоцвіт”.

І ти побачила б їх,
і ти порадила б їм,
як і я радію,
ось тут, за селом.

лютий 2001

ОКУЛЯРИ З ТЕМНИМИ СКЕЛЬЦЯМИ

Окуляри із прозорими скельцями –
щоб добре роздивлятися наявні речі удень,
окуляри ж із темними скельцями
(що їх називають “від сонця”) –
щоб добре роздивлятися загублені речі вночі.

Епіфанія:
загублена річ – символ за ознакою:
бути тим, що є невидимим.

Ти розшукуєш якусь загублену річ,
тобі потрібні окуляри з темними скельцями,
я пропоную свої, які випадково виявилися в кишені,
хоч я такі окуляри
ніколи не надівав:
те, що губив – не розшукував,
те, що вночі непомітне – не прагнув бачити.

Але ти відмовляєшся від моїх окулярів.
Що ж ти розшукуєш таке,
що навіть мої окуляри з темними скельцями
не можуть допомогти тобі?

березень 2001 року

ПТАШКА ПОРЯД ЗІ МНОЮ

Проходжу, косячи, ручку в один бік –
пташка летить поряд також у той бік,
повертаюся назад –
пташка теж летить поряд зі мною назад.

І так увесь час, поки я кошу
отут, на цій галявині.

А як тільки покидаю косити,
іду з галявини додому,
то й пташка, бачу, швиденько летить
від галявини, ніби вона вимушено
тут супроводжувала мене увесь день.

березень 2001

КВІТКА: ВЕСНЯНИЙ ПЕРВОЦВІТ

Квіте-первоквіте,
хоч ми тебе так і називаємо,
та насправді ти не першою зацвітаєш:
напровесні поперед тебе у дібровах
першими сині проліски зацвітають,
а за ними червоний ряст.
Тому і ти, квіте-первоквіте,
квапишся зацвісти,
як півдівка квапиться стати дівкою:
ти тримаєш у теплих долоньках
одночасно і сині квіти,
ніби ти поперед проліска зацвіла,
ти тримаєш у теплих долоньках
одночасно і червоні квіти,
ніби ти поперед рясту зацвіла.
Ти так квапишся, що й не зауважувеш,
що твоя квітка – маленьким глечиком,
а у проліска квітка – маленькою зірочкою,
не зауважувеш,
що твоя квітка, хоч і червона, як у рясту,
але твоя квітка – маленьким глечиком,
а у рясту квітка – маленьким черевичком.
Ти так хочеш бути першою, квітом-первоквітом,
ти прикидаєшся і синім проліском,
ти прикидаєшся і червоним рястом,
але ті квіти обігнати тобі не вдається,
тому ти поперед усіх квітів приваблюєш бджіл –
наповнюєш і сині маленькі глечики,
наповнюєш і червоні маленькі глечики
медовою росою:
ти – медунка,
ти – медуниця.

квітень 2001

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1998-2003)

ДЛЯ МЕНЕ

Рябенький метелик
сів на квітку конюшини,
бучу: меду не п'є –

це він, сам гарненький,
сів на квітку гарненьку,
щоб я подивився,
який він тепер
на квітці гарній
іще гарніший.

липень 2001

КВІТКА: ВОГНИК, БУЗЬКІВ ОГОНЬ

Квітко вогнику,
квітко бузьків огню,
ти твориш загадку про саму себе за ознаками:
та, що росте у лузі, де бузько буває,
де бузько у пошуках поживи буває,
та, що росте на болоті, де бузько буває,
де бузько у пошуках поживи буває,
та, що цвіте цвітом із червоними пелюстками.

Як у людей є свій вогонь,
так і у бузька є свій вогонь,
як у людей є піч,
так і у бузька є лука,
так і у бузька є болото,
як у людей вогонь знаходиться печі,
а на тому вогні люди готують собі страву:
печуть хліб,
варять борщ,
парять кашу,
так і у бузька вогонь знаходиться у лузі,
так і у бузька вогонь знаходиться на болоті,
де бузько розшукує поживу:
жаб і жабенят,
гадюк і гадюченьт,
вужів і вуженят.

А відгадкою такої загадки
є ти, квітко вогнику,
є ти, квітко бузьків огню,
що ростеш у лузі,
що ростеш на болоті,
що цвітеш цвітом із червоними пелюстками.

липень 2001 р.

КВІТКА: БУЗЬКИ, БУЗЬОЧКИ

Квітко бузьки,
квітко бузьочки,
ти твориш загадку про саму себе за ознаками:
та, що росте у лузі, де бузько буває,
де бузько у пошуках поживи буває,
та, що цвіте цвітом із рожевими пелюстками,
що кольором нагадує
бузькового червоного дзьоба,
та, що має видовжену коробочку із насінням,
що довжиною нагадує
бузькового довгого червоного дзьоба.

Як бузько буває у пошуках поживи у лузі,
так і ти, квітко, ростеш у лузі,
як у бузька червоний дзьоб,
так і в тебе, квітко, цвіт із рожевими пелюстками,
як у бузька довгий червоний дзьоб,
так і у тебе, квітко,
видовжена коробочка із насінням.

А відгадкою такої загадки
є ти, квітко бузьки, квітко бузьочки,
що ростеш у лузі,
що цвітеш цвітом із рожевими пелюстками,
що маєш видовжену коробочку із насінням.

липень 2001 р.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1998-2003)

***

Як був молодий –
усі бажання
доповнювалися позитивним
“так”.

Тепер –
усі бажання
доповнюються від’ємним
“ні”.

грудень 2001

ПІВГАРДЕРОБА

Цього літа в нашому городчику
троянди розквітли напівквітками:
повні пелюстки тільки з одного боку головки,
а з другого боку чомусь не розповилися.

Цього літа біля лавки на подвір'ї
і конюшина розквітла напівквітками:
повне суцвіття тільки з одного боку головки,
а з другого боку чомусь не розповилися.

Ніколи не задумувався над тим, що й у гардеробі
одягу до цього літа стало половина.

Епіфанія:
половина одягу в гардеробі –
символ за ознакою:
бути тим, що було одним,
бути тим, що знаходиться в кімнаті,
бути тим, що зменшилося наполовину.

Одягу в гардеробі стало тільки половина,
але ж мій одяг лишився в ньому увесь,
це другу половину довелося ховати,
ніби від судових виконавців, які збиралися
навідатися описувати наше майно
за тривалу несплату за квартиру,
довелося ховати так ретельно,
що аж закопувати в землю:
сховали у такий спосіб надійно,
але судові виконавці так і не з'явилися.

Пригадалося, як розповідали в нашому селі
про одного мешканця, який перед війною
купив гардероб, але в хаті ніяк було
його поставити, бо ж стелі низенькі тоді були,
тому довелося гардероб закопувати в кутку.
Розміщувати там щось із одягу не було що,

бо щось на собі мали,
щось на жердці висіло,
щось у скрині тримали
та іще шахтюрки в кутку –
так і стояв гардероб порожній,
поки діти не облюбували його,
щоб ховатися в ньому,
коли грали в піжмурки.

Одягу в гардеробі стало половина,
але ж мій одяг лишився там увесь,
тоді чому я відчуваю себе отут на дорозі
до автобусної зупинки так, ніби на мені
самому немає половини одягу:
той, хто подивився б у мій бік, зауважив би,
що я голий до поясу, але якщо це влітку,
та іще десь у садку чи на городі,
то й не подивувався б тому,
але в мене відчуття таке, ніби я голий
до пояса, але не вище пояса, а нижче,
тому й стою отут на дорозі
до автобусної зупинки
– в одній руці валіза
з другою половиною гардеробу,
а в другій руці торбина
зі схованим у ній моїм улюбленим
опішнянським (порожнім) глечиком –
в самих спортивних трусах:
ніби я зібрався не їхати звідси,
а – бігти.

березень 2002

ВЕСНЯНКИ:
ДІВЧАТА ДРАЖНЯТЬ ХЛОПЦІВ

Дівчата носять блузки з викотом –
виставляють хлопцям напоказ
довгі шиї до самого пупа:

“Ой піду я до міста
купувати ремісла:
на хлопчище шлієще,
бо їм чорні шиєще –
треба мила купити,
хлопцям шиї помити”.

Дівчата носять блузки коротенькі –
виставляють хлопцям напоказ
білі після зими животи
від пупа аж до шиї:

“Під бережанським мостом
плавала риба з хвостом.
Ой риба-риболов'я –
на хлопців безголов'я,
ой риба-рибениці –
на хлопців шибениці!”

Дівчата носять міні-спіднички –
оголюють хлопцям напоказ
довгі, як драбина, ноги:

“А у школі на припічку
грав дідько на скрипочку –
парубки ся позбігали
і перед ним танцювали”.

Дівчата носять міні-спіднички –
оголюють хлопцям напоказ
довгі, як драбина, ноги,
носять шкіряні міні-спіднички –
виставляють хлопцям напоказ
велике, як церква, тіло,
хоч і приховане шкіряною загадкою:

“Всі парубки помарніли,
бо сирую кашу їли:
їли кашу недоварену,
їли свиню недосмалену”.

Дівчата носять джинсові штани –
виявляють хлопцям напоказ
стрілку – місце, де сходяться
довгі, як драбина, ноги,
хоч і приховане джинсовою загадкою,
з якого пошиті джинсові штани:
“На горі корито, корито
повно води налито –
дівки ноги повмивали,
хлопці юшку випивали”.

Дівчата носять шкіряні штани –
виявляють хлопцям напоказ
стрілку – місце, де сходяться
довгі, як драбина, ноги,
хоч і приховане шкіряною загадкою,
з якої пошито шкіряні штани,
носять шкіряні штани –
виставляють хлопцям напоказ
велике, як церква, тіло,
хоч і приховане шкіряною загадкою:
“На поповій долині
позастрягали свині,
а хлопці забігали,
зубами витягали”.

квітень 2002

КУРЧАТКАМ ХОЛЮДНО

Курчаткам

(епіфанія:

курчатко – символ за ознакою:

той, хто є стосовно дорослого

– квочки –

дитиною)

холодно

(епіфанія:

мерзнути – символ за ознакою:

знаходитися там,

де сонце не гріє,

хоч надворі давно вже травень)

– загубилися від квочки –

ховаються під пір'ячко

одне в одного,

але ніяк не поміщаються,

бо хоч вони й малі,

але ж кожен хоче сховатися

у такого ж малого, як і сам,

та хіба зігрієшся, коли у пушку

другого курчатка

можна лише дзьобика

від холоду заховати! –

тільки ніби й сховаються,

але тут-таки й випадають,

не встигають і трішки зігрітися.

Курчаткам холодно

– хоч надворі давно уже травень –

на моріжку

нашого подвір'я.

листопад 2002

НАВЧАЮ КУРЧАТОК

Навчаю курчаток
клювати пшiнцe:
постукую нiгтем у землю,
де посипане пшiнцe –
дзьобають.

Навчаю курчаток
пити водичку:
нагинаю пальцем голiвку
над черепочком з водою –
п'ють.

Навчаю курчаток
людськiй мовi:
кажу їм "цiп-цiп-цiп!",
нiби кличу на тiк,
де молотять у три цiпи –
збiгаються.

Навчаю курчаток
людськiй мовi:
кажу їм "киш-киш-киш!",
нiби проганяю з городу,
де вилежуються аж три кiшки –
розбiгаються.

Поки навчилися цим словам,
уже й великими стали,
курочками та пiвниками,
i заговорили по-своєму:
курочка: "ко-ко-ко!",
пiвник: "ку-ку-рi-ку!"

листопад 2002

ДВЕРІ ПРОСТО НА ВУЛИЦЮ

Мамо,
мої умерлі мамо,
мої умерлі вже понад двадцять років тому, мамо,
я ніколи не думав.
що колись за віщось вам дорікатиму,
я ніколи не думав,
що аж сьогодні за віщось вам дорікатиму.

Пригадалися двері у чільній стіні нашої хати,
пророблені в суцільній стіні
майстрами, за вашим проханням, мамо,
щоб я міг виходити на вулицю просто із світлиці.
Та якось я зайшов до вас
у окрему будівлю на нашому подвір'ї,
де ви доживали віку, мамо,
полививши ті двері просто на вулицю відчиненими
(та, здається, вони тоді й не мали іще дверей,
був просто отвір у чільній стіні,
а якщо й були двері, так вони не замикалися),
і з того часу відчув, що ті двері
не тільки для того існуюватимуть,
щоб я міг через них
виходити на вулицю просто із світлиці,
але через них і всі, кому не заманеться,
заходитимуть до моєї світлиці,
у будь-яку пору: чи то вдень, чи то глупої ночі.

Ось і сьогодні, мамо, я помітив біля нашої хати
двох чоловіків, які приїхали до мене
на старезній, геть поіржавілій "Волдзі",
яку вони підігнали щільно під самий наш тин.
Не знаю, мамо, із чим саме вони до мене завітали,
але безпомилково відчуваю, що не з добром,
бо чому б це я через стільки років
після вашої смерті

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1998-2003)

та наважився вам дорікати, мамо,
мої умерлі мамо,
мої умерлі вже понад двадцять років тому, мамо,
за двері у чільній стіні нашої хати.

МАТИ: "Я ж тобі вишила на рушнику
картину Катерини Білокур "Племінниці",
чи ти й досі тримаєш її перед очима?"

листопад 2002

ГАРНІ СЛОВА

Не вперше зауважую – із захопленням –
як ти вмієш так гарно говорити.

Ось і зараз ти так гарно говориш
про мої вірші, не забуваючи кожного
разу після гарних слів про вчителя танців
зауважити, що це цитата із Поля Валері,
після слів про коробку кольорових олівців,
зауважити, що це цитата із Гарсія Льорки,
і від того те, про що ти говориш,
стає іще гарнішим.

грудень 2002

СПІЙМАНИЙ ГОРОБЧИК

Так мені сподобалося, що у нашому кущі поселилася пташка,
ба, уже не тільки є її гніздечко,
а вже і яєчок нанесла повне гніздо.

Пташка, мабуть, щиглик,
бо тільки у нього такого забарвлення яєчка.
Та кущ від спеки почав обсіпати своє листя,
а те, що лишилося подекуди, посохло, поскручувалося,
тому гніздо стало помітним – воно ніби й добре – тепер легко самій
пташці розшукувати гніздо у кущі, але це їй не потрібне,
адже вона знаходила його й тоді, коли воно знаходилося прихованим
численним зеленим листям, але його тепер легко можуть помітити вороги
пташки: або сорока, яка тут літає і всюди заглядає,
або шуліка, що з височини пильнує свою здобич.
Тож беру жмуток сіна і приховую ним гніздо,
приховую ретельно, залишаю тільки невеликий отвір,
щоб пташка – щиглик – могла потрапити до гнізда,
але оберемок сам не тримається на горішній гілці,
тому доводиться із сіна таки підмоцувати тому жмутику підпору,
намоцуючи від самої землі сіна аж до того жмутка,
який приховує пташине гніздо.

Аж одного дня помічаю, що мій кущ, обкутаний з ніг до голови сіном,
облюбував горобець, а може він і гніздо щигликове зайняв!
Якось вирішив зловити того горобця, коли він залетить у кущ –
копицю сіна, примітив, коли він залетів у кущ – копицю сіна,
тихенько підійшов до нього і зняв оберемок сіна, разом із горобцем,
що десь причаївся у тому оберемку,
став обережно розгортати сіно, аж поки таки не вловив його –
ось же чую, як він пручається і крильцями, і ніжками, і голівкою у моїй руці.
Що робити зі спійманим горобчиком?

Понесу дружині, хай вона якось при нагоді пограється із сином:
даючи йому подарунок і не даючи, як то у казці “Семиліточка”,
щоб він в отакий спосіб запам’ятав казку на все життя,
бо чи запам’ятає він, тільки слухаючи, коли мама йому читає її,
бо ж чи запам’ятає він, тільки сам читаючи
– хай ще й візьме участь у розігруванні того казкового епізоду
у вигляді невеличкої сценки.

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

(1998-2003)

Але ту сценку треба було розігравати не на літній веранді,
а надворі, бо син, коли йому мама давала горобчика,
так і не отримав подарунок
– горобчик полетів на волю,
але ж він нічого не знав про скло
(епіфанія:
скло – символ за ознакою:
те, що не є очевидною небезпекою),
тому забився об шибку, аж поки ми разом не зловили його,
та не випустили надвір, але з розбитою до крові голівкою.

грудень 2002

ОБКИДАННЯ ЗЕМЛЕЮ

Копаємо: я з одного боку ями,
гурт чоловіків з протилежного боку.
Їхня агресивність виявляється численністю
та знаходженням навпроти мене,
мене – самого.

Але цього їм мало, або вони тільки тепер
виявляють свою тамовану агресивність,
тож один із гурту чоловіків з протилежного боку
кидає ніби між іншим фразу,
(навіть не промовляє її, а ніби зітхає!) але ж він
загодя знає мою імовірну реакцію:
“Таку державу розвалили!”,
мені ж нічого не лишається, як вимовити
тепер вголос те, що вони сподіваються,
і що власне й хотіли, почути, провокуючи мене:
“Мені вона була до сраки”.

Аж ось і їхня сподівана реакція:
тепер вони копають яму, вибирають землю,
але відкидають її із набраних лопат не позад себе,
а кидають по-одному на мене,
змушуючи мене відійти від ями,
від чоловічого гурту з протилежного боку,
від заняття – копання ями –
яке нас на якийсь час об'єднувало
в один гурт, хоч я й помилявся,
адже вони від самого початку мене собі
протиставляли,
тому й поставили навпроти себе,
з протилежного боку ями.

грудень 2002

ДИВНА ПОЇЗДКА

Брат повернувся додому на своєму авто –
передні колеса голі,
без покришок, самі диски
– і як він їхав отак! –
– і як його не спинили даїшники! –
або кудись далеко їздив,
що аж покришки стерлися,
або кудись терміново виїздив з дому,
та так поспішав, що навіть не встиг
покришки надіти на диски,
які саме у цей час міняв.

Хоч і немало мене дивує
братова поїздка
на автомашині
з отакими передніми колесами,
та я чомусь не наважуюся
підійти до нього, який сидить і досі
у салоні, голову поклавши на руки,
що на кермі, щоб запитати,
що ж, зрештою, такого трапилося,
що довелося йому їхати на авто,
передні колеса якого голі,
без покришок, самі диски.

березень 2003

ВЕСНЯНКИ З ЛІТАКА

Миколі Сулимі

Над селом кружляє кукурудзяник –
розсипає дітям забуті веснянки.

Діти вибігають на пагорби,
збирають барвисті аркушики
(із самого золота листочки!),
зазирають у них
і зустрічають весну
пригаданими словами
та пригаданим співом.

березень 2003

ЩОГЛА НАВПАКИ

Гардероб треба закріпити розтяжками,
щоб він не упав набік:
забиваю цвяхи в стіни,
прив'язую мотузки.
Важко провертїти дірку в кам'яній стіні,
а коли й вдається провертїти,
то попадається цвях якийсь іржавий,
розпадається навпіл – нічого й забивати:
та частина, що з головкою – надто коротка,
а та частина, що без головки – довша,
але на ній не втримається мотузок.

Стоїть гардероб
увесь у розтяжках – стропах,
як перекинена горою донизу
корабельна щогла
із старовинного вітрильника.

Плаває
хатній вітрильник,
та все на одному місці.

квітень 2003

ТАНЦВНИЦЯ ПАДАЄ

На нерівній вуличній бруківці
ти танцюєш,
ти танцюєш
під музичний супровід із плеєра.
Та так вигадливо танцюєш,
робиш якісь карколомні рухи ногами,
що врешті губиш рівновагу і падаєш.
А може, це твій вестибулярний апарат
розладнаний чи то алкоголем, чи то дуром,
але ти – падаєш
(епіфанія:
лежати – символ за ознакою
бути тим, хто не здатен стояти, сидіти,
ходити, бігати, стрибати, стояти навколішки),
і я, який із задоволенням спостерігав
за твоїм самотнім танцем,
тепер підймаю тебе,
підводжу до лавки,
пробую втішити,
якщо не лагідними доторками до твого тіла,
то хоч би словами, у яких же немає
й тіні якогось осуду того, що ти не
втрималася на ногах, я ж знаю,
що я дивився на твій танець тільки
тому, що він мені подобався.
Але ти все виправдовуєшся, все повторюєш,
що ти впала через те, бо надто складну фігуру
хотіла зобразити танцем, я згоден,
я покиваю головою на знак згоди.
Але ти підводишся з лавки
і йдеш геть від мене, а разом з тобою
йдуть і ті, хто тебе супроводжував,
а я ж думав, що ти сама,
але ні, були ще й ті, хто тебе супроводжував,
що озиралися на мене з гнівом та осудом.

квітень 2003

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

5

ЗЕЛЕН ДЕНЬ (1962-1963)

1.	З дитинства: спрага	13
2.	Після дощу	14
3.	Переджнив'я	15
4.	"Ходить листя по узліссю..."	16
5.	Лист братові	17
6.	Квітка на воді	18
7.	Толока	19
8.	Райдуга на стіні	20
9.	Яблуко добрих вістей	21
10.	Весна	22
11.	Зелен день ("Ой брате ти мій...")	23
12.	Нитяний заєць	24
13.	По груші	25
14.	Чоловіки п'ють воду	27
15.	Дорогою через літо	28
16.	Лист до стежки	29
17.	З дитинства: скиртування	30
18.	З дитинства: піч	31
19.	Ранок	32
20.	Після весілля	33
21.	Пробудження	34
22.	Чистила мати картоплю	35
23.	Купальський мотив	36
24.	Жінка з глечиком молока	37
25.	Глечик на двох	39
26.	Голова	40
27.	Полотняні птахи	41
28.	Посадила мати донечку	42
29.	Балада ("Ой гоп-гопака...")	43
30.	З дитинства: дощ	44
31.	Соловейко	45

ЛЕТЮЧЕ ВІКОНЦЕ (1964)

32.	Перший сніг	49
33.	Білий празник Кобзаря	50
34.	Іноді думки невеселі огорнуть	51
35.	Свято першого снігу	52
36.	Спогад ("Поверх літаків і автобусів...")	53
37.	Золота птаха	54
38.	Малювання дівчини	55
39.	Грушка	56
40.	"Двері риплять: друзі ідуть..."	57
41.	Війна у пам'яті матері	59
42.	Золоті глечики груш	60
43.	Човни проліскові	62
44.	З дигинства: хліб	63
45.	Біле кохання	64
46.	"Знову я на давній стежині..."	65
47.	Стара хата	66
48.	Криваві солов'ї	67
49.	"Я запитую тебе..."	71
50.	"По вертикальній стіні кімнати..."	72
51.	Червоне чекання	73
52.	Пахнуть яблука	74
53.	Осінь	75
54.	Батько плаче	76
55.	Новорічне	77
56.	"Хочу, щоб хліб сміявся із столу..."	78
57.	"Я став дорослішим і самотнім..."	79
58.	Україна на сцені	80
59.	Осінь навпаки	81
60.	Світло хати	83
61.	Чисті криниці	87

ПАСТУХ КВІТІВ (1965)

62.	Катерина	93
63.	Хлопчик малює літо	97
64.	"В один новорічний вечір..."	98

65.	Урожай ("Посіяла мати...")	99
66.	Несла мати воду	100
67.	Глечик на столі	101
68.	"Будемо йти вечірнім селом..."	103
69.	"Ти від мене пішла..."	104
70.	Закоханим поглядом ("Бачити тебе...")	105
71.	Сліпий, його дружина і птаха	106
72.	Осіння мозаїка	107
73.	Тривожне	108
74.	Чужа жона	109
75.	"Ти напишеш мені листа..."	110
76.	"По узгір'ю пасуться кущі..."	111
77.	Пісня Катерини	113
78.	Видавала донька заміж рідну матір	114
79.	Зустріч із братом	115
80.	В дорозі	116
81.	Золотий спокій	117
82.	Вперше до копальні	118
83.	Палець щастя	119
84.	Сьомий у ланці	120
85.	Ришлять хвіртки	121
86.	Друга зустріч із братом	122
87.	Як чашка без вухка	123
88.	Маскарад	124
89.	"О хто, Ви, хто..."	125
90.	"Сьогодні дощ нехай іде..."	126
91.	За святковим столом	127
92.	"За тим, за тим деревом..."	129
93.	Побачення на снігу	130
94.	Лабіринт	131
95.	Перерва	132
96.	"Якщо спорожніють мої очі..."	133
97.	"Ішов сніг..."	134
98.	За листяним порогом	135
99.	"Потухли осінні дерева..."	136
100.	Утікачі	137
101.	Романс	138

ВІД ДЕРЕВА ДО ДЕРЕВА (1966)

102.	Без імені	141
103.	Пильність ("Він жовтий, у нього жовті ідеї...")	142
104.	Необхідність ("І попросився чоловік...")	143
105.	"І спитав у птаха із суволиччу..."	144
106.	За мостом ділять хліб	145
107.	"Буде золотом у золоті..."	146
108.	"Я не зможу так скоро побачити..."	147
109.	Від дерева до дерева	148
110.	Дівоче ім'я	149
111.	Дзвінки конвалії	151
112.	Пам'ять	152
113.	"В той час, як я мучився..."	153
114.	"У цьому місті я відчую..."	154
115.	Чаклун несамохіть	155
116.	Самотність	156
117.	Таксі для самотніх чоловіків	157
118.	"насіння трав ненавидіти..."	158
119.	Провалія	159
120.	Стара штольня	160
121.	Загіблий за ідею ("І сказали йому...")	161
122.	Дерево	163
123.	"І тоді панування..."	164
124.	Серйозна розмова	165
125.	"Хтось від'їжджає..."	166
126.	Дві берізки	167
127.	Поет	168
128.	Критик	169
129.	"А той літак..."	170
130.	"Даремність сьогоднішніх відвідин..."	171
131.	"Мамо, надивлятися..."	172
132.	"Між двома деревами..."	173
133.	"Доторкування долоні..."	174
134.	Наречена	175
135.	"Було перше і друге..."	176
136.	Пісенька	177
137.	"Дорослішати: кожного року..."	178
138.	Коротке літо	179

139.	“Розчленований, як на пласі...”	181
140.	Сніг уранці	182
141.	“До приходу ходи-дерева...”	183
142.	“конфігурації зрад...”	184
143.	“гітара дівувала...”	185
144.	“– Про що співала циганка...”	186
145.	“Подарунок твоєму столу...”	187
146.	“сумнівання у сумнівах...”	188
147.	“замітай двері...”	189
148.	“від зайця ще менше...”	190
149.	“прихильності роси до трави...”	191
150.	Розглядання картини	192
151.	Вимирання	193
152.	Поважна порада	194
153.	Закон приналежності	195
154.	Подорожній	196
155.	Захищаюся	197
156.	“забути друге село...”	198

КОЛЕКЦІОНЕР КОЛЬОРОВИХ ОЛІВЦІВ (1967)

157.	Напрямок болю	201
158.	Цікава газета	202
159.	Сенс розмови	203
160.	Пісенька вночі	204
161.	Сам за деревом	205
162.	Чекаючи запитання	206
163.	“Вона спершу поклала...”	207
164.	Готуємося до свята	208
165.	Це – скарби	209
166.	Біла квітка	211
167.	“Пам’ятаю: в дитинстві...”	212
168.	Товщина ґрунту	213
169.	Прикмети імітації	214
170.	Кривенька качечка	215
171.	“За воротами світло зелене...”	217
172.	“Першій найпершій квітці...”	218
173.	“В країні Інші був початок...”	219
174.	Сьогодні (“Святкові жовтні і травні...”)	220

175.	“Дорогою ціною...”	221
176.	Носій вогню (“Побачивши одного разу...”	222
177.	“Мушлею йому справіку...”	223
178.	Хотів бути людиною	224
179.	“він опановував розуміння...”	225
180.	“Долання бар’єрів...”	227
181.	“Тепер він дістався...”	228
182.	“сьогодні він знайшов дещо...”	229
183.	“Все переплутано...”	230
184.	“Хто ми сумніваємося...”	231
185.	“Отой схожий і отой...”	232
186.	Колекціонер кольорових олівців	233
187.	“Площею прогулювалося...”	234
188.	“В той пізній час...”	235
189.	“метелики майстри...”	236
190.	Перед білою стіною	237
191.	“А нам би не ходити далі...”	238
192.	“тихіше промови промовляйте...”	239
193.	“Хай слово тоді умре...”	241
194.	“Те плетиво дерев далеких...”	242
195.	“А у одної течуть сльози...”	243
196.	“Сутність яблуні...”	244
197.	“– Не було у нас такої...”	245
198.	“через тебе...”	246
199.	“як жоржина...”	247
200.	“Ти починалася снігом...”	248
201.	Спроба	249
202.	“А тоді я розкажу...”	250
203.	“Нам з тобою...”	251
204.	“Тієї ночі молоко...”	253
205.	“Тепер ми не будемо говорити...”	254
206.	“– Як ще й завтра постую...”	255
207.	“А я пальці роздав...”	256
208.	“Ти стояла під яблунею...”	257
209.	“На прощання подаруно...”	258

ІКАР НА МЕТЕЛИКОВИХ КРИЛЬЦЯХ (1967)

210.	“усе літо вирвано...”	261
------	-----------------------	-----

211.	“якщо я побачу у річці...”	262
212.	“Це давнє, це давно забуте...”	263
213.	“Дід Давид...”	264
214.	“У жовтім колоссі...”	265
215.	“Знайшовши з ким поговорити...”	266
216.	Лист до матері	267
217.	“Пальці квітів приносять...”	268
218.	“ти не поїдеш...”	269
219.	“На дозвіллі коли всі...”	270
220.	“ранньої весни...”	271
221.	“сьомого квітня...”	272
222.	Раптові ситуації	273
223.	Гравець у вигадану гру	275
224.	“Та все ж і зараз хтось живе...”	276
225.	“Він скинув із себе листя...”	277
226.	Ліс	278
227.	“Одна нога в чоботі...”	279
228.	“Для чого я почав розповідати...”	280
229.	“Ця дорога на якій...”	281
230.	“Знаємо про трьох...”	282
231.	“– тут десь поблизу море...”	283
232.	“Він сів на коня...”	284
233.	“Циганчине намисто...”	285
234.	Зерно прожитих днів	287
235.	“Збоку дороги...”	288
236.	“На розі тієї вулиці...”	289
237.	“Щоб засипати це провалля...”	290
238.	“Вони раділи...”	291
239.	“Плачуть над глечиком...”	292
240.	“Ця дівчина може...”	293
241.	“Рибалки на березі...”	294
242.	“Як була молода...”	295
243.	“– Це ліс?..”	296
244.	Гостина у народної художниці...	297
245.	“Дзеркало озерних вод...”	299
246.	“Для нього лоди склали піч...”	300
247.	Туман (“Вовки туманяні...”)	301
248.	Крадій усмішок (“З-під мосту з’являвся...”)	302
249.	“Зальотник амур...”	303

250.	На косовиці ("Хмаро, хмаро...")	304
251.	"- Ти хто?.."	305
252.	"- Ти оце щойно..."	306
253.	"Осінні коні..."	307
254.	"А той не корчився..."	308
255.	"До галявин чотириногі..."	309
256.	Дівчатка-дощ	310
257.	"Лілея стає давньолілеєю..."	311
258.	Лис ("Жив один лис...")	313
259.	Кажу вам таку собі баладу	314
260.	"П'ятеро жерделин..."	315
261.	"Першокласникові закоханому..."	316
262.	"Щоб не впізнали..."	317
263.	"А ти як пісок..."	318
264.	"Удвох штовхатимемо..."	319
265.	"Не принось мені яблуко..."	320
266.	"дівчата на галявині..."	321
267.	"Пальці шукають..."	322
268.	"Князівно, князівно..."	323
269.	"Зустрічають сльозами і обіймами..."	324
270.	Кінь, що літає	325
271.	Бик з одним рогом	326
272.	Побачення з Косинкою	327
273.	Планова рукавоздача	328

БУКВАР ДІЯ МЕТЕЛИКІВ (1967-1968)

274.	Потомлені коні	331
275.	Вузька кладка	332
276.	Сторожі сторожів	333
277.	"дерево через поле..."	334
278.	"З обох боків..."	335
279.	Автопортрет	336
280.	Вода	337
281.	Золоті ворота	338
282.	Ніч	339
283.	Південні переможці	340
284.	"Брате мій..."	341
285.	"Дерева того дня..."	342

286.	"Зловіще затишшя і спокій води..."	343
287.	"Кожної ночі..."	344
288.	"Доцільніше копати на цьому місці..."	345
289.	"І я будую дім на люднім роздоріжжі..."	347
290.	"криниці сонячного світла..."	348
291.	Відмова від імені	349
292.	Наш день	350
293.	"Ти не хочеш зі мною зустрічатися..."	351
294.	Біль	352
295.	Самоназва	353
296.	Завойовники	354
297.	"Прах старого революціонера..."	355
298.	Хата яблуні	356
299.	"Слухаю, як дихає земля..."	357
300.	Нитки бабиного літа	358
301.	Щоб не втекла	359
302.	Чужий	361
303.	"не дивуйся..."	362
304.	Звільнення	363
305.	Отак зустрічаємося	364
306.	Аби гналися	365
307.	Мандрівники	366
308.	Призначення	367
309.	Змагання зі світом	368
310.	"Ось мені скарбничка..."	369
311.	Неусвідомлена шкода	370
312.	Гвинтики - не гвинтики	371
313.	Тінь	372
314.	"Де те море?..."	375
315.	"Дивлюся на мапу..."	376
316.	"Літера К - пустила листок..."	377
317.	"Чиї то лапки заячі у листі..."	378
318.	Переказ	379
319.	"Ти спинила над вишнею хмарку..."	380
320.	"Осінній ліс присутністю твоєю..."	381
321.	Вересневі птахи	382
322.	"Хлопчик прудкий..."	383
323.	Творення	384
324.	Виставка чистоти	385

325.	“За халявою ножа затаїв...”	386
326.	Савур-могила	387
327.	Ліплення глечиків	388
328.	Глибоке озеро	389
329.	Крило	391
330.	Молода молодиця	392
331.	Уподібнення	393
332.	“Зголоднілим язики зав’язали на вузол...”	394
333.	“Ходимо на велелюдні свята...”	395
334.	Годування танцями	396
335.	Засушені козаки	397
336.	“Називаємо вогнем...”	398
337.	“Виходжу серед ночі...”	399
338.	“Малий хованець...”	400
339.	Досконалыми стаємо	401
340.	Рівність (“І стали зустрічатися...”)	402
341.	“То шум безшумний угорі...”	403
342.	“Мені, який опинився отут на дорозі...”	404
343.	Позбавлений неповноцінності (“Забрали його у тюрму...”)	405
344.	Присутність	406
345.	Привітання (“На вокзалі галас...”)	407
346.	Виявлення	408

СЕРП І МОЛОКО (1968-1973)

347.	“В дереві річка...”	411
348.	Свято зустрічі	412
349.	По слідах	413
350.	Троянда у вікно	414
351.	Калинова ягідка	415
352.	“Кайлом колупаю...”	416
353.	“Ніде нічого не трапляється...”	417
354.	Платівка із помилковою швидкістю	418
355.	“До-шевченкові...”	419
356.	“Боже літо...”	420
357.	Віддзеркалення	421
358.	Пішаки	422
359.	“Колись тиран...”	423
360.	“Неприкладне прислів’я...”	424

361.	“Поціновувач поезії...”	425
362.	“Солдат на привалі...”	426
363.	Лісові родичі	427
364.	Перелітні птахи	429
365.	“Як не працюй...”	430
366.	“Щось мухи летять на голову...”	431
367.	“Тоді пустити його...”	432
368.	Зелена підкова	433
369.	“іноді городить тинки...”	434
370.	Справжнє	435
371.	Колгоспні метаморфози	436
372.	“Бабо кам’яна...”	437
373.	Світання	438
374.	Імена дівчаток і хлопчиків	439
375.	Згадка про літо	440
376.	Сороча турбота	441
377.	Три дівчини	442
378.	Тиждень	443
379.	Невтримні образи	445
380.	“Робітник зібрався на роботу...”	446
381.	Квітка: дзвоники	447
382.	Світ заселений селами	448
383.	Заєць	449
384.	Зустріч	450
385.	Біля багаття	451
386.	“Пляшка березового соку...”	452
387.	“вхід заборонено...”	453
388.	Варіація вірша П.Грабовського	454
389.	Лісове вишивання	455
390.	“Хочу, щоб ти мене боялася...”	456
391.	Захват	457
392.	“Мав чоловік жінку...”	458
393.	Материне весілля	459
394.	Світличний перекладає Анрі Мішо	461
395.	Українська мова у 2000 році	462
396.	Блакитнокрилий змії	463
397.	Могила у небі	464
398.	По золотій нитці	465
399.	“шахтаря Василя...”	466

400.	Наодинці з дівчиною	467
401.	“У турецькій в’язниці...”	468
402.	Жнива	469
403.	Закликана весна	470
404.	Зграйка дівчаток	471
405.	“Коневі важка гарба...”	472
406.	Троє у темряві	473
407.	До мишачого Бернса	474
408.	“Що робити...”	475
409.	“повертаюся додому стежкою...”	477
410.	Очеретяна сопілка	478
411.	Початкова школа	479
412.	Лісова мова	480
413.	Неможливе місто	481
414.	Гра	482
415.	В класі	483
416.	“З цього боку галявини...”	484
417.	Давнє вірування	485
418.	Довгий рядок напам’ять	486
419.	Довга дорога	487
420.	Прийшов дощик	488
421.	Пригладжена хмаринка	489
422.	Зустріч у лісі	490
423.	На призьбі	491
424.	Метеликове читання	492

ПОНЕДІЛОК (1974-1975)

425.	Квітка: Петрів батіг	495
426.	“Мати моя...”	496
427.	“Ти хочеш спати...”	497
428.	“Хлопчаки біжать навскач...”	498
429.	“Я не торкаюся тебе...”	499
430.	Чабанці	500
431.	Сільські танці глибокої осені	501
432.	Третє ремесло	502
433.	“Безліч книжок...”	503
434.	Веселка	504
435.	“Дочитав сторінку...”	505

436.	“Жив маляр...”	507
437.	Біла хата	508
438.	Квітка: Кінське копитце	509
439.	Лелече гніздо	510
440.	Хлопчик на дереві	511
441.	Образ віковичного	512
442.	У хаті майстра	513
443.	Ночування у вулику	514
444.	Плетіння кошиків	515
445.	Разом	516
446.	Відстань	517
447.	Читання	519
448.	Криничка	520
449.	Вітерець, що трусить яблука	521
450.	Моїми словами	522
451.	Дівчина польовий горошок	523
452.	Підняття	524
453.	Побачення	525
454.	“Чорна рілля...”	526
455.	Хуртовина (“Сиплеться борошно...”)	527
456.	Пташина сіянка	528
457.	“На цьому березі...”	529
458.	“Яблуня у квітні...”	531
459.	Золоті ворота	532
460.	Корінь матері	533
461.	“Ти уміла колись дивитися...”	534
462.	“Вже не така в селі дорога...”	535
463.	“Не город, а бойовисько...”	536
464.	“Дівчина, яка ніколи не сміялася...”	537
465.	Весняне вишивання	538
466.	Кімната-музей поета	539
467.	Спогад (“У городчику три жінки...”)	540
468.	“Хлопчик-сурмач...”	541
469.	“Ти - озеро блакитнооке”	543
470.	“Навесні одяг яблуні...”	544
471.	“Цибатий дощ...”	545
472.	“Трупи жінок минулих...”	546
473.	Під крилом	547
474.	“Це - як тримати в долонях...”	548

475.	Малюнок червоним олівцем: мак	549
476.	Казка	550
477.	Сонячний триждень	551
478.	Кобзарі	552
479.	Сніг ("Приносить у руці...")	553
480.	"Гніздо поміж голих гілок..."	554
481.	Зимовий вечір	555
482.	Садок і літання	556
483.	Сльоза	557
484.	"Трава подає мені руку..."	558
485.	Зелена колиска	559
486.	Калинова сопілка	560

ПОЛІТ НА ЖУРАВЛІ (1976-1980)

487.	Мавка	563
488.	На тирлі	564
489.	Дві яблуньки	565
490.	"Ти на прощання..."	566
491.	Косовиця	567
492.	Мир	568
493.	Ой не коси, бузьку, сіна	569
494.	Мовчання	570
495.	Гребовиця	571
496.	На бабусиному обличчі	572
497.	Обливаний понеділок	573
498.	Утішна прикмета	575
499.	"Перелітні птахи на гілках..."	576
500.	Запізніле прибуття	577
501.	Сонце	578
502.	З дитинства: політ на журавлі	579
503.	Діти вчаться співчуттю	580
504.	Пошуки пташиних гнізд	581
505.	На узліссі	582
506.	Сподівання	583
507.	Місцина Грицьків Вітряк	584
508.	Осінній день	585
509.	Варіація ("Рогатий пастух гонить вівці...")	587
510.	До школи	588

511.	Соловейко	589
512.	"Укинені у шурф..."	590
513.	Мова рослин	591
514.	На кладці	592
515.	Дерево-любисток	593
516.	Барвисте перегукування	594
517.	Літайчата літа	595
518.	Хлопчикові сні	596
519.	Соловейків теремок	597
520.	Сунічна стежка	599
521.	Солодкі деревця	600
522.	З дитинства: замовляння дощичку	601
523.	Замовляння від печалі	602
524.	"Корова доїться туманом..."	603
525.	Квітка: сироти	604
526.	Білий рік	605
527.	"Дитяча колиска дівочого імені..."	606
528.	"Кольорові олівці..."	607
529.	Сніг ("Сніг чорними літерами...")	608
530.	"Сліпі падають до ями своїх очей..."	609
531.	"Птах тріпоче триколірним прапорцем..."	611
532.	"Діти одягнені у пташині сорочки..."	612
533.	"Віконце заклане вечірнім садком..."	613
534.	"Дівчина ловить поглядом рибинок..."	614
535.	Болісний спогад	615
536.	"Скло дівочих облич..."	616
537.	"човен малюю на білій стіні..."	617
538.	"верба обіймає саму себе..."	618
539.	"прагнення побачити тебе..."	619
540.	"менший брат тікає..."	620
541.	"простір зелені солов'ї..."	621
542.	"чотирма голосами птахів..."	622
543.	"Прощання незнане сузір'я..."	623
544.	"настає час розпитувати..."	624
545.	"кобза з води прихилена..."	625
546.	"Хлопчикові третій рік..."	626
547.	Запізнілі оплески	627
548.	У двох світах	628
549.	Відлуння	629

550. "Наші слова на вороновому крилі..." 630

СИНЯ РАДІСТЬ (1980)

551. "щойно розкуті рослини..."	633
552. "мовчки світяться..."	634
553. Похід	635
554. Пам'ятаючи всіх поіменно	636
555. Краєвид	637
556. Біле Різдво	639
557. "ями майбутніх човнів..."	640
558. Поріг папороті..."	641
559. Материне намисто для пречистої	642
560. "мох жіночої руки..."	643
561. "вугільна шкіра наповнена..."	644
562. Дівоче деревце	645
563. "низьких воїнів холодить..."	647
564. "слово оперезане металевим..."	648
565. "нависають кличі скла..."	649
566. "чорне чаклування..."	650
567. "камінь гримить вогнем..."	651
568. Зелена неділя	652
569. Вітер мертвих	653
570. Красива вода	655
571. "покраяне мовчання..."	656
572. Любисток листа	657
573. Метелик тиші	658
574. "синя радість читається..."	659
575. Холодний мак	660
576. "нічні дороговкази..."	661
577. Чумацький шлях	662
578. "тиха бджола..."	663
579. "уже зазеленіло деревце..."	664

СТЕЖКА СОЛОДКИХ ПІВНИКІВ (1981-1984)

580. Терен цвіте удруге	667
581. Старе село	668
582. Перша подвоєна зірка	669

583.	“ як же високо сяє твій погляд...”	670
584.	“Хата сміється до сонця...”	671
585.	“Гніздо моє не високо і не низько...”	672
586.	“коли зрідка приїжджаю...”	673
587.	Тут ми живемо	674
588.	Село змінює обличчя	675
589.	Дунай, що згорнувся у криницю	678
590.	“На білому полотні рушника...”	680
591.	Літо літописує	681
592.	“на тому березі жнив...”	682
593.	“поле утомилося за літо...”	683
594.	“Між соловейком вечірнім...”	684
595.	Без мапи і компасу	685
596.	“Доню, коли ти візьмешся...”	687
597.	Жайворонкова ферма	689
598.	Зозуля при перуці	690
599.	Чорна сторінка	692
600.	Приятель із дзеркальцем	694
601.	Осередок лісу	695
602.	Найтонша барва	696
603.	Катерина Білокур: виготовлення пензлика	698
604.	Знайомий маляр	700
605.	Малий квітничок	701
606.	Стежка солодких півників	702
607.	У маминій хустині в горошок	704
608.	Дитячий футбол 55-го року	706
609.	Молитва про нездійсненне	708

КАЛИНА ОБ РІЗДВІ (1985-1986)

610.	Тиха розмова	711
611.	Давньому співрозмовникові	712
612.	Вимушена відсутність	713
613.	Гніздечко для вогню	714
614.	Голоси з пташиного хору	715
615.	Глибокий погляд	716
616.	Гребінець з одним зубцем	719
617.	Квітка без назви	720
618.	Донести квітку до цвітіння	721

619.	Що написано між рядками	722
622.	Кривий танець	728
623.	Напучування	729
624.	Калина об Різдві	730
625.	Невідоме призначення	732
626.	Соняшники	733
627.	З птахом	735
628.	Спіймане сонечко	736
629.	Три жінки любили мене	738
630.	У бадмінтон грають двоє	739
631.	Ужалений бджолою	741
632.	Той, хто ловить білих метеликів	743
633.	Соловейкове тьохкання	745
634.	загублений черевичок	746
635.	Написи	747
636.	Прощання зі світом	748

ВДРУГЕ В ПАРИЖІ (1987-1987)

637.	“Ми вже не подібні...”	751
638.	Рішуче рішення	752
639.	Міждо мир хрещений	753
640.	Народитися одночасно із матір'ю	755
641.	Одна з-поміж трьох білих лелек	757
642.	Фотограф і модель	759
643.	“Ти живеш у далекому...”	762
644.	кленове собаченятко	763
645.	Квітка: мальва	764
646.	Зустріч пташок	765
647.	День - як витинанка	766
648.	Блакитна дівчина	767
649.	Дала мені мати серце	768
650.	Тепла зима	769
652.	Село у маю	773
653.	Хата о чотирьох стінах	775
654.	Без одного складу	777

655.	Без пісні	778
656.	Живі і мертві	781
657.	Як бігати з полону	783
658.	Не здійснені подорожі	785
659.	Реля	786
660.	Стріла	787
661.	Той, хто йде у книгарню	788
662.	Сунічний кущик	789
663.	“Птах летить із торішньою...”	790
664.	Намистина	791
665.	Далеко	793
666.	Гоління у колі друзів	794
667.	Вдруге в Парижі	795
668.	Автобус – я	797
669.	Перехворіти самому	798
670.	Слово з колискової	799
671.	Квітка: братки	800
672.	Катерина Білокур: піжмурки квітів	801
673.	Де ночують метелики	803
674.	Проти сонця	804
675.	Півонії: автопортрет із Катериною Білокур	805
676.	Ван-Гог: пейзаж із вікна	806

ТВОРЕННЯ ВУЛІЮ (1989-1990)

678.	Розпускання колгоспів	811
679.	Позбавляючись речей	813
680.	Подарунок дзенському поетові	814
681.	Нова кузня	815
682.	Роман Жук: “Сад”	816
685.	Творення вулію	820
686.	Яворовий лист	821
687.	“Подаленіє твоє село...”	822
688.	Чайка	823
690.	Інтер’єр із годинником	825

691.	Думка у синіх квітах	826
692.	Засвічені сонцем	827
693.	Красуня з крижаним кухлем	829
695.	Сізіфовим шляхом	831
698.	Хоч раз	834
699.	Як потрапити жити на чужину	835
700.	М'який знак	836
701.	Скляна жінка	837
702.	Підстрелена пташка	838
703.	Ладо мое	839
704.	Хлопчик який стоїть серед літа	841
705.	Калинове деревце	842
706.	Проза: з України – додому	843
707.	Розчинені ворітечка	845
708.	У захистку білих стін	847
709.	На межі	848
710.	Катерина Білокур: завивання вінка	849
711.	Під колесом	850
713.	Перед дорогою	854
715.	Значення ідіоми	858
716.	Наша мова	860
718.	Катання на лижах	863
719.	“Зграйка птахів, що летять...”	864

КИЦЯ БАНДЕРА (1991-1994)

720.	Проект пам'ятника корові	867
721.	Географія	869
722.	“птаха пригадаеш...”	870
723.	“В топографії моїх снів...”	871
724.	Ідентифікації	872
725.	Виливання куль	873
726.	Миттева зустріч	874

727.	Колір тиранії	875
728.	Котик, народжений у квітні	876
729.	Викляті з каменю	877
730.	Уречевлене мовчання	879
731.	Розподіл майна	880
732.	Годинник	881
733.	Перехідний період	882
734.	Неперспективне село	883
736.	Передбачення	886
737.	Порятунком плавання	887
738.	Двое	888
739.	“Ніхто, ніхто не знає...”	889
740.	Патріоти України	891
741.	“для чого ми згадуємо...”	892
742.	День перемоги	893
743.	Слава КПРС	894
744.	Ембріони янгольських крил	895
745.	Задля злагоди	896
746.	На покуті	897
747.	Піжмурки з дощем	898
748.	Птах нашої волі	899
749.	Про що ти читаєш	901
750.	Фотографування дівчини	902

ЦЕНТОНИ (1994)

751.	Виправдовування	905
752.	Агресія	906
753.	Звинувачення	909
754.	Еротика I	911
755.	Гойдалка із дошки	912
756.	Анафора I	914
757.	Анафора II	915
758.	Діалог	916
759.	Детектив	918
760.	Неможливість повернення додому	919
761.	Еротика II	920

СЛОВА У ВИШИВАНИХ СОРОЧКАХ (1995-1997)

762.	“на квітучій галявині...”	925
763.	“можу уявити...”	926
764.	Несподіваний сержант	927
765.	“Поезіє, що ти є...”	929
766.	Теплі слова	930
767.	Угорка на двох	931
768.	Обмовка	932
769.	Чужинці	933
770.	“черевики зав’язую...”	934
771.	Добування алмазу	935
772.	Потрібне – непотрібне	937
773.	Небезпека	939
774.	НЛО	941
775.	Кентавр твого імені	943
776.	Привітання	944
777.	“Розмірковую, що добре було б...”	945
778.	Порятунок уподібненням	946
779.	Світ без луни	947
780.	П’ятдесятилітній водянник	949
781.	Той чоловік	951
782.	Виправдовуючись за минуле	953
783.	Болотяне світло	954
784.	Долоні, звернені до мене	955
785.	Новий вхід до помешкання	956
786.	Неминуче весілля	958
787.	Автобус, що не звертає вбік	959
788.	Батьківський город	961
789.	Рухомий храм	963
790.	Сільська школа	964
791.	“старий чоловік...”	965
792.	Чуже село	966
793.	Полишений на узбіччі	967
794.	Мандрівниця	968
795.	Вперед – назад	969
796.	Виправдання гіперboloю	970

ДОХЛА КІШКА (1998-2003)

797.	Холодно ведмедику у вологій льолі	974
798.	Спека: дашник	975
799.	Коник	976
800.	Ластів'яне щебетання	978
801.	Спогад про примазування в хаті навесні сімдесятого року	979
802.	Інша людина	980
803.	Гумові кульки квіток	981
804.	Окуляри з темними скельцями	982
805.	Пташка поряд зі мною	983
806.	Квітка: весняний первоцвіт	985
807.	Для мене	986
808.	Квітка: вогник, бузьків огонь	987
809.	Квітка: бузьки, бузьочки	988
810.	"Як був молодий..."	989
811.	Пів гардероба	990
812.	Веснянки: дівчата дражнять хлопців	992
813.	Курчаткам холодно	994
814.	Навчаю курчаток	995
815.	Двері просто на вулицю	997
816.	Гарні слова	999
817.	Спійманий горобчик	1000
818.	Обкидання землею	1002
819.	Дивна поїздка	1003
820.	Веснянки з літака	1004
821.	Щогла навпаки	1005
822.	Танцівниця падає	1006

Вибрані вірші

"Ми йдемо"

Василь
Голобородько

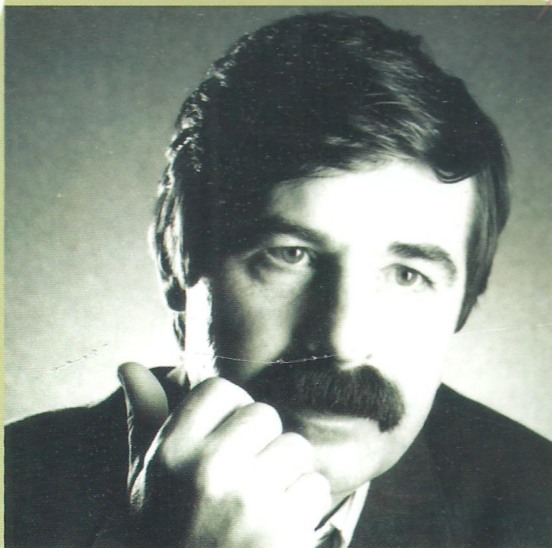
Концепція, книжкова графіка, дизайн:
Чупринін В.В., Чупринін О.В.

Друк офсетний. Формат 70х100/32
Ум. друк. арк. 85.8. Ум. фарбовідбитків 343.2
Облік-видавн. арк. 51.84
Тираж 1000 екз. замовл. № 295.

Видавництво ТОВ "Планета-друк"
Рег. свід. серія ДК № 2166 від. 20.04.05
33006, м. Рівне, вул. Фабрична, 12.

ISBN № 966-88-51-03-X

МИ ЙДЕМО

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО - відомий поет, народився у квітні 1945 року на Луганщині.

Автор поетичних збірок „Летюче віконце” (1970, США), „Зелен день” (1988, УРСР), відзначена республіканською премією ім. Василя Симоненка, „Ікар на метеликових крилах” (1990, УРСР), „Калина об Різдві” (1992, Україна), відзначена Національною премією ім. Т.Шевченка, „Слова у вишиваних сорочках” (1999, Україна), „Українські птахи в українському краєвиді” (2002, Україна), „Дохла кішка” (2004, Україна).

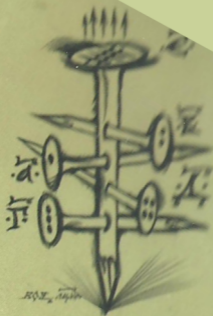
Його вірші перекладено багатьма мовами, включено до низки антологій української та світової поезії, окремими книжками вірші друкувалися і португальською мовою (1992, Бразилія), англійською (1992, Канада), польською (1995, Польща).

З успіхом досліджує фольклор, зокрема казки.

Член АУП та НСПУ.

Член НТШ з 2003 року.

ВАСИЛЬ
ГОЛОБОРОДЬКО

ВИБРАНІ ВІРШІ

МІМІДІМО